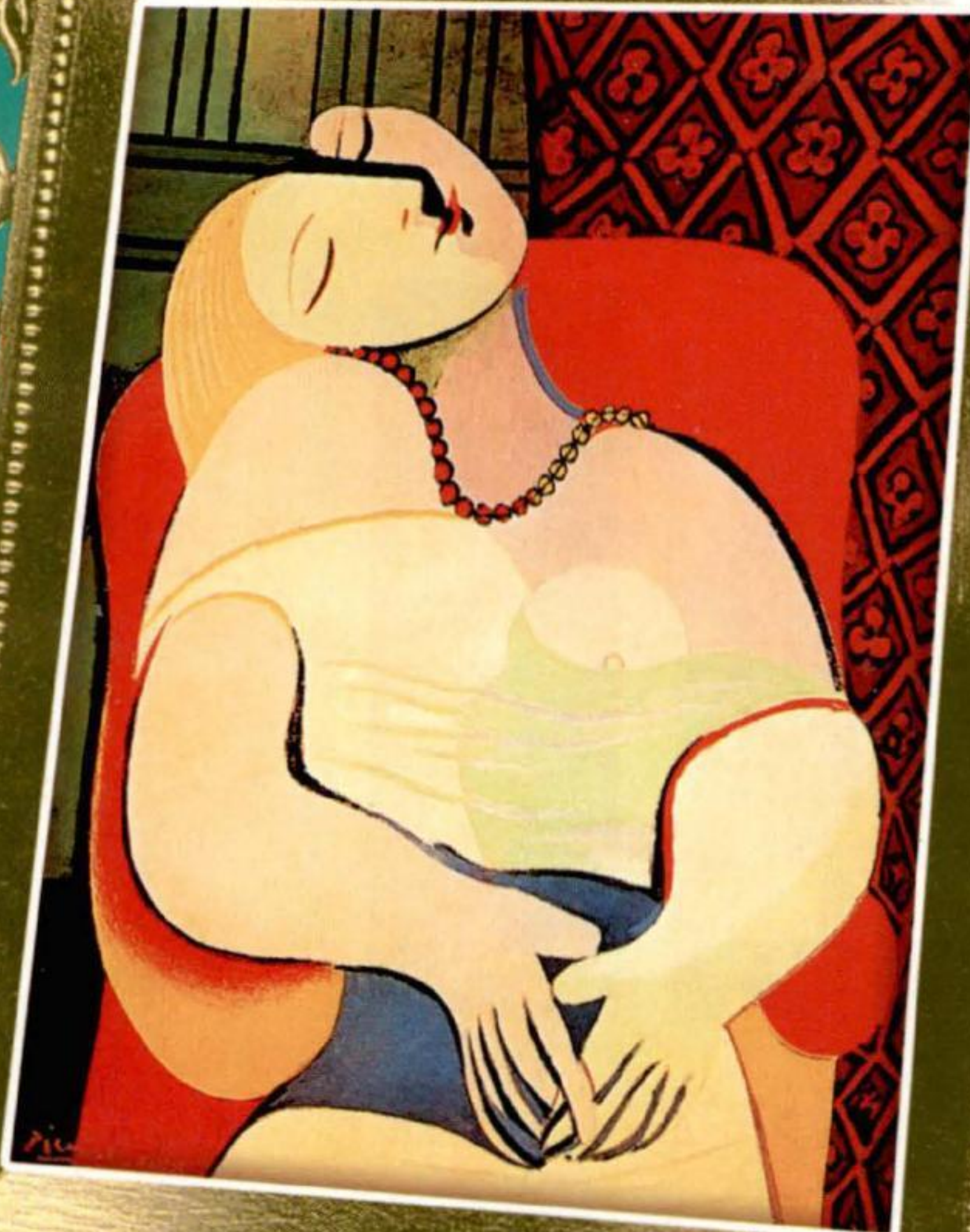

604 THE GIỚI MỖI

TẠP CHÍ CỦA
BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

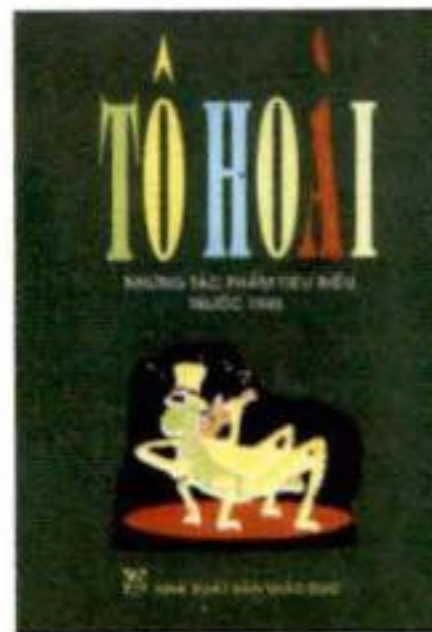
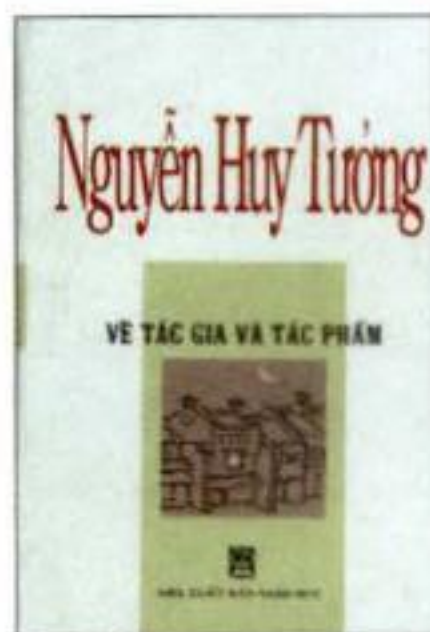
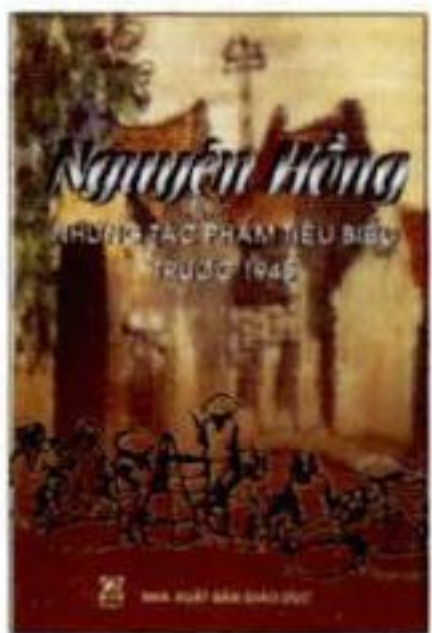
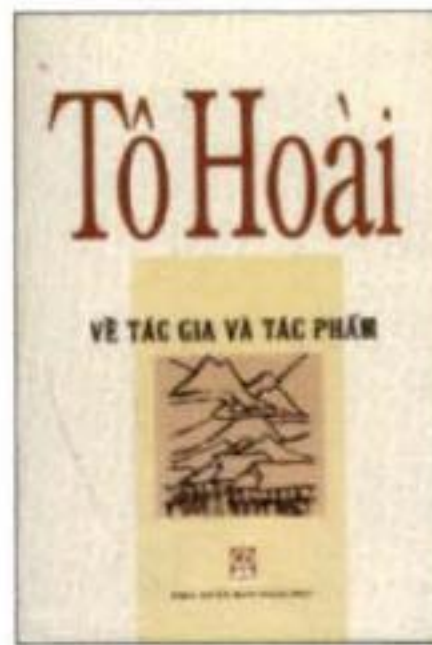
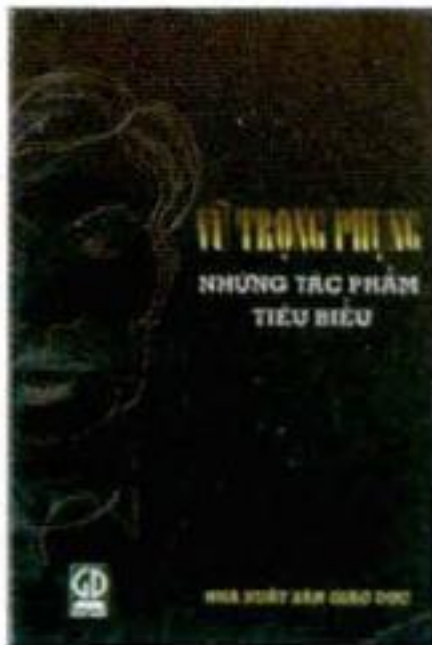
Nạn trộm cắp tranh quý

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

231 Nguyễn Văn Cừ, Q.5, ĐT: 8358423 . Fax : (08) 8390727

BỘ SÁCH TÁC GIA và TÁC PHẨM (Tác gia Văn học)

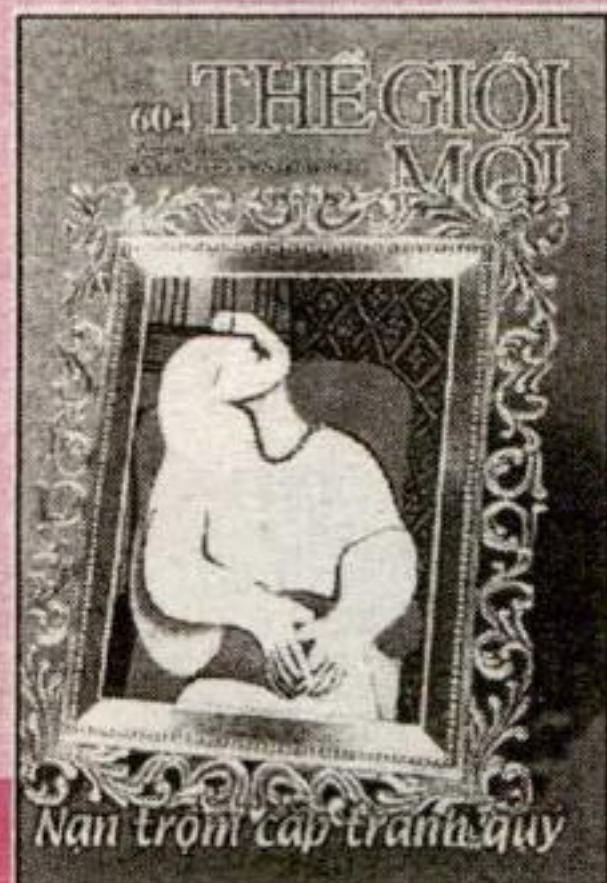
ĐỊA CHỈ LIÊN HỆ

- **CÔNG TI CỔ PHẦN SÁCH GIÁO DỤC TẠI TP. HÀ NỘI**
187B Giảng Võ - Hà Nội. ĐT : (04) 8562499 - 5141253 - 5143194 - 5142986
- **CÔNG TI CỔ PHẦN SÁCH GIÁO DỤC TẠI TP. ĐÀ NẴNG**
15 Nguyễn Chí Thanh - TP. Đà Nẵng. ĐT: (0511)886497
- **CÔNG TI CỔ PHẦN SÁCH GIÁO DỤC TẠI TP. HCM**
- 240 Trần Bình Trọng; Q.5; TP.HCM; ĐT: (08) 8323557
- 104 Mai Thị Lựu. Q.1; TP.HCM; ĐT:(08) 8205609
- **Các Công ti Sách-TBTH thuộc Sở Giáo dục và Đào tạo các tỉnh, thành phố trong cả nước**

THẾ GIỚI MỖI

TẠP CHÍ TRI THỨC TỔNG HỢP RA HÀNG TUẦN

SỐ 604 - Thứ hai 27.9.2004

■ *Hoài Thanh cũng “đạo văn”? hay là ông Lại Nguyên Ân “trông gà hóa cuốc”?*

TRẦN MẠNH HẢO 3

Hoài Thanh không đạo văn đâu!

PHẠM QUANG TRUNG 9

■ *Thư ngỏ gửi các nhà văn có tác phẩm sau 1975*

ĐỖ NGỌC THỐNG 12

■ *Tư vấn du học miễn phí*

18

■ *Chuyện tặng quà cho Liên hiệp quốc*

THU HẰNG 20

■ *Ưu điểm của quảng cáo trên mạng Internet*

PHAN THỊ ANH NGÀ 24

■ *Báo động về nạn tự tử*

TÂM TRÂN 27

■ *Trung Quốc sẽ là*

PHAN HỮU 32

■ *cường quốc quân sự*

■ *Tranh chấp cây xương rồng của thổ dân Bushmen*

MINH LUÂN 37

■ *Nhà Lê với chính sách tiền tệ ĐẶNG VIỆT THỦY 40*

■ *Đốt tiền mua may!*

TRẦN THU HƯƠNG 44

■ *Những điều chưa biết về trí nhớ*

LÊ VĂN 49

■ *Cà phê Internet ra đời như thế nào?*

HÙNG SƠN 53

■ *Thanh thời “vượt cạn” một mình*

GIA KHÁNH 56

■ *Giúp vị thành niên khám phá bản thân*

ĐÀO XUÂN DŨNG 59

- Bí quyết của Tập đoàn máy tính Dell TIẾN NHẤT 69
- Nạn mua bán giấy tờ giả
trên mạng Internet VÂN HÒA 73
- Hưởng ứng cuộc thi Viết truyện ngắn
cho thanh niên học sinh, sinh viên... 78
- Sáng tác trẻ NGÔ THỊ HANH 80
- Beyoncé của Thái Lan THẾ AN 81
- Nạn trộm cắp tranh quý HƯƠNG MAI 84
- Tình yêu không đảm bảo
hôn nhân hạnh phúc TRỊNH TRUNG HÒA 88
- Tỉ phú Bill Gates và cuộc chiến
công nghệ phần mềm MẠNH KIM 92
- Sự thật về cái chết của
Leon Trostsky QUỐC LONG 97
- Tưởng Giới Thạch và âm mưu
chạy trốn sang Nhật BA TIẾN 100
- Em có thể làm bất cứ điều gì!
SM.GOLDBERG - BẠCH LAN 105

- Bìa 1: Bức tranh *Le Rêve* - Picasso
- Bìa 4: Ca sĩ Tata Young (xem bài tr.81)

- Tổng Biên tập: ĐỖ QUỐC ANH
- Thư ký tòa soạn: VŨ TRỌNG THANH
- Trình bày: KIM LAN
- Bìa: MAI VĂN THỊ

- Hội đồng Biên tập:
GS.TSKH hóa học CHÂU DIỆU ÁI,
GS.TSKH toán học NGUYỄN CANG,
Nhà thơ HUY CẬN, GS. Viện sĩ sinh
học VŨ TUYÊN HOÀNG, GS.TSKH
triết học NGUYỄN DUY QUÝ, Nhà báo
TRẦN ĐỨC TAM, Nhà báo HỮU THỌ,
GS.TSKH văn học LÊ NGỌC TRÀ,
GS.TSKH vật lý NGUYỄN CHUNG TÚ

- Trụ sở: 322 Điện Biên Phủ,
Q.10, TP. Hồ Chí Minh.
ĐT: 8399050 - 8399055.
Fax: (08) 8399053. Email:
thegioimoi@hcm.vnn.vn
- Phòng liên lạc phía Bắc:
104 Bùi Thị Xuân, Q. Hai Bà
Trung, Hà Nội. ĐT-Fax:
(04) 9784586.
- Giấy phép xuất bản số 241/GP
của Bộ Văn hóa - Thông tin cấp
ngày 8-5-2001. ISSN 0868-3433.
- Thiết kế, dàn trang tại Phòng Kỹ
thuật vi tính tạp chí Thế Giới Mới.
- Chế bản tại ITAXA và nhà in Trần Phú.
- In tại nhà in ITAXA và nhà in báo
Nhân Dân TP. Hồ Chí Minh.

- ▶ **LTS:** Thế Giới Mới số 602 đề ngày 13-9-2004 có in bài Hoài Thanh cũng “đạo văn”? (xin lưu ý, có dấu ngoặc kép ở từ “đạo văn”, có dấu chấm hỏi nơi cuối nhan đề). Bài báo được bạn đọc chú ý, nhiều thư từ bài vở gửi về nhằm định nghĩa rõ từ “đạo văn”, đồng thời tìm cách trả lời câu hỏi nghi vấn mà bài báo của nhà phê bình văn học Lại Nguyên Ân đặt ra. Thế Giới Mới giới thiệu dưới đây bài viết của một nhà thơ và một nhà nghiên cứu văn học về vấn đề này.

Hoài Thanh cũng “đạo văn”?

HAY LÀ ÔNG LẠI NGUYỄN ÂN “TRÔNG GÀ HÓA CUỘC”?

Nhà thơ TRẦN MẠNH HẢO

Tạp chí Thế Giới Mới số 602 có in bài Hoài Thanh cũng “đạo văn”? của Lại Nguyên Ân phê bình Hoài Thanh “đạo văn”, nghĩa là, tác giả *Thi nhân Việt Nam* nổi tiếng, theo ông Ân, đã “... Lấy cả ý tưởng (= nhận định) lẫn cấu tứ (= cấu tạo câu văn) của Lê Tràng Kiều; tất nhiên, lấy một cách có sửa đổi, hiệu chỉnh, nhưng rõ ràng đã không thông tin về hành vi “lấy” đó, đã không hề ghi chú, không hề đặt trong ngoặc kép hay ngoặc đơn, đã mặc nhiên để người đọc từ đó đến nay (trên 60 năm!) định ninh tin

rằng đó là sản phẩm tư tưởng và ngôn ngữ duy nhất của mình...”.

Đây là câu văn mà theo Lại Nguyên Ân, Hoài Thanh đã “đạo” của Lê Tràng Kiều: “Tôi quyết rằng trong lịch sử thi ca Việt Nam chưa bao giờ có một thời đại phong phú như thời đại này. Chưa bao giờ người ta thấy xuất hiện cùng một lần một hồn thơ rộng mở như Thế Lữ, mơ màng như Lưu Trọng Lư, hùng tráng như Huy Thông, trong sáng như Nguyễn Nhược Pháp, ảo não như Huy Cận, quê mùa như Nguyễn Bính, kỳ dị như Chế Lan

Viên và thiết tha rạo rức bắn khoăn như Xuân Diệu” (Hoài Thanh - Hoài Chân: *Thi nhân Việt Nam 1932-1941*, NXB Văn học, Hà Nội, 1988, tr. 33-34).

Còn đây là câu văn của Lê Tràng Kiều theo Lại Nguyên Ân bị Hoài Thanh “đạo”: “*Ba năm qua... Với thi ca, văn học ta đã bước được một bước dài. Một sự may mắn không ngờ! Chỉ trong vòng ba năm mà lần lượt đưa nhau xuất hiện ra không biết bao nhiêu tác phẩm có giá trị mà trong cái dĩ vãng rất bằng phẳng mấy ngàn năm chỉ lơ thơ một vài cái. Từ bao giờ đến bây giờ, người ta đã có mấy lần, một tâm hồn*

- hùng tráng như Huy Thông
- dồi dào như Thế Lữ
- huyền diệu như Thái Can
- âm thầm như Đông Hồ
- mơ màng như Leiba
- buồn nảo như Nguyễn Vỹ
- và một tâm hồn đầy âm nhạc, đầy mộng ảnh như Lưu Trọng Lư???

Ba năm đã qua... Mà như một thế kỷ đã qua!” (Lê Tràng Kiều: *Thơ Mới*, Hà Nội báo, số 14, 8 april 1936, tr.2).

1. Giả sử “phát hiện” động trời này của Lại Nguyên Ân đúng, nghĩa là Hoài Thanh đã “đạo” một câu văn của Lê Tràng Kiều!

Hoài Thanh, Lưu Trọng Lư và Lê Tràng Kiều trước 1945 vốn ở trong nhóm **Phương Đông**. Ba chàng “ngự lâm pháo thủ” này của văn học cùng một quan điểm xã hội và cùng quan điểm học thuật, đã có lúc ba là một, một là ba. Bằng chứng là năm 1936, nghĩa là năm Lê Tràng

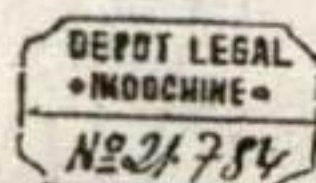
Kiều viết câu văn trên, ba vị này đã in chung một cuốn sách có tên **Văn chương và hành động** dưới nhãn hiệu NXB Phương Đông, in 2.000 bản. Nhưng cuốn sách đầy quan điểm xã hội và học thuật tiến bộ, lại rất cách mạng này đã bị nhà cầm quyền Pháp tịch thu, không cho phát hành. Sau hơn 60 năm thất lạc, gia đình nhà văn Hoài Thanh đã tìm lại được cuốn sách này trong một thư viện quốc gia của nước Pháp. *Văn chương và hành động* được NXB Hội Nhà văn in lại năm 1999. Cái độc đáo của cuốn sách là do một mình Hoài Thanh viết mà lại ký thêm tên của Lưu Trọng Lư và Lê Tràng Kiều vào cho đủ “bộ tam - Đông Phương”. Nghĩa là Hoài Thanh thay mặt hai người bạn thân, đã viết cả 11 bài trong *Văn chương và hành động* rồi ký tên chung ba người (trừ phần Phụ lục có in hai bài dịch của Lưu Trọng Lư).

Bằng chứng là năm 1939, Hoài Thanh cho in trên *Tao Đàn* số 7-1939 một bài rút từ cuốn sách ký tên ba người, nhưng nay chỉ ký tên mình Hoài Thanh: *Ý nghĩa và công dụng của văn chương*; cũng như vậy, bài *Nhà văn hoàn toàn* từng ký tên ba người trong sách in năm 1936, nay chỉ ký tên mình Hoài Thanh trên *Tao Đàn* số 3-1939; trường hợp tương tự là bài *Thành thực và tự do trong văn chương* in trên *Tao Đàn* 6-1939 và bài *Nội dung và hình thức* in trên *Tao Đàn* 6-1939... Xin quý vị đọc ý kiến của phó giáo sư - tiến sĩ văn học Nguyễn Ngọc Thiện, trưởng nhóm biên soạn *Văn chương và hành động* (NXB

Hội Nhà văn in năm 1999) ở cuối sách như sau: “*Lê Tràng Kiều tuy không tham gia viết và dịch, nhưng ông cũng có đóng góp trong quá trình thảo luận hình thành ý tưởng của tuyên ngôn, để sau đó Hoài Thanh được ủy quyền, đã thể hiện khá thành công bằng câu chữ trên các bài vở. Đặc biệt ông còn tham gia thúc đẩy việc in sách. Như vậy, có thể nói một cách khác rằng, sách này do Hoài Thanh chủ biên và chấp bút với sự cộng tác của Lê Tràng Kiều và Lưu Trọng Lư. Hoài Thanh là đại diện có thẩm quyền cao nhất đối với bản quyền bài vở trong sách. Khi còn sống, như trên đã nói, Hoài Thanh đã từng xác nhận đó là “một quyển sách của tôi”, và ông không ngần ngại ghi tên sách vào danh mục tác phẩm của ông với ghi chú về sự đồng tham gia của hai người bạn. Lưu Trọng Lư có lẽ cũng tán thành như vậy, ông đã không có ý kiến gì thêm và cũng không ghi tên tác phẩm đó vào danh mục chính của văn nghiệp của ông*”.

Đưa ra chuyện này, chúng tôi muốn ông Lại Nguyên Ân khi xét đoán và kết luận một điều gì đó, ví như chuyện ông cho Hoài Thanh “đạo văn”, thì cần phải xét vấn đề trong tính toàn thể của nó, xem cái cục bộ kia có hợp với cả hệ thống hay không? Mặt khác, chúng tôi cũng nhằm đi đến một khẳng định rất quan trọng rằng: tính Hoài Thanh xưa nay chỉ quen “cho”, quen “tặng” chứ tuyệt nhiên không hề

HOÀI-THANH—LÊ TRANG-KIỀU
LƯU TRỌNG-LƯ

VĂN - CHƯƠNG VÀ HÀNH-ĐỘNG

Thay lời tuyên - ngôn của văn - phái
PHƯƠNG - ĐÔNG

HANOI
NHÀ XUẤT-BẢN PHƯƠNG - ĐÔNG
MCMXXXVI

Trang bìa 1 của bản in lần đầu cuốn “Văn chương và hành động”, năm 1936, Nhà xuất bản Phương Đông, Hà Nội (có dấu lưu trữ của Thư viện quốc gia Château de Sablé (Pháp)

muốn “xin”, chứ chưa nói gì đến tiếng xấu mà Lại Nguyên Ân “gieo” cho ông là “đạo văn”! Tức là, ở đây, năm 1936 Hoài Thanh và Lê Tràng Kiều, ngoài sự thân nhau như ruột thịt, còn gần như hoàn toàn thống nhất với nhau về mọi quan niệm chính trị xã hội cũng như quan niệm thẩm mỹ văn chương. Hai ông đã bàn bạc kỹ lưỡng với nhau hầu hết mọi điều và có thể ủy thác cho mình Hoài Thanh viết thay Lê Tràng Kiều 11 bài báo mang tính tuyên ngôn là cuốn sách *Văn chương và hành động*. Cũng trong dịp Hoài Thanh viết cả cuốn sách để ký tên

HOÀI THANH
LÊ TRẢNG KIỀU - LƯU TRỌNG LƯ

VĂN CHƯƠNG VÀ HÀNH ĐỘNG

Bìa cuốn “Văn chương và hành động” in năm 1999, Nhà xuất bản Hội Nhà văn, Hà Nội

mình và hai người bạn thân kia, Lê Trảng Kiều công bố một loạt bài báo về Thơ Mới trên *Hà Nội báo* là tờ báo ông làm chủ biên (cùng lúc Lê Trảng Kiều còn làm chủ biên tờ *Văn học tạp chí*). Theo kiểu *Văn chương và hành động* trên, chúng ta có thể nói rằng, những quan điểm thẩm mỹ của Lê Trảng Kiều trong 8 bài báo viết về Thơ Mới chắc chắn có phần đóng góp ý kiến không nhỏ của Hoài Thanh; hay biết đâu, Lê Trảng Kiều viết xong lại chẳng đã đưa cho Hoài Thanh đọc và sửa lại; hoặc vẫn có khả năng trong 8 bài viết về Thơ Mới của Lê Trảng Kiều, biết đâu, Hoài Thanh chẳng viết “giúp” 3 hoặc 4 bài? Cả một cuốn sách quan trọng do Hoài Thanh viết còn dám đưa tên Lê Trảng Kiều và

Lưu Trọng Lư vào làm đồng tác giả, thì thử hỏi, giả sử một câu văn của Lê Trảng Kiều có lọt vào giữa một đoạn văn của Hoài Thanh có mấy từ, mà sao ông Lại Nguyên Ân, một nhà nghiên cứu văn học chuyên nghiệp, lại không có một cái nhìn khoa học, một cái tâm, để biết rằng đây là việc “không có gì mà âm ỉ”, đến nỗi viết hẳn một bài báo để hô hoán lên rằng Hoài Thanh “đạo văn”!? Lại Nguyên Ân, người làm nghề vạch lá tìm sâu trong văn học, chột thành “một nhà sâu học”, huyết còi Hoài Thanh bằng những dòng như sau: “*Sự phạm lỗi trong nghề cầm bút cũng có khía cạnh thông thường như chuyện vi phạm luật giao thông vậy. Có lỗi thì phải bị bắt lỗi, phải bị phạt ở mức thích đáng, dù là ai. Nhưng chịu phạt rồi, thì lại được sống và làm việc như thường*”...

2. Hoài Thanh không hề “đạo văn”, mà chính là Lại Nguyên Ân đã vô cớ xúc phạm Hoài Thanh

So sánh hai câu văn, một của Hoài Thanh và một của Lê Trảng Kiều trích lại trên, chúng tôi thấy sự giống nhau chỉ có một cụm từ: ***hùng tráng như Huy Thông***. Phạm Huy Thông, tác giả của anh hùng ca (có khi cũng gọi là tráng ca): *Tiếng địch sông Ô*, là tập trường ca viết về trận đánh cuối cùng của Hạng Vũ với Lưu Bang, do tiếng sáo thần Trương Lương mà làm tan rã hết quân Sở. Hùng tráng là tính chất của *Tiếng địch sông Ô*; giống như đỏ là tính chất của hoa phượng, tím là tính chất của hoa bằng lăng. Ai ai khi đọc *Tiếng địch sông Ô* của

Huy Thông cũng thấy nó hùng tráng. Bảo tác phẩm này của Huy Thông *hùng tráng* không phải là đặc quyền của Lê Tràng Kiều. Cho nên khi Hoài Thanh bảo *hùng tráng như Huy Thông*, hay bất kỳ ai viết như thế, cũng đều không phải là “đạo văn” Lê Tràng Kiều.

Xin mách cho Lại Nguyên Ân là có một người tên Hán Quỳnh, trong bài *Những thi sĩ có tài* in trên báo *Tràng An* số 108, ra ngày 24-3-1936, nghĩa là in ra trước bài của Lê Tràng Kiều 12 ngày (bài Lê Tràng Kiều in ngày 8-4-1936 trên *Hà Nội báo*), đã bảo Phạm Huy Thông là “nhà thơ HÙNG TRÁNG” như sau: “Ông Lê Tràng Kiều đã ví Huy Thông - nhà thơ Ly Tao và Hùng tráng - với V. Hugo” (tr.488, cuốn *Tuyển tập phê bình, nghiên cứu văn học Việt Nam 1900-1945* - NXB Văn Học 1997). Theo logic của Lại Nguyên Ân thì chính là Lê Tràng Kiều đã “đạo văn của Hán Quỳnh” vậy!

Thời hoàng kim của Thơ Mới - năm 1936 ấy - những từ “mơ màng”, “huyền diệu”, “buồn não”, “ảo não”, “mộng ảo”, “trong sáng”, “thiết tha”, “rạo rực”, “băn khoăn”... tràn ngập trên báo chí trong các bài bình thơ, đâu phải bản quyền của Lê Tràng Kiều, bất kỳ ai dùng cũng được, hướng hồ lại là Hoài Thanh. Để nói về các nhà văn xuôi, báo chí thời đó thịnh hành lối dùng trạng từ, hoặc tính từ để chỉ nhà văn này khác nhà văn kia, ví dụ báo thời đó hay viết: tả chân như Vũ Trọng Phụng, hoài cổ như Lưu Trọng Lư, lãng mạn như Vũ Bằng, mơ màng như Thạch Lam, bay bướm như Nguyễn Tuân, say mê như Khái Hưng... Chính Hoài

Thanh cũng hay viết lối này, ví dụ như ở trang 45 cuốn *Thi Nhân Việt Nam*, ông viết rất hay như sau: “*Ta thoát lên Tiên cùng Thế Lữ, ta phiêu lưu trong trường tình cùng Lưu Trọng Lư, ta điên cuồng với Hàn Mặc Tử, Chế Lan Viên, ta đắm say cùng Xuân Diệu*” (*Thi nhân Việt Nam* - NXB Hoa Tiên, Sài Gòn 1967). Lối nói của Lê Tràng Kiều hay Hoài Thanh trên cũng chỉ là cái cách ví von, so sánh của thời ấy, đâu phải là ai “đạo” của ai! Khi Hoài Thanh viết: “rộng mở như Thế Lữ” thì đã rất khác với khi Lê Tràng Kiều viết “dồi dào như Thế Lữ”. Chẳng lẽ, Lại Nguyên Ân lại không phân biệt được từ “rộng mở” rất khác với từ “dồi dào” hay sao? Khi Lê Tràng Kiều viết “buồn não như Nguyễn Vỹ” là chưa đúng với chất ngông ngạo, chửi đời của tác giả *Gửi Trương Tửu*. Nhưng khi Hoài Thanh viết “ảo não như Huy Cận” thì đúng là đã gọi được chất *Lửa thiêng* ra vậy. Khi Hoài Thanh bảo “mơ màng như Lưu Trọng Lư” thì rất khác với nhận xét của Lê Tràng Kiều: “Và một tâm hồn đầy âm nhạc, đầy mộng ảnh như Lưu Trọng Lư?”. Ngoài những cái khác nêu trên, câu văn của Lê Tràng Kiều nói về Đông Hồ, Thái Can, Leiba, còn câu văn của Hoài Thanh lại nói về Nguyễn Bính, Chế Lan Viên, Nguyễn Nhược Pháp, Xuân Diệu... quả là khác nhau rõ như ban ngày, mà sao Lại Nguyên Ân lại nhìn ra là ông nọ “đạo văn” của ông kia, thì quả tình Lại tiên sinh đã “trông gà hóa cuốc” mất rồi!

Một cái khác nhau căn bản giữa hai câu văn của Lê Tràng Kiều và

Hoài Thanh dẫn trên là ở đoạn đầu: Lê Tràng Kiều đã đưa ra một kết luận thiếu khoa học, chưa đúng, vì dám đem Thơ Mới ra mà phủ nhận thời hoàng kim thi ca của dân tộc cuối thế kỷ 18 đầu thế kỷ 19 (từng xuất hiện các thiên tài thơ Nguyễn Du, Nguyễn Gia Thiều, Đoàn Thị Điểm, Hồ Xuân Hương, Nguyễn Huy Tự, Nguyễn Công Trứ...) như sau: *“Chỉ trong vòng 3 năm mà lần lượt đưa nhau xuất hiện ra không biết bao nhiêu tác phẩm có giá trị mà trong cái dĩ vãng rất bằng phẳng mấy ngàn năm chỉ lơ thơ một vài cái”*. Trong khi Hoài Thanh kết luận rất khác với Lê Tràng Kiều, nghĩa là chừng mực và đúng đắn hơn khi nói về Thơ Mới so với thi ca người xưa: *“Tôi quyết rằng trong lịch sử thi ca Việt Nam chưa bao giờ có một thời đại phong phú như thời đại này”*. Một cái rất khác nữa của hai câu văn trên là đoạn cuối, Lê Tràng Kiều còn tiếp tục cực đoan: *“Ba năm... mà như một thế kỷ đã qua”*. Nói tóm lại, hai câu văn của Lê Tràng Kiều và Hoài Thanh khác hẳn nhau về nhận định, khái quát và về nhận xét các thi sĩ cụ thể, chỉ trùng cụm từ *“hùng tráng như Huy Thông”*. Mà tính chất **“hùng tráng”** của Huy Thông thì Hán Quỳnh đã có *“chủ quyền”* trước Lê Tràng Kiều như chúng tôi đã chỉ ra. Khi một bản anh hùng ca (tráng ca) được ai đó gọi là **“hùng tráng”** thì người này chẳng có công sáng tạo gì, bởi đó là tính chất của thể loại đó mà thôi.

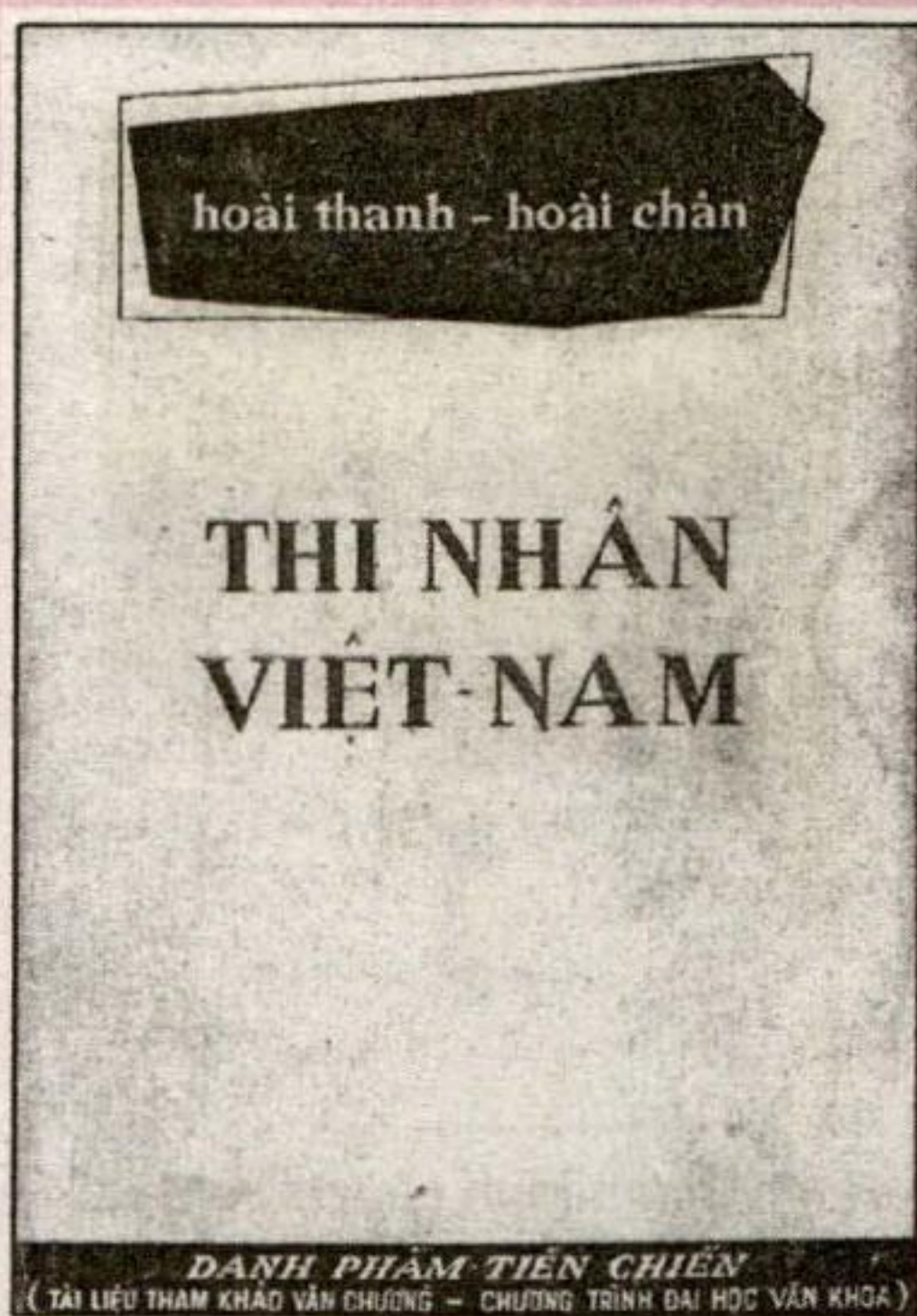
Mặt khác, nếu Hoài Thanh có *“tà tâm”* đạo văn của Lê Tràng Kiều, thì ông phải giấu đi, chứ sao lại khai

ra trong bài *Một thời đại trong thi ca* mở đầu cuốn *Thi nhân Việt Nam* *“tổ cáo”* cái nguồn gốc *“đạo văn”* của mình, như sau: *“Ô. Lê Tràng Kiều viết 8 bài ca tụng các nhà Thơ Mới để trả lời Ô. Tùng Lâm và Ô. Thái Phi”* (*Thi nhân Việt Nam* - Hoài Thanh, NXB Hoa Tiên, Sài Gòn 1967, tr.20). Ngay sau đó, Hoài Thanh còn ghi chú hai nhỏ (2), kiểu *“lạy ông tôi ở bụi này”*, để hậu sinh Lại Nguyên Ân dễ truy tìm mà *“vạch lá tìm sâu”*, như sau: *“Đăng ở ‘Văn học tạp chí’ 1935 và Hà Nội báo 1936”*.

Hoài Thanh là một nhà trí thức lớn, một nhà giáo có uy tín, một nhà cách mạng từng vào tù ra khám rồi bị an trí tại Huế, một trong những nhà phê bình số một Việt Nam được lịch sử văn học gọi là thiên tài; một người từng viết giúp cho hai bạn Lê Tràng Kiều, Lưu Trọng Lư cả một cuốn sách lớn về tư tưởng xã hội và tư tưởng học thuật là cuốn *Văn chương và hành động* để cả ba cùng đứng tên (bị Pháp tịch thu năm 1936); một người viết ra kiệt tác *Thi nhân Việt Nam* lại sẵn lòng để cho Hoài Chân là người từng giúp ông sưu tầm các bài thơ đứng tên đồng tác giả... Một người như thế lẽ nào lại thêm đi *“đạo”* dăm ba chữ của bạn mình để đến nỗi bị hậu thế Lại Nguyên Ân cho là *“đạo văn”*?

Qua những so sánh và phân tích trên của chúng tôi, bạn đọc chắc hẳn đã thấy Hoài Thanh, qua bài viết *“trông gà hóa cuốc”* của Lại Nguyên Ân đã bị đổ tiếng oan! Nhưng than ôi, cổ gà cổ gấu dù lẩn sâu đến đâu, sức mấy che khuất được đại thụ! ■

Bài viết rất đáng chú ý của nhà phê bình Lại Nguyên Ân có tên dưới dạng một giả định: Hoài Thanh cũng “đạo văn”? Anh đưa ra và đối chiếu hai dẫn chứng về phê bình văn chương, một của Hoài Thanh - Hoài Chân trong Thi nhân Việt Nam (NXB Văn học, Hà Nội, 1988, trang 33-34) và một của Lê Tràng Kiều trên Hà Nội báo, ngày 8-4-1936, rồi đặt vấn đề là hình như ở đây có chuyện đạo văn, cái điều mà công luận gần đây đặc biệt quan tâm phát hiện và phê phán.

Bìa cuốn “Thi nhân Việt Nam” bản in năm 1967, Nhà xuất bản Hoa Tiên, Sài Gòn

HOÀI THANH không đạo văn đâu!

Phó giáo sư - tiến sĩ văn học PHẠM QUANG TRUNG

Tôi tâm đắc cách đặt vấn đề của nhà phê bình Lại Nguyên Ân. Từ quan niệm thế nào là đạo văn, anh nêu ra hiện trạng, chỉ ra cách giải quyết và xác định thái độ văn hóa cần thiết trước hiện tượng phải thừa nhận là khá nhạy cảm này. Tôi chia sẻ cái nhìn bao dung mà thực tế của người viết khi tác giả nhấn mạnh ở cuối bài báo của mình

rằng: Tôi chỉ xin bạn hiểu cho rằng, sự phạm lỗi trong nghề cầm bút cũng có khía cạnh thông thường như chuyện vi phạm luật giao thông vậy. Có lỗi thì phải bị bắt lỗi, phải bị phạt ở mức thích đáng, dù là ai. Nhưng chịu phạt rồi thì lại được sống và làm việc như thường. Đặc biệt, tôi đánh giá cao tinh thần dân chủ thâm nhuần ở phương pháp đối thoại

Hoài Thanh (ảnh chụp năm 1935 tại Huế)

● “Một đời làm văn, cha chỉ tìm cái hay cái đẹp để bình. Đó là điều ham muốn của cha. Vậy mà cha đã vấp phải khối chuyện phiền: kẻ yêu, người ghét... Cha biết vậy nhưng không thể sống khác, viết khác cái tạng của mình. Điều mà cha có thể hoàn toàn yên tâm và tự hào trước lúc đi xa là cha đã sống và viết hoàn toàn trung thực”.

(Hoài Thanh nói với con trai Từ Sơn trước khi ông mất - 15.7.1999)

mà Lại Nguyên Ân sử dụng trong bài báo. Anh viết: *Hắn có bạn nghe chuyện này nhưng vẫn chưa tin hẳn đâu. Thì hãy để các bạn ấy tự tìm cách thuyết phục chính mình!* Chính bởi vậy, tôi xin được phép hâu chuyện cùng anh.

1. Thế nào là đạo văn?

Nhà phê bình Lại Nguyên Ân trong đoạn mở đầu bài viết đã xác định: “Đạo văn” tức là ăn cắp văn,

lấy toàn bộ hoặc từng phần tác phẩm của người khác, không chú dẫn xuất xứ, không đặt trong ngoặc kép, mặc nhiên coi đó là của mình. Quan niệm như thế là đúng và đủ. Chỉ tiếc là khi vận dụng vào hai trường hợp nêu ra trong bài báo, anh lại không thật nhất quán, vì thế mà thiếu thực tế và không thật thuyết phục. Dường như anh hướng sự chú ý của mình vào những mục tiêu có phần hơi khác: *bản quyền ý tưởng (nhận định) và cấu tạo câu văn trên đây là thuộc về ai? Lê Tràng Kiều hay Hoài Thanh?* Rõ ràng, Lại Nguyên Ân đi tìm cơ sở đạo văn qua ý tưởng (= nhận định) và cấu tứ (= cấu tạo câu văn) - những cơ sở có liên quan nhưng không hoàn toàn nhất quán với quan niệm về đạo văn được tác giả trình bày một cách thấu đáo ở trên.

Về những điểm này, tôi nghĩ có hơi khác anh Lại Nguyên Ân. Học tập về ý tưởng trong khoa học xã hội - nhân văn, hay nói riêng là trong khoa văn học là chuyện không nên khuyến khích nhưng cũng không quá trầm trọng đến mức phải đưa lên bàn mổ xẻ như thế đâu. Chẳng hạn, Aristote (384-322 trước Công nguyên) nói đến sự thanh lọc hóa tâm hồn khi bàn về tác động của bi kịch. Nếu một ai đó viết rằng sự thanh lọc tâm hồn là chức năng chung của văn chương, nghệ thuật thì cũng không nên thổi phạt làm gì! Hoặc giả, một nhà thơ viết *Yêu Bác*

lòng ta trong sáng hơn, rồi sau đó một nhạc sĩ viết lời cho bài hát của mình *Nghĩ về Bác lòng con trong sáng hơn* thì cũng không nên bắt bẻ, tìm đến ngọn ngành, ai đạo văn của ai đây? Có thể nêu ra một loạt những dẫn chứng tương tự. Về cấu tạo câu văn cũng thế. Ngữ pháp tiếng Việt, như ngữ pháp của các thứ tiếng khác, nêu ra một hệ thống phương thức cấu trúc câu văn. Đó là tài sản chung của toàn dân. Sự gặp gỡ trong nói năng, viết lách ở đây là chuyện bình thường. Không nên và không thể vôn vi so đo, xét nét.

Vậy là, theo tôi, nếu so sánh việc dùng ngôn ngữ với chuyện đi đường, thì rõ ràng rất cần phải có luật, nhưng luật đó không thể quá chi li, quá cứng nhắc. Ví như, quy định xe và người phải lưu thông bên phải đường, tính từ tâm đường. Còn nếu quy định cụ thể là khi xe ô tô, xe đạp và người đi bộ cùng lưu thông song song thì mỗi đối tượng đó phải cách tâm đường bao nhiêu, cách lề đường bao nhiêu, cách nhau bao nhiêu thì chỉ còn một cách là dừng cho ai và phương tiện nào di chuyển trên đường nữa. Vì nếu di chuyển tất phải phạm luật. Những quy định tương tự như vậy là không thực tế.

2. Trường hợp Hoài Thanh và Lê Tràng Kiều thì nên nhìn nhận ra sao?

Xin được lưu ý tới thời điểm các tác giả viết hai đoạn văn trên.

Đoạn văn của Lê Tràng Kiều viết năm 1936, khi Thơ Mới vừa chính thức cất tiếng nói. Đoạn văn của Hoài Thanh in lần đầu năm 1942, gần như là giai đoạn cuối của Thơ Mới, khi nó đã vượt qua thời mãn khai. Mục đích của hai tác giả, do vậy, có phần khác nhau. Từ đó, xin có ba điểm cần trao đổi với anh Lại Nguyên Ân.

Một là, tầm bao quát của nhận định. Hoài Thanh đặt Thơ Mới vào lịch sử văn chương dân tộc, xem nó như một thời đại mới mẻ, dồn dập những thành tựu với những tên tuổi khác biệt mà chói sáng. Trong khi Lê Tràng Kiều lại nhận xét Thơ Mới qua một vài tên tuổi, trong thời đoạn ngắn ngủi ban đầu, chừng 3 năm, vì thế mà dè dặt hơn, giới hạn hơn, nên không thể bao quát, giá trị bằng.

Hai là, việc chọn lựa các nhà thơ. Hoài Thanh nhận định về thơ của Thế Lữ, Lưu Trọng Lư, Huy Thông, Nguyễn Nhược Pháp, Huy Cận, Nguyễn Bính, Chế Lan Viên, Xuân Diệu. Lê Tràng Kiều lại đưa ra nhận xét về Huy Thông, Thế Lữ, Thái Can, Đông Hồ, Leiba, Nguyễn Vĩ, Lưu Trọng Lư. Cho đến giờ, chúng ta có thể khẳng định cách chọn lựa của Hoài Thanh rõ ràng xác đáng hơn. Mỗi tên tuổi mà Hoài Thanh nêu ra đã trở thành những giá trị, gần như đã vượt qua được những thử thách khắc nghiệt của thời gian và công chúng.

(Xem tiếp tr.77)

TIẾNG NÓI NGƯỜI LÀM SÁCH GIÁO KHOA:

Thu ngỏ

GỬI CÁC NHÀ VĂN CÓ TÁC PHẨM SAU 1975

TS. ĐỖ NGỌC THỐNG

Kính gửi các nhà văn có tác phẩm viết sau 1975

Trên báo Văn nghệ số 32 (ra ngày 7-8-2004) có đăng bài *Các nhà văn xuất hiện sau 1975 và sự trống vắng trong sách giáo khoa (SGK)*. Bài viết nêu lên ý kiến của một số nhà văn, nhà báo, cán bộ giảng dạy đại học về tình trạng SGK văn trong nhà trường phổ thông không đưa các tác giả, tác phẩm sau 1975 vào chương trình và SGK. Tất cả các ý kiến đều cho rằng đây là “điều bất bình thường”, là “vô lý”. Có người cho đây là biểu hiện của “vòng luẩn quẩn”; có người còn khái quát “đó chính là sự trì trệ của nền giáo dục”. Y Ban khẳng định: “Sự vắng bóng của các tác giả sau năm 75 là nguyên nhân cơ bản dẫn đến học sinh chán học văn học” v.v.

Là người tham gia xây dựng chương trình và viết SGK ngữ văn mới từ lớp 6 đến lớp 12, tôi thấy cần phải trao đổi lại đôi điều và chủ yếu là gửi đến các nhà văn có tác phẩm viết sau 1975 một số thông tin cần thiết để hiểu đúng

sự thật hơn.

1. Trước hết cần khẳng định việc đưa các tác phẩm sau 1975 vào chương trình và SGK văn trong nhà trường là cần thiết và đúng đắn. Cách đây 5 năm, bản thân tôi cũng đã nêu vấn đề này trên báo Văn nghệ⁽¹⁾. Chúng tôi cho rằng ở đây nên dùng cụm từ *các tác phẩm xuất hiện sau 1975* hơn là *các nhà văn xuất hiện sau 1975*. Bởi vì, đối tượng để lựa chọn vào SGK văn học trong nhà trường là những tác phẩm tiêu biểu cho thành tựu của văn học từng thời kỳ, không phân biệt thời điểm xuất hiện của các tác giả. Sự bức xúc của các nhà văn về hiện tượng vắng bóng các tác phẩm sau 1975 trong SGK là chính đáng và có thể thông cảm... Nhưng không phải vì thế mà có những nhận xét và khái quát vội vã, thiếu

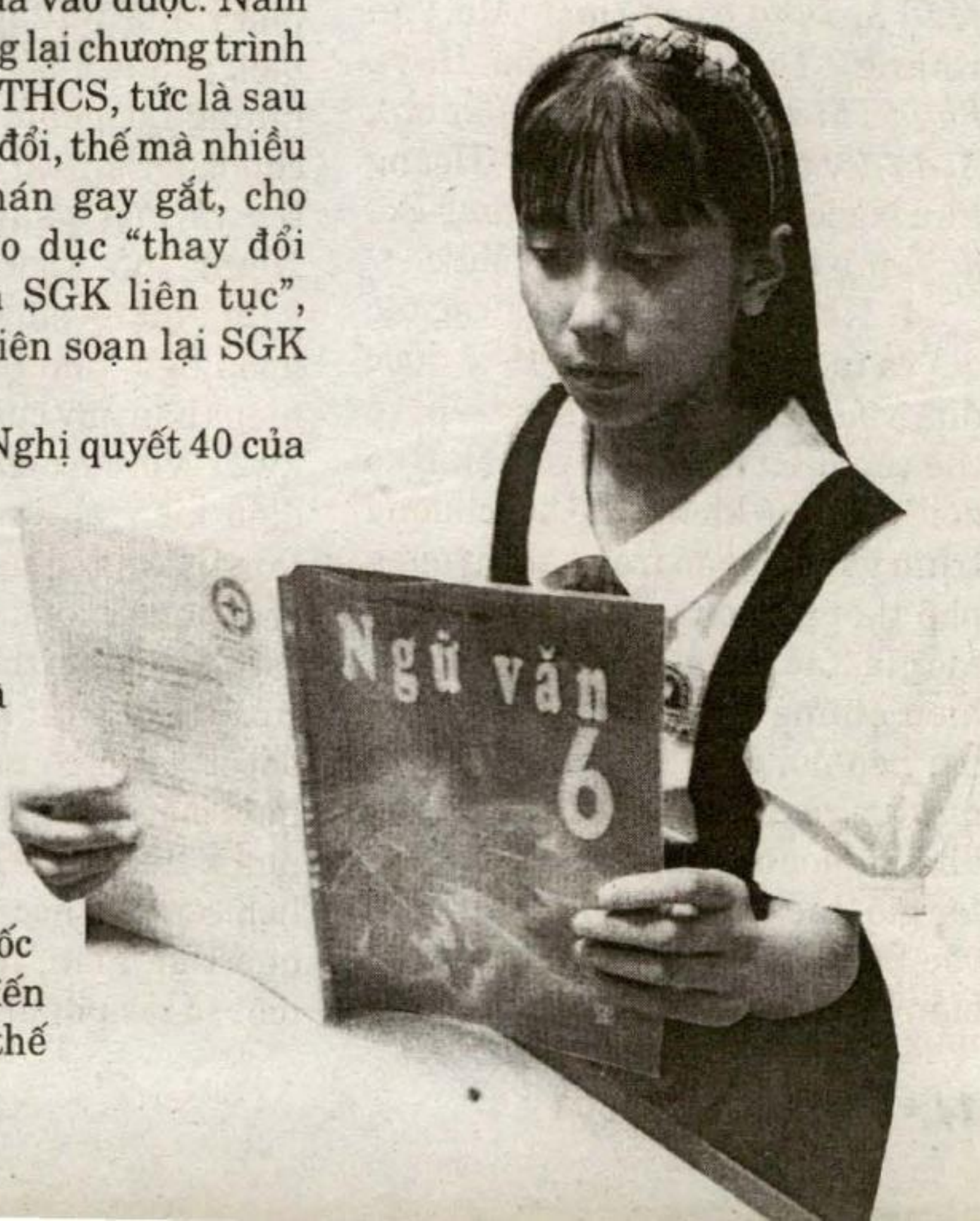
khách quan, nhất là khi chưa tìm hiểu, chưa nắm được chính xác những thông tin cần thiết.

2. Sự thật là chương trình và SGK văn hệ cải cách giáo dục cấp trung học cơ sở (THCS) được biên soạn từ 1985; còn SGK văn trung học phổ thông (THPT) bắt đầu cải cách năm 1989. Như vậy, nếu lấy mốc **1975** thì lúc biên soạn chương trình và SGK văn THCS hệ cải cách giáo dục chỉ mới có khoảng cách 10 năm và cấp THPT cũng chỉ là 14 năm. Rõ ràng ở thời điểm **1985** và **1989** chưa thể đặt ra vấn đề đưa văn học sau **1975** vào chương trình và SGK văn học được. Việc bổ sung và biên soạn lại SGK nói chung và sách văn học nói riêng không thể nay nói là mai đưa vào được. Năm 2000 mới xây dựng lại chương trình và SGK ngữ văn THCS, tức là sau 15 năm mới thay đổi, thế mà nhiều người đã phê phán gay gắt, cho rằng ngành giáo dục “thay đổi chương trình và SGK liên tục”, “năm nào cũng biên soạn lại SGK mới”...

3. Thực hiện Nghị quyết 40 của Quốc hội khóa X, sách ngữ văn mới viết theo chương trình 2000 (cả THCS và THPT) đã có nhiều thay đổi. Một trong những thay đổi đó là mở rộng mốc lịch sử văn học đến những năm cuối thế

kỷ 20, đưa các tác phẩm văn học sau 1975 vào chương trình và SGK ngữ văn. Để các nhà văn và bạn đọc có cứ liệu, xin nêu các dẫn chứng cụ thể về các tác giả, tác phẩm **sau 1975** có mặt trong chương trình và SGK ngữ văn mới (ở đây chưa kể các tác phẩm có ở sách *Tiếng Việt* tiểu học 2000):

* Với sách *ngữ văn* THCS (từ lớp 6 đến lớp 9), học sinh được học các tác phẩm viết **sau 1975** như: *Bức tranh của em gái tôi* (Tạ Duy Anh), *Sài Gòn tôi yêu* (Minh Hương), *Ánh trăng* (Nguyễn Duy), *Viếng lăng Bác* (Viễn Phương), *Một mùa xuân nho nhỏ* (Thanh Hải), *Chiều sông Thương* (Hữu Thỉnh), *Nói với con* (Y Phương), *Bến quê*

Sứ mạng thiêng liêng của nhà văn là cứ âm thầm tạo ra những tác phẩm tuyệt vời. Nếu văn học nhà trường không biết đến những tác phẩm tuyệt vời ấy thì chính các nhà soạn sách giáo khoa sẽ tự thấy xấu hổ.

(Nguyễn Minh Châu), *Tuổi thơ im lặng* (Duy Khán), *Tôi và chúng ta* (Lưu Quang Vũ).

* Với sách *Ngữ văn* THPT (chủ yếu tập trung ở lớp 12), học sinh được học các tác giả và tác phẩm viết **sau 1975** như: *Một người Hà Nội* (Nguyễn Khải), *Chiếc thuyền ngoài xa* (Nguyễn Minh Châu), *Mùa lá rụng trong vườn* (Ma Văn Kháng), *Đò Lèn* (Nguyễn Duy), *Phan Thiết có anh tôi* (Hữu Thỉnh), *Ai đã đặt tên cho dòng sông* (Hoàng Phủ Ngọc Tường), *Hồn Trương Ba, da hàng thịt* (Lưu Quang Vũ).

4. Nhìn vào danh sách các tác giả và tác phẩm viết sau 1975 được đưa vào SGK hai cấp học trên, có thể còn điều này, điều nọ cần trao đổi⁽²⁾, nhưng không thể nói chương trình và SGK văn trong nhà trường phổ thông không chú ý gì đến các tác giả, tác phẩm sau 1975. Không hiểu những người phát biểu trong bài báo nói trên lấy cứ liệu ở đâu mà đưa ra các ý kiến và sự lập luận khá vô đoán, rằng không đưa các tác giả, tác phẩm văn học sau 1975 vào SGK văn trong nhà trường là biểu hiện của “vòng luẩn quẩn”; “là

sự trì trệ của nền giáo dục”; “là nguyên nhân cơ bản dẫn đến học sinh chán học văn học” v.v. Nếu theo lập luận như thế thì có nghĩa là cứ đưa vào SGK văn các tác giả, tác phẩm sau 1975 là giáo dục sẽ thoát khỏi vòng luẩn quẩn, sẽ không trì trệ nữa và học sinh sẽ thích học văn hơn ư? Chẳng lẽ chỉ đơn giản thế thôi sao?

5. Do thời gian học trên lớp rất có hạn⁽³⁾, do phải đáp ứng nhiều yêu cầu về giáo dục, khoa học, sư phạm, thẩm mỹ... chương trình và SGK ngữ văn trong nhà trường không có nhiệm vụ dạy tất cả, giới thiệu đầy đủ tất cả các tác giả, tác phẩm văn học của mọi thời kỳ và có muốn cũng không thực hiện được. SGK văn học chỉ tập trung phản ánh những thành tựu tiêu biểu của lịch sử văn học quá khứ, những tác phẩm cổ điển tiêu biểu cho các thể loại văn học của dân tộc và một phần của nhân loại. Nhưng mặt khác cũng hết sức chú ý tới những vấn đề đương đại như ngôn ngữ, tâm lý tiếp nhận và thị hiếu thẩm mỹ của học sinh đầu thế kỷ 21. Với cuộc sống mới, với những điều kiện về kinh tế, xã hội mới, tâm tư, tình cảm, cách sống của học sinh hiện nay đã rất khác. Do đó cách tiếp nhận thưởng thức văn học của họ cũng rất khác. Đặc điểm ấy đòi hỏi cần có một giải pháp phù hợp: một mặt giảng dạy những tác phẩm tiêu biểu cho các thể loại của lịch sử văn học đã được sàng lọc qua thời gian, mặt khác đưa vào một số tác phẩm đương đại có chất

lượng và đáp ứng được những yêu cầu mới của chương trình ngữ văn đầu thế kỷ. Các tác phẩm sau 1975 đưa vào SGK ngữ văn mới tiêu biểu cho các thể loại

truyện ngắn, tiểu thuyết, ký, thơ và kịch. Những tác phẩm này chỉ là những “mẫu đại diện” để tổ chức dạy học ngữ văn theo cụm thể loại chứ không phải giai đoạn đó chỉ có các tác phẩm ấy. Việc giới thiệu tương đối đầy đủ diện mạo văn học giai đoạn sau 1975 được trình bày trong bài văn học sử: *Khái quát về văn học Việt Nam từ Cách mạng tháng Tám 1945 đến nay.* Thêm vào đó, ngoài những tác giả, tác phẩm đã đưa vào SGK, một số tác giả, tác phẩm khác viết sau 1975 sẽ tiếp tục được giới thiệu thêm trong bộ sách *Văn bản chọn lọc* kèm theo để học sinh tự đọc, giáo viên có tư liệu tham khảo và ra đề kiểm tra đánh giá theo tình thần mới.

6. Việc lựa chọn tác giả, tác phẩm văn học đương đại nào vào SGK là hết sức phức tạp. Thời gian dành cho nó rất ít, văn học viết sau 1975 lại có số lượng tác giả, tác phẩm rất lớn, đa dạng về chủng loại, phong phú về cách viết, cách thể hiện; có nhiều trăn trở, tìm tòi nhằm khai phá một hướng đi mới... Đó là những gì rất đáng trân trọng

của văn học Việt Nam sau 1975. Tuy nhiên cũng cần thấy

phần lớn các tác phẩm chỉ như là những thử nghiệm bước đầu. Văn học nhà trường cần phải cập nhật được với những thành tựu tiêu biểu của văn học Việt Nam sau 1975, nhưng chỉ có thể lựa chọn *những gì tương đối ổn định.* Một trong những giải pháp là lựa chọn các tác phẩm có *những khám phá mới* viết sau 1975 của những tác giả vốn đã thành danh ở giai đoạn trước. Chẳng hạn, với Nguyễn Minh Châu, không học *Mảnh trăng cuối rừng (1970)* nữa mà thay vào đó là *Chiếc thuyền ngoài xa (1987).* Với Nguyễn Khải không học *Mùa lạc (1960)* mà học *Một người Hà Nội (1995)*... Đây là hướng lựa chọn khá phù hợp với xu hướng biên soạn SGK văn học của một số nước trên thế giới. SGK văn THPT của Pháp in năm 1996⁽⁴⁾ đã đưa vào một số tác phẩm đương đại sau đây: Georges Perec (1936-1982) với tác phẩm *La vie mode d'emploi (1978)*; P. Grainville (sinh 1947) với tác phẩm *Les Flamboyant (1976)*; J. Roubaud (sinh 1932) với tác phẩm *Quelque chose noir (1986)*; M. Tournier (sinh 1924) với tác phẩm *Le vol du vampire (1981)*; C. Roy (sinh 1915) với tác phẩm *À la lisière du temps*

(1984); Nathalie Sarraute (sinh 1902) với tác phẩm *Enfance* (1983); Le Clézio (sinh 1940) với tác phẩm *La quarantaine* (1995)... Có thể thấy, mặc dù đã chú ý đưa vào SGK các tác phẩm đương đại, nhưng tác giả của những tác phẩm ấy đều là những nhà văn đã khá nổi tiếng; người trẻ nhất là Le Clézio vào năm 1996 cũng đã 56 tuổi.

7. Văn học Việt Nam sau 1975, đặc biệt trong thời kỳ đổi mới (từ 1986 trở đi) đã có một bước chuyển mình khá mạnh mẽ về tư duy nghệ thuật, về bút pháp và ngôn ngữ... Với những nội dung mới mẻ, cách nhìn nhận, cách phản ánh, mô tả hiện thực đa dạng, phong phú, khác lạ, văn học giai đoạn cuối thế kỷ 20 này sẽ mang đến cho học sinh và giáo viên, nhất là những giáo viên giỏi, niềm vui và một không khí dạy học văn chương sôi nổi hơn. Tuy nhiên cũng phải thấy rằng, dạy và học những tác phẩm trong giai đoạn này là thú vị nhưng hoàn toàn không dễ, thậm chí là rất khó. Vì thế chúng tôi cho rằng muốn học sinh học và đọc - hiểu được đúng những tác phẩm cuối thế kỷ 20, cần làm tốt công tác bồi dưỡng giáo viên; các trường đại học sư phạm cần trang bị tốt cho sinh viên phần giáo trình này. Các nhà văn, nhà lý luận, phê bình, qua báo chí, sách vở cũng nên góp phần giúp học sinh cách đọc loại tác phẩm viết theo kiểu mới này.

Trong điều kiện của một xã hội phát triển, với sự trợ giúp của các phương tiện truyền thông hiện đại,

con đường hình thành vốn tri thức văn hóa cơ bản không còn là đặc quyền của nhà trường phổ thông. Với văn học, một sự thật giản đơn là dù có đưa vào nhà trường hay không, học sinh vẫn đã, đang và sẽ tiếp tục đọc các tác phẩm văn học đương đại này. Vì thế đối với các nhà văn, điều quan trọng nhất vẫn là chất lượng của chính những sản phẩm mà họ tạo ra.

Sứ mạng thiêng liêng của nhà văn là cứ âm thầm tạo ra những tác phẩm tuyệt vời. Nếu văn học nhà trường không biết đến những tác phẩm tuyệt vời ấy thì chính các nhà soạn SGK sẽ tự thấy xấu hổ. ■

(1) Xem bài *Môn văn trong nhà trường phổ thông - Mấy vấn đề cần trao đổi* - số 24 (12.6.1999)

(2) Chương trình ngữ văn THPT chỉ mới là chương trình thí điểm; vì thế tất cả các ý kiến đóng góp đều sẽ được nghiên cứu để có thể bổ sung và hoàn chỉnh trước khi ban hành chính thức vào năm 2006.

(3) Từ lớp 6 đến lớp 12, mỗi lớp trung bình học 4 tiết/tuần bao gồm cả văn, tiếng Việt và làm văn.

(4) *Littérature 2de (Textes et méthode)* HATIER, 1996

Littérature 1re (Textes et méthode) HATIER, 1996

Lettres 2de (Textes - Méthode - Histoire littéraire) - NATHAN, 1996

Lettres 1re (Textes - Méthode - Histoire littéraire) - NATHAN, 1996

Giáo dục & ĐU LUẬN - SỰ KIỆN

Con số nhắc nhở

Cả nước hiện nay có **3.258** trung tâm học tập cộng đồng xã phường.

Cùng lắng nghe

♦ “Với bậc trung học phổ thông, việc dạy học có phân hóa là xu hướng phổ biến hiện nay trên thế giới, đáp ứng nhu cầu phát triển cá nhân học sinh trên cơ sở mặt bằng kiến thức chuẩn” (TS Nguyễn Văn Vọng - Thứ trưởng Bộ GD-ĐT)

♦ “Có gieo ươm thì mới có thu hoạch. Khuyến học phải đến từng gia đình và lợi ích của từng người trong cộng đồng” (Ông La Văn Ngâm - Chủ tịch Hội Khuyến học tỉnh Bắc Cạn)

♦ “Ngành giáo dục nên thống nhất các khoản thu. Tại sao trường học lại phải đóng vệ sinh phí, tiền học bạ, tiền hoạt động ngoại khóa, học phí buổi học thứ hai, phí quản lý và phục vụ bán trú?...” (Bà Lương Thị Thuận - Chủ nhiệm Ủy ban Dân số - gia đình và trẻ em TP. Hồ Chí Minh)

♦ “Em tập trung tiếp thu bài giảng ngay trên lớp, học ở lớp là chính, ở nhà chỉ học thêm từ 3-4 giờ, còn lại là chơi thể thao, nghỉ ngơi, đọc sách báo, nghe nhạc. Em không đi học thêm ở đâu cả vì rất yên tâm với kiến thức thầy cô dạy ở trường” (Trần Thị Thanh Huyền - nguyên học sinh Trường THPT chuyên Lê Hồng Phong, Nam Định, đạt điểm tuyệt đối 30/30 thi tuyển vào Đại học Ngoại thương)

● Phần mềm hỗ trợ xếp thời khóa biểu của Trung tâm Tin học - Bộ Giáo dục và Đào tạo phát miễn phí cho các trường thông qua mạng giáo dục đã được các trường tải xuống ngày càng nhiều. Trong khi đó, phần mềm thời khóa biểu được bán trên thị trường có giá 4-5 triệu đồng/trường. Sắp tới thông qua mạng giáo dục, Trung tâm Tin học của Bộ còn chuẩn bị đưa ra phục vụ phần mềm quản lý trường phổ thông và hệ thống thông tin quản lý giáo dục, câu lạc bộ e-learning để đổi mới nội dung và phương pháp giảng dạy.

● Kết thúc Hội thi tiếng hát sinh viên- học sinh trung học chuyên nghiệp lần thứ 8 khu vực phía Bắc ngày 20-9-2004, Sở GD-ĐT Thanh Hóa dẫn đầu khối các sở và Trường Đại học Kinh tế quốc dân đứng đầu khối các trường. Bộ GD-ĐT đã quyết định tặng 3 giải nhất toàn đoàn, 6 giải nhì, 10 giải ba và 10 giải khuyến khích. Bộ Văn hóa - Thông tin tặng 45 huy chương vàng, 65 huy chương bạc cho các tiết mục xuất sắc. Với ba thể loại ca-múa-nhạc, hội thi đã có tất cả 218 tiết mục dự thi của 39 đoàn tham dự, thể hiện chất lượng nghệ thuật cao và công tác giáo dục toàn diện trong nhà trường.

● Trung tâm Việt Nam Hợp Điểm vừa giới thiệu một số chương trình học bổng tại Singapore. Năm nay Singapore dành cho sinh viên Việt Nam nhiều suất học bổng bậc đại học và sau đại học tại Đại học Quốc gia Singapore, một số học bổng Singapore Millennium Foundation, học bổng liên kết Singapore - MIT và chương trình học bổng thạc sĩ quản trị kinh doanh của Đại học Quốc gia Singapore.

TƯ VẤN DU HỌC MIỄN PHÍ

● Cháu vừa tốt nghiệp lớp 12, hiện đang là sinh viên năm thứ nhất Trường Cao đẳng Hoa Sen. Gia đình cháu có người nhà ở Pháp và muốn đưa cháu sang Pháp học liền trong năm nay. Xin Công ty Á-Âu giúp cháu hoàn tất hồ sơ sớm.

- Theo điều kiện du học Pháp mới, hiện nay tất cả sinh viên Việt Nam muốn sang Pháp học trước hết phải có bằng TCF hoặc DELF 4. Do vậy công ty chỉ có thể giúp cháu làm hồ sơ sớm nếu cháu đã có bằng TCF hoặc DELF 4. Nếu chưa có, cháu phải chuẩn bị thi ngay thì khi có bằng công ty mới giúp cháu được.

● Con tôi hiện đang học lớp 10. Xin cho hỏi điều kiện du học Thụy Sĩ để tôi chuẩn bị cho con.

- Hiện nay, đi du học ở Thụy Sĩ phổ biến là ngành quản trị du lịch khách sạn và ngành này chỉ nhận học sinh tốt nghiệp từ trung học phổ thông trở lên. Nếu gia đình muốn cho cháu đi du học Thụy Sĩ thì trước mắt nên cho cháu học tiếng Anh thật tốt và tập trung vào việc học ở trường để đạt kết quả cao. Sau khi cháu thi tú tài, công ty sẽ giúp gia đình làm hồ sơ cho cháu.

● Em đã có một người chị du học ở Mỹ từ năm 2001. Nay em vừa tốt nghiệp trung học phổ thông năm 2004. Cha mẹ em dự định tiếp tục cho em qua Mỹ du học. Xin hỏi trường hợp của em có làm hồ sơ du học Mỹ được không?

- Về nguyên tắc không có gì trở ngại trong việc làm thủ tục xin đi du học Mỹ của em. Nhưng lưu ý với em cùng gia đình: nếu đã có một người đang học tại Mỹ thì khi làm thủ tục cho người thứ hai, gia đình phải chứng minh được với Đại sứ quán Mỹ là có khả năng tài chính đáp ứng được đầy đủ cho cả 2 người. Công ty Á - Âu cũng đã đưa rất nhiều trường hợp trong một gia đình có 2 người đi du học tại Mỹ và các nước khác.

● Tôi có người con đang học lớp 10, tôi muốn cho cháu đi học tại Mỹ theo chương trình giao lưu văn hóa (CCI). Tôi nghe nói chương trình rất thuận lợi cho học sinh, sinh viên Việt Nam khi xin visa vào

Á-ÂU Co., Ltd.

CÔNG TY DU HỌC Á - ÂU

52 Trần Huy Liệu, P.12, Q. Phú Nhuận, TP.HCM, Việt Nam

ĐT: 8458867 - 8422076 - 9971648 - 9972633 * Fax: 8455401

Email: aauc@hcm.vnn.vn

Mỹ, điều đó có đúng không? Các em học được bao lâu?

- Trước tiên muốn tham gia chương trình này (giao lưu văn hóa-CCI), học sinh phải có học lực và trình độ tiếng Anh từ khá trở lên. Chương trình này học 1 năm tại Mỹ, sau đó học sinh phải trở về Việt Nam. Muốn học tiếp theo diện tự túc thì phải làm hồ sơ xin visa lại. Về nguyên tắc, điều quan trọng là khi học sinh xin visa vào Mỹ theo chương trình học nào thì phải chứng minh được mục đích của việc xin visa ngay vào thời điểm đó với Đại sứ quán hoặc Lãnh sự quán Mỹ. Cũng xin lưu ý với phụ huynh và các em tham gia chương trình này: kết quả học tập của học sinh khi học tại Mỹ theo chương trình này khi trở về các trường học ở Việt Nam sẽ không được công nhận.

● *Tôi muốn du học ở Hà Lan cần phải có điều kiện gì? Có cần phải chứng minh thu nhập hàng tháng của gia đình hay không?*

- Muốn du học Hà Lan, trước tiên bạn phải có trình độ văn hóa từ lớp 12 trở lên. Trình độ tiếng Anh căn bản tương đương từ bằng B Việt Nam trở lên. Bạn không cần phải chứng minh thu nhập hàng tháng của gia đình. Bạn chỉ cần trải qua đợt kiểm tra của nhà trường được tổ chức bởi các công ty đại diện của họ tại Việt Nam. Nếu được trường chấp thuận thì gần như chắc chắn hồ sơ của bạn sẽ được cấp visa. Nói chung thủ tục du học Hà Lan đơn giản và tương đối thuận lợi.

● *Vào năm 1990, gia đình tôi có người thân ở Úc bảo lãnh nhưng sau đó hồ sơ bị từ chối. Nay con tôi đã tốt nghiệp trung học phổ thông muốn du học Úc, xin hỏi có được không? Việc hồ sơ bảo lãnh cho gia đình bị từ chối trước đây có ảnh hưởng gì đến việc xin visa du học của cháu không?*

- Khi xin visa du học tại Úc, ngoài các điều kiện về Anh ngữ, khả năng tài chính, điều quan trọng nhất là học sinh và gia đình phải chứng minh được mục đích chính đáng của việc xin visa vào Úc. Hiện nay chưa có quy định nào không cho học sinh làm thủ tục xin visa vào học tại Úc nếu như hồ sơ bảo lãnh trước đó của gia đình bị từ chối. Công ty Á - Âu cũng đã đưa rất nhiều học sinh du học tại Úc mà hồ sơ đoàn tụ của gia đình vì lý do gì đó trước đây đã bị phía Úc từ chối.

TRƯỜNG NGOẠI NGỮ Á - ÂU

NƠI ĐÀO TẠO ANH NGỮ CHẤT LƯỢNG - HIỆU QUẢ HÀNG ĐẦU TẠI VIỆT NAM

CS1: 308 Lê Văn Sỹ, P.1, Q. Tân Bình, TP.HCM * ĐT: 9915211 - 9915212 - 9915213 * Fax: 8442207

CS2: 534-536 Điện Biên Phủ, P.11, Q.10, TP.HCM * ĐT: 8351012 - 8351014 - 8321355 * Fax: 8341330

Nhìn ra **THẾ GIỚI**

- ▶ Với tư cách là “đại gia đình” của thế giới, hàng năm Liên hiệp quốc (LHQ) nhận được rất nhiều quà tặng từ các nước thành viên. Trụ sở LHQ ở New York (Mỹ) hiện đã gần như trở thành một “viện bảo tàng” trưng bày rất nhiều tặng phẩm do các nước tặng trong mấy chục năm qua.

Tặng quà cho Liên hiệp quốc cần theo quy định gì?

Khách du lịch đến thăm thành

Chuyện tặng quà cho **LIÊN HIỆP QUỐC**

THU HẰNG

phố New York đều cố gắng tới thăm trụ sở LHQ, tổ chức quốc tế lớn nhất thế giới. Trong tòa nhà đặc biệt này, du khách rất thích dừng lại tại hành lang, nơi trưng bày rất nhiều tặng phẩm mà các quốc gia thành viên đã tặng cho LHQ. Số quà tặng này chủ yếu là tác phẩm

Trụ sở Liên hiệp quốc tại New York, Mỹ

hội họa, điêu khắc, thảm treo tường. Khi LHQ mới được thành lập, các nước thành viên đã thi nhau tặng quà để gửi gắm kỳ vọng của mình vào tổ chức quốc tế mới mẻ này. Tặng phẩm đầu tiên mà LHQ nhận được là bức bích họa nổi tiếng *Đoàn kết* do chính phủ Na Uy tặng. Bức bích họa này hiện được treo trong văn phòng Hội đồng Bảo an như một biểu tượng cho khát vọng vươn tới hòa bình và tự do của nhân loại. Lúc đầu, vì số lượng quà tặng ít và trụ sở mới của “Ngôi nhà chung thế giới” cũng cần nhiều đồ vật trang trí nên LHQ đã nhận tất cả quà tặng do chính phủ, cá nhân, các tổ chức phi chính phủ quyên tặng. Tiêu chuẩn quà tặng

Tác phẩm điêu khắc *Không bạo lực* trưng bày tại trụ sở Liên hiệp quốc

cũng không có quy định rõ ràng, miễn sao LHQ không phải chịu bất cứ gánh nặng tài chính nào do quà tặng đó mang lại. Bước vào thập niên 1960, số lượng tặng phẩm mà LHQ nhận được cũng gia tăng theo

CÓ THỂ TRIỆT TIÊU MỤN THỊT QUANH MẮT

Mụn thịt nổi lên xung quanh làn da mi mắt. Lấn đầu mụn nhỏ trắng, sau to dần dày cộm. Tuy không viêm tấy đau nhức và không ảnh hưởng đến mắt nhưng lại làm mất thẩm mỹ của da mặt. Người có mụn thịt quanh mắt trông già hơn và luôn luôn đượm nét buồn.

Nguyên nhân của những mụn này: từ hệ thống collagen là mạng lưới chất keo dưới lớp biểu bì có chức năng tạo nên hình thái của da. Nó hoàn toàn không mang tính di truyền, không thể bôi thuốc hoặc uống bất cứ thứ thuốc nào mà hết được. Đã từng có biện pháp dùng laser CO₂ để bắn phá những mụn này, nhưng việc dùng laser lại chỉ có tính chất tạm thời trên bề mặt, không hoàn toàn lấy hết được nhân mụn, và lại laser để lại vết thâm rất lâu và dễ gây sẹo lõm.

Hiện nay, với công nghệ mới chuyên ngành, những mụn này được triệt tiêu ngay dưới lớp biểu bì, hạn chế gây tổn thương bề mặt da, chỉ trong một thời gian ngắn, vùng da điều trị sẽ trở lại nhẵn mịn, lấy lại vẻ đẹp tươi sáng cho làn da mặt. **Phòng chăm sóc da mặt Thanh Bình**, với thiết bị hiện đại và chuyên nghiệp đã từng đạt kết quả tốt đẹp trong việc trị liệu vấn đề này, mang lại niềm vui cho nhiều người.

Hãy gọi đến số các số máy sau để được tư vấn cụ thể:

Cơ sở 1: 04.8284869, gác 2 số 8 Cửa Đông, phường Cửa Đông, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội.

Cơ sở 2: 08.9065486, số 198 phố Cao Đạt, phường 1, quận 5, TP.HCM. ĐD: 0913304113

số lượng các nước thành viên. Năm 1967, tổng thư ký LHQ đã phải quyết định thành lập Ủy ban Nghệ thuật LHQ chuyên cố vấn cho tổng thư ký LHQ tiếp nhận quà tặng của các nước thành viên. Ủy ban này đã giúp LHQ soạn thảo ra nguyên tắc tặng và tiếp nhận quà tặng theo tiêu chuẩn thống nhất và nghiêm ngặt như: LHQ chỉ nhận quà tặng từ chính phủ các nước chứ không nhận từ cá nhân hay các tổ chức phi chính phủ; mỗi quốc gia thành viên chỉ được tặng LHQ một món quà; quà tặng phải “có tính nghệ thuật cao, có ý nghĩa lịch sử” và nhất thiết phải là sản phẩm nghệ thuật của quốc gia đó; tặng phẩm phải hài hòa trong môi trường và khung cảnh chung của trụ sở LHQ; LHQ chỉ nhận những món quà “phi chính trị”, tuyệt đối không nhận những tặng phẩm ngoài các giá trị văn hóa nghệ thuật. Tuy nhiên quy định đã có song khi thực hiện mới nảy sinh nhiều điểm gây tranh cãi. Lãnh đạo các nước luôn muốn “cài” hàm ý chính trị vào các món quà đem tặng, còn LHQ trong một số trường hợp đã từ chối không nhận một số quà tặng hơi “non” về giá trị nghệ thuật, hoặc một vài tặng phẩm phạm quy. Nội bộ Ủy ban Nghệ thuật LHQ đôi lúc cũng tranh cãi quyết liệt khi thẩm định giá trị các món quà. Năm 1971, ủy ban này đã suýt giải tán khi cả 8 thành viên bất đồng với nhau khi chấm một món quà tặng của Colombia. Năm 1996, Ủy ban Nghệ thuật LHQ đã từ chối thẳng thừng món

quà tặng “ngây ngô, phi nghệ thuật” là chi tiết kim loại của một cây cầu tại thủ đô Luân Đôn do chính phủ Anh tặng.

Khi quà tặng trở thành... nỗi lo

Quà tặng cho LHQ đa phần mang chủ đề hòa bình hữu nghị. Nổi tiếng nhất trong số quà tặng mà LHQ nhận được là tác phẩm điêu khắc *Không bạo lực* mô tả hình ảnh một khẩu súng lục bị xoắn gấp nòng do nhà điêu khắc Rosenberg tặng. Ý tưởng của tác phẩm rõ ràng, giản dị, được mọi người nồng nhiệt hoan nghênh. Một số nước còn tặng LHQ một số cổ vật rất có giá trị như tấm thảm tinh xảo được lấy trong ngôi mộ cổ ở Peru có niên đại 2.000 năm hay bức tượng thần Alise mạ vàng của người Ai Cập có niên đại 700 năm trước Công nguyên. Nhiều quà tặng được chế tác công phu nên rất có giá trị như tấm thảm Ba Tư do Iran tặng hay những cây cọ được làm từ vàng ròng và ngọc trai của đất nước Bahrain tươi đẹp. Trung Quốc đã tặng LHQ bức tranh thảm *Vạn lý trường thành* khổ lớn được treo trong phòng nghỉ của đại biểu các nước đến LHQ họp. Về nguyên tắc, tất cả quà tặng được trưng bày đều thuộc quyền sở hữu của LHQ, nhưng mọi chi phí duy tu, tôn tạo chúng lại do các quốc gia tặng quà đảm bảo. Năm 1995, chính phủ Bỉ đã phải chi 200.000 đôla để thuê máy bay vận tải quân sự hạng nặng của Mỹ chuyển tấm thảm treo *Hòa bình và thắng lợi* rộng tới 155m² mà chính phủ nước này đã tặng

LHQ về nước “bảo dưỡng”. Được biết, toàn bộ quà tặng tại LHQ đã được mua bảo hiểm nhưng chi phí do quốc gia tặng quà chi trả.

Quà tặng của các quốc gia với những giá trị văn hóa lịch sử rất đặc sắc và phong phú đã tô điểm cho tòa nhà của LHQ thêm đẹp đẽ và mang nhiều ý nghĩa. Tuy nhiên, số lượng quà tặng hiện quá nhiều cũng gây ra cho LHQ không ít rắc rối. Khó khăn đầu tiên là địa điểm trưng bày quà tặng, Trong khuôn viên tòa nhà LHQ hiện đã chật cứng với sự hiện diện của trên 200 quà tặng khác nhau, vườn hoa sau của tòa nhà cũng được trưng dụng để trưng bày quà tặng là những tác phẩm điêu khắc. Một số nước “đi sau” thì hậm hùi cho rằng, LHQ “nhất bên trọng, nhất bên khinh”

khi quà tặng của họ phải “nằm chờ” trong kho.

Để giải quyết nạn quá tải quà tặng, năm 1994 LHQ từng tuyên bố không nhận quà tặng nhưng lệnh không được các nước thành viên chấp hành nghiêm túc. Một số quốc gia chưa tặng quà LHQ thì lý luận rằng, theo quy định họ vẫn có quyền được tặng tối thiểu cho LHQ một món quà. Chính vì vậy vào năm 1995, nhân kỷ niệm 50 năm thành lập LHQ, trong một ngày đã có 30 quốc gia tặng quà LHQ. Năm 2005 sẽ kỷ niệm 60 năm ngày thành lập LHQ, không biết tới khi đó LHQ sẽ phải từ chối ra sao khi còn tới 20 quốc gia nữa chưa có cơ hội thực hiện “quyền lợi” tặng quà của mình?

(Theo Hải ngoại văn trích)

SAPUWA®

**CÔNG TY ĐẦU TIÊN TẠI VIỆT NAM
ĐẠT TIÊU CHUẨN QUỐC TẾ
“Thực phẩm Chất lượng An toàn”**

**ISO
9002**

NƯỚC UỐNG TINH KHIẾT SAIGON (SAPUWA)
9 Quang Trung, Q. Gò Vấp, TP. Hồ Chí Minh
ĐT: (08) 8941466 - Fax: (08) 8940060
Email: sapuwa@hcm.vnn.vn

Ưu điểm của

Quảng cáo trên mạng Internet

PHAN THỊ ANH NGÀ

Quảng cáo trên Internet có thể xem là một phương tiện giao tiếp hiệu quả nhất đối với các chuyên gia trong lĩnh vực truyền thông bởi nó không đơn thuần là công cụ giúp tạo lập danh tiếng cũng như mang đến những hình ảnh quảng cáo ấn tượng, độc đáo, hiệu quả kinh tế cao mà còn cho phép thực hiện những ý tưởng quảng cáo độc đáo, sáng tạo nhất. Mặt khác, quảng cáo trên Internet còn có nghĩa là nói chuyện với khách hàng, lắng nghe họ và trả lời họ trực tiếp.

Những ưu điểm nổi trội

Theo nhóm tác giả Elincom, quảng cáo trên Internet là sự kết hợp vừa cung cấp nhãn hiệu vừa cung cấp thông tin và trao đổi buôn bán cùng một lúc. Hay đơn giản hơn, quảng cáo trên Internet chính là sự kết hợp giữa quảng cáo truyền thống

và tiếp thị trực tiếp. Do đó, so với các phương pháp quảng cáo truyền thống, quảng cáo trên Internet có 4 ưu điểm chính:

Thứ nhất, *khả năng nhắm chọn*. Các chuyên gia quảng cáo trên mạng có rất nhiều khả năng nhắm chọn mới. Họ có thể nhắm vào các công ty, các quốc gia, hay khu vực địa lý cũng như có thể sử dụng cơ sở dữ liệu để làm cơ sở cho tiếp thị trực tiếp; hoặc dựa vào sở thích cá nhân và hành vi của người tiêu dùng để nhắm vào đối tượng thích hợp.

Thứ hai, *khả năng theo dõi*. Các nhà tiếp thị trên mạng có thể theo dõi hành vi và sở thích của người sử dụng đối với nhãn hiệu của họ, hay có thể xác định hiệu quả của một quảng cáo thông qua số lần quảng cáo được nhấn, số người mua sản phẩm, số lần tiến hành quảng cáo...

Thứ ba, *tính linh hoạt và khả năng phân phối*. Một quảng cáo trên Internet có thể được truyền tải 24/24 giờ một ngày, cả tuần, cả năm. Thêm vào đó, một chiến dịch quảng cáo có thể được bắt đầu cập nhật hoặc hủy bỏ bất cứ lúc nào. Nhà quảng cáo còn có thể theo dõi tiến độ quảng cáo hàng ngày, xem xét hiệu quả quảng cáo vào tuần đầu tiên và có thể thay thế quảng cáo ở tuần thứ hai.

Cuối cùng, *tính tương tác*. Đây có thể xem là ưu điểm nổi trội nhất của quảng cáo trên Internet vì nó cho phép khách hàng tương tác với sản phẩm, kiểm tra sản phẩm và nếu thấy thỏa mãn thì họ có thể mua sản phẩm ngay trên mạng.

Vì những lý do trên mà nhiều chuyên gia trong lĩnh vực này cho rằng quảng cáo trên Internet có một *sức mạnh tuyệt vời* trong việc góp phần vào sự hùng

manh của các công ty. Ngoài ra, doanh thu trong lĩnh vực này cũng có những bước đột phá đáng kể. Chẳng hạn, năm 1998, doanh thu của ngành quảng cáo trên mạng là 1,8 tỉ đôla nhưng đến năm 2002 đã lên đến 8 tỉ đôla.

Các hình thức quảng cáo trên Internet

Quảng cáo bằng hình thức website

Đối với những công ty lần đầu tiên tham gia quảng cáo trên Internet, website chính là phương tiện được lựa chọn nhiều nhất. Mở website giúp các doanh nghiệp khuếch trương uy thế của mình cũng như đưa sản phẩm đến gần với khách hàng hơn. Các nhà quảng cáo đưa ra các website chứa thông tin thật sự cần thiết cho khách hàng tiềm năng, vốn đang tìm kiếm những thông tin về sản phẩm mà họ có nhu cầu và mong muốn tìm được càng nhiều thông tin càng tốt. Còn đối với những khách hàng có nhu cầu mua với số lượng lớn thì phương thức mua hàng trực tiếp trên Internet sẽ mang lại hiệu quả kinh tế cao hơn rất nhiều. Chẳng hạn, thông qua trang web quảng cáo của mình, Hãng xe hơi Cadillac (www.cadillac.com) cho phép khách hàng có thể mua hoặc thuê một chiếc Cadillac mới thông qua Internet. Khách hàng có thể chọn kiểu dáng, màu sắc chiếc xe mình ưng ý thông qua phòng trưng bày tương tác. Mỗi lần khách hàng lựa chọn tính năng, xe mẫu sẽ được vẽ lại trên màn hình với một bảng thông tin chi tiết về mô tả kích thước, bảng báo giá, phương thức thanh toán và nhiều thông tin chi tiết khác về chính sách hậu mãi... Vì thế, hiện nay nhiều công ty đang tìm cách triển khai chiến lược web mới

nhằm biến khách hàng tiềm năng từ chỗ người xem trở thành người mua sản phẩm. Với mục đích tạo ra những hình thức quảng cáo độc đáo, mới mẻ, lạ mắt, nhiều công ty đã mạnh dạn lựa chọn hình thức thể hiện riêng. Nếu như Ragu Spaghetti Sauce (www.eat.com) chọn kiểu site hài hước để quảng cáo sản phẩm, thì bột giặt Tide (www.tide.com) lại sử dụng một trong những đặc tính hay nhất của site là "stain Detective" (làm sạch vết bẩn), tức là site này cho phép khách hàng tham khảo những thông tin hữu ích về công dụng làm sạch vết bẩn của bột giặt Tide. Do vậy, site Tide trở thành nguồn thông tin quý giá nhờ chính nội dung nó đưa ra. Bên cạnh đó, các nhà thiết kế các trang web đã khéo vận dụng giữa hình thức quảng cáo truyền thống xen kẽ hài hước, trong đó website cho chương trình Radio Car Talk (www.cartalk.com) là một điển hình.

Quảng cáo qua email

Theo số liệu thống kê của Estats, gần 90% người sử dụng đôi khi hoặc thường xuyên vào mạng để nói chuyện với bạn bè và người thân, 50% người sử dụng mạng ở nơi làm việc và sử dụng thư điện tử làm phương tiện chủ yếu để giao tiếp với đồng nghiệp và khách hàng. Từ đó, chúng ta thấy rằng, quảng cáo trên Internet, đặc biệt quảng cáo qua email sẽ mang lại hiệu quả cao hơn nhiều so với những hình thức khác.

Thư điện tử hỗ trợ quảng cáo

Đây là một hình thức quảng cáo được các nhà làm quảng cáo mạng rất quan tâm bởi tính hiệu quả và sự tiện ích của việc sử dụng Internet cho công nghệ quảng cáo. Các hãng như Hotmail (www.hotmail.com), Juno

(www.juno.com) và USA.net (www.usa.net) là những nhà tiếp thị đầu tiên cho phép khách hàng sử dụng và truy cập thư điện tử miễn phí. Hầu hết các hãng này yêu cầu khách hàng vào website của họ do vậy phải truy cập Internet để sử dụng thư điện tử miễn phí. Đối với Juno, hãng này cho phép khách hàng truy cập thư điện tử miễn phí với yêu cầu là họ phải hoàn thành việc điều tra nhân khẩu theo bảng mẫu cho sẵn. Sau đó, dựa vào các câu trả lời của khách hàng, Juno có thể xác định được khách hàng của mình. Khi khách hàng gửi hoặc nhận thư điện tử, quảng cáo Juno sẽ được luân chuyển rất hợp lý.

Theo một kết quả nghiên cứu của Tập đoàn Gold Media Consulting & Research (Mỹ), bán hàng qua mạng Internet tăng trưởng trung bình 12,4% hàng năm và đến năm 2008 sẽ đạt tới 1,3 tỉ đôla trên thế giới. Như vậy, quảng cáo trên Internet trong tương lai sẽ là lĩnh vực đầy hứa hẹn đối với các doanh nghiệp cũng như các nhà quảng cáo ở Việt Nam. Chẳng hạn, du lịch là một lĩnh vực kinh doanh được lợi rất nhiều từ các hình thức quảng cáo trên Internet kiểu này. Cũng theo Gold Media, năm 2003, các hãng du lịch có chương trình *bán tuyến du lịch* tăng số tuyến du lịch bán được tới 50%. Đây là những con số đáng để các doanh nhân Việt Nam lưu tâm.

Theo xu thế phát triển kinh tế toàn cầu hóa như hiện nay, quảng cáo trên Internet sẽ tạo ra môi trường cạnh tranh lành mạnh và rút ngắn dần khoảng cách giữa nhà sản xuất và người tiêu dùng. Quảng cáo trên Internet là cơ hội để các doanh nghiệp quảng bá sản phẩm của mình ra thế giới một cách nhanh nhất. ■

Báo động về nạn TỰ TỬ

Theo các số liệu thống kê chính thức, trong thời gian gần đây, mỗi năm trên thế giới có khoảng 800.000 người chết vì tự tử (con số thực tế có thể cao gấp hai lần). Tính ra, cứ 40 giây lại xảy ra một cái chết loại này. Trong số những nguyên do chết ngoài bệnh tật, chết vì tự tử chỉ đứng sau tai nạn giao thông nhưng lớn hơn do tội phạm hình sự và chiến tranh, xung đột vũ trang... cộng lại. Trước tình hình đó, vào năm 2003, Tổ chức Y tế thế giới (WHO) đã quyết định lấy ngày 10-9 hàng năm làm Ngày thế giới chống nạn tự tử. Một năm đã trôi qua, nhưng tình hình hầu như không thay đổi, thậm chí nạn tự tử còn có chiều hướng gia tăng...

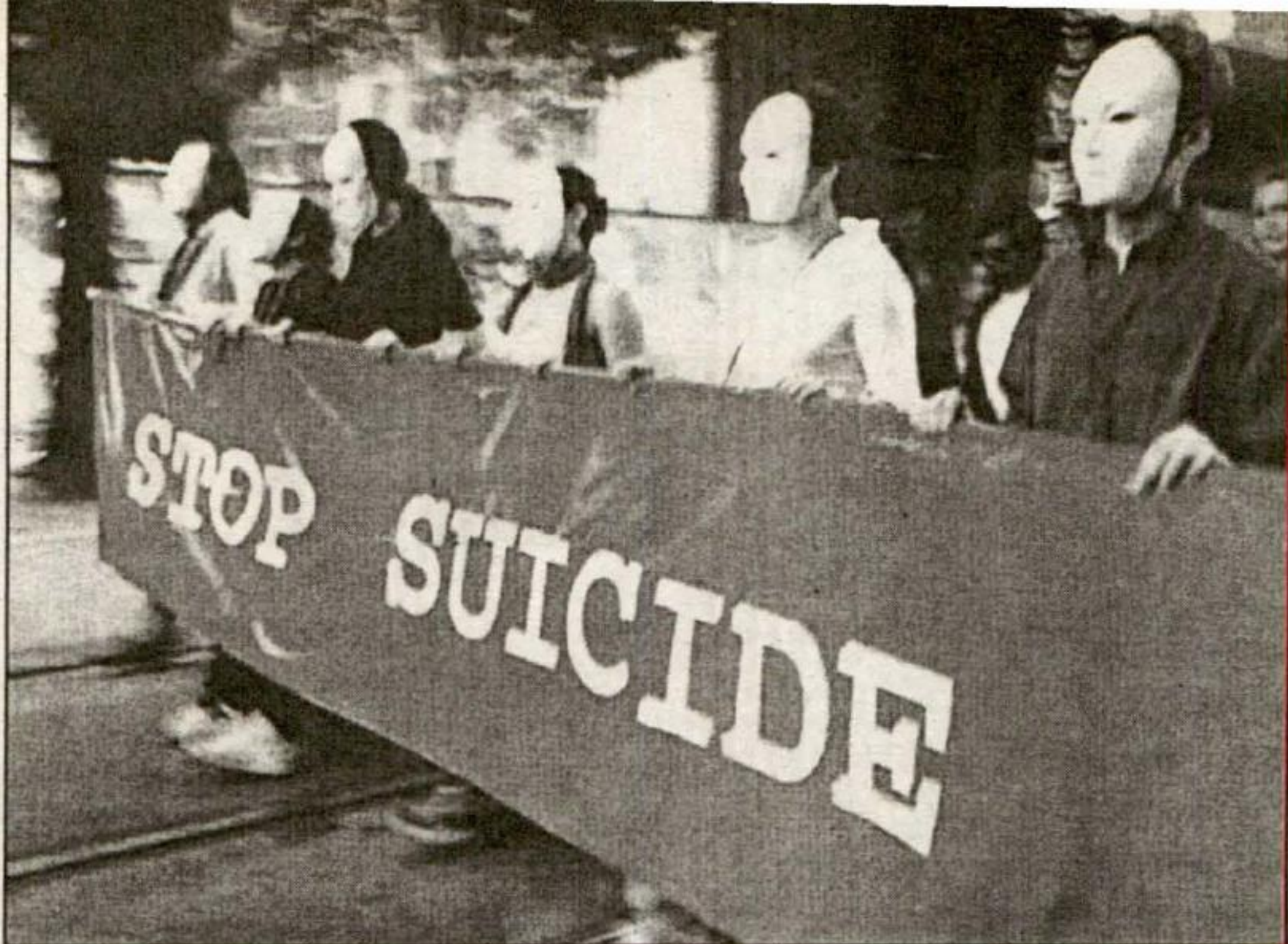
TÂM TRÂN

Số liệu thống kê và đôi điều lý giải

Trong thông báo nhân dịp công bố Ngày thế giới chống nạn tự tử, WHO nhắc nhở các chính phủ cũng như toàn thể người dân trên thế giới rằng nếu không có biện pháp ngăn chặn kịp thời, đến năm 2020, hàng năm sẽ có không dưới 1,5 triệu người chết vì tự tử, nghĩa là cao gấp đôi con số hiện nay. Nhưng chúng ta cũng cần biết, hiện nay, mỗi năm trên thế giới, ngoài 800.000 người chết vì tự tử còn có đến gần 20 triệu ca tự tử không thành, mà kết quả là những chấn thương, thương tích thể xác và tinh thần không sao kể xiết. Nạn tự tử quả là vấn đề đáng

Một trường hợp tự tử ngay trong nhà vệ sinh

Tuần hành chống tự tử báo động.

Tính riêng ở châu Âu, số người chết vì tự tử hàng năm còn cao hơn cả số chết vì tai nạn giao thông. Con số thống kê cho thấy, trong năm 2001 đã có đến 500.000 người dân châu Âu chết vì tự tử, trong khi chỉ có 230.000 người chết vì chiến tranh và xung đột vũ trang. Các nước cộng hòa vùng Baltic thuộc Liên Xô trước đây (Litva, Estonia, Latvia) cùng Nga và Hungary đang dẫn đầu danh sách đáng buồn này. Theo số liệu năm 2000, mỗi năm, tại Litva, cứ 100.000 dân thì có 42 người chết vì tự tử; ở Estonia là 40, ở Nga - 38. Nếu tính theo giá trị tuyệt đối thì Trung Quốc là quốc gia có số người chết vì tự tử cao nhất hàng năm. Cũng trong năm 2000, Trung Quốc có 195.000 người chết vì tự tử, tiếp đến là Ấn Độ với 87.000 người, rồi đến Nga - 52.500 người và đứng hàng thứ tư là Mỹ với 31.000 người. Trong năm 2003, toàn nước Nhật có 34.000 cái chết vì tự tử, tính ra cứ 100.000 dân có 27 vụ. Các chỉ số này

khá thấp ở khu vực Mỹ Latinh, phần lớn các nước châu Á, các quốc gia Hồi giáo và toàn bộ châu Phi.

Trừ các vùng nông thôn Trung Quốc, ở các nơi khác, số đàn ông tự tử luôn cao hơn so với phụ nữ. Rất hiếm trường hợp người trên 60 tuổi có hành động tự tử và trong những năm gần đây, số người tự tử thuộc độ tuổi trung niên có chiều hướng giảm nhẹ, nhưng số thanh thiếu niên tự tử lại tăng đột biến, nhất là độ tuổi 15-25.

Phương tiện thực hiện hành vi tự tử rất đa dạng, trong đó thuốc trừ sâu chiếm ngôi đầu bảng, kế đến là súng và tiếp theo là thuốc ngủ (dùng với liều cực cao). Ngoài ra còn có hàng trăm cách thức tự tử khác rất thường được sử dụng ở nơi này hay nơi khác hoặc trong những trường hợp đặc biệt, chẳng hạn trầm mình, tự thiêu, thắt cổ... Nguyên nhân dẫn đến hành động tự tử thì muôn hình vạn trạng, song mỗi nhóm nguyên nhân dường như lại "quy định" cách thức hoặc

phương tiện mà đương sự sử dụng. Nếu nguyên nhân là sức ép lương tâm, trách nhiệm (tướng lĩnh thua trận, quan chức làm sai dẫn đến hậu quả nghiêm trọng, doanh nhân làm ăn thua lỗ, phá sản...) thì một phát đạn tự bắn vào đầu là điều thường thấy. Buồn chuyện gia đình, cơ quan, thất nghiệp, thất tình, bất lực trước hoàn cảnh..., thuốc trừ sâu là phương tiện thường được sử dụng (tùy mỗi nền văn hóa, phong tục tập quán sở tại, trong những trường hợp tương tự, đương sự có thể dùng cách thức trảm mình hay thắt cổ). Thuốc ngủ được ưa chuộng trong các trường hợp trầm cảm, ưu tư lo lắng thái quá về sức khỏe hay tình trạng tài chính của bản thân, buồn cho nhân tình thế thái... Trong những trường hợp giải quyết xung đột gia đình, mâu thuẫn

với chính quyền, cộng đồng (thực sự bị oan hay cho rằng mình bị oan chẳng hạn), đương sự thường tìm đến những cái chết quyết liệt hơn, ấn tượng hơn như tự thiêu, tự cắt động mạch chủ, nhảy lầu...

Từ trang web dạy tự tử đến nạn tự tử tập thể

Ngày nay, trên mạng Internet có nhan nhản những trang web dạy người ta cách thức tự tử. Trên nhiều trang web, ngoài những hướng dẫn tỉ mỉ nên chĩa nòng súng vào đâu cho "hiệu quả", treo cổ bằng loại dây gì... còn có cả công thức pha chế thuốc, chất gì trộn với chất gì, uống vào sau bao lâu thì chết. Lại còn có cả những kiểu chết "sinh thái", tẩy chay tân dược, súng đạn, thuốc trừ sâu, hơi ngạt... mà chỉ tìm đến với hoa, quả, cỏ, cây... mang nhiều độc tố, hoặc

THẨM MỸ HỒNG KÔNG

Một địa chỉ uy tín nhất tại Việt Nam làm đẹp không cần giải phẫu

CƠ SỞ: 54 CỬA BẮC, HÀ NỘI - ĐT: 7160837 - DĐ: 0913236881

CƠ SỞ: 20 ĐƯỜNG THÀNH, HÀ NỘI - ĐT: 8246852 - DĐ: 0913204599

CƠ SỞ: 32 HÀNG GÀ, HÀ NỘI - ĐT: 9232238

Bằng hệ thống máy móc tiên tiến hàng đầu thế giới và chuyên viên đã tu nghiệp tại Hồng Kông - Pháp - Mỹ - Thụy Sĩ.

CHUYÊN NGHIỆP: ● Phun xăm: lông mày, mắt, môi, kiểu dáng sang, màu đẹp ● Xóa: mắt, môi, lông mày bị hỏng, xanh, xấu... sửa lại bảo đảm 100% đẹp ● Tắm trắng toàn thân cao cấp, trắng mịn da ngay lần tắm đầu tiên ● Tắm gầy - giảm cân: nhanh chóng - hiệu quả ● Giảm béo - giảm vòng bụng, eo, mặt, tay, đùi, bắp chân, nâng mông sệ (vòng eo giảm từ 7-15cm). Có máy đo chính xác lượng mỡ cần giảm ● Chữa khỏi nám tàn nhang, trứng cá, da thô, da sần, làm trắng mịn da, làm khít lỗ chân lông (bằng thuốc đặc trị độc đáo) ● Làm đẹp các vết bịch biến, làm trắng các vết đồi mồi ● Nâng nở ngực, săn chắc ngực (không cần giải phẫu) hiệu quả cao ● Xóa tan các nếp nhăn trên da, làm tan túi mỡ mắt, chữa thâm quầng mắt ● Tẩy lông mặt, tay, chân, uốn mi cong ● Chữa hói tóc, hói nách (bằng kem chất lượng tuyệt đối). Cung cấp các loại máy móc (tiên tiến hiện đại) và các loại kem đặc trị cho các trung tâm thẩm mỹ và quý khách trên phạm vi toàn quốc. **Đối với nam:** ● Chữa nám, trứng cá (mụn bọc, mụn cám, mụn đầu đen, đầu đỏ) ● Xóa xăm trên da không để lại sẹo, xóa các nếp nhăn trên da.

Liên tục mở lớp dạy nghề: học xong được xếp việc ngay, lương cao, có chỗ ở (tuyển 5 nhân viên). Thẩm mỹ Hồng Kông chinh phục quý khách bằng chất lượng và giá cả.

**XÓA NHĂN DA -
CÔNG NGHỆ MỚI
CHÂU ÂU -
HIỆU QUẢ CAO**

PHƯƠNG HỒNG KÔNG

muốn tự tử với cảm giác mạnh thì cũng có ngay: nọc rắn, bọ cạp, nhện độc, ong vò vẽ...

Chớ vội cho rằng nhảm như thế thì ai mà xem, những trang web nói trên được rất nhiều người truy cập. Những người buồn chuyện gia đình, thất tình, trầm cảm... ưa vào các trang này là điều dễ hiểu; nhưng trên thực tế còn có rất nhiều thanh thiếu niên ban đầu chỉ vì tò mò "vào xem qua cho biết", về sau thành... nghiện. Không ít người đã thực hiện hành động tự tử theo đúng các hướng dẫn trong trang web. "Độc" nhất là trang web ASH (chúng tôi chỉ nêu tên viết tắt để tránh sự tò mò của các độc giả trẻ tuổi) - chỉ trong tháng 1-2003 đã có ít nhất 21 người tự tử theo chỉ dẫn của trang này, trong đó có một nữ giáo viên. Thân nhân cô giáo trẻ này cho biết, cô đã in từ trang web này bản hướng dẫn tự tử bằng thán khí rồi thực hiện đúng theo trình tự. File tài liệu này còn lưu trong máy tính của cô đã giúp cảnh sát điều tra lần ra dấu vết giúp gia đình kiện chủ trang web ASH. Nhưng không hiểu vì lý do gì cho đến nay trang ASH (thành lập từ năm 1991) vẫn tồn tại trên mạng Internet.

Điều nguy hiểm là ở chỗ các trang web loại này đều có diễn đàn thảo luận trực tuyến dành cho những người chán sống đang muốn tìm đến cái chết. Người bình thường, đặc biệt là các thanh thiếu niên, tham gia thảo luận một cách say sưa rồi như thể bị "nhập thần", có thể bỗng dưng trở thành kẻ chán đời, muốn chết. Những kẻ "bỗng dưng chán đời" như thế rất dễ "cảm thông, chia sẻ tâm trạng với nhau" nên thường lập nên những câu lạc bộ những người... hết

muốn sống để rồi đến một ngày đẹp trời nào đó, họ quyết định rủ nhau cùng chết. "Loại hình" tự tử tập thể có đặc trưng riêng là tất cả những ai tham gia đều phải chết cùng một lúc, không có chuyện kẻ trước người sau, dù chỉ chênh nhau vài phút, để phòng người sau thấy người trước chết thì chùn tay. Cách thức thường gặp là buộc chặt cổ tay người này vào cổ tay người kia rồi theo hiệu lệnh cùng nhảy xuống vực sâu hay xuống dòng nước xiết, hoặc cùng ngồi trong garage kín mít, khóa cửa lại, vứt chìa khóa đi rồi mở máy xe hơi để cuối cùng chết vì ngột thở. Trong số thành viên các câu lạc bộ kiểu này có không ít người từng thực hiện hành động tự tử nhưng không thành vì may mắn được phát hiện và cứu sống. Họ được coi là các "sao" vì có thể "chia sẻ kinh nghiệm bản thân" với mọi người. Tóm lại, không thiếu những chuyện kỳ quặc trong những câu lạc bộ "chết người" kiểu đó.

Có thể ngăn chặn nạn tự tử?

Cần nói ngay rằng ngăn chặn hoàn toàn hiện tượng tự tử là điều không thể, vì đó là lĩnh vực riêng tư, thuộc quyền quyết định của mỗi người. Song hoàn toàn có thể giảm thiểu hiện tượng này. Ngày 10-9-2004, tại nhiều nơi trên thế giới đã diễn ra những cuộc tuần hành rầm rộ chống tự tử. WHO hiện đang có kế hoạch tăng cường công tác tư vấn tâm lý đối với những đối tượng gặp phải những vấn đề trong sức khỏe hoặc đời sống dễ dẫn đến quyết định tự tử. Các nhà thiết kế trang web cũng vào cuộc. Trên rất nhiều trang web, tại công cụ tìm kiếm, nếu người truy nhập gõ những từ khóa liên quan đến chuyện tự tử, sẽ xuất hiện câu hỏi: "Bạn cần khảo cứu các thông

tin liên quan đến vấn đề này để thuận túy phục vụ công việc (A) hay để ứng dụng thực tiễn cho bản thân (B)? Nếu A - hãy bấm chuột vào Y, nếu B - bấm vào Z". Người truy cập nếu đang chán sống chắc chắn sẽ bấm vào Z, bấy giờ xuất hiện những lời khuyên của các chuyên gia tâm lý học trong trường hợp tư vấn cho người có ý định tự tử. Biện pháp này đã giúp không ít người từ bỏ được ý muốn đi tìm cái chết.

Sự can thiệp của chính quyền và các đoàn thể, tôn giáo rất quan trọng trong việc giảm thiểu hiện tượng tự tử, chẳng hạn các điều luật, quy định chặt chẽ về sử dụng vũ khí, hóa chất, thuốc men... hay những tín điều tôn giáo cấm tin đồ tự tử.

Lời khuyên của những người từng tự tử nhưng may mắn được cứu sống, sau đó tỉnh ngộ, cũng giúp ích rất nhiều. Ông Douglas Wiser, một thương gia ở Nam

California, Mỹ, là một thí dụ. Năm nay ngoài 60 tuổi, trước đây ông từng hai lần tự tử không thành. Hiện ông rất tích cực tham gia diễn đàn các trang web đại loại như ASH để khuyên can giới trẻ. Theo ông, trong một số tình huống bế tắc, tự tử có thể là một lối thoát chấp nhận được, song nếu đương sự là người trẻ tuổi thì nhất thiết phải tìm lối thoát khác. Khi những người từng giao tiếp với ông qua mạng ngưng xuất hiện trên diễn đàn trang web, ông những tưởng họ đã về thế giới bên kia. Nhưng không, họ lại liên lạc riêng với ông, cho biết là đã không còn có nhu cầu đi tìm cái chết nữa.

Đã có những tín hiệu đáng mừng, nhưng dù sao, khi bạn đọc xong bài báo này, đâu đó trên thế giới đã xảy ra khoảng một chục ca chết vì tự tử.

(Theo Komsomolskaya Pravda, Membrana, 9.2004)

L'étoile

**KHUYẾN MÃI ĐẶC BIỆT -
GIAO HÀNG TẬN NƠI**

**Mua 1 chai nước hoa L'étoile
Tặng 1 chai sơn móng L'étoile**

- **Liên hệ:** Các nhà phân phối
 - Mỹ phẩm Thuận Lợi: 9 Hồ Bá Kiện, P.15, Q.10, TP.HCM - ĐT: 9705882
 - Ngọc Kỳ Duyên: 133 Đào Duy Từ, Q.10, TP.HCM - ĐT: 8550463, 0958851841
 - Chiêu Bấu: A23 Điện Biên Phủ, Vinh Quang, Rạch Giá, Kiên Giang - ĐT: 873096
 - Hồng Nhật: 1 đường 30 Tháng 4, Cần Thơ - ĐT: 739565
 - Khánh Bình: 196 Ngô Gia Tự, Nha Trang, Khánh Hòa - ĐT: 514963
 - Dũng Phương: 158 Thượng Đẳng Lễ, Phường A, Châu Đốc, An Giang - ĐT: 867394
- Chương trình kết thúc vào 31-10-2004 (do số lượng hàng khuyến mãi có hạn nên chương trình có thể kết thúc trước thời hạn).

L'étoile

Mỹ phẩm PHÁP

Mua 180.000đ

Tặng 41.000đ

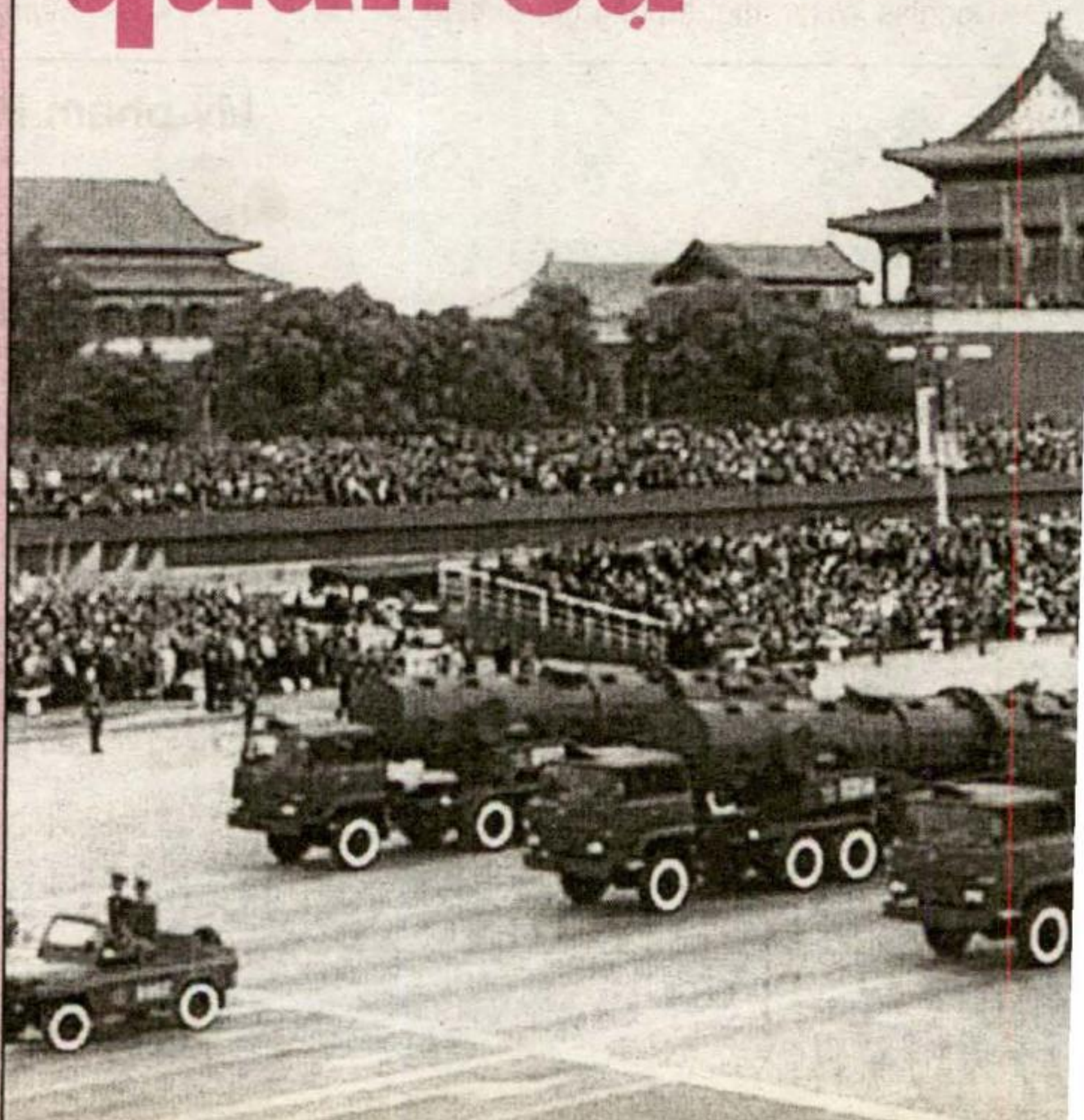
Vì bạn là phái đẹp

- ▶ Trung Quốc (TQ) đang làm nhiều nước lo ngại về khả năng thu hút đầu tư quá mạnh. Nhưng điều khiến ngay cả người Mỹ cũng phải e dè là sự đầu tư của TQ cho quân sự ngày càng lớn. Liên tiếp các dự án hiện đại hóa quân đội, từ mua bí quyết công nghệ chế tạo máy bay quân sự của Nga, đến mua tàu ngầm, sắm tàu sân bay... tất cả đều cho một mục tiêu: TQ sẽ là cường quốc quân sự số 1 phía Đông bán cầu.

TRUNG QUỐC

sẽ là cường quốc quân sự

PHAN HỮU

Trung Quốc thay đổi chiến lược quân sự

Theo các chuyên gia quân sự, hiện nay TQ là nước đang có xu thế vươn lên một cách mạnh mẽ, dần chiếm vị thế quan trọng và có vai trò quyết định nhiều vấn đề trọng đại trong khu vực và trên trường quốc tế. Một số sự kiện nổi bật gần đây đã minh chứng cho điều đó.

Sau các cuộc chiến tranh vùng Vịnh (lần 1 và 2), chiến tranh Nam Tư, Afghanistan, TQ đã giật mình nhận thấy tầm quan trọng của

Duyệt binh trên quảng trường Thiên An Môn

khoa học - công nghệ trong chiến tranh hiện đại, do đó đã điều chỉnh học thuyết cũng như chiến lược xây dựng quân đội theo hướng hiện đại hóa, phát triển học thuyết *Chiến tranh hạn chế* thành học thuyết *Chiến tranh hạn chế công nghệ cao*. Sách trắng quốc phòng TQ năm 2002 cũng khẳng định: “TQ chủ trương tiếp tục duy trì sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng Cộng sản Trung Quốc đối với lực lượng vũ trang, từng bước hoàn thiện chiến lược quân sự phòng ngự tích cực”. Như vậy, tư tưởng chủ đạo trong chiến lược quân sự của TQ là *phòng ngự tích cực*. Trong cuộc chiến tranh tương lai, quân đội TQ sẽ triển khai chiến đấu chống lại đối phương trong các cuộc xung đột ở bên ngoài lãnh thổ TQ. Mục tiêu của chiến lược này là nhằm răn đe đối phương và chuẩn bị cho cuộc chiến tranh công nghệ cao.

Để thực hiện học thuyết quân sự và đường lối quân sự trong điều kiện mới, TQ đang tích cực đầu tư cho quốc phòng, nhất là ngân sách cho đẩy mạnh nghiên cứu, mua sắm các loại vũ khí hiện đại, đặc biệt là vũ khí cho hải quân, không quân và lực lượng chiến lược. Do vậy, những năm gần đây ngân sách quốc phòng của TQ tăng liên tục khoảng 10%, riêng năm 2004 tăng 11,6% (khoảng 25 tỉ đôla Mỹ).

TQ có kế hoạch giảm 20% lực lượng thường trực (khoảng 500.000 quân) trong vòng 5 năm tới. Trước mắt đến năm 2005 giảm 200.000 quân (năm 2003 đã giảm 42.000

quân). Nguyên tắc cắt giảm quân là tăng cường lực lượng không quân và tên lửa chiến lược, giảm lực quân. Về cơ cấu tổ chức, TQ đang quan tâm đến mô hình quân đội của các nước phát triển - giảm các khâu chỉ huy trung gian. Cùng với việc thực hiện giảm biên chế, TQ cũng rất coi trọng bổ sung nhân tài trong quân đội, nâng cao chất lượng sĩ quan bằng cách tuyển dụng sinh viên từ các trường đại học cho quân đội. Năm 2003, họ đã tuyển hơn 4.000 sinh viên từ 65 trường đại học bổ sung vào đội ngũ sĩ quan.

Hải quân sẽ mạnh nhất châu Á?

TQ là nước có bờ biển dài, lãnh hải rộng lớn, lại có khá nhiều vùng

Dàn tên lửa trang bị cho máy bay tiêm kích - ném bom Su-30MKK

tranh chấp. Đài Loan đang án ngữ cửa ngõ nối đại lục này với Thái Bình Dương. Biển Đông có đường giao thương lớn nhất thế giới lại đang có vùng tranh chấp với các nước ASEAN. Các chuyên gia quân sự TQ cho rằng, trong cuộc chiến tương lai, TQ phải có khả năng đẩy chiến trường của cuộc chiến này ra xa lãnh thổ của mình. Vì vậy, học thuyết quân sự của hải quân TQ là *phòng thủ tích cực biển khơi*. Lực lượng chiến đấu thủy lôi sẽ giảm xuống, tập trung vào tàu khu trục mang tên lửa, tăng tàu ngầm tiến công loại hiện đại, nhanh chóng nghiên cứu chế tạo tàu sân bay. Thực tế, hải quân TQ bước đầu đã hình thành hệ thống tác chiến cơ động, phòng ngự căn cứ, phản kích trên biển - đảo, có căn cứ hậu cần bảo đảm tác chiến dài ngày ngoài khơi. Sự mua sắm trong hải quân đang gia tăng chóng mặt. TQ đã mua của Nga 2 tàu khu trục trang bị tên lửa hiện đại cao cấp và ký hợp đồng mua thêm 2 tàu loại này. Ngoài ra, hải quân còn nhận 4 tàu ngầm thông thường kiểu K của Nga và đang đặt mua tiếp 8 tàu cùng loại. TQ còn tự đóng tàu ngầm hạt nhân mang tên lửa chiến lược Sóng thần II và tàu khu trục mang tên lửa chiến lược thế hệ thứ ba với lượng giãn nước 7.000 tấn. Dự kiến đến năm 2015, hải quân TQ sẽ có trong biên chế 3 tàu sân bay, trong đó có một chiếc tự đóng và hai chiếc thuê hoặc mua của Nga. Đặc biệt, hải quân TQ còn có chủ trương xây dựng hải đoàn tàu ngầm nguyên

Xe tăng do Trung Quốc sản xuất

tử chiến lược gồm 12 chiếc, bằng cách mua của Nga 4 chiếc (loại có 12 hầm phóng tên lửa tầm 3.000m) và mua công nghệ của Nga đóng loại tàu trang bị tên lửa tầm phóng 5.000-8.000m.

Tăng khả năng chiến đấu của không quân

Từ thực tiễn các cuộc chiến tranh do Mỹ phát động vào cuối thế kỷ 20, TQ đã nhận thấy không quân là lực lượng hiệu quả trong tác chiến hiện đại. Do đó, mục tiêu hiện đại hóa lực lượng không quân TQ giai đoạn 2001-2009 gồm: chuyển từ thực hiện nhiệm vụ phòng không đơn thuần sang khả năng thâm nhập đường không; chuyển từ thế phòng ngự giới hạn trong không phận trong nước sang khả năng tiến công rộng ra bên ngoài và có khả năng kiểm soát toàn bộ không gian, mặt đất, mặt biển.

Để thực hiện mục tiêu trên, TQ đã trang bị được cho không quân các loại máy bay tiến công và đánh chặn từ xa, máy bay cảnh báo sớm từ xa, máy bay tiếp dầu. Bộ Quốc phòng muốn mua của Nga loại máy bay tiêm kích - ném bom hiện đại nhất: Su-30MKK. Riêng năm 2003, họ đã mua 1.976 chiếc! Đồng thời, một hợp đồng đặt Nga sản xuất 200 máy bay tiêm kích đánh chặn Su-27, năm 2002 đã đưa vào biên chế 100 chiếc. TQ cũng đã tự nghiên cứu, chế tạo được máy bay cường kích trên biển FBC-1, máy bay tiêm kích J-10, hoàn thành kỹ thuật tiếp dầu trên không (là 1 trong 5 nước trên thế giới thực hiện được kỹ thuật này để có thể đưa máy bay đi tấn công mục tiêu ở xa). TQ cũng hợp tác với Nga sản xuất máy bay báo động sớm A-50, đặc biệt là xây dựng hệ thống phòng thủ chống tên lửa mới: chống tên lửa tầm xa.

● Hiện Trung Quốc có khoảng 190 phương tiện mang vũ khí hạt nhân và 450 vũ khí hạt nhân, tầm bắn tên lửa đạn đạo mang đầu đạn hạt nhân xa nhất là 12.000km

● Năm 2003, Trung Quốc đã ký mua của Nga 1.976 chiếc máy bay tiêm kích - ném bom loại Su-30MKK!

● Trung Quốc sẽ phóng 4 vệ tinh xuyên mây trước năm 2006 để giám sát bất cứ mục tiêu nào trên Trái đất.

● Trung Quốc đã tự đóng được tàu ngầm hạt nhân mang tên lửa chiến lược Sóng thần II. Dự kiến đến năm 2015, hải quân Trung Quốc sẽ có 3 tàu sân bay trong biên chế.

Xây dựng lực lượng chế ngự không gian

Lực lượng chiến lược gồm bộ ba là tên lửa chiến lược, máy bay ném bom chiến lược và tàu ngầm mang tên lửa hạt nhân. Hiện TQ có khoảng 190 phương tiện mang vũ khí hạt nhân và 450 vũ khí hạt nhân, trong đó có 20 tên lửa đạn đạo xuyên lục địa DF-5, tầm bắn 12.000km; 100 máy bay ném bom chiến lược H-6 có khả năng mang bom hạt nhân, tầm bay 3.000km; 12 tên lửa đạn đạo trên tàu ngầm, tầm bắn 1.700km; khoảng 10 tên lửa DF-4 trên mặt đất, tầm 4.700km; 38 tên lửa DF-3, tầm 2.650-2.800km; 30 tên lửa DF-21 và DF-21A, tầm bắn 1.700-1.800km. TQ cũng đang tập trung vào việc nghiên cứu nhằm nâng cao

khả năng cơ động và độ chính xác của tên lửa, thay đổi kiểu dẫn của đường đạn vượt đại châu tâm xa, chế tạo tên lửa hạt nhân kiểu mới tầm bắn 13.000km, nghiên cứu các loại tên lửa đạn đạo có khả năng vượt qua được hệ thống phòng ngự tên lửa của Mỹ.

Sau khi TQ phóng thành công tàu vũ trụ Thần Châu 5, trở thành nước thứ ba trên thế giới đưa được người vào vũ trụ, để tăng cường sức mạnh quân sự, TQ đang tiếp tục đẩy mạnh chương trình nghiên cứu chế ngự không gian để giám sát các mục tiêu trên Trái đất. Theo các chuyên gia quân sự TQ, không gian là một mũi chỉ huy trên chiến trường thông tin và uy thế không gian như là yếu tố chính của lý thuyết ưu thế. TQ đặt kế hoạch cho chương trình nghiên cứu vũ trụ gồm: phóng 4 vệ tinh xuyên mây trước năm 2006 để giám sát bất cứ mục tiêu nào trên Trái đất; phát triển vệ tinh thử nghiệm hàng hải *beidon* nhằm ngăn chặn việc Mỹ từ chối cho TQ tiếp cận hệ thống định vị toàn cầu; chủ động không để Mỹ đe dọa quân sự; tăng cường đầu tư vào hệ thống Galileo châu Âu để trở thành đối tác chính thức.

Trước mắt, mục tiêu điều chỉnh chiến lược và hiện đại hóa trang bị của TQ là nâng cao sức mạnh chiến đấu của Quân giải phóng nhân dân TQ, bảo vệ các lợi ích quốc gia, bảo vệ chế độ, ngăn chặn xu thế "độc lập" của Đài Loan, trở thành cường quốc quân sự khu vực và từng bước trở thành cường quốc quân sự toàn cầu...

- Sau khi đã sống bình an suốt 40.000 năm, giờ đây vùng đất của thổ dân Bushmen tràn ngập người da trắng. Các luật sư, nhà sinh học và dược sĩ đổ xô vào sa mạc của thổ dân Bushmen để khai thác một loài cây vốn rất bình thường. Tất cả đều sẵn sàng bỏ ra nhiều tiền để mua một mẫu xương rồng giúp họ giàu đi. Từ nhiều thế hệ qua, người Bushmen đã dùng loài cây này để cắt cơn đói. Những người trước đây suýt bị tuyệt chủng giờ có thể trở thành một trong các dân tộc giàu có.

TRANH CHẤP

cây xương rồng

Thần dược làm từ xương rồng

“Khi chúng tôi ở trong sa mạc mà thấy cây đó, chúng tôi cắt và ăn. Thế là chúng tôi không đau bụng vì đói nữa và có thể đi bộ thêm một ngày nữa” - Fat Piet Kleinman cho biết. Người bảo vệ của công viên quốc gia Kalahari này cắt cây xương rồng bằng một động tác xoay tròn nhanh nhẹn. Anh tước vỏ cây và gai như người ta lột quả dưa chuột. Sau đó anh đưa tất cả vào miệng. Một động tác mà tổ tiên anh đã làm trong suốt nhiều thiên niên kỷ tại vùng đất suốt năm hầu như không có mưa. Được nghiền thành bột, xương rồng làm dịu cơn suyễn, trị đau lưng và tăng cường dục năng của đàn ông.

Thuộc họ *Asclepiadacea*, được biết dưới tên Hoodia, cây xương rồng mà dân Bushmen gọi là *Xhoba* nằm trong số những loại cây thần diệu ở Nam Phi có thể làm giàu cho các hãng dược phẩm Bắc Phi. Những đặc tính của chúng được “khám phá”

CỦA THỔ DÂN BUSHMEN

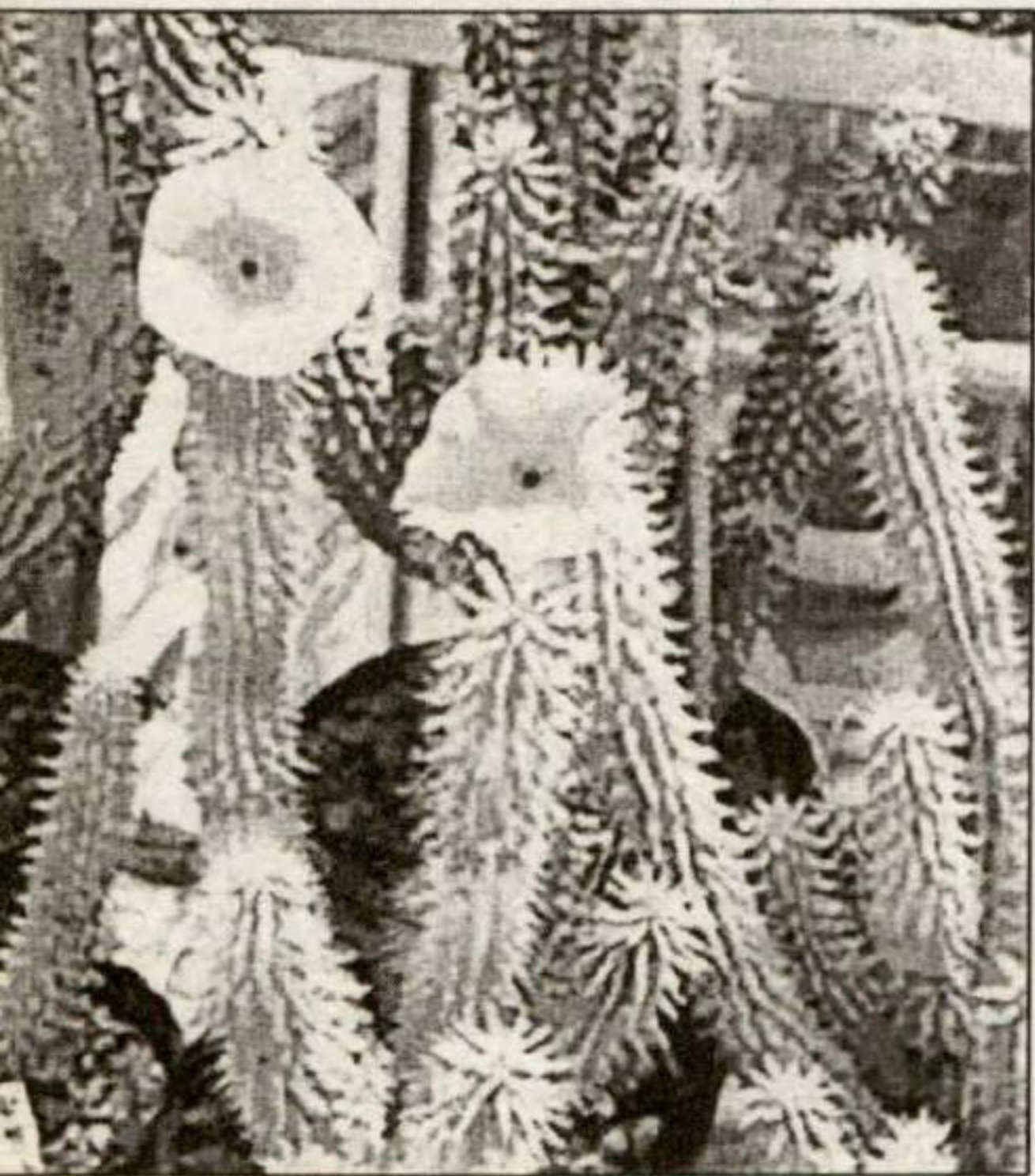
MINH LUÂN

trong thập niên 1990 bởi các nhà khoa học ở Hội đồng Nghiên cứu khoa học và công nghiệp Nam Phi (CSIR). Người ta chú ý đến cây này vì hai yếu tố: công trình nghiên cứu của một nhà chủng tộc học Hà Lan năm 1937 và các thông tin từ những người Bushmen được quân đội Nam Phi tuyển mộ. Phải mất 10 năm để phân lập các yếu tố cắt cơn đói của cây xương rồng. Tháng 4-1997, CSIR âm thầm cấp quyền bảo hộ số 983.170 đối với yếu tố hoạt tính sinh học P57.

Đến tháng 6-1997, CSIR lại cấp giấy phép khai thác và kinh doanh cho Phytopharm. Phòng thí nghiệm Anh này chuyên về các loại dược thảo, rất quan tâm đến các thí nghiệm đầu tiên trên loài chuột. Loại thuốc đầu tiên giúp giảm bớt

2.000 calorie/ngày bằng cách tạo ra cảm giác no và đường như chẳng có tác dụng phụ. Phytopharm thấy đây là một loại thuốc đầy tiềm năng trên thị trường châu Âu và Mỹ, tầm cỡ như thuốc Viagra. Đến tháng 8-1998, Phytopharm cho Hãng Pfizer thuê lại quyền khai thác và kinh doanh thuốc với giá 21 triệu đôla. Tất cả đều được thực hiện một cách bí mật.

Tháng 6-2001, một cuộc điều tra của tờ *The Observer* ở Anh đã tiết lộ mọi việc. “Khi các quan chức của CSIR dám khẳng định rằng những người nắm giữ kiến thức về loại dược thảo đó, tức người Bushmen, hầu như đã tuyệt chủng, tôi không thể tin vào tai mình nữa” - Luật sư Roger Chennels cho biết. Là người chống chủ nghĩa apartheid chuyển sang bảo vệ quyền lợi cho các bộ tộc

Xương rồng Hoodia

thổ dân, ông không thể bỏ qua một sự bất công như thế. Trong thập niên 1990, chính ông đã đòi trả lại 40.000ha đất cho thổ dân San (bao gồm nhiều bộ tộc Bushmen ở Nam châu Phi).

“Người ta đã bóc lột họ trong nhiều thế kỷ và chỉ gần đây họ mới có thể bênh vực quyền lợi của mình” - Roger Chennels cho biết. Cuối cùng bác sĩ Martinus Horak, giám đốc chương trình thăm dò của CSIR, phải ngỏ lời xin lỗi. Trong tháng 2-2003, CSIR phải ký một văn bản thừa nhận rằng người Bushmen là những người kế thừa kiến thức ngàn năm về dược thảo đó.

Tranh chấp bản quyền về cây xương rồng

Thế nhưng áp dụng luật quốc tế không phải đơn giản. Khái niệm sở hữu trí tuệ bao hàm sự khai thác kiến thức của một cá nhân hay một công ty chứ không phải sự khai thác tri thức của một cộng đồng được truyền từ đời này sang đời khác.

Sau 3 năm đấu tranh, cuối cùng người Bushmen (hiện còn khoảng 100.000 người) đã nhận được 6% hoa hồng của lợi tức từ cây Hoodia trong 20 năm, không bằng 20% số tiền mà người dân đảo Samoa nhận được từ chất prostratine trích từ cây mamala, có tác dụng điều trị sốt vàng da hay AIDS. Nhưng dù sao cũng còn hơn nhiều trường hợp khác mà bí mật của y học cổ truyền bị các phòng thí nghiệm quốc tế khai thác mà không hề đền bù cho người dân địa phương. Chẳng hạn như thuốc Exorex được một công ty Anh

bào chế năm 1998 để điều trị bệnh vảy nến, có nguồn gốc từ kinh nghiệm sử dụng vỏ chuỗi của bộ tộc Zoulou. Hoặc thuốc Verban và Oncovin điều trị bệnh Hodgkin được phát triển trong thập niên 1960 từ cây dừa cạn mà người dân Madagascar thường dùng để trị rối loạn kinh kỳ hay tiểu đường.

Trong sa mạc Kalahari, tin tức đã truyền đi nhanh như thuốc súng cháy. Một số kẻ ma mãnh tìm cách bí mật trồng cây Hoodia để bán lại cho các công ty dược, bởi hiện nay cây này gần như tuyệt chủng ngoài thiên nhiên. Khoảng 20 công ty lên mạng Internet quảng cáo rằng họ có thuốc làm gầy trích từ xương rồng Hoodia. Tất cả đều là bất hợp pháp. “Chúng tôi sẽ truy tố họ khi có thời gian” - Roger Chennels cho biết.

Tuy nhiên chuyện về cây xương rồng này còn lâu mới kết thúc. Sau khi chi hơn 400 triệu đôla cho nghiên cứu trong một thị trường ước tính hơn 3 tỉ đôla, Hãng Pfizer đột nhiên rút khỏi cuộc chơi vào tháng 6-2003. Theo các nhà phân tích, từ khi kết hợp với Hãng Pharmacia, Pfizer đã quyết định tập trung vào nghiên cứu những loại thuốc tổng hợp. Giờ đây người Bushmen nóng lòng chờ đợi xem hãng nào sẽ thay thế Pfizer. Có 2 hãng đáng chú ý: một hãng dược phẩm dự định tung ra thị trường loại thuốc chống béo phì và một hãng thực phẩm định sản xuất loại bánh snack làm gầy. Cả hai cũng có thể liên doanh với nhau để sản xuất, có thể là trước cuối năm nay.

Phát triển nhờ xương rồng

Để đảm bảo việc phân phối hoa hồng được công bằng, một “tổ hợp” đã được thành lập, gồm đại diện của CSIR, thành viên của Hội đồng sắc tộc San, các quan chức WIMSA (Nhóm hành động vì các sắc tộc thiểu số ở Nam châu Phi) và một quan sát viên của Bộ Khoa học Nam Phi. Đây là phương cách tốt nhất để hạn chế sự tham nhũng quanh một thị trường có doanh số hàng năm là 6,6 triệu euro. Đây cũng là một giải pháp tốt nếu có tranh chấp giữa những cộng đồng ở các nước khác nhau.

Tiền bạc bắt đầu đổ về. CSIR đã đền bù hơn 60.000 euro. Các thành viên của “tổ hợp” quyết định đầu tư một phần vào lĩnh vực giáo dục và đào tạo cho một bộ tộc vốn chưa hề hưởng được một đặc quyền nào. Kế đó là mua đất đai. Đây là một công đôi việc: cộng đồng sẽ trồng xương rồng để đảm bảo cuộc sống. Như thế sẽ có thêm công ăn việc làm và trang thiết bị mà họ cần dùng.

Với giới trẻ cũng như người già trong sa mạc Kalahari, cây xương rồng Hoodia giờ đây đồng nghĩa với hy vọng. “Lúc tôi còn bé, chân trời duy nhất mà tôi thấy là trang trại của ông chủ da trắng. Giờ đây con trai tôi sẽ trồng trọt trên mảnh đất của nó. Và có lẽ nó sẽ có một chiếc máy vi tính” - Cô Ragel Van Rooi cho biết. Điều cô không biết là có thể cháu ngoại của cô sẽ được ăn một thanh sôcôla tẩm xương rồng Hoodia mà không cần phải đi hàng giờ dưới trời nắng để tìm kiếm nó.

(Theo Le Figaro)

Nhà Lê

VỚI CHÍNH SÁCH TIỀN TỆ

ĐẶNG VIỆT THỦY

Năm 1428, sau khi đại thắng quân Minh, Bình Định vương Lê Lợi lên ngôi vua (tức Lê Thái Tổ), đặt tên nước là Đại Việt, đóng đô ở Đông Đô (đổi thành Đông Kinh), mở ra một triều đại mới trong lịch sử nước ta. Để quản lý và xây dựng đất nước, vua Lê Thái Tổ luôn chăm lo đến việc xây dựng lại nhà nước phong kiến theo hướng tự chủ dân tộc, đặt ra phép quân điền (cấp ruộng đất cho toàn thể quân dân từ trên xuống dưới), lập Trường Quốc Tử Giám, định rõ phép thi cử, xây dựng luật pháp, đặc biệt là các chính sách về xây dựng kinh tế, tiền tệ.

Dể tập trung quyền hành vào tay hoàng đế, vua Lê Thái Tổ chia cả nước ra làm 5 đạo, đặt ở triều đình 5 viện hành khiển, mỗi viện phụ trách một đạo và một viện đại hành khiển trông nom tất cả. Ở trên vẫn giữ các trọng chức văn võ như tam thái, tam thiếu, tam tư để biệt đãi công thần. Đối với các hoàng tử, thân vương cùng tôn thất vẫn cho hưởng nhiều độc quyền, nhưng không phân phong ra các ngoại trấn, không cho tham dự triều chính, không cấp thái ấp, không cho nuôi quân đội riêng, chỉ cấp tuế bổng và lộc điền như các quan đại thần khác. Dụng ý của nhà vua là nhằm hạn chế tầng lớp đại quý tộc để quyền lực tập trung vào trong tay hoàng đế.

Tiền là huyết mạch của dân

Ngay khi mới lên ngôi, năm Thuận Thiên thứ nhất (1428), vua Lê Thái Tổ đã cho đúc tiền *Thuận Thiên thông bảo*, tính 50 đồng là 1 tiền. Đây là một việc làm rất kịp thời và sáng suốt của nhà vua, vì sau khi giành được độc lập, đất nước gặp ngay nạn tiền hoang (thiếu tiền), tiền tệ lưu hành không đủ cho nhu cầu của thương nghiệp. Nguyên nhân chính là từ thời nhà Hồ trước đó, tiền đồng đã bị thu hết để thay bằng tiền giấy, mà tiền giấy thì sau khi nhà Hồ bị diệt tắt không in thêm nữa mà bị hủy dần. Trên thị trường chỉ còn lưu hành một số ít tiền do các nhà giàu cất giấu và một số khác chưa bị phá hủy còn sót lại trong kho của nhà Hồ. Năm Thuận Thiên thứ hai

(1429), nhà vua truyền cho các quan trong ngoài bàn phép dùng tiền, chiếu viết rằng: *"Tiền là huyết mạch của dân, không thể thiếu được. Nước ta vốn là nơi có nhiều đồng, nhưng tiền đồng cũ đã bị người Hồ tiêu hủy, trăm phần chỉ còn một phần, đến nay việc quân việc nước thường bị thiếu để tiêu. Muốn cho tiền được lưu thông sử dụng để thuận lòng dân chẳng khó lắm ư! Mới đây có người dâng thư trình bày xin lấy giấy thay cho tiền thực. Trăm ngày đêm suy nghĩ, chưa biết làm ra thế nào. Vì rằng tiền giấy là vật vô dụng, mà cho lưu hành ở trong dân hữu dụng, thực không phải là cái ý yêu dân dùng của. Nhưng đời xưa có người cho rằng vàng bạc, da lụa, tiền thực, tiền giấy, các vật ấy đều cân ngang được. Thế thì thứ gì là hơn? Vậy trăm ra lệnh cho các đại thần trăm quan và các sĩ phu trong ngoài hiểu rõ thời vụ đều bàn bạc về thể lệ dùng tiền thế nào cho thuận lòng dân, để ngõ hầu có thể không đến nỗi lấy điều muốn của một người mà cưỡng ép nghìn người không muốn phải theo, để làm phép hay của một đời. Các người cần phải bàn định sớm rồi tâu lên, trăm sẽ thân hành chọn lọc để thi hành".*

Đến đời vua Lê Thái Tông (Nguyên Long), năm Thiệu Bình thứ nhất (1434), triều đình cấm không được kén chọn hoặc loại bỏ tiền đồng. Truyền cho nhân dân kinh thành và các phủ huyện lộ châu, xã, thôn, trang, từ nay trở đi, những đồng tiền tuy có sứt mẻ

mà còn xấu chuỗi được thì phải tiêu dùng, lưu thông, không được chối từ, làm trái mà chối từ hoặc kén chọn đều tội như nhau. Triều đình đã nhiều lần nghiêm cấm việc từ chối tiền xấu, mà người giữ kho thu thuế lại thường kén chọn tiền lành, vì thế mới có lệnh này. Năm Thiệu Bình thứ 6 (1439), định số đồng trong 1 tiền, lấy 60 đồng làm 1 tiền.

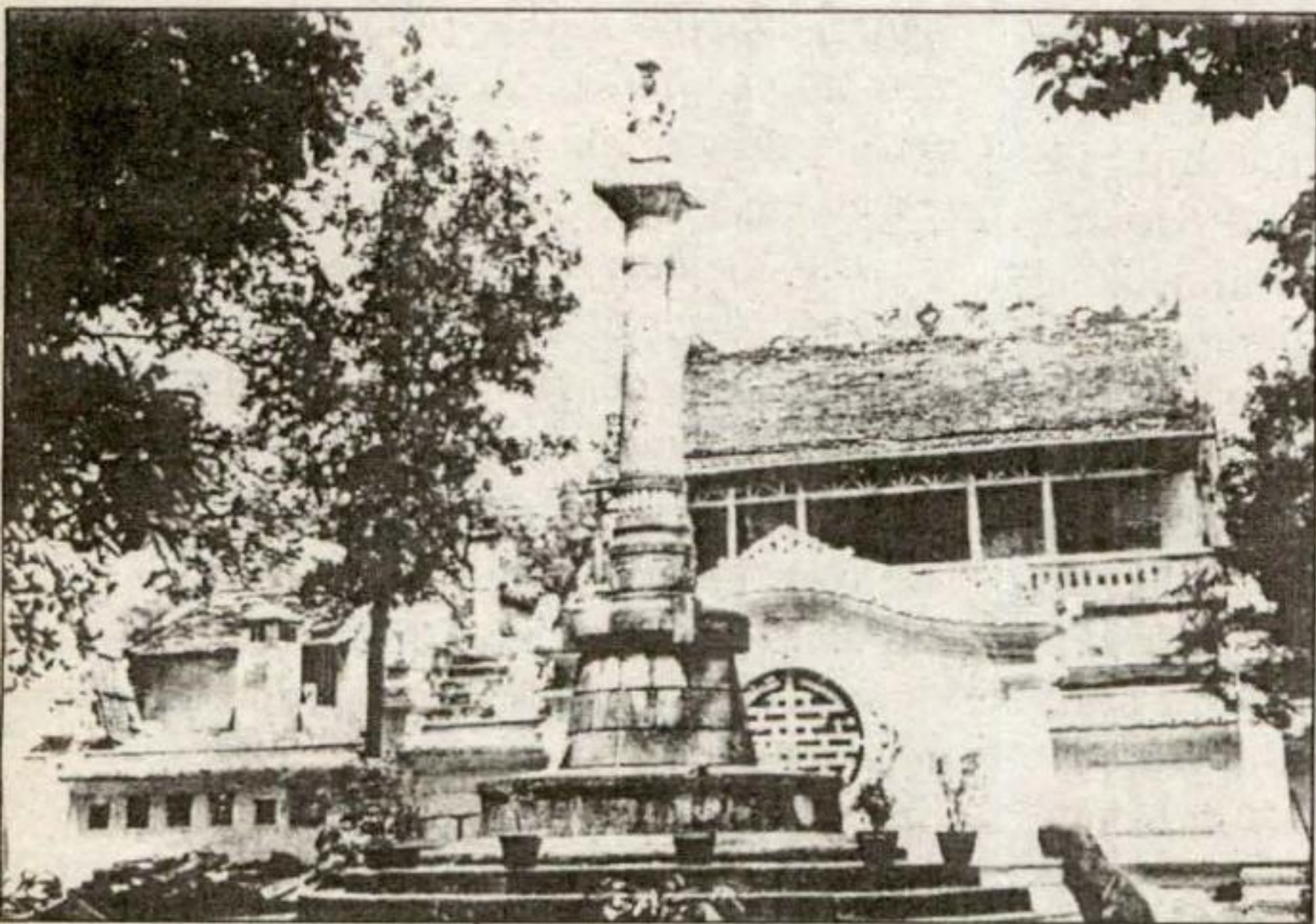
Đời vua Lê Thánh Tông (Tư Thành), năm Hồng Đức thứ 17 (1486), cấm kén chọn tiền. Sắc chỉ như sau: *"Công dụng của tiền tệ, quý ở chỗ trên dưới lưu thông. Việc cất chứa trong kho tàng, cốt sao cho để lâu không nát. Từ nay trở đi, các nha môn trong ngoài, phạm truy thu các món tiền tang, tiền phạt công hay tư và các món chi ra thu vào, mà phải chứa vào kho công, thì đều nên chọn lấy hạng tiền đồng thực mà còn xấu chuỗi được, nhất thiết phải thu dùng, không được chối từ hoặc chọn lọc quá nghiêm ngặt".*

Cấm đúc trộm tiền

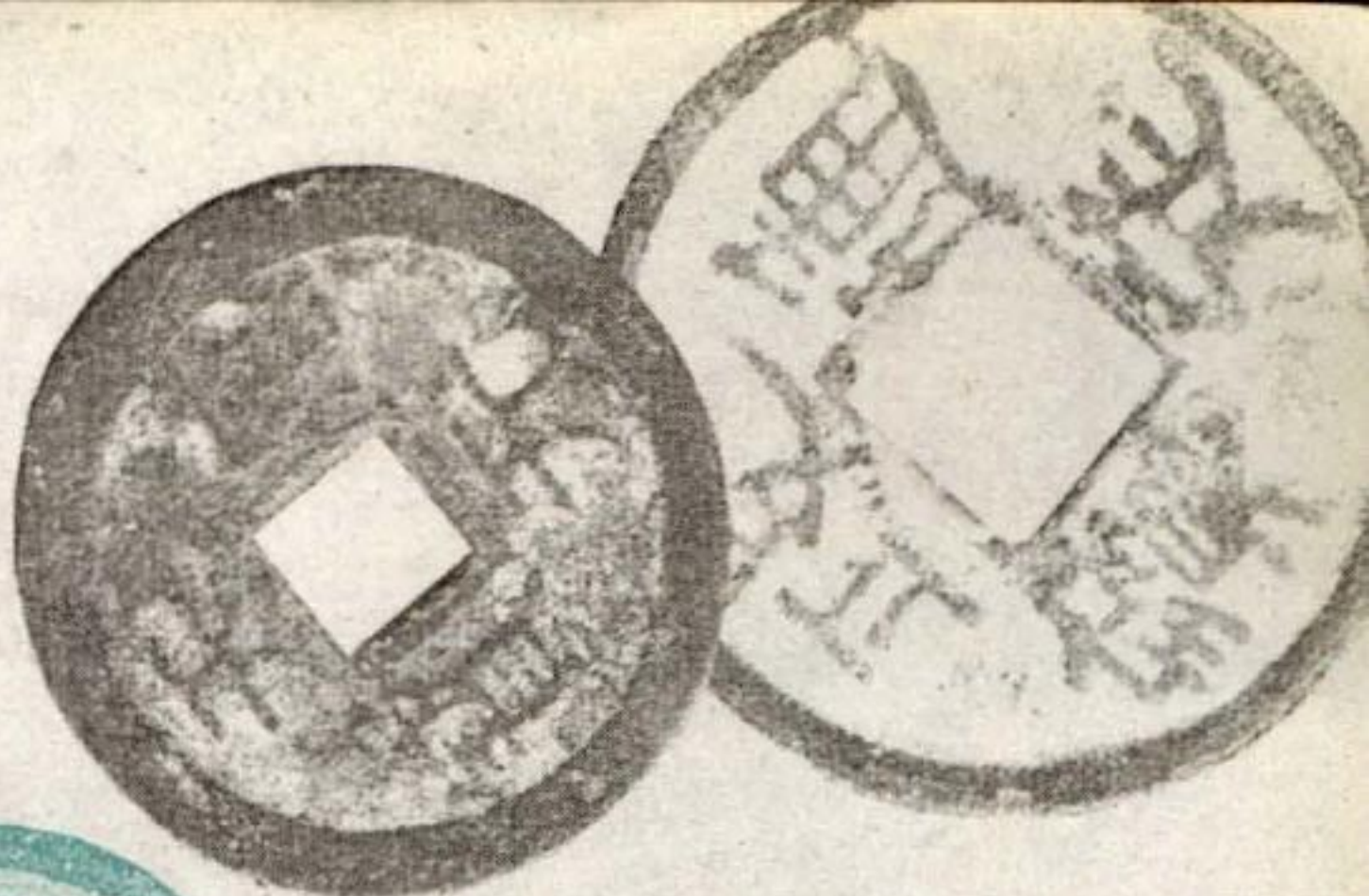
Năm Vĩnh Thọ thứ nhất (1653), đời vua Lê Thần Tông, triều đình cấm kén chọn loại bỏ tiền đồng. Các loại tiền của các đời vua trước như tiền *Hồng Đức*, tiền *Quang Thuận* và các thứ tiền khác đều thông dụng cả, được phép lưu hành. Năm 1662, lại cấm đúc trộm tiền. Các quan phụ trách việc đúc tiền nếu được lệnh đúc tiền phải nghiêm cấm các xã đúc tiền không được đúc lẫn tiền bằng kẽm bằng thiếc. Các quan đề lĩnh, phủ doãn ở trong kinh thành và hai ty thừa hiến ở ngoài phải xem xét nếu thấy ai đúc trộm tiền thì phải bắt lấy kèm tang vật để trị tội.

Đời vua Huyền Tông, năm Cảnh Trị thứ nhất (1663), cấm dùng tiền kẽm. Triều đình lệnh cho quan dân phải thu nộp để tiêu hủy, cứ mỗi quan tiền kẽm được trả lại cho 2 tiền quý.

Đến đời vua Hiến Tông, năm Cảnh Hưng thứ nhất (1740), triều đình định phép tiền và bạc cùng thông dụng. Sở dĩ có lệnh này vì thời trung hưng trở đi, trong nước chuyên dùng tiền đồng, còn bạc nếu không đủ một dật thì không tiêu nên giá bạc có hạ. Đến khi có việc dụng binh, phần nhiều dùng bạc để cấp lương,

Đền thờ vua Lê tại Hà Nội

người buôn bán càng giảm giá xuống. Do đó lương thực của quân lính gặp nhiều khó khăn. Nay quy định như vậy nhằm bình ổn giá chợ, cho tiền và bạc đều thông dụng cả, thoi bạc cho cắt ra từng miếng, cứ nặng 1 lạng thì ăn 2 quan tiền quý, nặng 1 đồng cân thì ăn 2 tiền quý. Phàm vật giá từ 2 tiền trở lên thì cho được lưu thông giao dịch bằng bạc. Ở chợ đặt người trưởng chợ xét bạc thật bạc giả để mua bán. Từ đấy bạc được thặng bằng, bọn phú thương không còn kiếm lợi nhiều nữa. Năm Cảnh Hưng thứ 4 (1743), cấm đúc trộm tiền và đổi tiền xấu. Lúc đó vì có lệnh thu hồi tiền xấu để đúc lại nên có nhiều kẻ nhân đó đúc trộm tiền. Triều đình ra lệnh người nào tố cáo kẻ đúc trộm tiền, có cả tang chứng thì được thưởng chức 2 bậc, người nào tố cáo kẻ đổi tiền xấu, xét có tang chứng, cũng được thưởng chức 2 bậc, kẻ đúc trộm tiền và kẻ đổi tiền xấu vào kho đều bị xử tội nặng. Năm Cảnh Hưng thứ 21 (1760), cho trấn Sơn Tây được mở trường đúc tiền. Như vậy từ nay các trấn đều có trường đúc tiền, lượng tiền đúc ra nhiều thuận tiện

cho việc lưu thông và tiêu dùng, mua bán của dân chúng.

Tính từ thời vua Nhân Tông (Bang Cơ), năm 1456, triều đình bắt đầu cấp thuế bổng cho quan lại bằng tiền.

Khi kinh tế tiền tệ đã thịnh, việc nộp thuế cho triều đình và một phần nộp tô cho địa chủ đều nộp bằng tiền. Thời vua Lê Thánh Tông, ruộng đất công được chia làm ba hạng: hạng nhất mỗi mẫu đồng niên nộp thuế 60 thăng lúa và 6 quan tiền, hạng nhì 40 thăng lúa và 4 quan tiền, hạng ba 20 thăng lúa và 2 quan tiền. Thuế bãi dâu cũng được chia làm ba hạng, thuế nhẹ hơn và nộp bằng tơ hay tiền. Đất nhà ở thì quan viên được trừ 80 thước, quân dân chức sắc được trừ 50 thước, phế tật và cô quả được trừ 20 thước không phải chịu thuế, còn bao nhiêu phải chịu thuế như đất công...

Dưới triều nhà Lê, những chính sách về tài chính, tiền tệ như vậy không những tạo thuận lợi cho việc mở rộng thương nghiệp, giao lưu buôn bán, phát triển kinh tế mà còn góp phần thực hiện có hiệu quả chế độ lương bổng của triều đình đối với quan lại và binh lính, tăng cường khả năng phòng thủ đất nước. ■

Đốt tiền mua may!

TRẦN THU HƯƠNG

- ▶ Không biết từ bao giờ đốt vàng mã đã trở thành thói quen trong đời sống thường nhật của người dân. Cúng sao giải hạn: đốt hình nhân thế mạng; cầu tài cầu lộc: đốt tiền vàng làm lễ cúng tiến người âm; thậm chí việc tốt lành như cầu duyên, người ta cũng mua mã, tiền vàng đốt thỏa thích... Ngày rằm, mừng một âm lịch hàng tháng hóa tiền vàng để cầu vận may, tiền người xấu số về cõi Phật - đốt tiền vàng cho âm hồn mát mẻ, có người còn bỏ ra hàng chục triệu đồng đặt làm những tòa sơn trang bằng giấy để đốt chơi. Siêu thị địa phủ như một cơn lốc cuốn theo hàng trăm “đồng cô bóng cậu”, biến thành những hủ tục mê hoặc lòng người.

Siêu thị địa phủ nổi tiếng đất Hà thành

Người Hà Nội ai cũng biết làng Cót xưa - nay thuộc phường Yên Hòa, quận Cầu Giấy, một trong những cái nôi sản xuất vàng mã lớn nhất cả nước. Hiện nay nghề này vẫn đang phát triển thịnh vượng, đem lại nguồn thu nhập chính cho nhiều hộ dân nơi đây. Đi sâu vào trong các ngõ của làng, có thể dễ dàng thấy không khí làm việc tấp nập, tiền giấy chất đầy kho, vàng thoi, vàng nén xếp chật nhà. Những hôm trời nóng nực, không khí trong xưởng bức bách, ngột ngạt, tưởng chừng có lửa ở xung quanh. Vậy mà những chiếc máy in vẫn chạy hết công suất, công nhân làm việc không ngơi tay. Thu

nhập của người đứng máy chính khoảng 1,5 đến 2 triệu đồng, người phụ việc mỗi tháng được trả 500-600 ngàn đồng tùy vào năng suất đạt được. Mỗi ngày một hộ sản xuất tới hàng trăm vạn tiền âm. Nhà sản xuất thường làm chuyên một thứ: mua tiền đô, giấy bạc thì phải đến xưởng của cô Vân; muốn đặt loại tiền xu, tiền thiếc phải hỏi bà Lê hay cô Dung... khách có nhu cầu hàng mã phải đến xưởng xem mẫu đặt hàng.

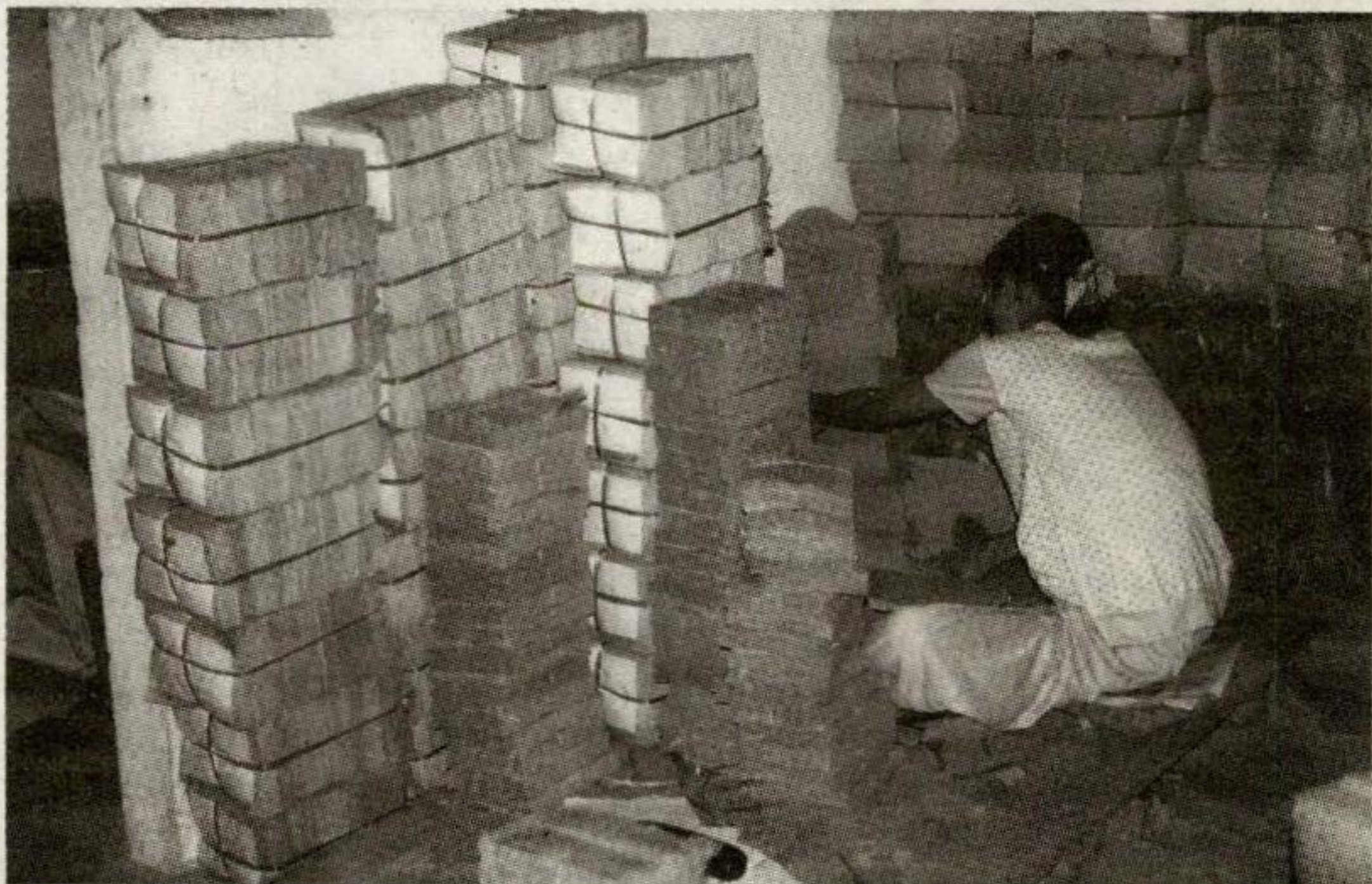
Tại Yên Hòa có những chủ sản xuất mở xưởng lớn tới ngàn mét vuông. Vàng mã họ làm ra không chỉ phục vụ riêng thị trường Hà Nội mà còn bán buôn cho nhiều nơi: Hải Phòng, Thái Bình, Nam Định, Hải Dương, Lạng Sơn, Nghệ An...

Chúng tôi thăm dò: “Em sắp có một đơn hàng xuất đi Thái Lan với số lượng lớn, cơ sở của chị có đáp ứng được không?”. Cô Dung trả lời ngay: “Bọn chị cũng đã làm những mẫu xuất đi Nga, Malaysia... số lượng bao nhiêu không thành vấn đề, chỉ cần có mẫu chuẩn là được”. Đang dở câu chuyện thì một chiếc xe tải 1,25 tấn đỗ xích ngoài cổng “ăn hàng”, vàng mã được bao bọc cẩn thận, đóng thành những kiện lớn chờ sẵn chỉ việc xếp lên xe. Khách hàng ngoại tỉnh thường đóng hàng 1-2 tháng/lần theo đợt, mỗi lô trị giá khoảng 10 triệu đồng. Người ta ước tính việc sản xuất vàng mã mỗi năm tốn từ 40 đến 50 ngàn tấn giấy, tổng số vàng mã bị đốt mỗi năm ở các đền chùa trong cả nước trị giá 150 tỉ đồng; trong khi đó số tiền cả TP. Hồ Chí Minh quyên góp trong thời gian 2000-

2001 để ủng hộ cho quỹ người nghèo chỉ thu được 400 triệu đồng. Qua đó có thể thấy: việc đốt vàng mã quá nhiều là một sự xa xỉ và lãng phí của những người mê tín.

Khách hàng của siêu thị địa phủ

Theo phong tục của người Việt Nam xưa, lễ hóa mã được thực hiện trong ngày giỗ đầu của người quá cố. Người sống chuẩn bị những vật dụng như: quần áo, bát đũa, giường chiếu, thậm chí còn có cả xe, ngựa, hình nhân... - những thứ mà khi còn sống người đó vẫn thích và hay sử dụng. Sau khi cúng tế, người ta hóa và đổ một chén rượu vào đồng lửa để những thứ vàng mã chôn dương gian sẽ biến thành vàng thật, đồ thật ở chốn âm phủ. Thời xa xưa, nhiều vua chúa, quan lại giàu có khi chết thường cho chôn sống vợ, người hầu. Để khỏi bị chết, sau đó người ta đã nghĩ ra việc làm

Một góc xưởng in vàng mã của một gia đình ở làng Cót (Yên Hòa, Q. Cầu Giấy, Hà Nội). Ảnh: Tấn Phúc

hình nhân bằng giấy, nhờ các pháp sư làm phép biến những hình nhân đó thành người thể mạng cho mình xuống làm bạn với người cõi âm. Không thể phủ nhận ý nghĩa nhân đạo ban đầu của phong tục đốt vàng mã, tuy nhiên mặt trái của vấn đề lại bắt đầu ở việc lạm dụng tín ngưỡng, biến nó trở thành trò mê tín dị đoan, tiêu phí quá nhiều tiền của.

Tại xưởng làm hàng mã của anh Dương, tôi gặp một phụ nữ có vẻ rất sang trọng, nhưng nét mặt đau khổ dường như vừa mới trải qua một cơn sốc mạnh. Sau khi dạo

Lễ vật cho người cõi âm.

Ảnh: Giang Hà Vy

quanh, xem xét hàng hóa và trao đổi kỹ lưỡng với chủ xưởng, bà H đã đặt một đơn hàng toàn những thứ đặc biệt: một tòa biệt thự giấy đồ sộ, theo đúng thiết kế bên trong có đầy đủ tiện nghi. Bà yêu cầu: từ đôi dép đi trong nhà, đôi giày, trang trí nội thất... trong gian phòng riêng của cậu quý tử phải làm giống hệt những thứ mà khi còn sống cậu vẫn dùng. Bà kể lể: “Lúc còn sống nó được tôi chăm bẵm từng ly từng tí nên chẳng bao giờ phải chịu thiếu thốn khổ cực. Thế mà càng lớn nó càng khó bảo, hết quây phá lại gây gỗ đánh nhau... để đến nỗi kẻ đầu bạc tiền kẻ đầu xanh! 3 ngày sau khi an táng, tôi mơ thấy nó về nắm lấy tay tôi, ánh mắt của nó nhìn tôi buồn thê thảm. Tôi đi xem bói, thầy phán rằng: con bà đã quen được sung sướng, nhưng cuộc sống nơi âm tào địa phủ lại vô cùng khắc nghiệt, nó về vì muốn bà sẽ lo cho nó đầy đủ như khi còn sống...”. Ngoài tòa biệt thự, bà H còn đặt làm xe máy @ màu cốm, điện thoại di động Nokia màn hình màu âm thanh nổi, những bộ quần áo cắt theo số đo chuẩn, vàng nén, vàng thoi, tiền đô... Bà không quên đặt làm hai cô người hầu mặt hoa da phấn vừa là người phục vụ vừa bầu bạn cho công tử đỡ buồn. Để có hàng theo ý muốn, bà H đã trả cho anh Dương tiền công cao gấp nhiều lần so với những hàng mã bình thường: tổng trị giá lô hàng mà bà đã đặt là 5 triệu đồng - bằng số tiền của một người nông dân bình thường vất vả trong cả năm mới thu được.

Anh Dương kể: “Những người giàu thường không tiếc tiền khi mua hàng mã làm lễ, đa phần họ đến tận nơi để đặt hàng theo ý riêng chứ không mua hàng có sẵn, vì thế người làm mã phải rất khéo tay và biết sáng tạo thì mới chiều được khách”.

"Ra đồng" đốt mã cầu vịnh

Người ta thường nói: “Phú quý sinh lễ nghĩa”. Cuộc sống ngày một khấm khá hơn là lúc những thói quen tín ngưỡng của đời sống lại có cơ hội để phát triển mạnh mẽ. Những người làm ăn buôn bán đua nhau làm lễ *ra đồng* hay còn gọi là *trình đồng* (nhập vào hội đồng, chuyên việc cầu cúng lễ bái). “Con gà tức nhau tiếng gáy”, người trước làm lễ 3, người sau làm to gấp 5, gấp 10 lần. Vì thế có người *ra đồng* chỉ mất vài trăm ngàn, nhưng ngày càng có nhiều người tiêu tốn tiền triệu vào việc nhập môn làng đồng cốt. Mã ra đồng gồm: bộ voi, ngựa, thuyền rồng, tòa sơn trang, giàn phát tấu, tòa mũ (làm khung tre dán bằng giấy)... Người ta thường tìm đến những nơi có tiếng như Bắc Ninh, Thường Tín - Hà Tây, làng Cót - Hà Nội... để đặt làm mã. Người ít tiền thì đặt mỗi lô mã giá 1-2 triệu, nhưng thông thường chi phí cho việc làm mã trình đồng khoảng 7 đến 12 triệu đồng, tùy túi tiền của thân chủ. Đó cũng là một cách ăn chơi, tiêu phí thời nay của người giàu, tuy nhiên không ít người theo đồng chỉ vì mê tín và sợ chết. Ở Thường Tín có cậu bé lên 4 tuổi nhưng ốm đau liên miên, chạy

Ước tính việc sản xuất vàng mã mỗi năm tốn từ 40 đến 50 ngàn tấn giấy, tổng số vàng mã bị đốt mỗi năm ở các đền chùa trong cả nước trị giá 150 tỉ đồng; trong khi đó số tiền cả TP. Hồ Chí Minh quyên góp trong thời gian 2000-2001 để ủng hộ cho quỹ người nghèo chỉ thu được 400 triệu đồng.

chùa khắp nơi không khỏi, nhà nghèo lại thêm túng bần. Người mẹ đi xem bói, thầy bảo: “Phải *ra đồng* mới sống được!”. Thế là cả nhà chạy vay được gần triệu bạc cho cậu làm lễ. Lễ xong, tiền hết, mà nghe người ta nói bệnh vẫn không thuyên giảm. Mẹ ôm con khóc từ đầu làng đến cuối làng khát nọ, người làng vừa thương lại vừa giận, chẳng ai nỡ ngoảnh mặt làm ngơ. Trường hợp cậu Tú 13 tuổi, ở quận Hai Bà Trưng, Hà Nội, bố mẹ làm ăn buôn bán phát đạt nên thường đi lễ bái. Nghe quan thầy phán: “Con của anh chị nặng căn quả, phải *ra đồng* mới được bình an!”, thế là anh chị đặt mã hàng loại một, cúng bái rùm beng, mời gần 100 khách, tổng chi phí mất 25 triệu đồng, thế mà cứ nhẹ tênh như là chuyện tiêu tiền một bữa chợ.

Anh Tiến, chủ một xưởng mã ở Thường Tín cho biết: thu hoạch lớn nhất của người làm mã là tháng giêng - lễ giải hạn dâng sao. Bình thường tháng này xưởng làm khoảng 1 vạn khung xương, vài ngàn hình nhân bằng giấy với đủ kích cỡ: có nhà 30 người đặt làm

30 suất (là 30 hình nhân bằng giấy), giá từ 1,5 đến 3 triệu đồng; một đèn làm lễ dâng sao giải hạn cho 3 ngàn đến 5 ngàn con nhang đệ tử, đốt 3.000-5.000 hình nhân thế mạng. Tháng này vất vả suốt ngày đêm vì làm hàng, nhưng doanh thu bằng cả một năm. Ngoài ra, anh còn thường xuyên đi theo các gánh đồng làm mã cho họ, ngoài tiền công làm mã theo đơn đặt hàng còn được lộc rơi lộc vãi của “thánh”. Theo lệ của người theo các gánh đồng, mỗi năm họ tổ chức đi lễ ở các đền chùa trong cả nước từ 3-4 lần (còn gọi là *vấn*). Lần lượt từ tháng 1 đến tháng 3: về mẫu Phủ Giầy (Nam Định), mẫu Đông Công (Lào Cai), mẫu Lạng Sơn, Yên Bái, Hải Phòng, Hòa Bình; tháng 5 lễ đền quan lớn Tuần Chanh ở Hải Dương; tháng 6 về đền Tam quan phủ ở Lãnh Giang, Hà Nam, dâng lễ bằng ngựa trắng; tháng 7 đi Bảo Hà (Lào Cai) lễ ông Hoàng Bảy; tháng 8 về đức vua cha Bắc Hải, Thái Bình... Cánh đồng quan niệm rằng: “Lễ càng to thánh càng phát nhiều lộc”, vì vậy con

nhang đệ tử theo hầu ai cũng muốn góp tiền của thật nhiều để chứng tỏ là mình thành tâm lễ Phật. Chính vì lẽ đó mà rải theo chiều dài từ Bắc vào Nam, những ông đồng bà cốt tiêu phí không biết bao nhiêu tiền bạc mà kể. Số tiền họ bỏ ra mua vàng mã đốt gấp 10-20 lần tiền họ góp vào hòm công đức ở các đình chùa. Theo lời anh Tiến: “Dân đi lễ gọi tháng 5 là tháng tiệc ở đền quan lớn Tuần Chanh. 9 cung ở đền hầu suốt đêm ngày, trong cả 1 tháng, trống phách không lúc nào ngớt, người đi hội đông như mắc cửi. Có năm chỉ trong tháng 5, có tới 700 đoàn lễ từ thập phương về xin làm lễ quan lớn Tuần Chanh. Vàng mã đốt nhiều, khiến không ít người lần đầu đi lễ tưởng đền bị cháy”. Quả thật nếu cứ hóa mã kiểu đó thì không chừng một ngày những ngôi đền thiêng sẽ thành tro bụi bởi tay những tín đồ mê tín, đồng tro tiền vàng sẽ làm bụi bấn chốn linh thiêng! Nhưng than ôi, liệu bao giờ hàng ngàn con nhang đệ tử nơi cửa Phật mới ngộ ra điều ấy? ■

TIN SÁCH

Thế Giới Mới đã nhận được:

- PHÓNG SỰ TÌNH - Tập phóng sự ngắn - Đinh Thu Hiền - NXB Trẻ 2004
- TI MUA VÀ ĐỒNG ĐỘI - Tập truyện vừa - Arcadi Gaida - NXB Kim Đồng 2004.
- CẮT ĐUÔI - Tập truyện ngắn - Dương Thụy - NXB Kim Đồng 2004.
- CHUYỆN HUYNH VÀ MUỘI tập 4 *TRÊN ĐẤT HỒNG KÔNG* - Truyện dài - Nguyễn Thị Bích Nga - NXB Kim Đồng 2004.
- GRIGORESCU DANH HỌA THẾ GIỚI - Tuyển và bình tác phẩm hội họa - NXB Kim Đồng 2004.

Cảm ơn người tặng và trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc.

NHỮNG ĐIỀU CHƯA BIẾT VỀ

TRÍ NHỚ

LÊ VĂN

Trong hơn 30 năm qua, nhiều giả thuyết về trí nhớ đã ra đời, nhưng dường như chưa thuyết nào lý giải tường tận chuyện này. Với một số người, chỉ liếc qua một dãy số gồm vài chục chữ số và đọc lại vanh vách là chuyện khó khăn, nhưng với những người khác, đó là chuyện dễ như lấy đồ trong túi. Tương tự, nếu không “văn ôn võ luyện”, nhiều người sẽ quên ngay kiến thức, nhưng cũng có những người đã “nhập” là không bao giờ “xuất”. Tại sao?

Trí nhớ thường trú ở đâu?

Từ 15 năm nay, các nhà thần kinh học đã có rất nhiều khám phá về bộ não con người và bây giờ là thời điểm để ứng dụng những chức năng thần kỳ của cơ quan trung ương này. Trong tác phẩm *Trí nhớ của bạn - hiểu biết và sử dụng*, bác sĩ Bernard Croisille (Viện Thần kinh Lyon, Pháp) đã nêu ra hơn 20 khả năng kỳ diệu của não và cũng cho thấy các hệ thống dẫn truyền thần kinh hoạt động như thế nào một khi con người mắc bệnh về não. Trước đây, nhiều người nghĩ đơn giản rằng “lỗ hổng trí nhớ” chỉ là sự đình công tạm thời của trí nhớ. Hiện tượng này thường xuất hiện ở những người giỏi ngoại ngữ: họ quên phát một từ nào đó, nghĩ mãi không ra. Đến khi không bận tâm về chuyện này nữa, họ đột nhiên nhớ ra. Nhưng sự việc không đơn giản như vậy, vì gần đây, tại Pháp, số người có “lỗ hổng” (chứ không phải lỗ hổng) đang tăng vọt. Họ chợt quên phát một vấn đề đơn giản và không thể nhớ lại được nữa, dù chỉ là một tên người hay một số điện thoại. Nghiên cứu cuộc sống của những người này, giáo sư Jérôme Sullivan (Pháp) nhận ra rằng họ thường xuyên bị stress nặng hoặc trầm cảm kinh niên. Theo ông Sullivan, rất có thể stress là một trong những kẻ thù nguy hiểm nhất của trí nhớ.

Một vấn đề gây tranh cãi nữa là khu vực cư ngụ của trí nhớ. Trước đây, các nhà thần kinh học cho rằng trí nhớ chỉ khu trú ở một nơi và đó chính là trung tâm lưu giữ kỷ niệm,

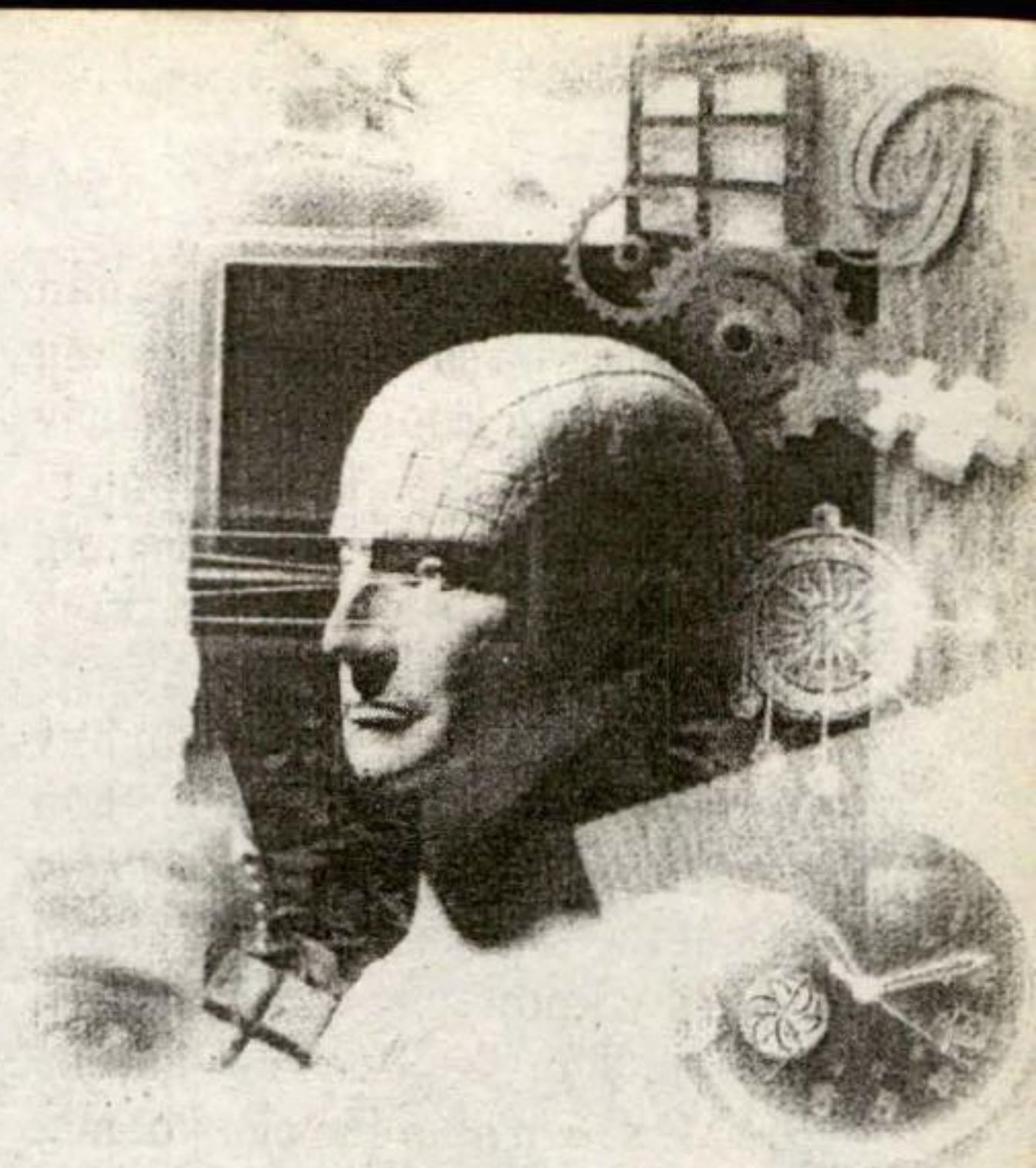
nhưng hiện nay, thuyết này có vẻ bị phá sản. Nhiều nhà thần kinh học nghĩ rằng trí nhớ không có nơi thường trú mà có thể “di chuyển” khắp nơi, đặc biệt là ở những nơi liên quan khứu giác và vị giác. Người ta thường nghĩ hai giác quan này chỉ đóng vai trò phụ trong việc hình thành trí nhớ, nhưng kỳ thực, chúng lại giữ nhiệm vụ hết sức quan trọng so với trí nhớ thị giác và thính giác. Trí nhớ khứu giác - theo giáo sư Sullivan - có thể sống dai hơn trí nhớ thị giác đến 20 năm. Một mùi hương mà ta nhận biết (và có cảm xúc với nó) có thể sống từ khi ta mới 5 tuổi đến lúc ta qua đời.

Điều làm các nhà thần kinh học thắc mắc là thông tin sẽ di chuyển ra sao khi được não đón nhận, chúng sẽ “chạy” lòng vòng hay “đánh” ngay vào một điểm nào đó và “chết đi” ở đó? Thập niên 1990, nhiều nhà thần kinh học cho rằng một khi bị tai nạn giao thông hay bị chấn thương ở não, con người sẽ mất trí nhớ do khu vực tập kết thông tin bị va chạm mạnh. Thật ra thì không phải thế, ít nhất là theo giáo sư Arthur Doyle của Anh. Ông cho rằng chính hệ thống dẫn truyền tín hiệu bị tấn công chứ không phải khu vực riêng biệt nào bị tổn thương. Theo ông và nhiều nhà thần kinh học khác, thông tin chỉ được trữ trong thời gian ngắn ở một khu vực nào đó, sau đó lập tức di tản. Liệu đây có phải là một dạng bảo toàn thông tin kỳ diệu mà tạo hóa đã ban cho chúng ta? Nhiều nhà thần kinh học lại cho rằng một khi di tản như vậy,

thông tin sẽ được chuyển sang khu vực thích hợp hơn, chẳng hạn cho trí nhớ khứu giác hay vị giác để đảm bảo sự tồn tại lâu dài. Nếu chỉ quanh quẩn trong một khu vực sơ khởi, thông tin sẽ chết yếu. Nói thì nôm na như vậy, nhưng sự việc diễn ra phức tạp hơn nhiều. Trong thực tế, não sẽ huy động nhiều cơ quan khác vào việc bảo toàn và xử lý thông tin, chẳng hạn tai, mắt, lưỡi, da hay mũi. Thông tin được ghi nhận lâu hay không là tùy thuộc vào sự phối hợp của những cơ quan này.

Các loại trí nhớ

Trong thực tế, có nhiều loại trí nhớ và cũng có không ít khả năng ghi nhớ. Có người chỉ liếc sơ qua là “ghi” ngay được một dãy số gồm vài chục con số, do có trí nhớ thị giác cực mạnh. Trong khi đó, lại có những người nhớ như in toàn bộ một bản nhạc giao hưởng mới nghe lần đầu, do có trí nhớ thính giác tốt. Một số người lại có “trí nhớ tổng hợp”, nghĩa là chỉ cần thấy (hoặc nghe) một chữ *gió* là có khả năng liên tưởng mọi thứ liên quan gió, chẳng hạn tên bộ phim *Cuốn theo chiều gió*, nội dung chính xác những ca khúc có từ này. Riêng về khả năng lưu giữ thông tin thì không ai giống ai, vì với người này, thông tin A là rất quan trọng, nhưng với người khác, chỉ có thông tin B mới đáng ghi nhớ. Do vậy, có những người nhớ rất dai ngày sinh của các vĩ nhân, trong khi người khác lại ghi nhớ cực tốt bảng số xe. Môi trường cũng góp phần tạo nên những kiểu trí nhớ

khác, mà thần kinh học gọi là “trí nhớ rèn luyện”. Một viên cảnh sát chắc chắn phải có một trí nhớ thị giác tốt để ghi nhận các bảng số xe, trong khi một nhạc sĩ lại phải có trí nhớ thính giác thật khỏe. Trong khi đó, những chuyên gia ném rượu hoặc đầu bếp giỏi phải có trí nhớ vị giác siêu việt.

Tốc độ mất đi thông tin lại là việc khác, nếu thông tin ấy không được dùng đến trong thời gian dài. Nhà tâm lý học Mỹ Harry Bahrick đã thử nghiên cứu việc học tiếng Tây Ban Nha của nhiều sinh viên. Nếu không sử dụng ngôn ngữ này trong thời gian dài, họ sẽ quên ngay, nhưng tất nhiên là tùy mỗi người. Có người còn nhớ kha khá, có người nhớ loáng thoáng và cũng có người “trả hết chữ cho thầy”. Tuy nhiên, cũng có những người có trí nhớ kỳ lạ khi dung nạp được một lượng từ ngữ cực lớn, “lưu kho” trong thời gian mấy chục năm, không quên tí nào dù không hề sử dụng. Đây là

một trong những lý do làm thần kinh học phạm sai lầm khi cho rằng não người chẳng qua là một loại máy chụp ảnh cao cấp. Từ quan niệm lệch lạc đó, thần kinh học cho rằng trí nhớ thị giác là mạnh nhất trong các loại trí nhớ.

Thật ra, thị giác là cơ quan huy động nhiều neurone (tế bào thần kinh) nhất nên dễ dàng được xem là loại trí nhớ cao thủ, trong khi vị giác hay khứu giác mới là chuyên nghiệp! Thị giác được sự giúp đỡ của rất nhiều neurone một khi mắt nhận ra một hình ảnh nào đó và ấn tượng lưu lại trong não tất nhiên có thể sâu đậm hơn. Nhưng nếu vì lý do ấy mà bảo là trí nhớ thị giác là vô địch thì không có cơ sở. Nếu phải mô tả hình ảnh trên một tờ giấy bạc dùng hàng ngày, chắc chắn bạn sẽ ngắc ngứ, do chẳng mấy khi bạn lưu ý hình ảnh này. Tương tự, nếu phải mô tả những đặc điểm của mặt đồng hồ của mình, bạn cũng sẽ gặp khó khăn. Đó chính là kiểu trí nhớ “hoàn cảnh”, do bạn không lưu tâm những gì mà bạn cho là vô nghĩa với mình. Ngược lại, những chuyên viên giám định tiền giả hay nhân viên ngân hàng sẽ nhớ như in mọi hình vẽ trên cả hai mặt một tờ giấy bạc.

Một loại trí nhớ khác có tên là “trí nhớ thời điểm”, nghĩa là bạn luôn có khả năng liên kết nhiều sự kiện với nhau và không bao giờ quên. Nhiều người có thể nhớ chính xác mình đang làm gì khi nghe tin vương phi Diana tử nạn, hoặc khi nghe tin Trung tâm Thương mại thế giới ở New York, Mỹ bị khủng bố,

dù những gì mà họ đang làm chẳng liên quan gì những sự kiện quan trọng trên. Nhưng với nhiều nhà thần kinh học, trí nhớ thời điểm có thể tồn tại là do ngay lúc đó, có một sự việc khó quên. Chẳng hạn, ngay khi biết tin Diana qua đời, một người nào đó cũng đang gặp buồn phiền nên nhớ dai. Nhưng chuyện làm thần kinh học khó nghĩ hơn cả là khả năng hoạt động của trí nhớ. Khoảng 30 tuổi, người ta thường nhớ rất nhanh và rất chắc thông tin, nhưng tuổi đời càng cao thì con người càng lú lẫn dần. Tại sao? Một học sinh hay sinh viên có thể vừa nghe nhạc vừa học bài, trong khi một người 40 tuổi thường phải cần sự yên tĩnh tuyệt đối để làm việc. Nhưng đôi khi, thông tin có thể “chìm” rất lâu trong não, mà chủ nhân của nó cũng quên hẳn, rồi chợt hiện ra sau một tai nạn. Giáo sư Albert Sylvainet (Đại học New Mexico, Mỹ) cho biết: ông từng gặp khoảng 20 người có thể nhớ lại những gì mà họ quên hẳn từ lâu. Tất cả họ đều trải qua những tai nạn trầm trọng và suýt chết.

“Trí nhớ thứ tự” cũng là một dạng cần lưu ý, vì não có khả năng giới hạn. Bạn sẽ luôn nhớ câu đầu tiên của một bài thơ trong khi những câu khác sẽ dễ “phai” hơn. Đơn giản chỉ vì não bạn ghi nhận câu này ngay từ đầu. Chỉ những câu nào tạo cho bạn cảm xúc mạnh mẽ thì bạn mới ghi nhớ tương đương câu đầu tiên.

(Theo *L'Express.fr*, *Doctissimo*, *VSD*, 9.2004)

CAFE INTERNET RA ĐỜI NHƯ THẾ NÀO?

HÙNG SƠN

Một loại dịch vụ mà đa phần chúng ta đều đã quen thuộc và có thể gặp ở bất kỳ thành phố nào trên thế giới là những quán cafe Internet. Phải thừa nhận rằng loại hình cafe Internet tuy mới ra đời nhưng mang đầy tính văn minh, văn hóa trong xã hội hiện đại. Tuy nhiên ít ai biết đến xuất xứ của loại hình cafe này. Mới đây một tiểu ban của Tổ chức Giáo dục, khoa học và văn hóa của Liên hiệp quốc (UNESCO) đã đến hầu hết các thành phố lớn trên thế giới để nghiên cứu mô hình hoạt động cũng như những ưu khuyết điểm của cafe Internet mang lại, sau đó xem xét nhân rộng thêm loại hình này trên toàn thế giới. Qua thống kê ước tính tổng số cafe Internet trên toàn cầu nay đã lên tới 20.000 địa điểm. Các quán cafe Internet được đặt ở hầu hết những thành phố lớn, gần như các con phố chính đều có một vài địa điểm mà mọi người có thể rẽ vào, sử dụng máy tính, gọi một vài đồ uống hay thức ăn nhẹ.

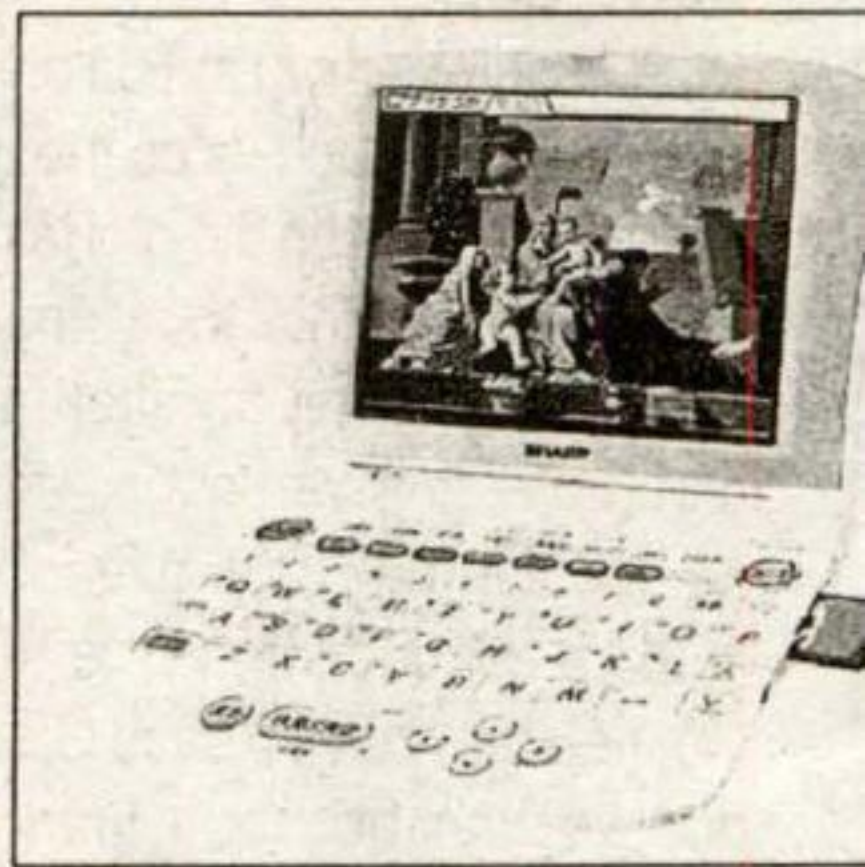

Các quán cafe Internet xuất hiện khắp các thành phố trên thế giới

Quán cafe Internet đầu tiên trên thế giới có tên là Cafe Internet Cyberia, khai trương ngày 25-9-1994 tại phố Whitfield, gần phố Oxford - một trong các phố mua sắm chính ở ngay trung tâm thủ đô Luân Đôn, Anh. Ban đầu, quán này chỉ có 6 máy tính và một máy pha cà phê, tất cả đều thuộc loại máy thế hệ cũ. Ý tưởng mở quán cafe Internet là của một phụ nữ tên là Eva Pascoe, người Ba Lan. Eva Pascoe thích trao đổi thư từ cho bạn bè và người thân qua email và cứ có thời gian là cô lại vào mạng Internet thay vì học hành để chuẩn bị làm luận án. Hồi đó, những lưu học sinh như Eva Pascoe tìm một địa điểm truy cập Internet rất khó khăn, phải ra bưu điện trung tâm hoặc thư viện của trường hay đi tới một địa điểm khá xa nơi ở. Khi đến được những địa điểm đó thì hầu hết các bàn máy đều kín người. Trong khi đó, nhu cầu sử dụng Internet trong giới sinh viên là rất lớn. Eva Pascoe phát hiện ra ngay điều này và với cách nghĩ đơn giản là nếu mình thích thì người khác chắc cũng thích, cô đã tìm cách thiết lập một địa điểm mà ai cũng có thể vào mạng được. Sau một tháng, Eva đã vay đủ tiền cũng như tìm thuê được địa điểm để mở cửa hàng. Cô quyết định lấy tên quán là Cafe Internet Cyberia. Ngay ngày đầu khai trương, khách đã xếp hàng rồng rắn để vào sử dụng máy tính. Xét thấy nhu cầu về cafe Internet là rất lớn, ngay lập tức Eva bàn với một người bạn gái thân của mình mau chóng vay thêm tiền, mua thêm máy để mở rộng dịch vụ. Kể từ đó, mô hình này được nhân rộng khắp thành phố Luân Đôn, sau đó phát triển nhanh và mạnh sang các thành phố lớn khác trên thế giới thông qua các khách du lịch. Quán cafe Internet Cyberia bây giờ đã thay tên và đổi chủ. Tên của nó bây giờ là *Be the Reds* và chủ yếu để phục vụ cộng đồng người Hàn Quốc sống ở Luân Đôn. Trong quán có đồ uống lạnh và sách báo tiếng Triều Tiên... ■

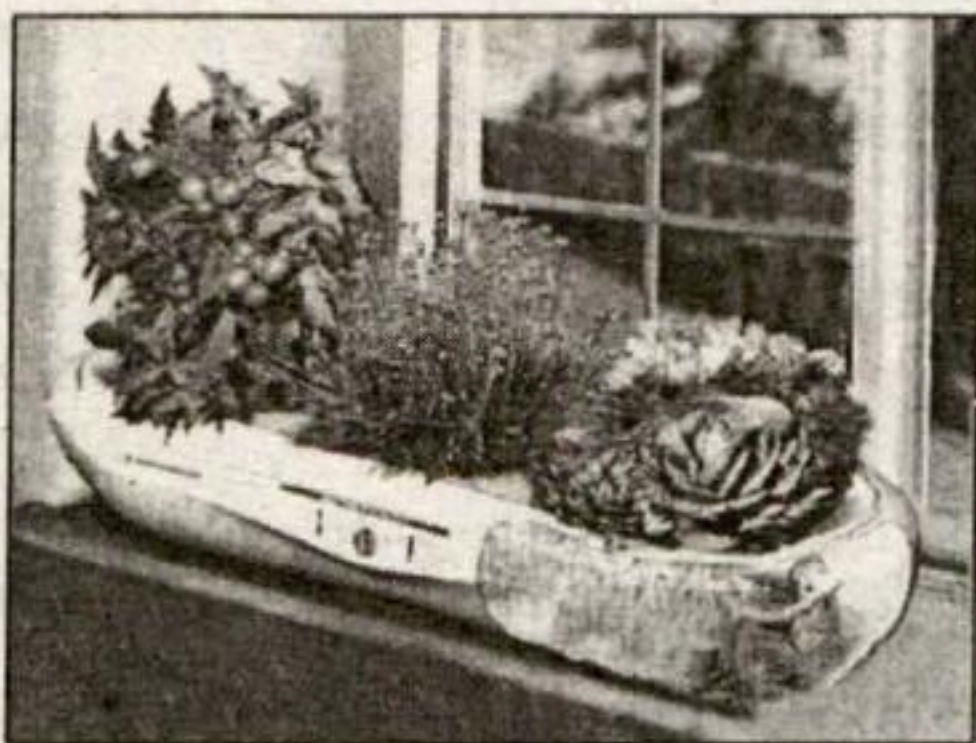
Siêu từ điển

Nhỏ gọn hơn máy tính xách tay nhưng có khả năng lưu trữ và chạy được nhiều phần mềm từ điển như một máy tính xách tay, đó là siêu từ điển *PW-C8000* của Hãng điện tử Sharp, Nhật Bản. Bên trong loại từ điển điện tử này có 71 cuốn từ điển, từ các loại bách khoa toàn thư nổi tiếng như *Britannica*, *Encarta*, *Lexikon*, đến các loại từ điển chuyên ngành y khoa, kỹ thuật, sân khấu và các loại từ điển song ngữ, đơn ngữ. Với một màn hình màu 5 inch, *PW-C8000* cho phép người sử dụng xem rõ các hình ảnh và các đoạn phim do các phần mềm từ điển cung cấp. Ngoài ra, khe cắm USB trên máy còn cho phép người sử dụng xem các file hình ảnh trên thẻ hay lưu các hình ảnh, đoạn văn bản trong từ điển vào thanh nhớ USB (ổ đĩa di động) để làm tư liệu. Máy có giá 800 đôla.

Chậu cây công nghệ cao

Áp dụng công nghệ trồng cây trên nước được nhiều nhà vườn sử dụng từ hơn hai thập niên qua, Công ty AeroGrow (Mỹ) đã sản xuất một loại chậu cây

công nghệ cao cho phép người sử dụng trồng cây trên nước với quy mô nhỏ ngay trong nhà. Để trồng các loại cây cảnh hay thậm chí một vài loại rau xanh, người sử dụng chỉ cần cho hạt giống hay cây con vào khay đỡ bên trên sau đó cho nước và phân bón đặc biệt vào các khoang chứa bên dưới. Theo một quy trình đã được lập sẵn, mỗi ngày nước từ ống nổi trực

tiếp hay từ khoang chứa nước sẽ chảy qua khoang chứa phân bón từ một đến hai lần, hòa tan một lượng phân bón nhất định để tạo ra một loại nước nuôi cây và một mô tơ nhỏ gắn ở đáy chậu cây thỉnh thoảng quay đánh nước để cung cấp dưỡng khí cho rễ cây. Cây trồng trên chậu *AeroGrow* có tốc độ phát triển nhanh hơn và tươi xanh hơn cây trồng trên đất. Giá một chậu *AeroGrow* là 100 đôla.

Ống nhòm ghi nhớ hình ảnh

Công ty Bushnell (Mỹ) đã tích hợp một máy quay phim vào ống nhòm để tạo ra loại ống nhòm có khả năng ghi nhớ hình ảnh có tên *Instant Replay*. Ống nhòm thế hệ mới này có khả năng phóng lớn hình ảnh lên gấp 8 lần. Trong trường hợp người sử dụng không muốn quan sát mọi vật trực tiếp từ phía sau

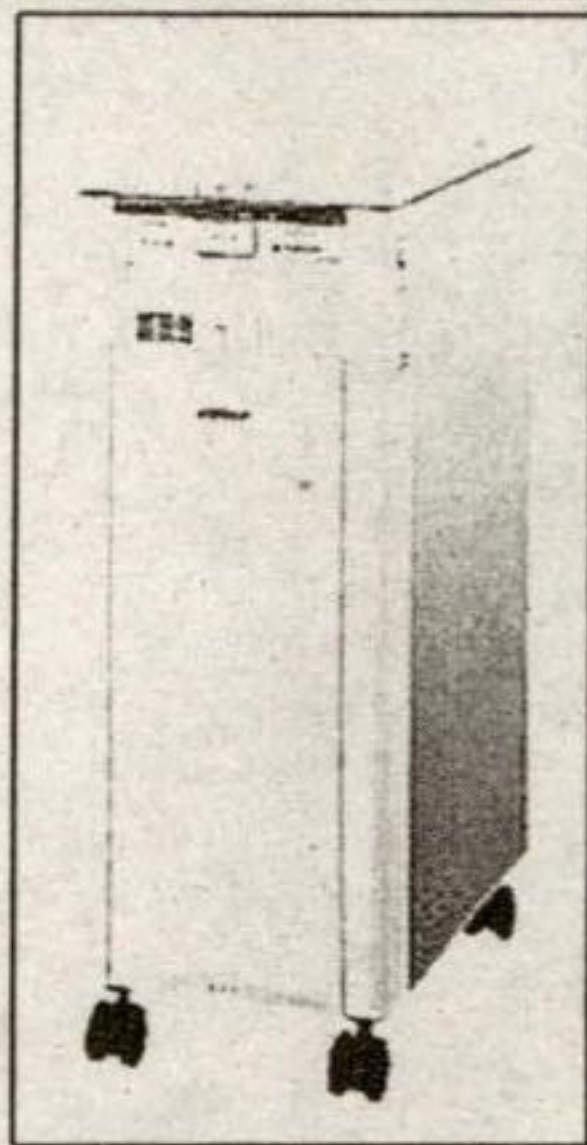
ống nhòm thì có thể theo dõi mục tiêu qua màn hình màu tinh thể lỏng đặt phía trên ống nhòm. Máy quay phim bên trong ống nhòm cho phép người sử dụng ghi lại những hình ảnh đã quan sát theo hai chế độ ảnh động và ảnh tĩnh. Một đèn flash nhỏ sẽ giúp hình ảnh chụp được có đủ ánh sáng khi cần. Ống nhòm Instant Replay hiện được bán với giá 600 đôla.

Máy tái chế rác gia dụng

Hãng Sharp mới cho ra đời một loại máy giúp các bà nội trợ biến các loại rác thải hữu cơ như thức ăn thừa, rau sấu, cơm thiu thành phân bón. Máy được chế tạo dựa trên công nghệ vi sinh Composting Bio Mix, sử dụng các loại vi khuẩn có khả năng phân hủy chất hữu cơ ở nhiệt độ trong nhà để xử lý rác thải. Dưới quá trình tác động của một số enzyme, vi khuẩn trong máy có thể biến 700g rác hữu cơ thành phân bón trong vòng 24 giờ. Nhờ cấu trúc khoang xử lý hoàn toàn kín, cùng với các loại men đặc biệt và bộ khử mùi than hoạt tính, mùi hôi tạo ra trong quá trình phân hủy thức ăn sẽ được xử lý hoàn toàn. Máy có kích thước 25cm x 43cm x 67cm, nặng 16kg, sử dụng 95W điện một ngày và chỉ đòi hỏi người sử dụng lấy phân bón ra khỏi khoang chứa 6 tháng một lần.

Máy tính bỏ túi linh hoạt

Có tính năng tương tự như các loại tính bỏ túi khác nhưng máy tính HP iPAQ dòng hx4700 được đánh giá là linh hoạt hơn hẳn vì có nhiều tính năng ưu việt như sử dụng chuột cảm ứng giúp việc định vị đơn giản và tiện lợi hơn, tích hợp công nghệ mạng không dây LAN, Bluetooth TM và đường truyền hồng ngoại, cho phép người sử dụng nối mạng mọi lúc mọi nơi và kết nối với các loại máy in hiện đại qua cổng hồng ngoại. Phần mềm bảo vệ dữ liệu HP ProtectTool cho phép người sử dụng mật hóa các thông tin lưu trữ trong phần My Document. Máy hiện đã có bán trên thị trường Việt Nam.

MAI HƯƠNG

Thành thới “vượt cạn” một mình

GIA KHÁNH

Bác sĩ Ngô Sáu (Bệnh viện Hùng Vương, TP. Hồ Chí Minh) đang thực hiện gây tê ngoài màng cứng cho sản phụ

Cũng có bàn sinh, bác sĩ mát tay và những đứa trẻ chốc chốc lại oe oe chào đời, nhưng không ai nghe thấy tiếng kêu la đau đớn của sản phụ trong cơn vượt cạn. Hơn 5 năm nay rồi, cảnh “vượt cạn” thành thới, yên bình như thế đã đến với quý bà tại dịch vụ “đẻ không đau” của Bệnh viện Hùng Vương, TP. Hồ Chí Minh...

Mang nặng nhưng... đẻ không đau

Vừa được hộ lý đẩy ra khỏi phòng sinh bên cậu con trai xinh xắn, chị T.P (nhà ở quận 12, TP. Hồ Chí Minh) đã vui vẻ nháy mắt với chồng: “Thiệt, không đau!”. Anh chồng nhìn cậu cu như hút rồi ngưỡng mộ vợ: “Thiệt hả? Hèn chi,

nhìn phong độ chán!”. Chúng tôi kịp chạy theo đôi vợ chồng đang vui như hội, tranh thủ hỏi chuyện. Anh chồng cho biết: “Lần sinh trước, bà xã mất hai ngày chuyển dạ. Đau đến xỉu lên xỉu xuống mấy lần. Báo hại, tui mất hai đêm không ngủ, không ăn, cũng đau bao tử

theo bà. Sinh được con bé xong là bà kiệt sức. Lần có mang này, sợ đau đẻ quá, tính đi mổ. Nhưng mổ đâu tốt bằng sinh tự nhiên. May quá, nghe có dịch vụ đẻ không đau! Cũng không ngờ nhẹ nhàng thế...". Sau một cam kết đồng ý đẻ không đau và chịu một chi phí tương đương 400.000đ, chị T.P mẹ tròn con vuông. Gương mặt tươi phơi phới chẳng có dấu tích mệt mỏi gì của một cuộc vượt cạn gian khổ.

Được sự cho phép của ban giám đốc Bệnh viện Hùng Vương, chúng tôi trực tiếp mục kích một cuộc vượt cạn không đau ngay tại phòng sinh, ngay sau ca của chị T.P. Sản phụ là một phụ nữ trẻ ngoài 20 tuổi. Từ phòng sinh thường, cô được đẩy qua phòng dịch vụ xin đẻ không đau vì trước đó ít phút, không chịu nổi đợt "tấn công" đầu tiên của một cơn đau chuyển dạ. Nước mắt chảy dài, cô chỉ luôn miệng "xin" bác sĩ "làm cho em hết đau". Vừa đề nghị sản phụ để cô nghiêng người cong gối cho nhóm gây mê hồi sức bơm thuốc vào đốt sống lưng, bác sĩ gây mê hồi sức vừa dỗ dành: "Chỉ vài phút nữa thôi, chị sẽ thấy dễ chịu liền!". Sau một liều thuốc Marcain thử, 5 phút sau, bác sĩ đề nghị sản phụ thử đưa chân lên. Sản phụ trẻ cho biết chân thấy có vẻ... nặng nặng. Liều chính thức được bơm vào. Chưa đến 10 phút sau, cô nhoẻn cười: "Em hết đau rồi!". Phương pháp gây tê ngoài màng cứng đã thể hiện trọn vẹn tính tích cực. Vài giờ sau, từ phòng sinh, một hộ lý cho chúng tôi biết, sản phụ

Chỉ trừ các sản phụ có bệnh lý về cột sống hay bệnh lý sốt nhiễm trùng, các sản phụ khác đều có thể thực hiện gây tê ngoài màng cứng để đẻ không đau. Để không đau giúp cuộc sinh nở tốt hơn nhưng không đảm bảo 100% là sản phụ có thể tự sinh thường được. Trong trường hợp quá khó khăn, bác sĩ có thể quyết định sinh giúp hay mổ sinh để đảm bảo an toàn. Do nồng độ thuốc thấp, các thuốc dùng trong đẻ không đau bằng phương pháp gây tê ngoài màng cứng hoàn toàn không ảnh hưởng đến trẻ sơ sinh. Tuy nhiên, chi phí cho tiền thuốc men và thực hiện thủ thuật giúp đẻ không đau hiện không được bảo hiểm y tế thanh toán.

trẻ đã sinh một bé gái 3,5kg và... rất vui vẻ. Trước đó, trong cuộc chuyển dạ không biết đau, cô còn tranh thủ mượn tờ báo xem cho đỡ... buồn. Từ ngoài phòng chờ, nhiều sản phụ khác ngáp nghé chờ chuyển dạ, thư thái, ung dung như đi khám thai cười... sung sướng.

"Xin không đau" ngày càng tăng

Với những cái lợi thấy rõ: giúp chuyển dạ an toàn cho mẹ và con (đặc biệt tốt với các thai phụ có nguy cơ cao như bệnh tim, cao huyết áp), tạo điều kiện tối ưu cho sinh tự nhiên, nhất là tạo cảm giác thoải mái cho sản phụ trong chuyển dạ, ngày càng có nhiều người chọn dịch vụ đẻ không đau bằng phương pháp gây tê ngoài màng cứng. Tại Pháp, có đến 80% sản phụ chọn phương pháp đẻ không đau, còn tại Mỹ là 60%. Ở Việt Nam, Bệnh viện Hùng Vương là đơn vị đi đầu trong

cả nước về những nghiên cứu để không đau bằng phương pháp gây tê ngoài màng cứng. Từ năm 1988, một năm sau khi chính thức nghiên cứu khởi đầu bởi bác sĩ Tô Văn Thìn, có 30 sản phụ đã được thụ hưởng thành quả khoa học y học để không đau với kết quả rất khả quan. 10 năm sau, công trình nghiên cứu về để không đau bằng phương pháp gây tê ngoài màng cứng đã được báo cáo trong Hội nghị Gây mê toàn quốc và được thực hiện đại trà trong bệnh viện. Số sản phụ chọn lựa phương pháp này ngày một tăng: năm 2000: 700 ca; 2001: 2.092 ca; 2002: 4.139 ca. Cho đến nay, trung bình mỗi tháng có trên 300 sản phụ tham gia. Ngoài được thực hiện ở Bệnh viện Hùng Vương, để không đau bằng phương pháp gây tê ngoài màng cứng đã được thực hiện ở nhiều bệnh viện phụ sản tuyến đầu khác của Việt Nam như Bệnh viện Từ Dũ - TP. Hồ Chí Minh, Bệnh viện Phụ sản Hà Nội...

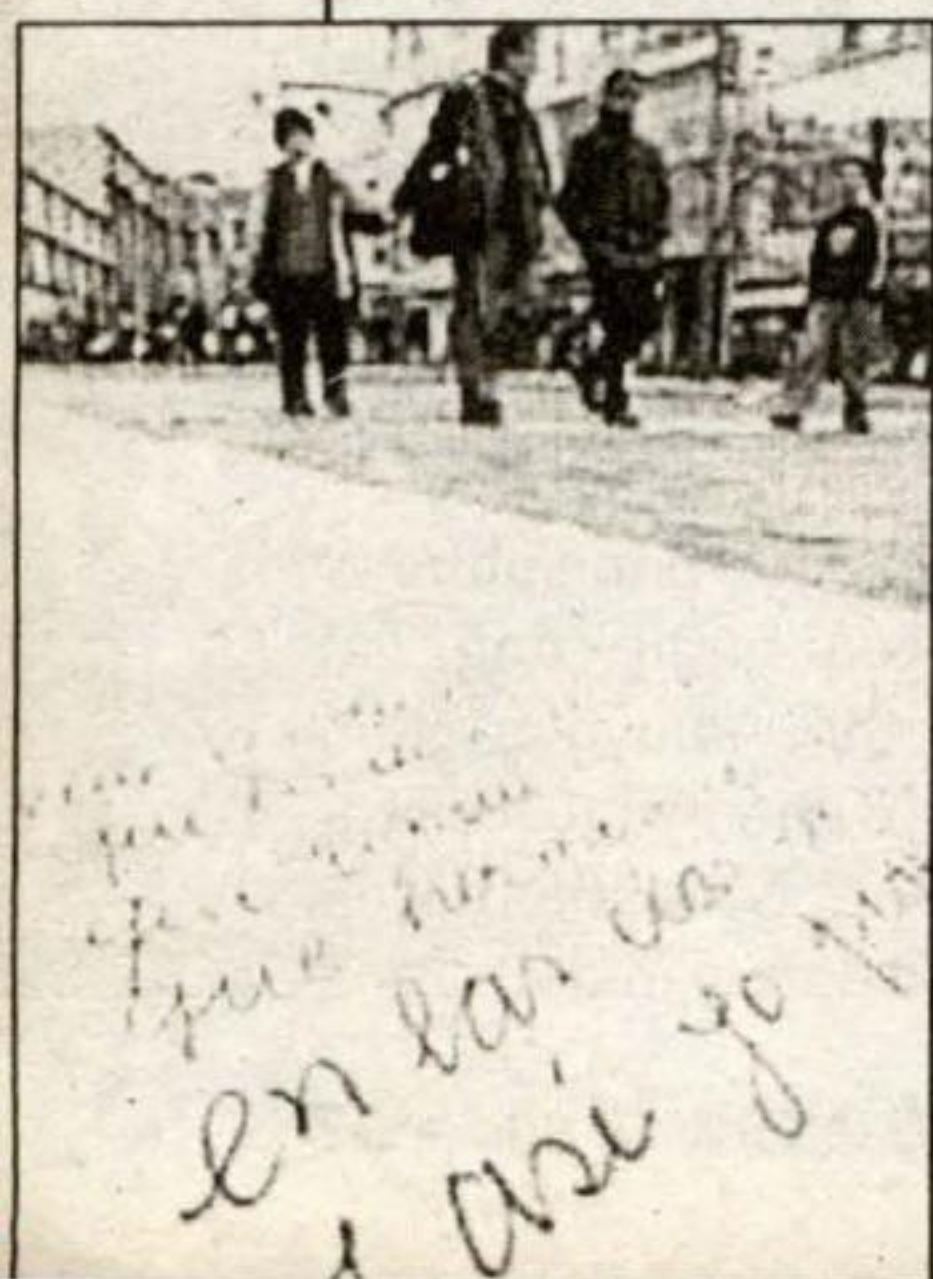
Sản phụ vượt cạn thì “sướng”

nhưng để thực hiện việc giảm đau, công việc của bác sĩ lại nhân đôi và đòi hỏi sự tài hoa. Bác sĩ Ngô Sáu (Khoa Gây mê hồi sức Bệnh viện Hùng Vương) cho biết, khác với để thường chỉ cần bác sĩ và nữ hộ sinh, để mà không đau đòi hỏi mỗi ca phải có 4 người: bác sĩ sản, nữ hộ sinh, bác sĩ gây mê hồi sức và một nhân viên gây mê hồi sức. Để dễ hay nhờ tài hoa của bác sĩ sản, nữ hộ sinh, nhưng... để mà không đau thì... do thao tác của nhóm y bác sĩ gây mê hồi sức. Màng cứng cách tử chỉ vài milimét. Nếu mạnh tay thì kim dẫn thuốc sẽ vào tử, rất nguy hiểm. Vì thế, gây tê ngoài màng cứng đòi hỏi độ chính xác rất cao. Nếu không khéo tay, bác sĩ dễ... trật kim. Đứng giữa đôi bờ mỏng manh đó nhưng cho đến nay, chưa có một ca nào các bác sĩ khoa gây mê hồi sức Bệnh viện Hùng Vương làm bị hậu quả. Các bác sĩ ở đây vẫn đùa rằng, thành công là vì... họ luôn có cảm hứng. Phụ nữ là nguồn cảm hứng mà, càng cảm hứng hơn khi ta làm cho phụ nữ... sung sướng! ■

BÀI THƠ DÀI 2.000M

Hôm 11-7-2004, để tỏ lòng kính trọng nhà thơ đã đoạt giải Nobel văn học Pablo Neruda nhân dịp kỷ niệm sinh nhật lần thứ 100 của ông (12.7.1904 - 12.7.2004), người dân Chile đã in bài thơ hay nhất của đại thi hào này thành rất nhiều bản rồi dán lại với nhau, trải dọc theo đường phố trung tâm thành phố bờ biển Valparaiso. Với tổng chiều dài đến 2.000m, họ hy vọng bài thơ này sẽ đi vào kỷ lục thế giới như một bài thơ dài nhất từ trước đến nay.

T. PHƯƠNG (Theo Inspirator)

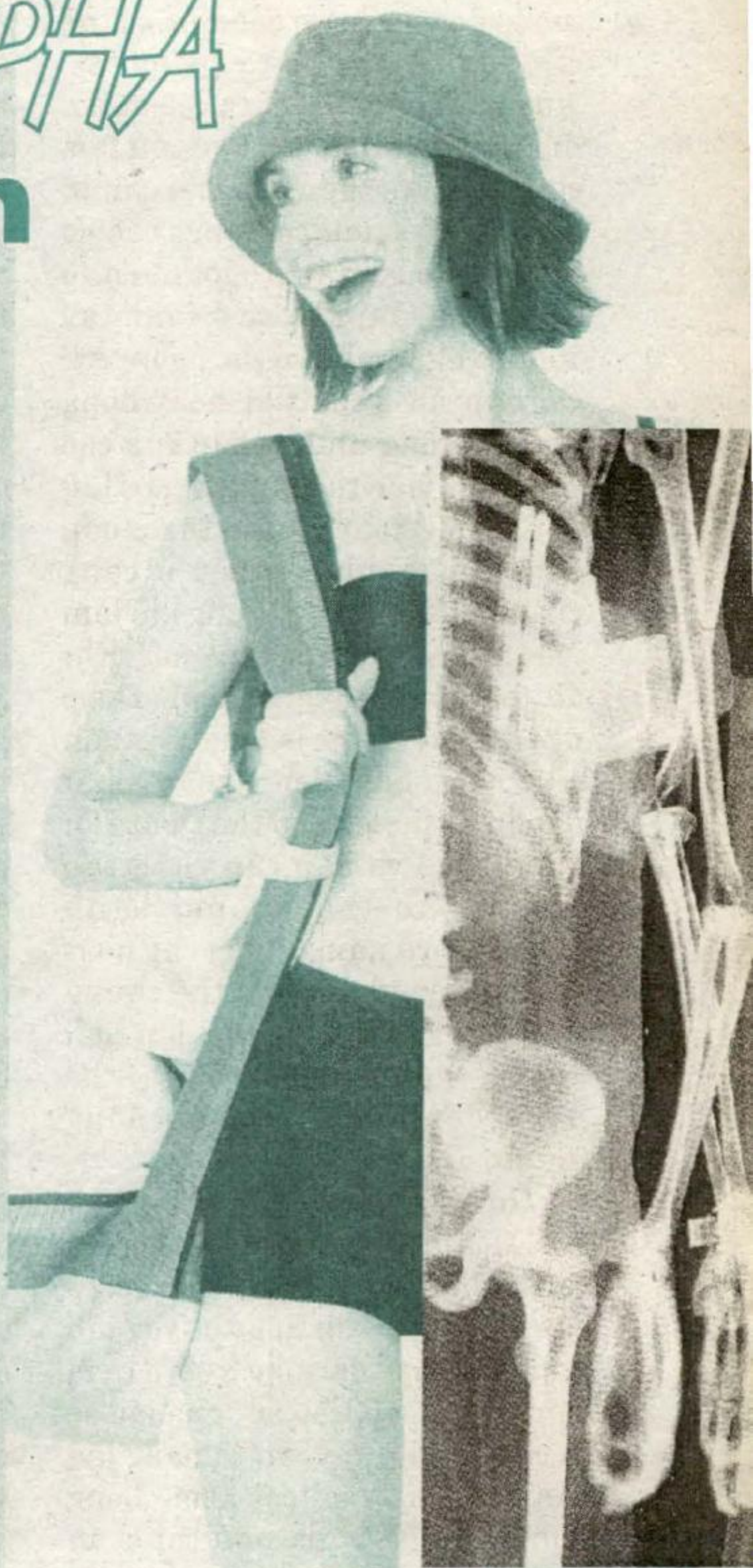

Giúp vị thành niên

KHÁM PHÁ bản thân

ĐÀO XUÂN DŨNG

Trong giáo dục giới tính, cung cấp những thông tin để vị thành niên có hiểu biết về chính cơ thể mình là bước đầu tiên rất quan trọng để các em biết quý trọng bản thân và biết giữ gìn sức khỏe. Càng lớn các em càng muốn khám phá thế giới nhưng cũng cần biết khám phá chính cơ thể mình để biết nó đã tồn tại, thích nghi và chống chọi với môi trường sống như thế nào. Từ tuổi vị thành niên sớm (10 tuổi), những thông tin cơ bản về giải phẫu và sinh lý của các cơ quan chủ yếu trong cơ thể cần được cung cấp cho các em một cách thích hợp, ngắn gọn, dễ tiếp nhận, dễ nhớ nhất - một thách thức không dễ vượt qua và cần có sự góp ý, góp sức của các nhà sư phạm.

Cơ bắp

Trên cơ thể chúng ta, không có chỗ nào không có cơ bắp. Cơ bắp là một hệ thống chun giãn, bám vào xương bởi các gân, có thể co duỗi khi ta làm các động tác. Nhờ có cơ bắp ta mới có thể đứng, đi lại, viết, nhai... Xét về cấu tạo, cơ được phân thành ba loại chính: cơ vân, cơ trơn, cơ vòng; các cơ không giống nhau, có loại to như cơ ở bụng, dài như cơ ở cánh tay và đùi, ngắn như cơ các ngón tay. Cơ bắp nở nang khi hoạt động nhiều, giống như cơ bắp của các vận động viên thể hình; ngược lại, nếu không hoạt động gì thì cơ bắp cũng teo đi như cơ bắp ở cẳng chân khi bị bó bột. Nhưng khi làm việc nhiều quá, cơ cũng mệt. Khi đó ta cảm thấy đau, mỏi. Được nghỉ ngơi, cơ sẽ hết đau. Muốn giữ cho cơ bắp khỏe khoắn, phải năng vận động, chơi thể thao. Bồi dưỡng cho cơ bắp cần cung cấp đường hấp thụ nhanh (bánh kẹo...) để có năng lượng cho hoạt động chạy, nhảy... Cơ thể chúng ta có khoảng 500 cơ; khi đến tuổi trưởng thành, khối cơ bắp có thể nặng đến 30kg nếu vận động nhiều.

Da

Da là cơ quan lớn nhất, bao phủ cơ thể để chống lại sự xâm nhập của vi khuẩn. Khi tiếp xúc với ánh nắng, da thay đổi màu sắc và ta bị rám nắng; nếu tiếp xúc quá lâu sẽ bị cháy nắng, vậy khi ra nắng lâu cần sử dụng các loại kem chống nắng. Có thể ví da như cái chăn

lớn bao phủ và bảo vệ những bộ phận của cơ thể và bản thân da cũng có nhiều lớp mỏng chồng lên nhau gọi là thượng bì, trung bì và hạ bì. Khi mới sinh ra, da rất mịn và mềm mại nhưng theo năm tháng da cũng già đi và trở nên nhăn nheo. Da có màu sáng hay sẫm tùy từng người, sự khác biệt về màu sắc là do một loại sắc tố có khả năng sẫm lại với ánh sáng mặt trời. Da thuộc về một trong 5 giác quan, đó là xúc giác. Ngoài việc ngăn cản các chất bẩn có trong môi trường không thể xâm nhập vào cơ thể, da còn giúp bảo vệ cơ thể trước những thay đổi về nhiệt độ bên ngoài; khi trời rét, hiện tượng "nổi da gà" và run lập cập là phản ứng bảo vệ của cơ thể để chống rét. Khi thời tiết nóng, da đổ mồ hôi qua các lỗ chân lông - những lỗ nhỏ mà ta chỉ có thể nhìn bằng kính hiển vi. Để bảo vệ da, tắm rửa hàng ngày bằng xà phòng; khi ra nắng lâu cần bôi kem chống nắng; nếu phơi nắng lâu da dễ bị hồng và các nếp nhăn nhanh chóng xuất hiện. Đến tuổi trưởng thành, khối lượng của da khoảng 5kg và có diện tích khoảng 2m².

Thận

Cơ thể có 2 quả thận (bên phải và bên trái ở phần thắt lưng), thận có hình hạt đậu to. Thận tiếp nối với bàng quang (như một túi nhỏ có thể giãn to ở vùng bụng dưới) nhờ một ống dẫn gọi là niệu quản. Thận, niệu quản, bàng quang và niệu đạo (dẫn nước tiểu ra ngoài khi đi tiểu) tạo thành hệ tiết niệu. Có thể xem 2 quả thận như 2 trạm

làm sạch máu cho cơ thể, nếu không có 2 thận này thì cơ thể sẽ bị nhiễm độc. Thận lọc máu và giữ lại những chất thải và nước dư thừa, đào thải ra khỏi cơ thể dưới dạng nước tiểu. Sau khi đi qua thận, các chất thải và nước theo 2 niệu quản dài chừng 25cm đi xuống bàng quang trước khi qua niệu đạo ra ngoài. Để giữ cho 2 thận khỏe mạnh, mỗi ngày cần uống ít nhất 1 lít nước để thận làm tốt chức năng lọc máu. Cần uống nhiều hơn khi ta vận động hoặc khi thời tiết nóng, khi ra mồ hôi nhiều. Mỗi ngày cơ thể đào thải khoảng 1-2 lít nước tiểu; khi bàng quang có chừng 300ml nước tiểu thì ta cảm thấy buồn tiểu.

Não

Não chính là cơ quan quyết định trí thông minh của mỗi người nhưng đó không phải là chức năng duy nhất của não mà não còn có nhiều chức năng bí ẩn khác con người chưa khám phá ra. Có thể so sánh não với một máy vi tính hoàn hảo điều khiển toàn bộ hệ thần kinh của cơ thể. Não nằm trong hộp sọ như một vỏ cứng để bảo vệ não nhưng không đủ cứng để chống lại những va đập khi đứng xe vì vậy mỗi khi ngồi trên xe gắn máy phải luôn đội mũ bảo hiểm. Não - máy vi tính trung tâm - hoạt động được là nhờ nhiều bộ phận, mỗi bộ phận có chức năng riêng. Bộ phận đầu tiên gọi là thân não có những dây thần kinh điều khiển hô hấp, tuần hoàn máu và tiêu hóa. Bộ phận thứ hai là tiểu não điều khiển các cơ

và sự cân bằng. Bộ phận thứ ba là 2 bán cầu phải và trái lan rộng tới tận trán điều khiển cơ quan thính giác, xúc giác, ngôn ngữ, tính cách, đạo đức... Não nhận mọi thông tin do hệ thần kinh đưa đến, phân tích những thông tin ấy rồi ra lệnh cho các cơ quan hoạt động. Để não hoạt động tốt với năng suất tối đa thì cần luôn sử dụng não, không để nó lười biếng. Làm cho não hoạt động như thế nào? Đọc, viết, lao động chân tay, chơi thể thao... những hoạt động ấy khiến não phải làm việc, phải xử lý các thông tin mà não nhận được. Ở tuổi trưởng thành, não nặng chừng 1,5kg tức gần 2% khối lượng cơ thể. Đến 18 tuổi, não có hàng tỉ tế bào giúp cho con người học được nhiều điều. Hãy tận dụng khả năng của não để học tập khi còn trẻ, nếu không từ tuổi trưởng thành hàng ngày có chừng 1.000 tế bào não chết đi mà không có tế bào mới thay thế như nhiều loại tế bào khác.

Dây thần kinh

Dây thần kinh nối liền não với các chi và chuyển tải các “thông điệp” đến khắp cơ thể, như vậy có thể xem các dây thần kinh như những con đường lớn nhỏ chạy khắp cơ thể từ đầu cho đến bàn chân và ngược lại. Điểm xuất phát của các dây thần kinh là trong đầu, từ đó tỏa ra khắp nơi. Phía sau đầu, các dây thần kinh đi vào cột sống rồi đến từng chặng lại có những dây thần kinh đi ra, bắt đầu từ gáy cho đến phần thấp của lưng, giống như một xa lộ với những chỗ rẽ ngang ra 2 bên để các dây thần kinh có thể đi tới mọi nơi trên cơ thể. Có nhiều loại dây thần kinh. Loại dây thần kinh chủ ý dẫn truyền mệnh lệnh từ não đến các cơ cánh tay khi ta muốn nhấc cánh tay lên. Nếu bị va đập thì các dây thần kinh không chủ ý báo cho não biết ta bị đau, chính nhờ những dây thần kinh không chủ ý này mà các cơ quan (tim, phổi...) mới có thể hoạt động mà không chờ ta phải ra lệnh. Những dây thần kinh chủ ý giống như những chú liên lạc giữa cơ thể và bộ não - nơi tiếp nhận các thông tin như “nước nóng, cẩn thận kéo bị bỏng đấy!” và giúp cho cơ thể có phản xạ rút tay lại. Các dây thần kinh không chủ ý chỉ phối hoạt động các cơ quan, giúp cho phổi hít thở không khí một cách tự động... Cơ thể có 86 gốc thần kinh chủ ý và cũng khoảng chừng 86 gốc thần kinh không chủ ý. Từ mỗi gốc thần

kinh tỏa ra nhiều nhánh thần kinh nhỏ dần để đi đến từng ngón tay ngón chân; các thông điệp mà các dây thần kinh chuyển tải lên não đi với tốc độ rất lớn, khoảng 400km/giờ, nhanh hơn cả tàu siêu tốc.

Tiêu hóa (bộ máy)

Miệng, thực quản, dạ dày, ruột... là những cơ quan quan trọng của bộ máy tiêu hóa. Ruột là một ống rỗng và ngoằn ngoèo đi từ dạ dày đến hậu môn, gồm 2 phần: ruột non có tá tràng, hỗng tràng và hồi tràng; phần ruột to hơn là manh tràng, ruột thừa, đại tràng và trực tràng. Dạ dày biến thức ăn thành chất đã bị nghiền nát, ruột tiếp tục công việc tiêu hóa bằng việc tiếp nhận từng lúc thức ăn đã nhào từ dạ dày đẩy xuống ruột. Ruột non tiêu hóa và hấp thụ thức ăn để phân phối năng lượng thu nhận được đưa vào máu để đi nuôi cơ thể. Tuy nhiên ruột non không hấp thụ một số thức ăn (rau, vỏ ngũ cốc), những thứ này đi vào ruột già và lưu lại đây khoảng 18-30 giờ trước khi bị đào thải qua phân theo đường trực tràng. Để ruột hoạt động tốt, cần ăn cân đối và ăn nhiều rau xanh, quả tươi là những thứ có chất xơ. Nên đi đại tiện hàng ngày và nếu có thể vào giờ nhất định. Ruột non dài chừng 6-8m ở tuổi trưởng thành; ruột già dài từ 1,4-1,7m; tổng chiều dài của ruột nói chung khoảng 9-10m.

(Còn tiếp)

● Ở vùng lông mày của tôi xuất hiện các mụn nhỏ đỏ ửng rất giống mụn trứng cá, có lúc có, có lúc không, bấm vào chân lông mày khiến lông mày bị rụng. Tôi đã đi chữa nhiều nơi nhưng đến bây giờ vẫn chưa khỏi. Xin bác sĩ một lời khuyên! (Nguyễn Văn Hiền, Cổ Bi, Bình Giang, Hải Dương)

- Chúng tôi nghĩ anh đang bị bệnh viêm chân lông mày. Đây là bệnh có thể do nhiễm trùng hoặc nhiễm nấm, đôi khi gây rụng lông mày. Việc đầu tiên là anh phải đến chuyên khoa da liễu để bác sĩ thăm khám trực tiếp. Bệnh viêm chân lông mày không phải bệnh nan y, chắc chắn anh sẽ được chữa khỏi và không quá khó khăn trong việc điều trị. Chúng tôi không thể kê đơn thuốc cho anh qua thư được vì chưa được thăm khám trực tiếp để biết cụ thể mức độ nặng, nhẹ bệnh của anh. Mong anh thông cảm!

● Em năm nay 20 tuổi, khỏe mạnh, không bị bệnh tật bẩm sinh mà dương vật lại nhỏ hơn những người khác. Vậy có cách nào làm cho dương vật to lên được không? Nếu làm thì hết bao nhiêu tiền? (Một bạn đọc ở Bình Phước)

- Đó là một "so sánh" rất thường gặp ở các chàng trai mới trưởng thành. Cho đến nay, chưa có một cách nào hoặc thuốc nào làm dương vật to lên thường xuyên được. Vấn đề là trong lúc quan hệ tình dục, dương vật của người chồng có

cương cứng được không và sau đó người vợ có cảm thấy thỏa mãn không mới là điều cần thiết. Em còn trẻ, chẳng cần để ý đến chuyện to hay nhỏ làm gì, mất thời gian lắm!

● Cách đây 3 tháng, trên tay em xuất hiện một vết bầm, cứng, đau và ngứa. Một tháng sau tay bên kia cũng xuất hiện nhiều vết như thế. Em xoa dầu nóng thật nhiều, các vết bầm biến mất nhưng lại để các vết thâm tím trên da. Tiếp theo, các chỗ khác trên cơ thể như lưng, đùi, mu bàn chân... có nhiều vết rộng hơn, có vết bằng nửa bàn tay, đau, cứng và ngứa, vài ngày thì xẹp nhưng có vài cái mụn nhỏ rất ngứa và đỏ ngay tại vị trí đó. Em ra tiệm thuốc, dược sĩ nói bị mề đay nhưng em đã uống thuốc nhiều mà không thuyên giảm. Em đọc trên Thế Giới Mới số 565, 566 bài viết "Nhiễm ký sinh trùng từ đường ăn uống" của tác giả Đinh Thu Hiền, thấy mấy người bị bệnh cũng có biểu hiện giống bệnh của em. Em phải làm gì bây giờ? (le myle...)

- Chúng tôi chẩn đoán em bị bệnh hồng ban cố định nhiễm sắc. Bệnh có biểu hiện là hay nổi mẩn da đỏ ngứa, khi lành để lại vết thâm tím trên da. Điểm đặc biệt là có triệu chứng thường hay phát lại trên tổn thương cũ đã khỏi và có thể nổi thêm những chỗ mới khác. Có nhiều nguyên nhân gây ra triệu chứng này như do dị ứng thuốc, thức ăn, côn trùng... Em thử tự mình rà soát lại xem chế độ ăn, uống thuốc hoặc trong gia đình có vật nuôi nào đó (chó, mèo...) khiến cơ thể dị ứng hay không. Nếu

không tự kiểm tra được, em nhờ đến bác sĩ chuyên khoa giúp.

● Cháu có nhiều câu hỏi xin được bác sĩ của "Giải đáp y học" trả lời: 1. Cô cháu năm nay 40 tuổi, đã có con lớn đầu lòng 15 tuổi, năm nay sắp sinh con thứ hai. Vậy ở tuổi 40, sinh con có ảnh hưởng gì đến sức khỏe cũng như trí tuệ của bé sau này hay không? 2. Cháu dùng dầu gội đầu Rejoice siêu mượt loại 20.000 đồng mà gội không sạch còn nhiều gàu lắm. Cháu phải dùng loại nào cho tốt? 3. Tóc cháu bị chẻ ngọn, lại rất vàng. Cháu phải làm gì? 4. Cháu có thân hình cao nhưng gầy, cháu phải làm gì cho vừa người hơn? 5. Nghệ vàng có tác dụng gì cho da trắng không? Dưa leo cắt lát mỏng đắp lên mặt có tác dụng gì? Có loại trái cây gì làm da mặt đẹp và trắng không? 6. Bà cháu khi uống sữa đặc thì thường bỏ vào ấm nước luộc. Như vậy có ảnh hưởng gì đến chất dinh dưỡng không? 7. Chị họ cháu học lớp 10. Chị muốn hỏi nên nhổ lông nách vào giai đoạn nào là tốt nhất? Lông nách có tự rụng đi hay không? Tại sao có người mọc lông nách có người lại không? 8. Cháu bị mụn trứng cá, cháu phải bôi thuốc gì cho hiệu quả nhất? (**Thiếu Thị Tú**, học sinh lớp 9A Trường THCS Tô Vĩnh Diện, Triệu Sơn, Thanh Hóa)

- Cháu hỏi chúng tôi nhiều câu, nên việc tóm gọn lại những câu hỏi và trả lời khiến cháu dễ theo dõi hơn.

1. Nói chung lứa tuổi sinh con tốt nhất là trong khoảng từ 20-35 tuổi. Sau

35 tuổi, đôi khi có sự "trục trặc" trong việc sinh đẻ, những đứa trẻ bị hội chứng Down cũng dễ gặp khi bà mẹ đã lớn tuổi do thai nhi bị rối loạn nhiễm sắc thể thứ 21, trẻ có gương mặt tròn, mắt chếch và không hoạt bát, bình thường như những đứa trẻ khác.

2. Cháu có thể đổi sang loại dầu gội đầu khác chuyên trị gàu và cũng làm mượt tóc như Head and Shoulders, Clear...

3. Cháu cần tránh nắng, tránh sấy tóc, uốn tóc để tóc không bị chẻ ngọn. Sau khi gội đầu xong nên dùng dầu xả để tóc bóng mượt. Pantene và Sunsilk thích hợp với các loại tóc dễ bị hư, gãy.

4. Nghệ có tác dụng giúp da mặt mau lành và làm trắng da. Đắp dưa leo lên mặt giúp da mềm mại và thư giãn tinh thần.

5. Cháu cần bồi dưỡng thêm đạm có trong thịt, cá, vitamine và khoáng chất có trong trái cây tươi. Ngủ đều đặn 7-8 giờ mỗi ngày sẽ giúp cơ thể khỏe khoắn và tươi trẻ.

6. Việc đun lại sữa trước khi uống cũng không ảnh hưởng gì, tuy nhiên tránh mở hộp khi còn nóng, có thể gây bỏng. Khi uống, dùng với nước sôi sẽ giúp sữa chín và an toàn hơn.

7. Lông nách có thể rụng đi và mọc lên thay thế. Nhổ lông thì sẽ có lông khác mọc lên thay thế, do đó phải nhổ thường xuyên hoặc cạo đi. Mọc lông nách nhiều hay ít là do nội tiết hoặc di truyền.

8. Cháu cần vệ sinh da mặt sạch sẽ để tránh bị mụn. Có thể dùng thuốc trị mụn như Acnea, Eryfluid, Hiteengel...

BS. HUỖNH HUY HOÀNG

Máy bay tàng hình là gì?

♦ *Mắt người có thể nhìn thấy máy bay tàng hình không? Làm cách nào để phát hiện được loại máy bay này?* (Bùi Quang Thắng, Bim Sơn, Thanh Hóa)

Trên thế giới hiện có một số máy bay tàng hình như B2 hay F117 của Mỹ, sở dĩ người ta gọi đó là máy bay tàng hình không phải vì mắt người không nhìn thấy mà vì chúng không bị radar đối phương phát hiện. Nguyên tắc hoạt động của radar khá đơn giản: dùng một thiết bị phát sóng là ăngten phát một chùm sóng điện từ vào không trung theo hướng mong muốn. Khi gặp vật cản, một phần năng lượng mà chùm sóng mang theo sẽ phản xạ theo nhiều hướng khác nhau trong không trung và đương nhiên cả về hướng của radar. Phần năng lượng phản xạ lại radar gọi là tín hiệu dội radar. Nhờ vào tín hiệu này, radar xác định được vật thể bay trong không trung. Nhưng cũng kể từ khi có thiết bị định vị này, ngành kỹ thuật quân sự thế giới đã không ngừng nghiên cứu làm sao để máy bay không bị radar phát hiện.

Năm 1975, nhà toán học người Mỹ Denys Pverhoser và nhóm cộng sự đã tính toán được tín hiệu dội radar từ một chiếc máy bay. Theo đó, một chiếc máy bay bị radar xác định là do các phần cấu thành của máy bay như mặt cắt, thân, động cơ, buồng lái... Những thử nghiệm mô phỏng sau đó cho phép xác định cấu trúc hình học tín hiệu dội radar. Khi quan sát những thử nghiệm này, người ta cho ra đời hai phương pháp khác nhau để thiết kế máy bay tàng hình: thứ nhất, thiết kế lớp vỏ ngoài máy bay có khả năng "nuốt" sóng radar không cho chúng phản xạ trở lại; thứ hai là cứ để cho sóng radar phản xạ bình thường nhưng không để chúng phản xạ lại đúng hướng của radar. Hãng chế tạo máy bay Northrop Grumman đã chọn giải pháp thứ nhất còn Lockheed chọn cách thứ hai. Chiếc máy bay mô hình đầu tiên của Lockheed có tên "Viên kim cương kỳ ngộ" ra đời (vì các mặt cắt ngoài của chiếc máy bay rất giống những mặt cắt của một viên kim cương). Tháng 3-1976, quân đội Mỹ đặt Lockheed chế tạo chiếc máy bay tàng hình đầu tiên trong lịch sử. Con chim sắt vô hình có tên Night Hawk F117 được thử nghiệm thành công năm 1981. F117 lần đầu tiên xuất hiện trên các phương tiện truyền thông đại chúng đúng vào ngày nổ ra cuộc chiến vùng Vịnh năm 1991. Chiếc máy bay tàng hình đầu tiên của Northrop được thiết kế theo kiểu "triệt tiêu" sóng radar có tên B2 ra đời năm 1988. B2 có ưu thế vượt trội hơn hẳn F117. Về mặt khí động lực học, thiết kế của F117 khiến nó bị cản gió nhiều hơn một chiếc máy bay chiến đấu thông thường và như vậy tầm hoạt động sẽ bị hạn chế hơn B2.

Đúng là những cỗ máy vô hình này đang là cơn ác mộng cho việc phòng vệ của đối phương, nhưng khi có một tiến

bộ trong kỹ thuật ngư lôi thì luôn có sự thích nghi tương ứng về mặt phòng thủ. Đầu thập niên 1990, các kỹ thuật mới về phát hiện bằng radar đã được nghiên cứu. Chẳng hạn kỹ thuật “một mẹ nhiều con” có thể là tấm lá chắn hiệu quả đối với các loại máy bay tàng hình. Khác với các thiết bị định vị máy bay trước đây, hệ thống “một mẹ nhiều con” gồm một thiết bị phát sóng và nhiều thiết bị thu sóng phản xạ đặt biệt lập với nhau. Nếu như các loại máy bay tàng hình được thiết kế để không cho sóng radar phản xạ trở lại hướng của radar thì mục đích của radar “một mẹ nhiều con” là lắp đặt nhiều thiết bị nhận sóng phản xạ ở những nơi khác nhau để thu sóng mà máy bay tàng hình làm chệch hướng.

Tạo sao bị chuột rút?

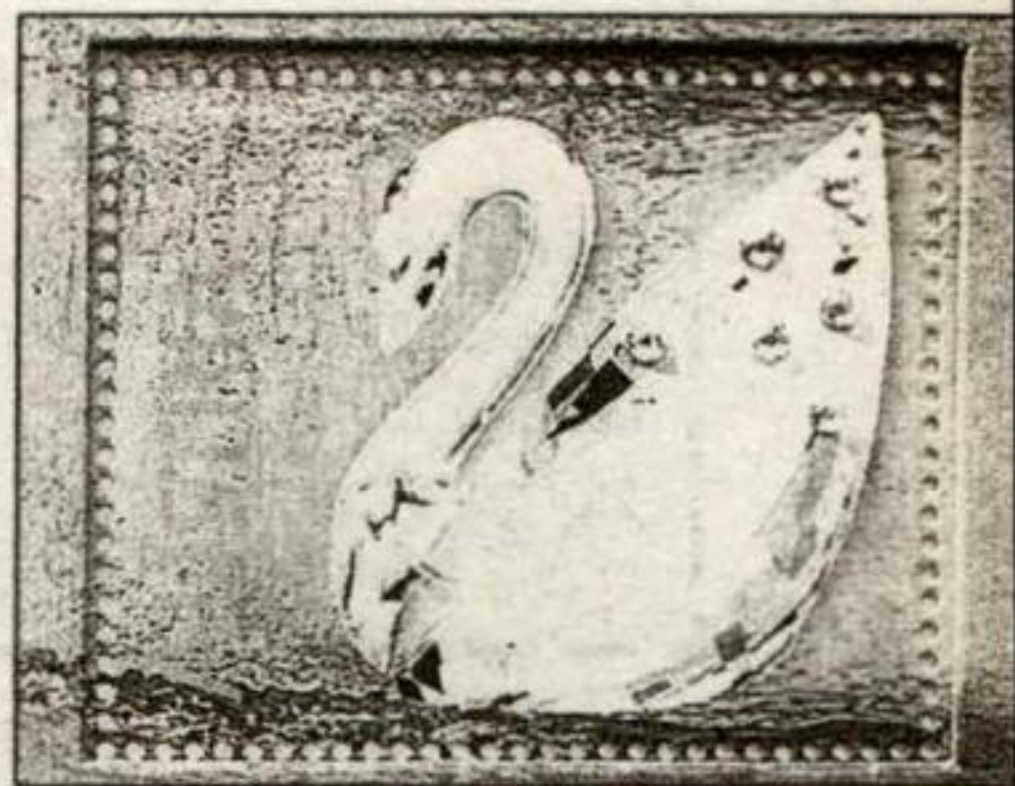
♦ Khi xem đá bóng, thỉnh thoảng em thấy sau một pha cố gắng, một số cầu thủ bỗng nhiên lăn ra đất mặt mày nhăn nhó - mặc dù không có va chạm với cầu thủ đối phương, rồi một cầu thủ khác tới đẩy đẩy chân của anh ta, một chút sau cầu thủ này lại đứng dậy chạy bình thường. Bình luận viên nói cầu thủ đó bị chuột rút. Vậy chuột rút là gì và có nguy hiểm lắm không? Làm sao để tránh bị chuột rút và khi bị chuột rút thì phải làm thế nào? (Lê Văn Thịnh, Từ Sơn, Bắc Ninh)

Chuột rút (vọp bẻ) là sự co cơ ngoài ý muốn, chủ yếu xảy ra ở các cơ thuộc hai chi dưới. Chuột rút không chỉ xảy ra với những cầu thủ đá bóng như em thấy mà với tất cả những trường hợp cố gắng cơ quá sức như trong khi bơi, trong các môn thể thao và hoạt động thể chất khác đòi hỏi sự vận động mạnh, cường độ cao. Một số trường hợp bị chuột rút không nguy hiểm đến tính mạng, nhưng khi đang bơi mà bị chuột rút rất có thể nạn nhân sẽ bị chết đuối. Nhìn chung chuột rút xuất hiện đột ngột làm nạn nhân cảm thấy rất đau đớn. Tuy nhiên, căn nguyên của hiện tượng này cho đến nay vẫn chưa được làm rõ. Một số nguyên nhân hiện đang được giới khoa học quốc tế chấp nhận là: rối loạn chức năng thần kinh thực vật; cơ thể mệt mỏi, ra nhiều mồ hôi, gây mất muối natri clorua; cơ bắp phải làm việc nhiều, gây ứ đọng axit lactic trong cơ. Để phòng ngừa chuột rút, trước khi vận động mạnh, nên ăn các thức ăn có muối và đường. Uống nhiều nước trước và sau khi luyện tập hoặc khi phải sử dụng nhiều tới cơ bắp. Việc xoa bóp khởi động khi chuẩn bị luyện tập hoặc lao động có tác dụng giảm tình trạng chuột rút tới mức tối thiểu. Nên tập thể dục thường xuyên, có chế độ nghỉ ngơi, ăn uống thích hợp và cân bằng. Khi đã bị chuột rút, phải làm dịu cơn đau bằng các động tác đơn giản như kéo chân ra, đồng thời ấn mạnh phần cuối của bắp chân trên một mặt phẳng cứng khi chuột rút ở bắp chân. Nếu chuột rút ở đùi, nhờ người khác dùng một tay đỡ gót chân để làm cho đầu gối của mình căng thẳng, còn một tay ấn đầu gối xuống dưới, sau đó xoa bóp vùng bị chuột rút. Nếu chuột rút ở bàn chân, cầm đầu bàn chân kéo nhẹ rồi đứng dậy và đứng thẳng người một lúc nhưng không cho gót chạm đất. Có thể dùng dầu hoặc cồn long não xoa bóp vùng bị chuột rút, thả lỏng cơ bắp đến khi hết chuột rút. Tắm nước nóng cũng giúp các cơ giãn ra, lấy lại tính đàn hồi. Trong trường hợp bị chuột rút ở tay (trường hợp này ít gặp, chủ yếu ở những người phải sử dụng bàn tay với động tác lặp đi lặp lại nhiều lần trong một thời gian dài, chẳng hạn như nhà văn, nhà báo hay nghệ sĩ piano...) nên kéo nhẹ các ngón, rồi xoa bóp bàn tay là khỏi.

ZAZA thực hiện

Con tem bằng pha lê

Loại tem bằng pha lê đầu tiên trên thế giới đã được phát hành ở Áo từ 20-9-2004. Những con tem màu xanh xinh đẹp này do nhà sản xuất pha lê nổi tiếng Swarovski chế tạo và có giá 7,5 euro một con. Tem được in trên loại giấy in tem mà bưu điện Áo vẫn thường sử dụng và mẫu pha lê hình con thiên nga cùng các hạt pha lê sau đó được gắn lên con tem bằng một loại keo dính đặc biệt. Loại keo này bền đến nỗi có thể giữ được con thiên nga và các hạt pha lê không bung ra khỏi nền giấy ngay cả khi phong bì có dán loại tem này chạy qua hệ thống máy phân loại thư tự động của bưu điện Áo. Sẽ có 800.000 con tem như thế này được ngành bưu điện Áo phát hành. (Spiegel)

Đám cưới đơn giản, gọn nhẹ và tiết kiệm

Jason và Nina Payne có lẽ là đôi vợ chồng đầu tiên trên thế giới tổ chức tiệc cưới trong một cửa hàng thức ăn nhanh với những món ăn nhanh truyền thống như bánh hamburger, gà rán, khoai tây chiên và nước ngọt. Lý do để cô dâu chú rể quyết định tổ chức tiệc cưới đơn giản như thế này là vì cả hai không thích đám cưới cầu kỳ phức tạp. Họ đã chọn một cửa hàng thức ăn nhanh KFC ở Southend, một thị trấn duyên hải miền Đông Nam nước Anh, để tổ chức ngày trọng đại của một đời người. Khách đến dự tiệc cưới cũng khá khiêm tốn: 26 người. Đám cưới tuy đơn giản và ít người nhưng mọi người rất vui vẻ vì họ cảm thấy thoải mái trong không khí thân mật của một tiệm thức ăn nhanh. (AP)

Người Thụy Điển lười biếng

Tức ông chủ, giận bạn đồng nghiệp, nhức đầu chút chút... chỉ một trong những yếu tố trên xảy ra là người lao động ở Thụy Điển đã có thể lấy lý do đau ốm ra để xin nghỉ. Dựa vào chính sách phúc lợi xã hội và luật lao động được cho là thoáng nhất thế giới, người lao động Thụy Điển có thể vô tư cáo ốm ở nhà nhiều ngày trong năm mà không phải lo sợ bị đuổi việc, bị trừ lương hay bị kỷ luật. Nghiên cứu của Cơ quan Bảo hiểm xã hội quốc gia Thụy Điển cho thấy trong hai năm qua số lượt xin nghỉ vì đau ốm của người lao động ở nước này đã tăng gấp đôi và hiện mỗi ngày ở Thụy Điển cứ 5 người lao động thì có một người cáo ốm ở nhà. 40% số người được hỏi cho rằng cảm thấy người không khỏe cũng đủ là một lý do chính đáng để gọi điện đến chỗ làm mà nói câu "Sếp ơi hôm nay tôi mệt nên xin được nghỉ ở nhà". 65% cho rằng nếu cảm thấy đầu óc căng thẳng là sẽ xin phép nghỉ

MỖI TUẦN MỘT WEBSITE

<http://dsc.discovery.com/convergence/dinosaurplanet/interactive/dinoviewer.html>

Tại website này, những người yêu thích khủng long sẽ có cơ hội chiêm ngưỡng dung nhan của loài động vật huyền thoại này và tìm hiểu nhiều điều thú vị về khủng long qua các hình ảnh ba chiều. Bạn sẽ được nhìn ngắm thật kỹ cái mỏ to dày của khủng long chim, móng vuốt sắc nhọn của khủng long bạo chúa, cái đuôi to dài của khủng long sấm... và sẽ được giới thiệu chi tiết về cuộc sống, thói quen, cách thức săn mồi của những con vật thời tiền sử. Một website rất thú vị của kênh truyền hình Discovery.

làm ngay và 41% cho rằng xung đột với sếp hay đồng nghiệp cũng đủ là lý do để bị bệnh nằm nhà. Sự đồng đánh này của người lao động khiến mỗi năm Thụy Điển thiệt hại 11,63 tỉ đôla. (Reuters)

Phòng chống tiểu đường từ nhà trường

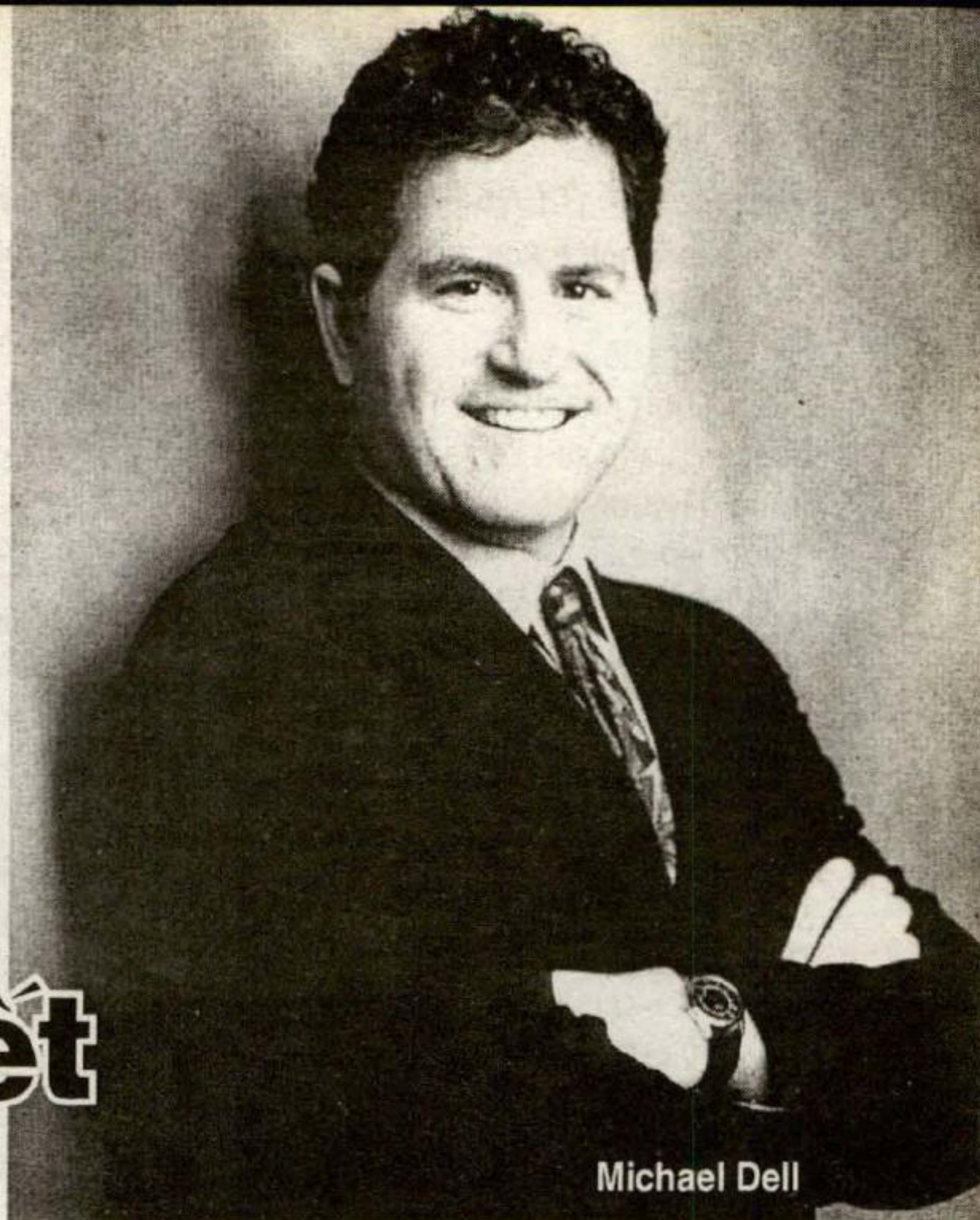
Một chương trình theo dõi sát sao khẩu phần ăn của học sinh để tìm ra phương pháp phòng chống tiểu đường hiệu quả về lâu về dài đang được tiến hành ở một số trường tiểu học của thành phố San Antonio, Texas, Mỹ. Chương trình dự kiến kéo dài trong 8 năm. Trong thời gian này, 1.221 học sinh sẽ được ăn theo chế độ hạn chế dần chất đường bột, chất béo, tăng chất xơ trong bữa ăn ở trường và ở nhà. Bên cạnh đó, các em còn được hướng dẫn tập luyện thể dục và tham gia các giờ thể thao sau giờ học. Sau bảy tháng triển khai, chương trình này đang thu được những kết quả khả quan. Dù nhóm trẻ tham gia chương trình vẫn có thể hình mập mạp và vẫn chưa giảm lượng chất béo trong khẩu phần ăn nhưng có lẽ nhờ được tăng cường lượng chất xơ trong bữa ăn nên các em đã giảm được đáng kể lượng đường trong máu. Những trẻ không tham gia chương trình mà tự ăn kiêng thì có lượng đường trong máu tăng cao hơn. Những kết quả ban đầu này đang giúp các nhà khoa học tìm ra phương pháp phòng tiểu đường từ nhà trường hiệu quả. (Reuters)

Đồn cảnh sát nuôi muỗi

Quan chức y tế ở thủ đô Delhi của Ấn Độ đã cảnh báo các cảnh sát ở thành phố phải giữ vệ sinh sạch sẽ phòng ốc để tránh trở thành nơi trú ngụ của bọ muỗi. Cảnh báo này được phát đi sau khi một cuộc kiểm tra của cơ quan y tế Delhi phát hiện ít nhất hai đồn cảnh sát ở Delhi có nhiều vũng nước đầy loăng quăng và các góc tối ẩm thấp đầy muỗi sốt xuất huyết. Có khả năng hai đồn cảnh sát này sẽ phải nộp tiền phạt vì tội đã chứa... muỗi. Số tiền phạt cho mỗi đồn cảnh sát có thể là 200 rupi, tương đương 70.000 đồng Việt Nam. Trong cuộc kiểm tra vệ sinh chống muỗi, các quan chức y tế Delhi đã phạt 5.000 trường hợp nuôi muỗi trong nhà và cảnh cáo 20.000 trường hợp khác. (BBC)

M@I.COM

Từ xưởng lắp ráp nhỏ với lẽo tèo vài sinh viên và một số vốn ít ỏi, chỉ sau 20 năm, bằng những bí quyết kinh doanh độc đáo, DELL đã qua mặt những đại gia như IBM và Hewlett-Packard, bước lên ngôi vị thống soái của làng máy tính thế giới.

Michael Dell

Bí quyết của Tập đoàn máy tính

TIẾN NHẤT

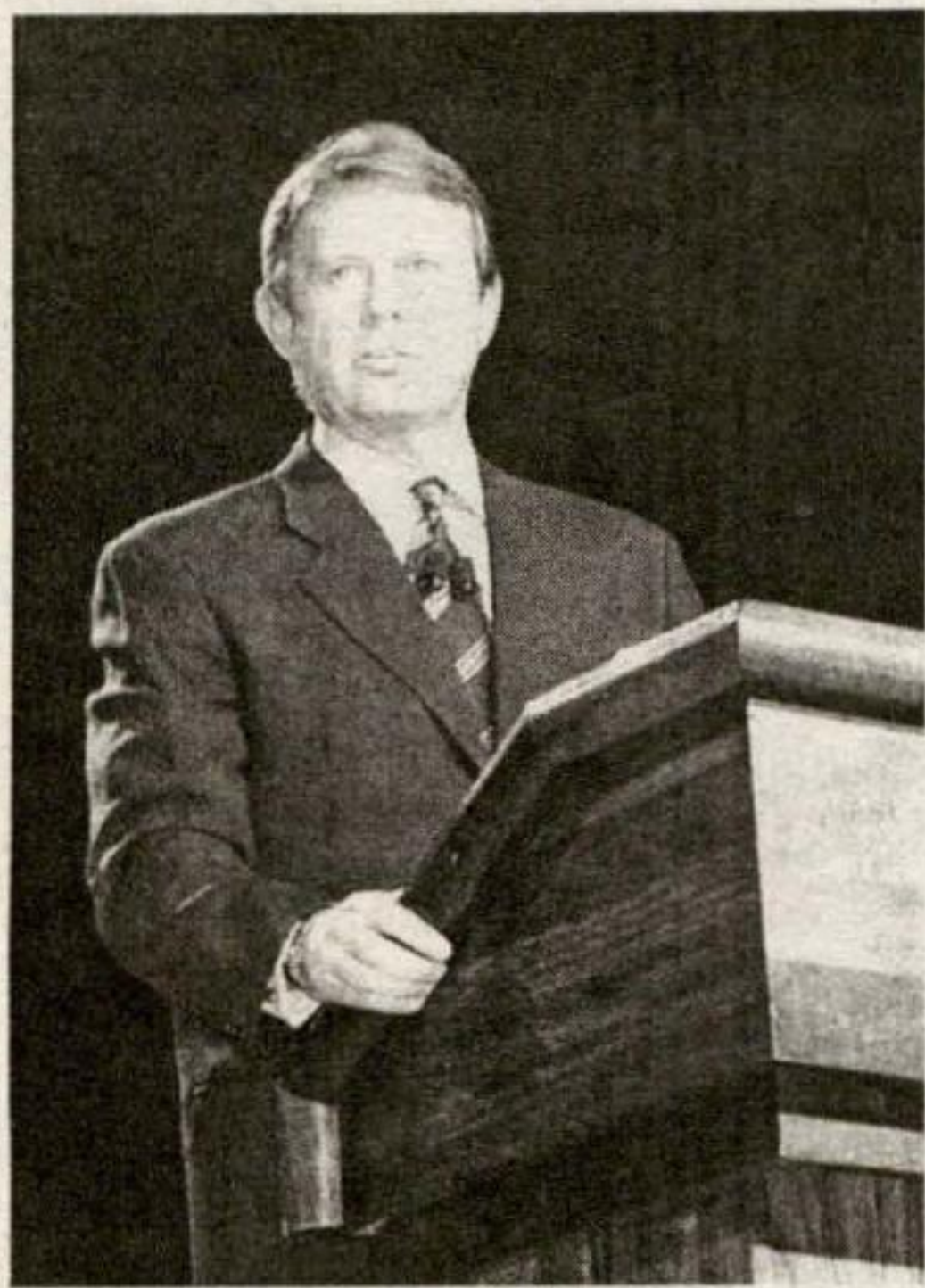
DELL

Một tòa nhà màu trắng vươn lên kiêu hãnh, nổi bật trên nền trời đầy mây vùng Limerick, ven bờ biển Tây Ireland. Cách đó hơn 1km, xa ngoài biển, từng đoàn tàu nặng nề chở đầy hải sản chuẩn bị cập cảng, sẵn sàng cung cấp hàng cho thủ đô Luân Đôn. Thế nhưng đừng lầm tưởng hải sản là sản phẩm chính của thành phố này, vì giờ đây Limerick còn nổi tiếng với một sản phẩm hoàn toàn khác. Đó là những chiếc

máy tính mang thương hiệu DELL được sản xuất trong một nhà máy sử dụng tới 3.200 nhân viên trong tổng số 47.000 nhân công của hãng. Mỗi ngày nhà máy này cho ra hơn 9.000 máy tính các loại. Hơn hai thập niên phát triển, DELL đã trở thành một ông vua thực sự, nhà cung cấp máy tính hàng đầu thế giới. Sau khi tăng tốc để vượt qua Hewlett-Packard (hãng đang phải nỗ lực cơ cấu lại sau kết quả kinh doanh sa sút của mấy quý

vừa qua), DELL đã chính thức giành lấy ngôi vị số một, thách thức cả quyền lực của IBM.

DELL, đó là câu chuyện dài về một đứa trẻ lớn nhanh như Phù Đổng, một doanh nghiệp sau 20 năm từ hai bàn tay trắng đã vươn lên doanh thu 41 tỉ đôla, doanh số bán ra 800 tỉ, lãi ròng 2,6 tỉ đôla trong năm 2003, với giá trị cổ phiếu tăng liên tục từ năm 1998 trở lại đây. Ngoài trụ sở đặt tại Round Rock (Texas, Mỹ), hãng đã thiết lập được nhiều nhà máy sản xuất trên khắp nước Mỹ, Trung Quốc, Malaysia, Brazil, Ireland. Tính trung bình trên thế giới cứ 5 máy tính thì có một là của DELL. Michael Dell, ông chủ huyền thoại của hãng vừa qua đã trao dây cương điều khiển tập đoàn lại cho Kevin Rollins, cánh tay phải của mình từ 3 năm trở lại đây để "suy nghĩ về chiến lược kinh doanh". Bởi Dell không

Người kế vị Michael Dell - tổng giám đốc Kevin Rollins

muốn dừng lại ở đó. Từ năm 2002 đến nay, hãng đã bắt đầu một chương trình được đánh giá là "điên rồ" nhất, với mục tiêu tới năm 2007 sẽ tăng gấp đôi doanh số để trở thành một cột trụ hàng đầu của thị trường máy tính thế giới.

Thành công của Michael Dell khiến cho hàng chục doanh nhân giỏi nhất thế giới từ mấy năm nay phải trầm trồ thán phục. Chủ tịch hội đồng quản trị của Hãng FedEx, Frederick W. Smith không tiếc lời tán dương: "Tất nhiên Michael Dell là một thiên tài tin học, nhưng những ý tưởng mang tính cách mạng trong lĩnh vực thương mại của anh ta cũng là những bài học quý cho nhiều lĩnh vực kinh tế khác". Ở tuổi 39, Michael Dell đã tích lũy được một tài sản lên tới 10 tỉ đôla. Bằng tuổi ấy, gia tài của tỉ phú Bill Gates vẫn còn là một con số khá khiêm tốn.

Sinh ra trong một gia đình bình dân theo Chính thống giáo có cha là nhân viên tài chính, Michael Dell được gia đình định hướng để trở thành bác sĩ tại thành phố Austin (Texas). Thế nhưng những buổi lên lớp nhanh chóng làm cậu thanh niên nhiều tham vọng cảm thấy nhàm chán do Dell sớm bị những chiếc máy tính Apple cuốn hút. Ngay từ khi mới 15 tuổi, Dell đã có những ý tưởng kinh doanh rất mới. Cậu tuyển dụng được 3 sinh viên cùng thành phố mở dịch vụ lắp ráp các máy tính giá rẻ để cung cấp cho giới sinh viên. Ý định thôi học để chuyển sang kinh doanh mãnh liệt dần theo thời gian, nhưng thực hiện nó hoàn toàn không dễ dàng. "Đối với tầng lớp xuất thân của chúng tôi, không học đại học hoàn toàn là điều không thể nào chấp nhận được" - Dell thổ lộ. Mặt khác, có biết bao trở ngại ở trước mắt. "Tôi sợ không thể kinh doanh

có lãi, sợ công ty sẽ thất bại một cách thảm hại". Thế nhưng Dell vẫn quyết định ra đi, dù cha mẹ hết lời ngăn cản.

Giao hàng tới tận tay người sử dụng

Với chỉ 1.000 đôla trong túi, Michael Dell mở một xưởng lắp ráp máy tính lấy tên mình với một chiến lược kinh doanh đã định hình rõ trong đầu. "Cung cấp trực tiếp cho khách hàng", thông qua điện thoại và hiện nay là Internet, bỏ qua hệ thống phân phối trung gian, đó là kinh nghiệm để nâng cao lãi suất đã được cậu thanh niên mới lớn giàu tham vọng đúc rút từ khi còn rất trẻ. Ngay từ đầu, Dell đã đăng quảng cáo về công ty trên báo, sắm riêng một đường dây điện thoại và lấy phòng ở của mình làm xưởng lắp ráp. Dần dần việc làm ăn khá khả, anh đã mở rộng sản xuất, thuê thêm nhân viên và một số phòng làm việc rộng hơn.

Trong kinh doanh, Michael Dell là người thường xuyên làm đảo lộn các quy tắc. "Một trong những trở ngại lớn nhất của việc bán hàng trực tiếp là rất nhiều khách hàng tiềm năng hay do dự trước khi quyết định chi tới 4.000 đôla để mua máy tính của một công ty vẫn chưa có tên tuổi lắm". Thế là Dell tìm cách trấn an họ. Giữa thập niên 1980, anh đưa ra dịch vụ sửa chữa miễn phí tại nhà - một ý tưởng chưa từng có, hoàn toàn trái với các lý thuyết kinh doanh truyền thống. Công ty cũng cho phép khách hàng được trả lại sản phẩm trong vòng 30 ngày nếu không ưng ý. Thủ pháp kinh doanh mới nhanh chóng hút khách hàng đến với công ty. Họ luôn cảm thấy hài lòng vì luôn được nhà cung cấp lắng nghe. Thế nhưng những ưu đãi "quá mức bình thường" này nhiều khi làm cho công ty lâm vào tình trạng suýt phá sản. Áp lực

luôn đè nặng lên các nhân viên và các kỹ sư luôn phải nhảy dựng lên khi có tiếng chuông điện thoại reo. Nhiều người không chịu nổi phải ra đi. Thế nhưng trong lúc nguy nan nhất, Dell đã đưa về được một chuyên gia tài năng, một át chủ bài về máy tính thời kỳ ấy. Đó là Jay Bell, người đã cho ra đời một loại máy tính có tốc độ nhanh hơn hẳn các loại máy tính cùng thời. Đây cũng là một động lực giúp DELL nhanh chóng tăng tốc.

Việc bán hàng trực tiếp đã giúp hãng tiết kiệm được một khoản chi phí lớn, đem lại thêm 10% lợi nhuận. Sự xuất hiện của Internet càng khẳng định thêm lợi ích của chiến lược kinh doanh này. Cho tới nay, 90% sản phẩm của DELL được khách hàng đặt mua qua mạng.

Không có hàng tồn kho và triệt để tiết kiệm chi phí sản xuất

Các nhà máy của DELL sản xuất theo đơn đặt hàng. Kết quả là hãng chỉ giữ sản phẩm trong kho trung bình khoảng 5 ngày trước khi nó tới tay người sử dụng. Mỗi đơn đặt hàng nhận được trước đây được chuyển trực tiếp qua điện thoại và hiện nay là qua thư điện tử tới các trung tâm điều hành của hãng, thường đặt cách nơi tiêu thụ chưa đầy 5km. Chỉ 90 phút sau khi nhận được lệnh, các cơ sở khu vực phải tập trung được phụ tùng và nhanh chóng bắt tay vào lắp ráp. Sau đó, sản phẩm phải trải qua ít nhất 5 khâu kiểm tra chất lượng rồi mới được đóng gói và phân phối. Toàn bộ công đoạn từ khi nhận đơn đặt hàng tới khi hoàn thành một chiếc máy tính hoàn chỉnh chỉ mất chưa đầy 48 giờ. Phương thức sản xuất này đã tiết kiệm được nhiều chi phí phụ, đồng thời cho phép hãng nhanh chóng thu hồi được chi phí sản

xuất và quay vòng vốn nhanh hơn, từ đó thu lợi nhuận lớn hơn.

"Trước đây, để tiết kiệm các thùng đựng rác, chúng tôi chỉ sử dụng các loại hộp carton đóng gói sản phẩm sau khi đã giao hàng xong" - Một nhân viên thâm niên của DELL cho biết. Hiện nay, các cơ sở của DELL đã đưa vào sử dụng các loại thùng rác đúng quy cách, nhưng ý thức tiết kiệm thì vẫn được chú trọng như những ngày đầu. Nhân viên của hãng luôn đi công tác với vé máy bay hạng bình dân, trong khi điện thoại cũng chỉ được sử dụng hết sức hạn chế vào các mục đích công việc thiết thực. Ngay cả các nhân viên kinh doanh cũng phải tự mình lắp ráp các máy tính họ sử dụng để nắm chắc hơn các sản phẩm họ sẽ đưa ra thị trường tới tay người mua, đồng thời giảm được chi phí. Áp lực tiết kiệm luôn đè nặng khắp nơi. Brian Gammage, phó chủ tịch Tập đoàn tư vấn Gartner cho biết: "Chi phí quản lý của DELL chỉ chiếm 10% tổng chi phí sản xuất, so với mức trung bình là 20% ở các công ty khác".

Cải tiến và hạ giá sản phẩm chính để thu lợi từ sản phẩm phụ

Một trong những thành công nổi bật gần đây nhất của DELL là tung ra thị trường sản phẩm máy in với giá chỉ 1 euro nếu mua kèm theo một máy tính của hãng. "Chiêu thức kinh doanh này giống như việc bán bàn cạo và dao cạo râu trước kia. Sản phẩm chính có giá không đáng kể, nhưng sản phẩm phụ đi kèm mới đem lại nguồn thu lớn" - Một chuyên gia tài chính giải thích. Trong trường hợp của DELL, nếu như máy in được bán với giá gần như cho không, tất nhiên đi kèm với điều kiện cụ thể là phải mua máy tính của hãng,

DELL chủ trương thu lợi từ việc bán mực in. Vừa qua, DELL cũng đã giới thiệu các máy nghe nhạc kỹ thuật số bỏ túi với giá hết sức hấp dẫn, bù lại hãng chú trọng vào cung cấp các bài hát qua mạng trên địa chỉ riêng DELL Music Store, từ đó thu lại nguồn lợi nhuận rất lớn.

Nhưng con đường trước mắt hoàn toàn không phải là bằng phẳng với DELL. Hiện tại, hãng đã chiếm 1/3 thị trường Mỹ, 1/5 tại châu Âu, nhưng ở châu Á nơi có thị trường tin học hết sức năng động và đang bùng nổ, máy tính mang thương hiệu DELL vẫn chưa khẳng định được chỗ đứng vững chắc, mới chỉ chiếm 1/13 thị phần. Cho tới nay, ngoài chiêu thức giảm giá và tăng cường các sản phẩm phụ trợ, DELL vẫn chưa đưa ra được một lời giải mới cho bài toán khó này. Trước mắt, hãng sẽ phải tăng cường đầu tư cho công tác nghiên cứu, hiện chỉ chiếm chưa đầy 2% doanh số, thấp hơn của Hewlett-Packard tới 3 lần. Trong khi các cơ sở nghiên cứu của Hewlett-Packard có hàng trăm chuyên gia máy tính đầu ngành, đem lại một khoản lợi nhuận kếch xù hàng năm, DELL vẫn chỉ tập trung vào những mối liên hệ với khách hàng. Tuy vậy, gần đây hãng đã có những định hướng tập trung vào các sản phẩm phụ trợ công nghệ cao, đặc biệt là trong lĩnh vực sản xuất máy chủ cho doanh nghiệp và thiết bị lưu trữ cầm tay sau thành công vang dội của máy Palm Pilot. Những người chăm chú theo dõi bước đi của hãng đều đồng ý rằng, trong những hoàn cảnh cần thiết, ông chủ Michael Dell luôn biết cách tìm ra những giải pháp chưa từng có để đưa hãng vươn lên những tầm cao mới.

(Theo L'Express)

CAMÉLÉON

Cours de Camouflage
 Cours de Conduite Internationale
 Cours d'accréditation diverses (Diplomatiques, etc...)
 Cours de Nationalité et Passports Diplomatiques
 Cours de Presse
 Cours d'Agent de
 Cours
 Cours d'Accréditation Automobiles étrangères

NOUVEAU
 Des numéros de Fax
 dans le pays de votre choix

INCROYABLE
COURS TRES SPÉCIAUX
 Pour la 1ère fois sur Internet
 et en Français !

Trang web chuyên rao bán
 giấy tờ giả trên mạng
 mang tên *Caméléon*

Sự phát triển mạnh
 mẽ của mạng
 Internet đã làm phát
 sinh thêm một tệ nạn:
 đó là nạn buôn bán
 giấy tờ giả mạo, từ
 giấy thông hành,
 bằng lái xe, bằng cấp,
 tờ khai tiền gửi ngân
 hàng cho đến thẻ tín
 dụng...

Nạn mua bán giấy tờ giả trên mạng **INTERNET**

VĂN HÒA

Công dân của những quốc gia không còn tồn tại

Bạn muốn có một bằng lái xe quốc tế, một giấy thông hành hay giấy phép sử dụng vũ khí giả y như thật ư? Chỉ việc nhấp chuột vào địa chỉ trang web *Caméléon* trên mạng Internet, nêu yêu cầu, nhận một cái hẹn đâu đó ở thành phố Paris, Lyon hay Marseille của Pháp. Hai ngày

sau, một người lạ mặt giới thiệu là người của *Caméléon* đến địa điểm đã hẹn trước, giao hàng và nhận tiền (*Caméléon* không nhận tiền thanh toán bằng thẻ qua mạng). Mỗi ngày, trên lãnh thổ Pháp hay nhiều nơi khác trên thế giới, công việc mua bán giấy tờ giả của *Caméléon* và có lẽ của nhiều tổ chức khác tương tự như *Caméléon* diễn ra liên tục và

đã làm phát triển mạnh một loại tệ nạn khiến các cơ quan bảo vệ pháp luật của nhiều quốc gia phải quan tâm.

Hiện nay, trên mạng Internet tồn tại gần 100 trang web chuyên mua bán giấy tờ giả, mà Caméléon là một trong những trang web xuất hiện đầu tiên, làm ăn khá “chuyên nghiệp” trên thị trường Pháp và một số quốc gia châu Âu. Được đưa lên mạng từ một máy tính ở Mỹ, Caméléon có duy nhất một địa chỉ giao dịch là một hộp thư mở tại một bưu điện ở ngoại ô thành phố Luân Đôn của Anh và đặc biệt chẳng có nhân viên nào ở Pháp cả. Phần lớn các nhân viên giao dịch của Caméléon cho khách hàng biết mình là người Thụy Sĩ, Áo, Đức, Ireland...

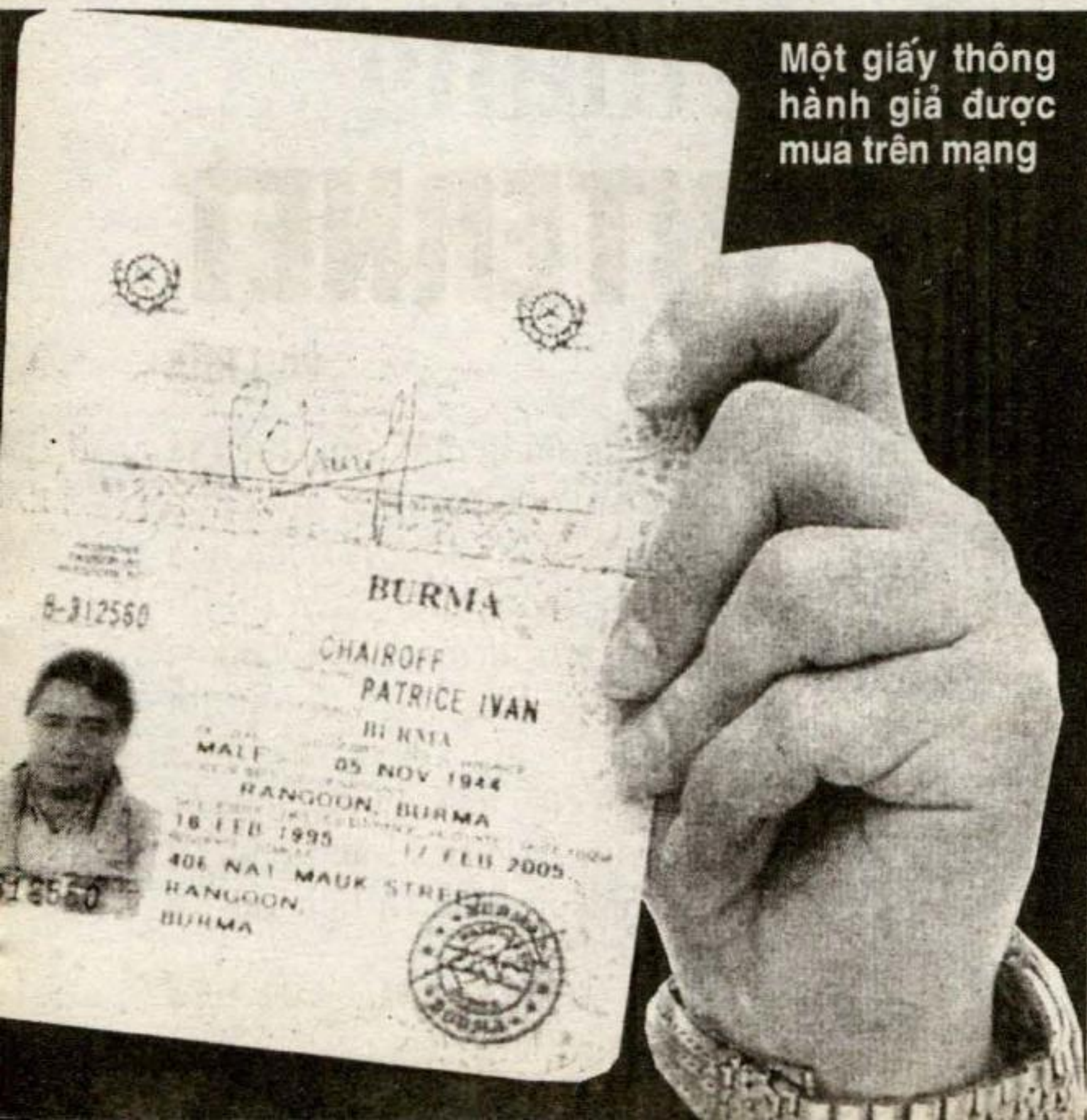
Giấy thông hành giả mà

Caméléon bán cho khách hàng có hai loại, một loại của các quốc gia không còn tồn tại như Liên Xô, Zanzibar, Rhodesia... có giá từ 700 đến 1.000 euro; một loại của các quốc gia còn tồn tại có giá từ 2.000 đến 2.500 euro. Về nguyên tắc, các giấy thông hành giả loại một không có giá trị pháp lý để nhập cảnh vào một quốc gia nào đó, mà được sử dụng để bảo vệ sinh mạng của các du khách trong trường hợp máy bay bị không tặc hay tàu du lịch bị bắt cóc. Loại dịch vụ này không phải phát triển mới đây mà đã xuất hiện từ năm 1997 tại Mỹ do Tổ chức Dịch vụ tài liệu quốc tế (IDS) thực hiện. Được Bộ Ngoại giao và cả Bộ Tư pháp Mỹ làm ngơ, IDS chỉ cung cấp giấy thông hành giả của các quốc gia không còn tồn tại nhằm giúp các du khách người Mỹ đi du lịch ra

nước ngoài không trở thành đích tấn công của các tổ chức khủng bố hay những phần tử quá khích có tư tưởng bài Mỹ.

Không chỉ có món hàng giấy thông hành giả, Caméléon và nhiều trang web khác còn rao bán cả bằng lái xe, giấy phép mang vũ khí, thẻ hướng dẫn viên du lịch, bằng lái máy bay và cả giấy chứng nhận hiến

Một giấy thông hành giả được mua trên mạng

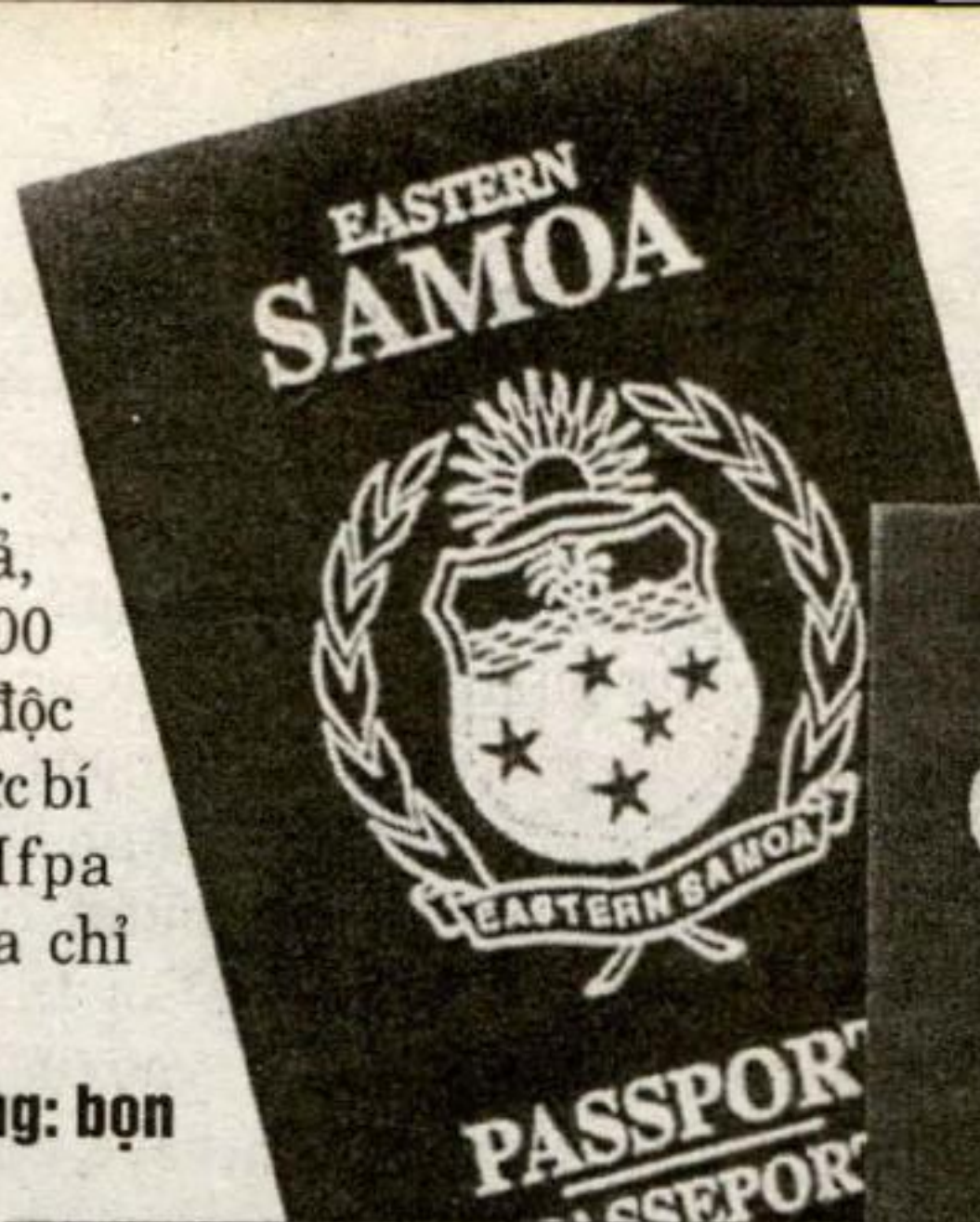

tặng... tình trùng.
 Dương nhiên tất cả
 đều được làm giả.
 Riêng thẻ báo chí giả,
 có giá từ 300 đến 500
 euro, là món hàng độc
 quyền của một tổ chức bí
 mật tên là Ifpa
 International, có địa chỉ
 giao dịch tại Mỹ.

**Khách hàng tiềm năng: bọn
 khủng bố và những
 kẻ lừa đảo**

Giờ đây, muốn
 có một chức danh
 hay học vị (để lèo
 dắt thiên hạ hay
 lừa đảo nhiều
 người), xin hãy vào
 mạng. Chỉ cần chi
 ra từ 2.000 đến
 2.500 euro là bạn
 có thể trở thành
 một nhà quý tộc
 khi được trang web
Globe Money
Consultant giao
 cho một giấy chứng

nhận hiệp sĩ của đảo Malta. Bạn
 chẳng có thời gian đi học hay không
 chịu học nhưng lại muốn có học vị
 ư? Dễ thôi, nếu chịu giá từ 2.000
 đến 2.500 euro, bạn sẽ nhận được
 một giấy chứng nhận học vị giáo sư
 triết học, tiến sĩ khoa học hay thạc
 sĩ văn chương được cấp bởi Viện đại
 học Mỹ, một viện đại học ma, có địa
 chỉ giao dịch tại Panama. Bạn muốn
 làm lóa mắt hay lường gạt đối tác
 làm ăn là đang sở hữu một công ty
 ở Mỹ, Nhật hay Hà Lan ư? Hãy đưa

Giấy thông hành giả
 loại một mạng tên
 các quốc gia không
 còn tồn tại

địa chỉ giao dịch
 hay số máy fax để
 nhận được giấy
 chứng nhận thành
 lập công ty của một

cơ quan thẩm quyền chỉ trong vòng
 hai ngày với giá khá mềm là 2.500
 euro. Chỉ cần chi thêm 1.500 euro
 nữa là bạn sẽ có trong tay giấy
 chứng nhận về chất lượng sản phẩm
 để thuyết phục đối tác làm ăn hay
 vay vốn ngân hàng.

Trong khi thị trường buôn bán
 giấy tờ giả trên mạng ngày càng làm
 ăn phát đạt thì các cơ quan bảo vệ
 pháp luật lại ngày đêm điên đầu để
 ra các biện pháp phòng chống. Với
 các nguồn tài trợ bất hợp pháp,

nhiều tổ chức khủng bố đã mua được hàng trăm giấy thông hành giả trên mạng để cung cấp cho đồng bọn thâm nhập vào nhiều quốc gia để gây tội ác rồi sau đó biến mất, không để lại bất cứ dấu vết nào mà phải mất một thời gian dài sau, các nhà điều tra mới lần ra được.

Chính bọn tội phạm là khách hàng thường xuyên của các tổ chức buôn bán giấy tờ giả trên mạng. Trong năm 2003, các công ty cho thuê xe ở một số quốc gia phương Tây đã bị thiệt hại hàng chục triệu euro khi ký hợp đồng cho nhiều du khách nước ngoài thuê các loại xe đắt tiền. Sau khi đặt cọc một số tiền nhỏ cùng giấy thông hành giả, các du khách sang trọng lộ nguyên hình là thành viên của các băng nhóm tội phạm chuyên đánh cắp xe đưa về nhiều quốc gia Đông Âu tiêu thụ. Cảnh dờ khóc dờ cười vì giấy tờ giả cũng diễn ra tại nhiều nhà hàng, khách sạn sang trọng. Vào tháng 3-2004, một khách sạn lớn nằm trên đại lộ Adolphe-Max ở thủ đô Bruxelles của Bỉ đã ứng 3.000 euro tiền mặt cho một ông chủ bụi mang giấy thông hành của đảo quốc Antilles thuộc Hà Lan, đến Bỉ để ký một hợp đồng mua bán quan trọng. Vài ngày sau, ông chủ bụi này biến mất sau khi “quên” thanh toán 2.000 euro tiền thuê phòng và 3.000 euro tiền nợ nhiều chi phí khác đối với khách sạn sau khi đã để lại một giấy thông hành giả.

Bọn mafia quốc tế cũng là khách hàng thường xuyên của các tổ chức buôn bán giấy tờ giả trên mạng. Đầu

năm 2004, sau nhiều tháng theo dõi, cảnh sát của Bộ Nội vụ Pháp đã phá được một đường dây buôn lậu ma túy quốc tế từ Hà Lan, Bỉ, Pháp đến một số quốc gia Nam Âu. Tất cả thành viên của đường dây buôn lậu ma túy quốc tế đều sử dụng giấy thông hành giả của đảo quốc Haiti được mua từ một trang web trên mạng. Còn tại thành phố Bergamo của Ý, vào cuối tháng 12-2003 cảnh sát đã bắt giữ 8 thành viên của băng nhóm Camorra, tổ chức mafia hùng mạnh của thành phố Napoli. Chỉ có một tên trong bọn mang giấy tờ tùy thân do cảnh sát Ý cấp, số còn lại đều mang giấy thông hành giả được mua từ trang web *Safeguard Services* có địa chỉ giao dịch ở Mỹ. Ngoài ra giấy tờ giả cũng được tiêu thụ với số lượng lớn bởi các tổ chức mafia kinh doanh người nhập cư bất hợp pháp hay buôn người quốc tế.

Cho dù có đề ra nhiều biện pháp phòng chống, nhưng cuộc chiến chống nạn buôn bán giấy tờ giả tại nhiều quốc gia vẫn vô cùng gay go và ác liệt vì kỹ thuật làm giấy tờ giả ngày càng tinh vi để đáp ứng nhu cầu ngày càng đa dạng của nhiều người. Chẳng hạn, một quảng cáo mới nhất trên trang web của Caméléon có nội dung như sau: “Nhận bao làm toàn bộ giấy tờ cho bất cứ ai muốn làm lại cuộc đời dưới một lý lịch hoàn toàn mới. Người sử dụng có quyền an tâm sinh sống, làm ăn tại một quốc gia nào đó mà họ có quyền chọn lựa”.

(Theo *Valeurs Actuelles*, 7.9 và *Nouvel Obs*, 9.9.2004)

Hoài Thanh không... (Tiếp theo tr.11)

Ba là, sắc thái trong đánh giá. Chỗ giống nhau tới từng câu chữ giữa Hoài Thanh và Lê Tràng Kiều là ở sự đánh giá thơ Huy Thông. Cả hai người đều dùng từ *hùng tráng*. Có thể đây là sự *ngẫu hợp* như thường thấy. Cũng có thể đây là chuyện học hỏi, ảnh hưởng lẫn nhau, không nên có cái nhìn quá *khe khắt* trong trường hợp cụ thể này. Như thời nay bàn về phong cách thơ Tố Hữu, nhiều người thường hay nhắc đến những nhận định quen thuộc như *tiếng nói yêu thương, điệu hồn dân tộc*. Nếu bắt lỗi thì xem ra có phần vô lối quá! Chỗ khác, dễ gây hiểu lầm là ở sắc thái nhận xét của Hoài Thanh và Lê Tràng Kiều trong đánh giá thơ Thế Lữ và thơ Lưu Trọng Lư. Lê Tràng Kiều viết: *Dồi dào như Thế Lữ... và một tâm hồn đầy âm nhạc, đầy mộng ánh như Lưu Trọng Lư*. Trong khi Hoài Thanh viết: *một hồn thơ rộng mở như Thế Lữ, mơ màng như Lưu Trọng Lư*. Thú thật là tôi hoàn toàn có thể chia sẻ với những đánh giá của Hoài Thanh.

Tôi muốn nói, trong hoạt động ngôn từ rất cần luật, nhưng luật ra sao và sự vận dụng luật như thế nào cho thực tế là một vấn đề cần suy nghĩ và giải quyết theo hướng vừa thấu đáo, vừa uyển chuyển. Cuối cùng tôi nghĩ, cả anh Lại Nguyên Ân và tôi, tự trong sâu thẳm của lòng mình, đều rất kính

trọng nhà phê bình Hoài Thanh và đều thật lòng mong muốn nêu ra hiện tượng trên như là một giả định. Cứ bàn cho hết lẽ đi. Rồi sự thật bao giờ cũng đứng ra bênh vực cho các thiên tài. Ấy là tôi nghĩ vậy. Chứ thực ra, một tài năng phê bình chói sáng như Hoài Thanh thì không cần bất cứ ai đứng ra biện hộ cho ông cả.

Viết đến đoạn cuối của bài viết này, một đồng sự của tôi, thạc sĩ Phan Thế Hưng nghe biết và góp bàn thêm về cái chuyện *đạo văn*. Anh tâm sự, thầy giáo chúng ta cần luôn nhắc nhở sinh viên là khi sử dụng câu nói nào, của ai phải nêu rõ xuất xứ và nếu viết thì phải lưu ý đặt trong ngoặc kép. Chẳng hạn, câu nói quen thuộc từng vang lên trong bài hát vào *Mùa hè xanh* của thanh niên, sinh viên: *Đừng hỏi Tổ quốc đã làm gì cho ta, mà phải hỏi ta đã làm gì cho Tổ quốc hôm nay*. Nhiều người không biết đây thôi, đây chính là câu nói nổi tiếng của cố Tổng thống Mỹ J. Kennedy. Xin nhường sự bàn luận phải trái, đúng sai cho bạn đọc. Có điều, bài viết của anh Lại Nguyên Ân và bài trao đổi lại của tôi cũng chính là những tiếng chuông giống lên cùng nhiều tiếng chuông khác góp phần cảnh tỉnh chuyện *đạo văn* - một trong những điều đang gây nhức nhối trong lương tâm của nghề cầm bút chúng ta. ■

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC
VÀ HỘI NHÀ VĂN VIỆT NAM

HƯỞNG ỨNG CUỘC THI VIẾT TRUYỆN NGẮN CHO THANH NIÊN HỌC SINH, SINH VIÊN DO NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC PHỐI HỢP VỚI HỘI NHÀ VĂN VIỆT NAM TỔ CHỨC

- Viết truyện ngắn không quá 2.500 chữ góp phần giáo dục đạo đức cho thanh niên học sinh, sinh viên.
- Giải đặc biệt 30 triệu đồng, giải nhất 20 triệu đồng và nhiều giải thưởng khác.
- Lễ trao giải được tổ chức vào dịp kỷ niệm Ngày Nhà giáo Việt Nam 20-11-2004.
- Cùng với cuộc thi viết truyện là cuộc thi đọc truyện *Sống đẹp cùng tuổi thanh niên* tổ chức trên mỗi số Thế Giới Mới.

KẾT QUẢ KỲ THI *SỐNG ĐẸP CÙNG TUỔI THANH NIÊN* - TGM 600

Có 1.273 phiếu dự thi hợp lệ gửi về đúng hạn, tham gia kỳ thi *Sống đẹp cùng tuổi thanh niên* - TGM 600 dành cho truyện dự thi CÂY TRÚNG GÀ BẤT TỬ.

1. Đáp án

a. Đây là câu hỏi thăm dò bạn đọc. Câu trả lời được coi như đúng là câu trả lời của đa số. Đa số bạn đọc cho rằng, trong truyện này, được thể hiện rõ hơn là *lời động viên chia sẻ*. Có 98,71% số người dự thi trả lời câu hỏi này như thế.

b. Đó là nhóm từ: *chia khổ đau, chia bất hạnh, chia miếng cơm manh áo, chia cả sự cảm thông*.

2. Danh sách trúng thưởng

a. *Giải tập thể*: tập thể học sinh lớp 12A2 Trường THPT chuyên Nguyễn Thị Minh Khai tỉnh Sóc Trăng với 34/34 học sinh tham gia. Người đại diện là lớp trưởng Huỳnh Thị Thùy Trang.

b. *Các giải cá nhân*: 1. Hoàng Thị Dung, 324 đường Thanh Niên, TP. Yên Bái; 2. Phạm Như Ngọc, học sinh Trường THPT Ba Đình, Nga Sơn, Thanh Hóa; 3. Võ Đại Quang Nhứt, 15 Nguyễn Tri Phương, P.7, TP. Mỹ Tho, Tiền Giang; 4. Ngụ Thị Ngọc, 16 Huyền Quang, Tiền Giang 2, Lê Lợi, Bắc Giang; 5. Nguyễn Trọng Tuấn, Trường Tiểu học thị trấn An Lão, Hải Phòng; 6. Nguyễn Văn Tạo, xóm 4, Trục Đại, Trục Ninh, Nam Định; 7. Nguyễn Viết Toàn, 7-X6 Tô Hiệu, Nguyễn Trãi, TX. Hà Đông, Hà Tây; 8. Hoàng Công Bộ, Sở Nội vụ tỉnh Bắc Giang; 9. Mạch Diệu Ngọc, 28/3 Nguyễn Đình Chiểu, P.9, Đà Lạt, Lâm Đồng; 10. Nguyễn Thị Hoài, lớp 12A5 Trường THPT Chu Văn An, Hà Nội.

Mời bạn đọc trúng thưởng ngụ ở TP. Hồ Chí Minh tới lĩnh thưởng tại tòa soạn Thế Giới Mới, 322 Điện Biên Phủ, Q.10, TP. Hồ Chí Minh. Bạn đọc trúng thưởng ngụ ở Hà Nội lĩnh thưởng tại Phòng liên lạc phía Bắc, 104 Bùi Thị Xuân, Q. Hai Bà Trưng, Hà Nội. Bạn trúng thưởng thuộc các tỉnh khác sẽ nhận thưởng qua đường bưu điện.

BẠN ĐỌC BÌNH LUẬN TRUYỆN DỰ THI CÂY TRỨNG GÀ BẤT TỬ - TGM 600

● Bài học cho bản thân tôi

Trong cuộc sống của thời đại công nghiệp, mọi người đổ xô chạy theo những tính toán chi li, thực thi phép tính cộng để thu thật nhiều lợi nhuận cho mình thì cả nhà cô bé (trong truyện) lại chọn phép tính chia làm nguyên tắc sống - một phép tính chia bắt đầu từ việc chia những quả trứng gà con con. Nhưng ý nghĩa của phép tính chia ấy không phải là nhỏ. Nó như một bài học có ý nghĩa sâu sắc tác động đến cảm quan người đọc. Cũng cùng là cây trứng gà với những quả ấy nhưng nhà cô bé thì chia đều cho tất cả người thân. Còn bà chủ sau lại lấy làm tháng lương cho cô bé giúp việc. Kết quả của hai việc làm ấy cũng thật bất ngờ cho người đọc. Cây trứng gà đã chết vì sự ngột ngạt của sự tính toán. Nhưng trong lòng chị em cô bé, cây trứng gà đã trở nên bất tử cho bài học của phép tính chia mà mẹ cô bé từng dạy: "Chia khổ đau, chia bất hạnh, chia miếng cơm manh áo, chia cả sự cảm thông". Đó cũng là bài học thật ý nghĩa cho bản thân tôi.

(**Dương Thị Ngọc Tú**, Thư viện tỉnh Sóc Trăng, 2A Trần Quang Diệu, TX. Sóc Trăng)

● 11 bài học đạo đức

Cụm từ *phép tính chia* được tác giả nhắc đi nhắc lại 11 lần trong cả truyện. Nghe có vẻ lạ lẫm nhưng như Thanh nói, đôi khi phép tính chia đơn giản vậy lại kéo con người lại gần nhau hơn. Thời buổi kinh tế thị trường, phép tính chia đơn giản kia tưởng như đã lỗi thời, chỉ dành cho người nguyên thủy nhưng con người thời văn minh này sao có thể sống nếu thiếu đồng loại, thiếu làng xóm, láng giềng? Bài học làm người bắt đầu từ phép chia kia. 11 lần phép chia đưa ra đã thành 11 bài học đạo đức.

(**Lã Như Hoa**, lớp 12A2, Trường THPT Xuân Định, Từ Liêm, Hà Nội)

● Khoảnh khắc suy ngẫm

Đọc xong truyện *Cây trứng gà bất tử*, tôi bỗng dưng cảm thấy bản thân, suy ngẫm. Hóa ra, cuộc sống hàng ngày xô bồ, vất vả, lo toan, mình ít khi để ra chút khoảng khắc tách khỏi cuộc sống thường nhật để nhìn lại mình, nhìn lại cuộc đời, để học lại "phép tính chia" đơn giản mà không phải bất kỳ ai cũng làm được. Xã hội ta sẽ tốt đẹp hơn, nếu có nhiều người biết chia sẻ. Đơn giản vậy thôi, cây trứng gà đến mùa cho trái, người mẹ (nhân vật trong truyện) lại nghĩ đến bác Toàn, người đã trồng nên cây trứng gà đó, đúng với đạo lý ân nghĩa của con người Việt Nam ta: ăn quả nhớ kẻ trồng cây; nghĩ đến người đã khuất, nghĩ đến bà con xóm giềng khi tắt lửa tối đèn... Cảm động hơn cả, bà còn làm phép chia trên cả đồng lương ít ỏi để hàng năm có hoa, có quà cho thầy giáo cũ của mình. Không hiểu vì sao, tôi cứ nghĩ vẫn vợ tác giả của truyện chắc cũng là một nhà giáo. Bởi vì theo tôi, nhà giáo cũng như nhà thơ, trước hết là một người tốt.

(**Trương Khắc Ái**, giáo viên Trường Cao đẳng sư phạm Vinh, Nghệ An)

SÁNG TÁC TRẺ

● Thơ NGÔ THỊ HANH

(Sinh viên năm thứ ba Khoa Ngữ văn và Báo chí, Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn - ĐHQG TP. Hồ Chí Minh)

Tự bạch

Em và cái cây đã cũ
Đi bên nhau là những khối đã định hình

Ngày,
cây thả những chồi non vào khao khát
em không thể nhìn mình bằng dấu ấn xưa

Giọt mưa
rửa những lá non tơ, xóa tan những bụi mờ
quá vắng rơi như vỏ me khô vỡ.

Độc thoại

Anh bảo trời mưa khi nắng còn đầy
trên gôi
Em không tin vì nắng vẫn mỉm cười
Sống với hiện tại, giản đơn và bình dị
Như loài hoa giao cảm với đất trời.

Anh hoài nghi như con chim non
ướt cánh
Mưa không về, anh cứ sợ mưa rơi
Lại sợ tóc em dài, con tim em nhẹ dạ
Sợ cuộc đời lắm kẻ thích đi vay...

Anh sợ tình yêu không là duy nhất
Canh cánh một điều em phải thủy chung
Thủy chung trong em có từ ngàn
năm trước
Linh cảm làm gì với những việc của mấy
năm sau!

Vô đề trên biển

Anh và kỷ niệm có gai
tỏa sương muối
lạnh bàn tay em
biển hát ngạo: muộn màng.

Em muốn tâm tư thành trăng xóa
Vui cùng mây và hôn cát đông đầy.

Gió cuốn quá khứ anh
đến câu ca của một thời xa lắc
Thuyền em mắc cạn vì không thấy
hải đăng
bởi em mặc kệ
muộn màng...

Biển vui trăng nhảy múa với tình yêu
Em đắm say trong một cái hôn nhiều
Mặc kệ
bình minh không trở lại
Mặc kệ
những kỷ niệm đầy gai...

- ▶ Thời gian qua, kênh MTV châu Á liên tục phát sóng ca khúc Cinderella của một ca sĩ có ngoại hình xinh đẹp, biểu diễn sống động và giọng hát khá hay. Đó chính là ca sĩ nổi tiếng nhất Thái Lan, một trong 10 phụ nữ quyền lực nhất Thái Lan: Tata Young. Cô vừa mới đánh dấu sự có mặt của mình trong thị trường âm nhạc thế giới bằng việc phát hành album hát tiếng Anh: *I believe* (Tôi tin).

Tên đầy đủ của Tata là Amita Marie Young. Sinh năm 1981, cô mang trong mình hai dòng máu Mỹ và Thái Lan. Chỉ mới 23 tuổi nhưng Tata đã là một cự binh trong âm nhạc, lĩnh vực mà

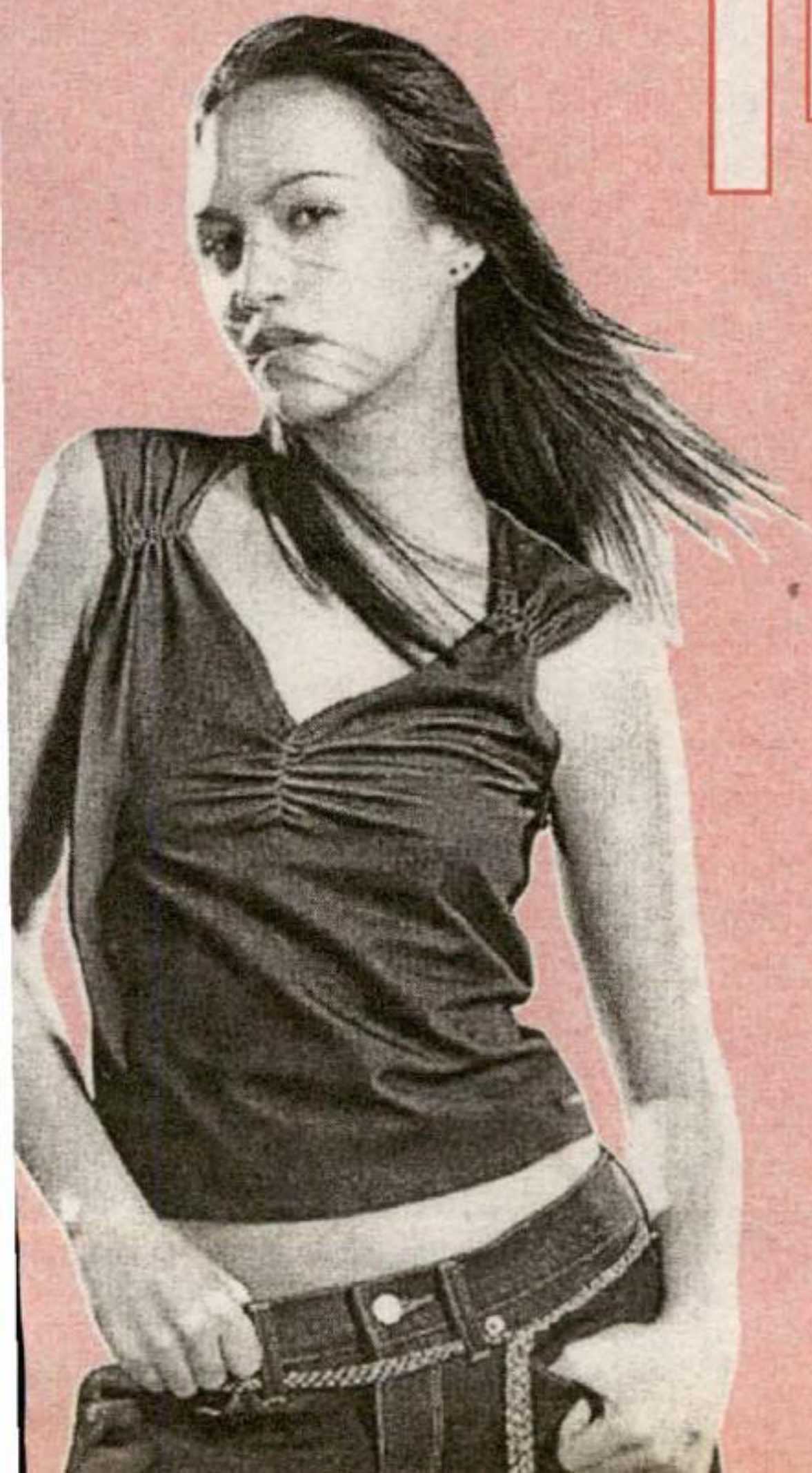
Tata tham gia hoạt động từ khi 9 tuổi. Cho đến thời điểm này, cô đã có hơn 12 triệu đĩa nhạc được bán ra, đủ để khẳng định vị trí số một của Tata trong nền âm nhạc Thái Lan và album *I believe* như là một

Beyoncé

THẾ AN

của

Thái Lan

chiếc chìa khóa mở cánh cổng đưa cô bước vào nền âm nhạc thế giới.

Sau khi phát hành *I believe*, Tata bắt đầu phải đầu tắt mặt tối với những chiến dịch quảng bá tên tuổi. Ngay sau khi có mặt ở buổi lễ trao giải MTV châu Á ở Singapore để trao giải ca sĩ nhạc pop được yêu thích nhất cùng với ca sĩ người Anh Gareth Gates (và cũng nhằm giới thiệu thêm về album mới của mình), cô lại phải bay sang Kuala Lumpur để ghi hình cho kênh âm nhạc Channel V, nơi cô đã trở thành ca sĩ Thái đầu tiên được chọn là nghệ sĩ tiêu biểu trong tháng vào tháng 3-2004. Ngập đầu với công việc nhưng trông Tata vẫn rất xinh xắn và sung sức, có lẽ vì cô vô cùng vui sướng khi được xuất hiện trước những khán giả mới.

Cô gái đa tài

Ngay khi còn bé, Tata đã sớm hướng mình đến với sự nghiệp ca hát. Ở tuổi 11, Tata đã đánh bại hơn 5.300 đối thủ để giành giải nhất trong một cuộc thi hát ở tầm quốc gia và ký được hợp đồng biểu diễn với Công ty Yamaha. Năm 14 tuổi, Tata lọt vào mắt xanh của công ty giải trí lớn nhất Thái Lan là Grammy Entertainment (công ty vừa tham gia huấn luyện cho các ca sĩ *Sao Mai - Điểm hẹn* của Việt Nam) và cô đã có cơ hội ghi âm album đầu tay của mình. Sau một năm, Tata phát hành album tiếng Thái mang tên *Amtia Marie Young* và bán được hơn 1 triệu bản. Thành công nối tiếp thành công, năm 1995, Tata được *Bangkok*

Press bầu chọn là nghệ sĩ của năm, nhận giải video clip của năm, 2 giải đĩa đơn của năm và album tiêu biểu trong năm. Tuy hát tiếng Thái nhưng tên tuổi Tata đã vượt ra khỏi biên giới nước mình. Tháng 2-1996, cô đại diện cho Thái Lan trình diễn trên một chương trình truyền hình nổi tiếng của Úc - chương trình *Nói chuyện thế giới* phát sóng trên toàn nước Úc và khu vực Đông Nam Á. Cũng trong năm này, Tata được biểu diễn trên sân khấu nổi tiếng Hollywood Palladium, một vinh dự mà ít ca sĩ châu Á nào có được. Năm 1997, Tata cùng với các ban nhạc nổi tiếng như Wet Wet Wet, Michael Learn to Rock, All 4 One, Lisa Stanfields trình diễn trong buổi lễ trao trả Hong Kong về cho Trung Quốc. Năm 1998, Tata là ca sĩ hát chính trong buổi lễ khai mạc ASIAD 13 tại Thái Lan với ca khúc *Reach for the stars* (Vươn tới những vì sao).

Không chỉ có ca hát và biểu diễn, với ngoại hình xinh đẹp, Tata đã khá thành công trong vai trò người mẫu thời trang và diễn viên điện ảnh. Năm 1997, Tata lần đầu tiên xuất hiện trên màn ảnh với phim *The red bike story* (Chuyện chiếc xe máy đỏ), bộ phim đã phá kỷ lục ở Thái về lượng khán giả đến rạp. Bộ phim này đã mang về cho Tata giải thưởng nữ diễn viên xuất sắc. Tiếp sau đó, Tata còn tham gia hai phim *O-Negative* và *Plai Tien*. Tata còn là người mẫu quảng cáo cho nhiều sản phẩm ở Thái và thường xuyên xuất hiện

trên bìa các tạp chí nổi tiếng. Năm 1997, tạp chí *Elle* bình chọn Tata là một trong 10 người Thái quyền lực nhất; năm 1998 và 2001, *Asiaweek* cũng liệt kê Tata vào danh sách 25 người có nhiều ảnh hưởng nhất ở châu Á.

Beyoncé thứ hai

I believe là album thứ 7 của Tata và là album tiếng Anh đầu tiên. *I believe* được ghi âm ở Thụy Điển và sản xuất bởi Tim Young và Richard Denekamp với 12 ca khúc đa dạng về thể loại từ pop đến R&B. Tata gọi âm nhạc của cô là “pop kiểu Tata”. “Tôi đã luôn gắn bó với pop. Loại nhạc mà tôi thể hiện là pop có pha thêm chút rock, R&B và dance. Sự đa dạng đó tạo thêm nhiều hương vị cho album” - Tata cho biết.

Được so sánh với Beyoncé Knowles - ca sĩ đoạt 5 giải Grammy năm 2003, Tata chỉ khiêm tốn: “Tôi muốn là chính mình. Tôi rất vinh dự được so sánh với Beyoncé nhưng tôi nghĩ rằng chị ấy hơn tôi rất nhiều. Chị ấy là một nghệ sĩ tài ba thực sự trong khi tôi còn phải học hỏi rất nhiều. Tôi muốn làm nhiều công việc khác nhau nhưng trên

hết, âm nhạc luôn là điều quan trọng nhất đối với tôi”. *I believe* chính là giấc mơ đã thành hiện thực của Tata. Có lẽ tựa của album cũng chính là những gì mà Tata muốn nhắn gửi tới những người hâm mộ: chỉ cần có niềm tin và nghị lực thì ta có thể biến giấc mơ thành hiện thực.

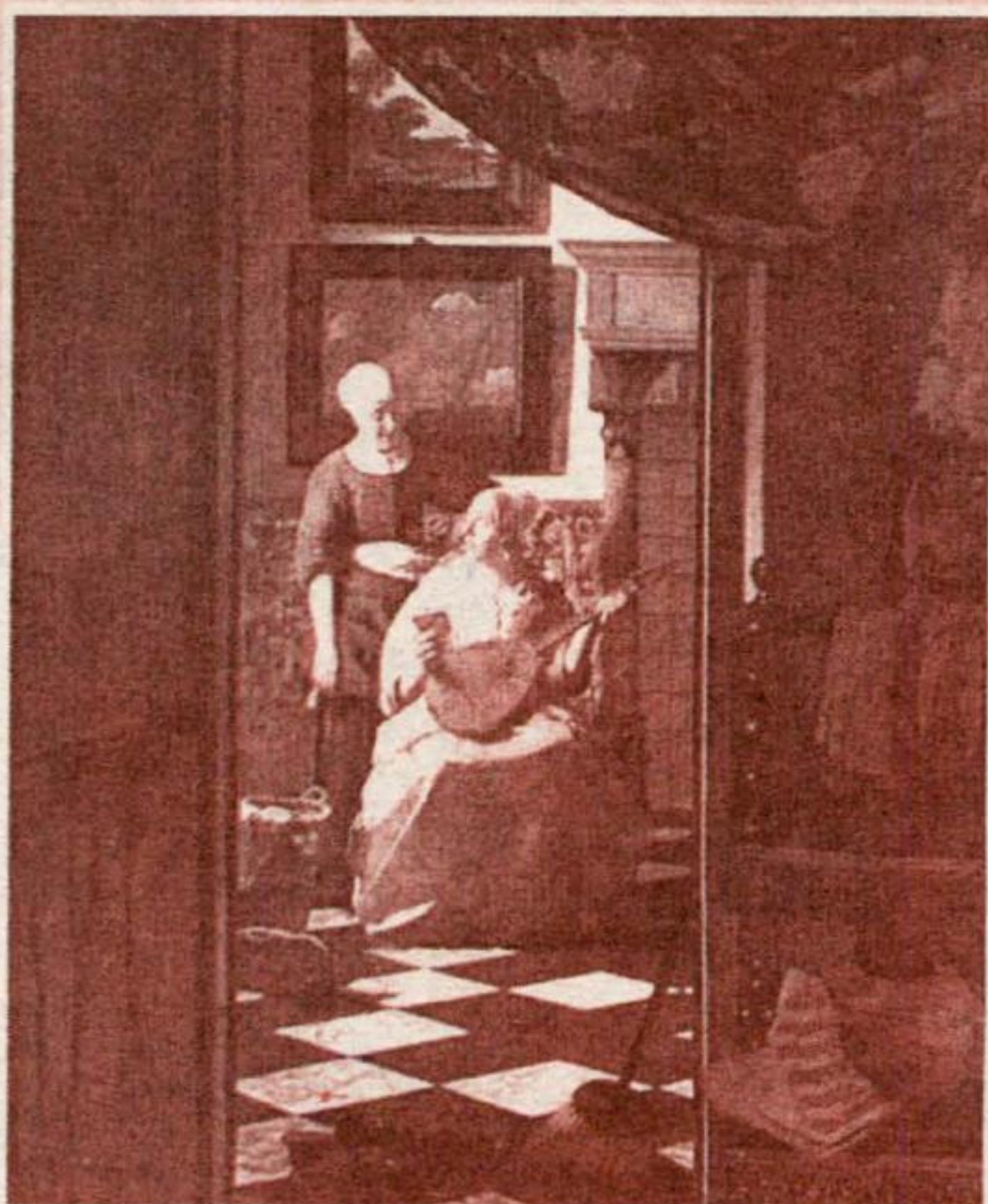
Khi được hỏi đến khi nào thì Tata mới có thể có được một khoảng thời gian 24 giờ mà cô có thể gọi là một ngày, khi nào Tata sẽ “nghỉ hưu”, cô cho biết: “Tôi sẽ không thôi một cách dễ dàng. Tôi còn muốn ca hát thật lâu, thật lâu nữa”. ■

- ♦ Khi tranh luận, cái khó không phải là việc bảo vệ ý kiến của mình mà ở chỗ nhận ra ý kiến nào là của mình. (A. Maurois)
- ♦ Mất là cửa sổ của tâm hồn nhưng miệng lại là cửa chính của nó. (S. Exupéry)
- ♦ Người giỏi học tập phải hiểu sự lý đến tận cùng, người làm giỏi phải nghiên cứu kỹ những chỗ khó khăn. (Tuân Tử)
- ♦ Người đàn bà đẹp có một điểm chung với chân lý: cả hai đều đem lại hạnh phúc khi ta khao khát hơn là khi ta chiếm hữu được. (Nietzsche)

Nếu như trước năm 1950, mỗi năm chỉ có 3-4 vụ trộm tranh quý xảy ra trên toàn thế giới thì nay hầu như tháng nào các phương tiện thông tin đại chúng cũng đưa tin về các vụ mất cắp xảy ra ở các bảo tàng, phòng tranh và các bộ sưu tập tranh tư nhân.

Nạn trộm cắp TRANH QUÝ

HƯƠNG MAI

Bức tranh *Thư tình* của Vermeer

Thường xuyên hơn, táo tợn hơn

11 giờ 10 phút ngày 21-8-2004, hai tên cướp mặc áo có mũ trùm qua đầu, đeo găng tay và che mặt xông vào Bảo tàng Munch ở thủ đô Oslo của Na Uy. Một tên rút súng ra hăm dọa khách tham quan rồi chia súng vào đầu một nữ bảo vệ. Tên kia lao vào phòng tranh ở tầng trệt, nơi trưng bày các tác phẩm chính của danh họa Edvard Munch. Hắn giật bức *Thiếu nữ và*

bức *Tiếng hét* được vẽ vào năm 1893-1894 ra khỏi dây treo và trở lại nơi đồng bọn đang khống chế khách tham quan. Sau đó chúng nhanh chóng mang hai bức tranh chuẩn khỏi bảo tàng trên một chiếc xe hơi chờ sẵn phía ngoài. Cảnh sát đã không đến kịp.

Vụ trộm tranh ở Bảo tàng Munch đã làm danh sách các tác phẩm nghệ thuật bị mất cắp thêm dài ra - trong danh sách này hiện

có đến hơn 150.000 tác phẩm nghệ thuật, hơn một nửa trong số này là tranh vẽ. Mặc dù các chuyên gia mua bán tranh nhận xét rằng tranh ăn cắp ngày nay không được tiêu thụ dễ dàng như trước đây vì sự truy lùng ráo riết của bộ phận truy tìm tác phẩm nghệ thuật bị mất cắp của Interpol và sự cập nhật thông tin tương đối tốt của các tổ chức theo dõi các vụ mất cắp tranh quý như Art Los Register (ALG), Most Wanted Art (MWA)... nhưng đa số các hiện vật bị đánh cắp khỏi các bảo tàng, phòng trưng bày hay các bộ sưu tập cá nhân vẫn là tranh quý, khoảng 51% theo thống kê của ALG. Thậm chí nạn trộm cắp tranh quý lại đang có dấu hiệu tăng cao trong 10 năm gần đây. Trong khi trước năm 1950 mỗi năm chỉ có 3-4 vụ trộm tranh, thì theo thống kê sơ bộ trong giai đoạn 2000-2004 của MWA, nếu không kể số tác phẩm mỹ thuật đã bị mất ở Bảo tàng Quốc gia Iraq, trong vòng 5 năm qua đã có 46 vụ trộm cắp tranh lớn (giá trị tranh bị trộm từ 500.000 đôla trở lên) và khoảng 100 vụ trộm tranh nhỏ xảy ra trên toàn thế giới. Đáng chú ý là từ tháng giêng đến tháng 8-2004 đã xảy ra 9 vụ mất tranh quý. Trong số hơn 180 bức tranh bị đánh cắp ở các vụ trộm lớn được thực hiện trong 5 năm qua có khoảng 70 bức hiện vẫn chưa được tìm thấy. Điều đáng nói là bọn trộm cắp tranh đang ngày càng trở nên táo tợn hơn. Nhiều vụ bọn cướp có súng xông thẳng vào nơi trưng bày để cướp tranh giữa ban ngày,

mà mới đây nhất là vụ cướp tranh ở Bảo tàng Munch. Trước đó, ngày 27-8-2003, phòng tranh của lâu đài Drumlanrig, Anh, cũng đã chứng kiến cảnh hai tên cướp khống chế nhân viên phòng tranh và lấy đi bức *Đức Mẹ và đứa bé cầm cây xe sợi* trị giá 80 triệu đôla. Còn ngày 22-12-2000, ba tên cướp mang vũ khí, đeo mặt nạ đã xông vào Bảo tàng Quốc gia Thụy Điển ở Stockholm trong khi có khá đông khách tham quan, lấy đi bức chân dung tự họa của Rembrandt, *Chân dung thiếu nữ Paris* và *Cuộc trò chuyện với người làm vườn* của Renoir rồi chạy ra cổng chính và tẩu thoát trên một chiếc xuống máy chờ sẵn bên bờ sông phía trước bảo tàng

Tranh bị trộm đi về đâu?

Nhiều chục năm trước, một bức tranh trộm từ một bảo tàng ở Bắc Âu có thể được bán với đúng giá trị của nó cho một nhà sưu tập ở miền Nam châu Âu hay ở châu Mỹ, nhưng nay thì hầu như không một bức tranh nổi tiếng thế giới nào có thể được chào bán công khai trên thị trường tranh quốc tế. Tất cả là do sự đưa tin nhanh chóng của các phương tiện thông tin đại chúng và sự hình thành của nhiều tổ chức theo dõi và thu thập thông tin về tranh bị mất cắp. Nhờ sự cập nhật thông tin này, các bảo tàng, phòng tranh, hay nhà sưu tầm tranh ngày nay, trước khi mua một bức tranh quý, có điều kiện tìm hiểu kỹ về lý lịch của bức tranh để đề phòng trường hợp mua phải hàng gian.

Đối phó với việc tranh quý ngày càng khó bán, bọn trộm cắp tranh nay chuyển sang hình thức trộm cắp tranh để đòi tiền chuộc. Việc trộm tranh đòi tiền chuộc nay đã phổ biến đến mức khi một vụ mất cắp tranh xảy ra, cảnh sát và các chuyên gia về tranh đều nghi ngay đến khả năng bọn trộm sẽ đòi tiền chuộc. Dĩ nhiên số tiền chuộc cũng tùy theo giá trị bức tranh, có khi khoản tiền chuộc vào khoảng vài trăm nghìn đôla nhưng cũng có khi lên đến hàng triệu đôla như trường hợp bức *Tiếng hét* bản màu xanh của Munch (bức *Tiếng hét* vừa mới bị mất là bản màu đỏ) - năm 1994. Sau khi lấy cắp bức tranh này ở Bảo tàng Oslo, bọn trộm đã đòi một triệu đôla tiền chuộc. Đặc biệt có những vụ bọn trộm tranh không đòi tiền chuộc mà đòi đổi tranh lấy người. Điển hình là những vụ mất tranh ở lâu đài Russborough, Bắc Ireland, Anh. Trong bốn vụ xảy ra ở bảo tàng này có đến ba vụ bọn trộm yêu cầu chính phủ Anh đổi tranh lấy tự do của các thành viên IRA (Tổ chức ly khai Quân giải phóng Bắc Ireland).

Một phần tư số tranh quý bị các băng nhóm buôn lậu ma túy, vũ khí trái phép tổ chức đánh cắp không phải để đem bán kiếm tiền hay đem ra đòi tiền chuộc mà để dùng như một món hàng trao đổi trong các phi vụ buôn bán của thế giới ngầm. Trong khi đó một số tác phẩm mỹ thuật quý giá sau một thời gian không giúp bọn trộm kiếm chác được gì thì bị lãng

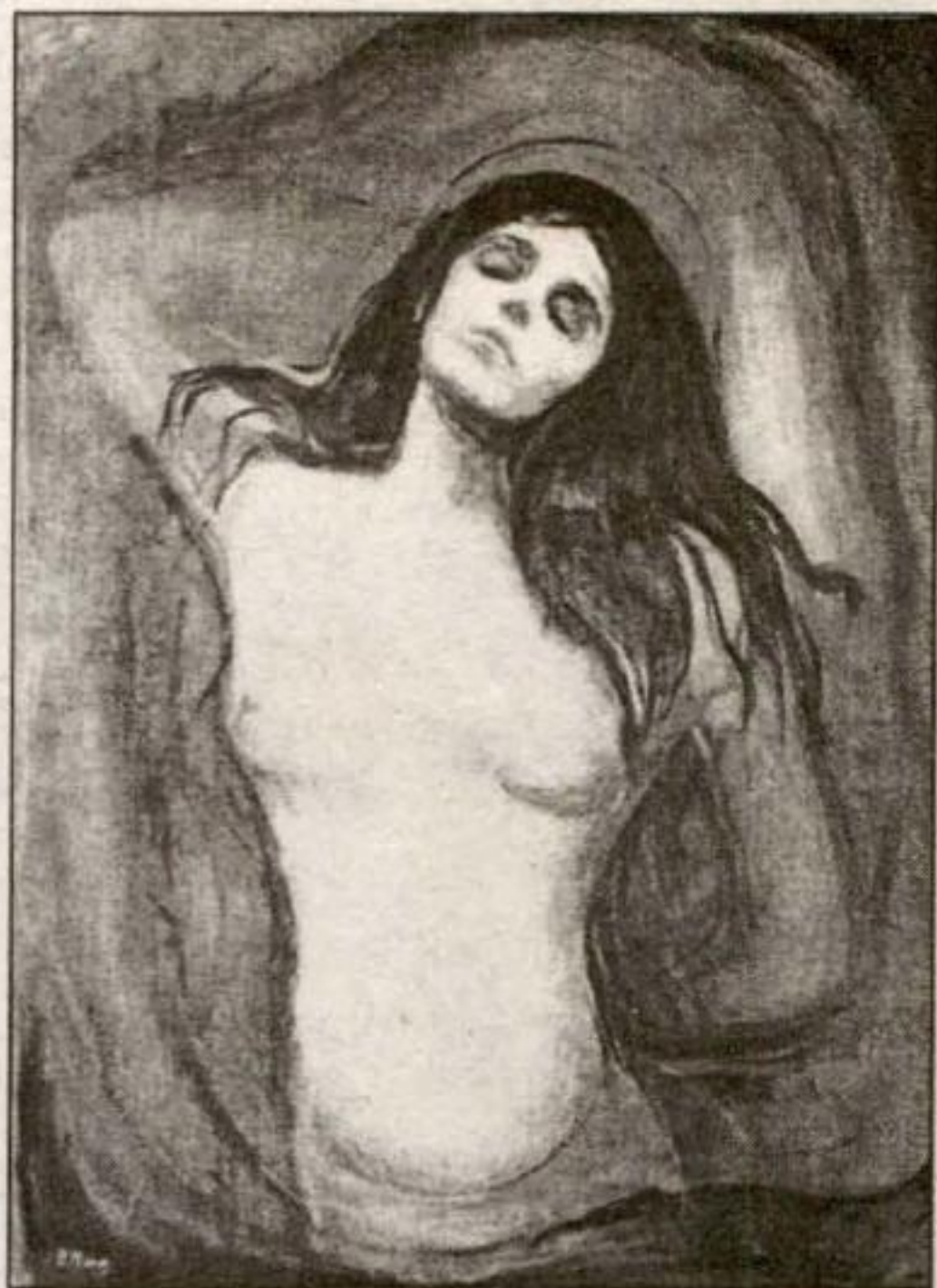
quên. Kẻ lấy cắp bức tranh *Thư tình* của Vermeer ở Bảo tàng Brussels, Bỉ năm 1971 sau khi không bán được đã giấu bức tranh dưới tấm nệm lót giường của hắn. Một bức tranh của Paul Cezanne bị trộm vào những năm 1970 bị bỏ quên suốt 20 năm trong ngăn an toàn của một ngân hàng. Một số lại bị bán với giá rẻ mạt dưới cái gọi là *bán sao hoàn hảo* của các kiệt tác. Còn khoảng 20% tranh quý, theo ông John Radcliffe, chủ tịch ALR, thì được trả lại cho khổ chủ vô điều kiện sau nhiều năm nằm trong tay bọn trộm.

Những tổn thất to lớn

10 năm trước, bọn trộm ở Frankfurt, Đức, đã “xoáy” mất hai bức sơn dầu của Joseph Mallord William Turner trị giá 80 triệu đôla ở phòng tranh Tate ở Luân Đôn. Cuối cùng vào năm 2002, phòng tranh này cũng tìm được hai bức tranh nhưng họ phải thực hiện lời hứa đã tuyên bố với báo chí trước đó là tặng 5 triệu đôla cho người cung cấp thông tin về nơi cất giữ bức tranh. Việc trả tiền chuộc là bất hợp pháp nhưng việc thưởng tiền cho ai cung cấp các thông tin giúp tìm ra những bức tranh lại không phạm luật. Vì giá trị và tầm quan trọng của các tác phẩm mỹ thuật nên không ít bảo tàng, phòng tranh sẵn sàng chi tiền để tìm lại những bức tranh này, đến nỗi việc trả tiền thưởng hậu hĩ ít nhất là 100.000 đôla nay đã trở thành thông lệ.

Tổn thất không chỉ nằm trong số tiền mà một số bảo tàng đã phải chi cho những người cung cấp thông tin. Sau những vụ mất cắp các bức tranh thuộc loại báu vật quốc gia, việc phải lập một đội điều tra để tìm kiếm trong nhiều tháng, thậm chí nhiều năm cũng làm tốn một khoản ngân sách có khi lên đến hàng triệu đôla của chính phủ. Tuy nhiên, có những tổn thất không thể tính được. Đó là khi những bức tranh dù tìm lại được nhưng bị hư hỏng. Sau những năm bị giấu dưới tấm nệm trải giường, bức *Thư tình* của Vermeer dù đã được phục chế vẫn không thể xóa được các nếp gấp, nhăn và vết sơn bị nứt. Những bức tranh quý như bức *Ngôi nhà bên pháo đài Paris* của Van Gogh, *Cảnh bần hàn* của Picasso, *Phong cảnh Tahitian* của Gauguin dù được tìm thấy cũng bị hư hỏng nặng, rách nát hoặc rạn nứt bề mặt. Để phục chế những bức tranh bị hư hỏng nặng như thế này các bảo tàng lại phải tốn những khoản tiền có khi lên đến hàng trăm nghìn đôla. Bức *Tiếng hét* vừa bị bọn cướp lấy mất nếu có tìm lại được chắc chắn cũng bị hư hỏng nặng vì tranh được vẽ trên giấy cứng không ăn màu nên rất dễ bị bong tróc.

Dù sao những tổn thất trên vẫn không đáng là bao so với việc một bức tranh bị lấy cắp và không bao giờ trở lại bảo tàng. Những vụ trộm do Stephane Breitwieser, 31 tuổi, thực hiện là một ví dụ. Từ năm 1995 đến năm 2002, tên này đã trộm khoảng 200 bức tranh và cổ

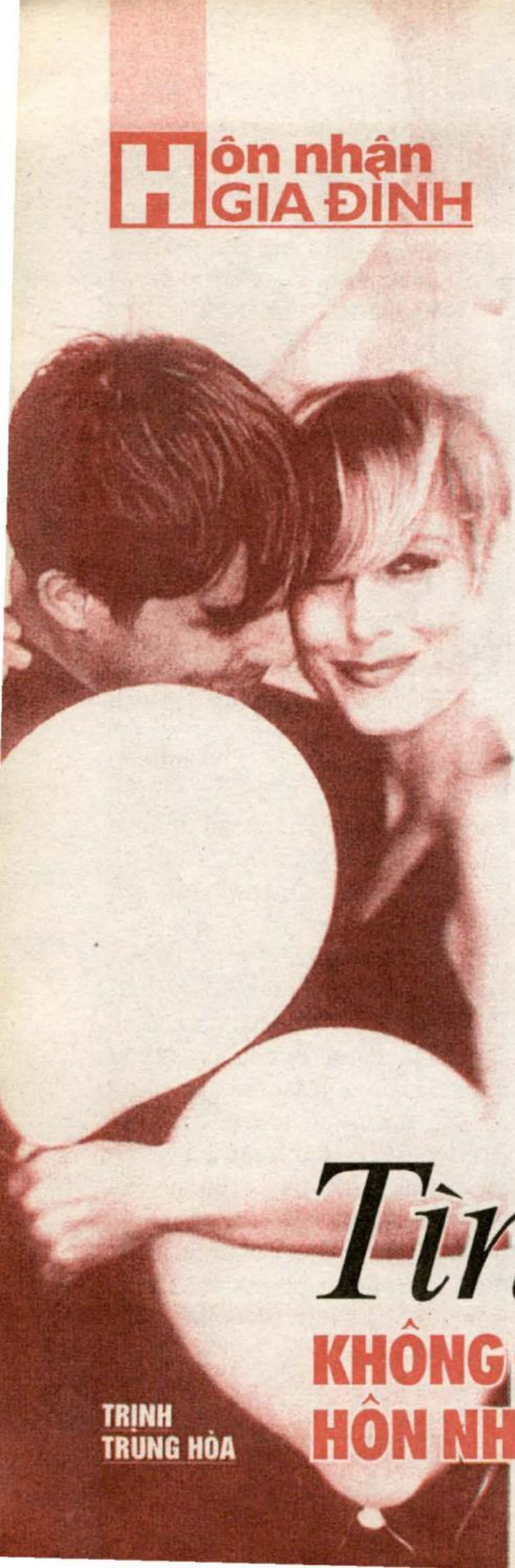
Bức *Thiếu nữ* của Edvard Munch

vật của 172 bảo tàng và phòng tranh trên khắp châu Âu nhưng không phải để bán mà chỉ để thỏa mãn sự say mê tranh quý và đồ cổ. Tổng giá trị những thứ mà Breitwieser lấy cắp đến 1,6 tỉ đôla, trong số này có 60 bức tranh của David Teniers, François Boucher, Corneille de la Haye, Lucas Cranach, Peter Brueghel... Điều đáng tiếc là cảnh sát không bao giờ có thể mang số tranh quý mà Breitwieser đã đánh cắp trả về cho các phòng trưng bày vì bà mẹ của Breitwieser đã phá hủy tất cả để phi tang. Sẽ không còn ai có cơ hội được nhìn ngắm 60 bức tranh nổi tiếng thế kỷ 17-18 này nữa.

(Theo Time, 9.2004 và TLN)

(Còn tiếp)

Kỳ sau: NHỮNG VỤ MẤT TRANH QUÝ KỲ QUÁC NHẤT

Hôn nhân GIA ĐÌNH

▶ Ai cũng biết muốn có hôn nhân hạnh phúc trước hết phải có tình yêu nên từ đó người ta dễ tin rằng cứ có tình yêu sẽ có hôn nhân hạnh phúc. Nhưng mới đây, nhà nghiên cứu tâm lý gia đình người Mỹ Peter Hector trong cuốn sách nổi tiếng Love is no guarantee (Tình yêu không bảo đảm) khẳng định tình yêu không đảm bảo điều gì, trái lại còn là mạo hiểm nếu chúng ta kết hôn chỉ vì tình yêu!?

Vì sao những cuộc hôn nhân vì tình yêu cũng đổ vỡ hàng loạt?

Ở thời đại chúng ta, chẳng ai bắt được người này phải kết hôn với người kia, trừ khi chính họ muốn. Nói khác đi, hầu hết các cuộc hôn nhân ngày nay đều bắt đầu bởi tình yêu. Nhưng trong mấy thập niên gần đây, những cuộc hôn nhân vì tình yêu đổ vỡ hàng loạt trên phạm vi toàn cầu. Chỉ tính riêng nước Mỹ, theo một báo cáo hồi tháng 11-2001 của Trung tâm Nghiên cứu hôn nhân và gia đình ở nước này, 1/3 những cuộc hôn nhân lần đầu tan vỡ trong vòng 10 năm, 1/5 chấm dứt sau 5 năm. Một công trình nghiên cứu về ly dị và tái hôn cũng đưa ra

Tình yêu

KHÔNG ĐẢM BẢO

HÔN NHÂN HẠNH PHÚC?

TRINH
TRUNG HÒA

con số 43% những cuộc hôn nhân lần đầu đã kết thúc trong vòng 15 năm. Những con số thống kê lạnh lùng đó vẽ nên bức tranh ảm đạm về viễn cảnh của hôn nhân, làm cho nhiều người mất lòng tin vào sự kết hôn. Sau cuộc hôn nhân lần đầu đổ vỡ, có người lại tái hôn nhưng số liệu về những cuộc hôn nhân lần thứ hai còn khiến người ta bi quan hơn, vì mức độ đổ vỡ cao gần gấp rưỡi lần kết hôn thứ nhất. Song vẫn không ít người mạo hiểm kết hôn lần thứ ba và họ lại đi vào vết xe đổ, đến nỗi có nhà nghiên cứu gọi hiện tượng này là *hội chứng ly hôn mãn tính*. Trước những nỗi đau xé lòng, những tổn thất cả về tinh thần, vật chất và nhiều mất mát khác do hôn nhân đổ vỡ để lại, nhiều người trẻ tuổi tỏ ý nghi ngờ tính đúng đắn của sự kết hôn và có những người đã lựa chọn lối chung sống không hôn thú. Thống kê năm 2002 ở Mỹ cho thấy số cặp chung sống không kết hôn tăng 85% so với 10 năm trước. Liệu đây có phải là giải pháp tương thích với hôn nhân hiện đại? Câu trả lời đã rõ: mức độ thất bại của những cuộc hôn nhân không được pháp luật thừa nhận còn cao hơn 50% so với hôn nhân truyền thống.

Câu hỏi đặt ra là: làm thế nào giảm bớt mức độ thất bại trong những mối quan hệ hôn nhân? Cái gì là nguyên nhân của những thất bại đó? Tại sao con người muốn ăn đời ở kiếp với nhau để yêu nhau mãi mãi mà không thể nào chống lại được sự đổ vỡ sau một thời gian sống với nhau? Nhà nghiên cứu Peter Hector cho rằng một trong số

nguyên nhân chính gây ra mức độ thất bại cao trong những mối quan hệ hôn nhân là chúng ta thường tin rằng một khi hai người đã yêu nhau thì sẽ sống với nhau hạnh phúc cả đời. Hầu hết chúng ta quá quen với cảm xúc của tình yêu lãng mạn mà ít hiểu biết những kiến thức tối thiểu về tình cảm nhạt phai theo quy luật trong đời sống vợ chồng. Nhà nhân chủng học Helen Fisher có những bằng chứng về sự liên kết của quá trình hóa học và sinh học của mối quan hệ tình yêu giữa những người đàn ông và đàn bà. Trong những nghiên cứu của bà, Fisher lưu ý rằng khi người ta yêu nhau say đắm, bộ não sản sinh một thứ *hóa chất yêu* (*phenylethylamin*) gây ra sự gắn kết các đôi trai gái cũng như con đực và con cái ở các loài động vật. Theo bà, thiên nhiên đã tạo ra sự gắn kết các đôi và duy trì tình trạng đó một cách đầy đủ cho đến khi sự thụ thai được hoàn thành, còn quá trình chung sống sau này có êm đẹp hay không do chúng ta phải nỗ lực tạo dựng. Những thí nghiệm lâm sàng cho thấy, sau một thời gian chung sống, “hóa chất yêu” giảm đi rất nhanh cùng với sự nồng nàn của tình cảm cũng giảm dần, tình yêu nhạt phai đi và sức kết dính giữa hai người khác giới suy giảm rõ rệt. Fisher cho rằng sự giảm thiểu của hóa chất này chính là nguyên nhân trực tiếp dẫn đến sự chia ly của những mối quan hệ lãng mạn. Bà không phải nhà tâm lý nên không đề cập tới những nguyên nhân tâm lý trong đời sống vợ chồng.

Đa số người trẻ tuổi bước vào

mối quan hệ hôn nhân lần đầu thường chờ đợi với niềm tin rằng người kia là một đối tác hoàn hảo. Phần lớn những người được phỏng vấn nói rằng họ không nhìn xa vào tương lai sau khi kết hôn. Tất cả họ thú nhận là khi họ yêu một người nào đó là do sự gặp nhau của những nhu cầu tình cảm và tình dục - ít nhất là cách nhìn ấy của họ trong thời gian đó. Với hầu hết mọi người, cuộc hôn nhân của cha mẹ là nguồn thông tin duy nhất và trực tiếp về kinh nghiệm chung sống. Nhưng thời đại đã thay đổi. Cái mà cha mẹ chúng ta chấp nhận, có thể hôm nay chúng ta lại không chấp nhận. Mức độ cao của sự thất bại trong hôn nhân ngày nay đã cảnh báo rằng, không khôn ngoan chút nào khi áp dụng những mô hình của hôn nhân quá khứ cho những mối quan hệ hôn nhân hiện đại. Chúng ta cần phải tìm ra giải pháp tốt hơn.

Bí quyết để hôn nhân bền vững

Từ trước đến nay, nhiều trí tuệ lớn của loài người đều cho rằng muốn có ngôi nhà hạnh phúc phải xây dựng trên nền móng tình yêu. Marx cũng khẳng định: *Hôn nhân không có tình yêu là vô đạo đức*. Nhưng tình yêu không phải là cái gì bất biến, một khi đã có nó rồi thì chắc chắn nó sẽ tồn tại trong suốt cuộc hành trình gian nan của hôn nhân và nó sẽ giúp bạn đối mặt với những thách thức của cuộc sống vợ chồng. Khi bạn cảm thấy bị cuốn hút bởi người nào đó, thậm chí bạn tin chắc đã tìm thấy *nửa kia* của mình, bạn vẫn cần phải biết rằng, cái sức cuốn hút ấy một ngày nào đó sẽ suy giảm, bởi vì chẳng ai có

thể *mê như điên* đổ một ai suốt cả cuộc đời. Bạn cũng phải biết rằng con người ấy sẽ đổi thay, có khi chính bạn làm họ thay đổi mà đừng ảo tưởng rằng họ cứ *hoàn hảo* như thế mãi.

Chẳng hạn, một chàng trai nọ yêu một cô gái cùng công ty, nghĩa là trong môi trường làm việc của anh ta. Khi đó sức cuốn hút của cô gái đối với anh ta không phải là nhan sắc (cô ta đâu phải người nhan sắc), cũng không phải là tài nội trợ hay cách lo toan, tổ chức một gia đình (đã sống với nhau đâu mà biết). Điều hấp dẫn anh ta là tính bản lĩnh và sự vững vàng của cô ấy về khả năng chuyên môn, là sự cộng tác trong công việc của hai người tỏ ra rất ăn ý, là những lúc đi chơi, họ cùng có tâm hồn lãng mạn giống nhau. Tất cả những điều đó khiến anh ta định ninh rằng ta sẽ sống hạnh phúc với người đàn bà này suốt cả cuộc đời và anh ta không ngần ngại kết hôn. Nhưng hai năm sau, khi đứa con đầu lòng ra đời, tất cả những gì là sức cuốn hút ban đầu suy giảm một cách tàn nhẫn, nhất là sau khi anh ta tính toán rằng đồng lương của vợ chỉ tương đương với chi phí cho việc trông con và thuê người giúp việc gia đình để anh ta có điều kiện tập trung toàn bộ sức lực và tâm trí vào công việc để thăng tiến và có thu nhập cao. Từ đó, anh ta bí mật lập kế hoạch thuyết phục vợ bỏ nghề nghiệp và trở thành người nội trợ.

Theo Peter Hector, điều quan trọng nữa khiến hôn nhân đổ vỡ là tính mục đích của nó. Đã bao giờ bạn nghĩ, ta kết hôn để làm gì? Nếu

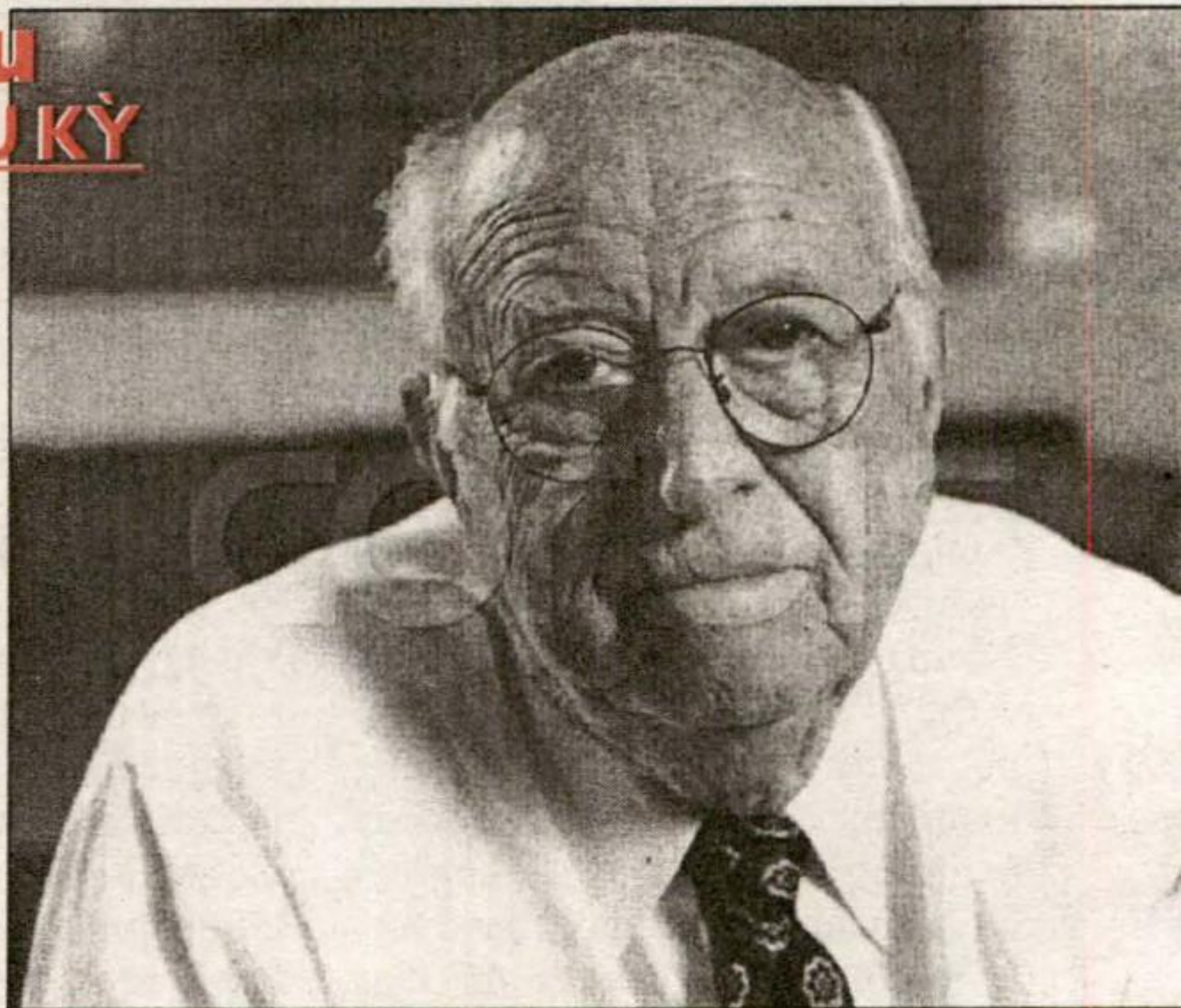
chỉ để yêu thì cần gì phải kết hôn? Nếu để được chung sống với người cộng sự thân thiết của mình và có điều kiện giúp đỡ nhau trong công tác thì sao bạn lại thuyết phục vợ nghỉ việc ở nhà? Nếu bạn hay giao tiếp và muốn có cô vợ xinh đẹp để hãnh diện với mọi người khi đến những chỗ tiệc tùng thì sao bạn lại chê cô ấy không được sắc sảo như cô phóng viên kia? Nếu bạn lấy chồng vì anh ta có ngôi nhà đẹp, bạn sẽ có chỗ ăn ở đàng hoàng thì sao bạn lại ca thán vì anh ta không có tâm hồn lãng mạn như nhà thơ nọ? Có những người mua cái tủ lạnh để đựng thức ăn nhưng sau lại buồn vì không cho đĩa hát vào đó mở nhạc nghe được. Có người mua cái mũ để đội đầu nhưng lại than phiền vì nó không dùng được để cắm hoa. Vậy mà những chuyện nực cười như thế vẫn thường xảy ra trong hôn nhân, khiến người ta thất vọng.

Một điều cũng đáng lưu ý nữa là tình yêu thường nảy sinh trên cơ sở hai người hợp nhau về nhiều mặt, là sự tiếp cận của hai thế giới lớn lao và phức tạp. Hai thế giới ấy có rất nhiều điểm khác nhau và việc những điểm ấy có tiếp cận được nhau hay không sẽ quyết định số phận của tình yêu. Nhưng khi chung sống với nhau, sự đồng điệu của hai tâm hồn lại thường gây ra sự buồn tẻ. Một đôi vợ chồng nọ xung đột gay gắt chỉ vì người chồng thuộc loại “đo lọ nước mắm, đếm củ dưa hành” khiến vợ rất khó chịu, trong lúc cãi nhau bỗng chị ta gào lên: “Hai con đàn bà ở với nhau không thể nào sống được”. Đời sống vợ chồng đòi hỏi sự bù đắp cho nhau,

cái mà người này không có lại tìm thấy ở người kia và họ ghép lại thành một đôi hoàn chỉnh. Tuy nhiên, bí quyết chung sống hạnh phúc là biết chấp nhận sự không giống nhau ấy, bởi vì khi con người nhận thức được giá trị “cái tôi” của mình, quý trọng tự do của mình thì người ta không chịu để cá nhân mình bị đè bẹp.

Hôn nhân không phải là cái nôi để nuôi dưỡng tình yêu, bởi vì đó không phải là mục đích của hôn nhân. Hôn nhân còn là nơi để chúng ta thực hiện các nghĩa vụ của con người. Cho nên đời sống gia đình là một sự lao động vất vả chứ không lãng mạn như tình yêu. Không chỉ lao động chân tay như nấu nướng, dọn dẹp mà trước hết là lao động của hệ thần kinh khi ta cảm thấy có lúc như không tự kiểm chế nổi mình nữa, là lao động của sự giao tiếp khi chung sống với ai đó đâu phải dễ dàng, là lao động của sự tha thứ khi ta muốn trừng phạt bạn đời. Những loại lao động này đôi khi đòi hỏi ta phải nỗ lực hơn cả ở nơi làm việc, vì ở đó các nỗ lực của ta có mục tiêu cụ thể và thường được khuyến khích, trong khi lao động gia đình nhiều khi phải âm thầm chịu đựng mà không được ai ghi nhận.

Nhà nghiên cứu Peter Hector không nói những điều trên mây dưới gió mà ông đã trải nghiệm từ chính cuộc đời mình. Ông từng kết hôn hai lần vì tình yêu và đều kết thúc bằng ly dị. Sau đó ông để ra 5 năm suy nghĩ về nguyên nhân thất bại rồi mới quyết định “sang sông” lần thứ ba. ■

William H. Gates II
(Gates bố)

William Henry Gates III (Bill Gates) là con trai duy nhất của một gia đình danh giá ở Seattle, Mỹ. Cụ cố nội là người sáng lập Ngân hàng quốc gia thành phố Seattle, từng là bạn thân của chính khách huyền thoại William Jennings

Bryan và John Pershing - vị tướng nổi tiếng của quân đội Mỹ thời Chiến tranh thế giới lần thứ nhất. Thống đốc Robert Evans là bằng hữu của gia đình, tương tự Brock Adams - vị nghị sĩ Mỹ từng thuê cậu bé 16 tuổi Bill Gates giúp việc cho mình tại văn phòng

Quốc hội. Mẹ cậu được báo chí địa phương miêu tả là "nhân vật vai vế" (có chân trong Tổ chức *United Way*; quản trị viên một trường đại học; giám đốc Ngân hàng West Coast).

Tỉ phú Bill Gates

VÀ CUỘC CHIẾN CÔNG NGHỆ PHẦN MỀM

Kỳ 4: WILLIAM HENRY GATES III

MẠNH KIM

(Xem từ TGM 601)

Cha cậu được miêu tả là “nhân vật trụ cột của công chúng”. William H. Gates II (Gates bố) cũng là chủ tịch một hãng luật. Mẹ Gates còn là bạn thân của Katharine Graham (cố chủ bút tờ *Washington Post*). Gia đình Gates trung thành với đảng Cộng hòa. Người ta kể rằng Gates đã đọc nát như cháo từ A đến Z một bộ bách khoa toàn thư khi chưa đầy 10 tuổi. Có lúc, bố mẹ đã đưa Bill Gates đến gặp một nhà tâm thần học. Trông cậu rất bé nhỏ và bẽn lẽn, rất mong manh và cần sự bảo vệ - ông bố kể lại. “Nó rất khác so với bọn trẻ lớp sáu khác” - Bà mẹ thở dài. Gia đình đã lên kế hoạch gửi cả ba con đến trường công lập nhưng cuối cùng bố mẹ Gates áp dụng ngoại lệ đối với đứa con giữa khó hiểu của mình. Họ cho cậu học lớp 7 tại Trường Lakeside, ngôi trường nam sinh tốt nhất trong vùng.

Mở bất kỳ cuốn niên khóa nào của Trường Lakeside từ năm 1967 đến năm 1972, chọn bất kỳ cái tên nào, bạn cũng có thể an tâm khi đặt cược rằng người đó chắc chắn nhớ đến một thằng bé sáng sửa tên Gates, thường xuyên rì mọ trong phòng máy tính của trường. Có bạn học nhận xét: “Nó thông minh một cách đáng sợ”; đứa khác nói rằng “nó là thằng nhóc không biết cách cư xử, khoái mần ôm bụng cười lăn cười bò mỗi khi có bạn trong lớp trả lời sai câu hỏi của thầy”. “Kiêu ngạo” là từ được dùng

nhiều hơn bất kỳ từ nào khác khi các bạn học kể về Gates. Lo sợ có thể thằng bé không bao giờ dứt khỏi máy tính, bố mẹ yêu cầu cậu thôi học vào năm 14 tuổi, tạm ngưng trong 9 tháng. Cậu chuyển sang nghiên cứu tiểu sử, từ Napoléon đến Franklin D. Roosevelt; đọc tờ *BusinessWeek* của bố theo cái kiểu mà những đứa trẻ khác khoái trá chui vào một xó xem lén tờ *Playboy*. Bill Gates không hẳn là đứa trẻ ngồi lì cả buổi chiều ở trung tâm máy tính Lakeside nhưng chắc chắn là đứa có nhiều tham vọng nhất. Chính “tinh thần đầu khoán” đã làm cậu khác hẳn đồng bạn. Trong khi hầu hết trẻ đồng trang lứa sẵn lòng chơi các trò trẻ con, Gates thì nói: “Hãy trở lại với thế giới thực và cố gắng bán một cái gì đó đi”. Trong thời gian từ lớp 8 đến lớp 11, Gates đã thử kinh doanh không dưới ba lần. “Chúng tôi muốn mở rộng lực lượng lao động” - Gates tuyên bố và khởi đầu tìm những học sinh sẵn sàng làm công việc đực lỗ phiếu với tiền công vài xu/giờ (đối tác của hai trong số ba công việc làm ăn như vậy là người đồng sáng lập Microsoft - Paul Allen).

Tóm lại, hình ảnh nguyên mẫu về Gates trong học bạ suốt thập niên 1970 là một cậu bé suốt ngày ngồi trước máy tính. Cặp kính mờ đục đi vì đầy dấu vân tay, cậu mặc cái áo phông màu nước xốt cà chua cáu bẩn và lúi húi viết mật mã lập trình, từ lúc

đặt mộng vào ghế đến lúc về nhà khi trời đã tối mịt. Với Bill, điều đó chưa bao giờ là vì tiền. Đó là những lời mà luật sư bào chữa của Gates tuyên bố ngay khi xuất hiện bài báo đầu tiên nói về gia sản kếch xù tạo dựng trong chớp mắt của ông. “Điều Bill quan tâm nhất là làm sao viết được những phần mềm vĩ đại” - Nhân viên phòng quan hệ đối ngoại của Microsoft tuyên bố. “Đối với Bill, tất cả chỉ là phần thưởng chiến thắng trước đối thủ, còn tiền bạc là chuyện nhỏ” - những người tự cho rằng mình hiểu rõ Gates hơn ai hết đã nói như vậy. Người ta đã không chú ý tới đám bạn bè thời thơ ấu của Gates vốn nhớ như in rằng Bill Gates từng tuyên bố kiếm được tiền triệu trước năm 25 tuổi hoặc chuyện Gates bỏ dở Đại học Harvard vì sợ cơ hội kiếm tiền quan trọng tuột đi mất.

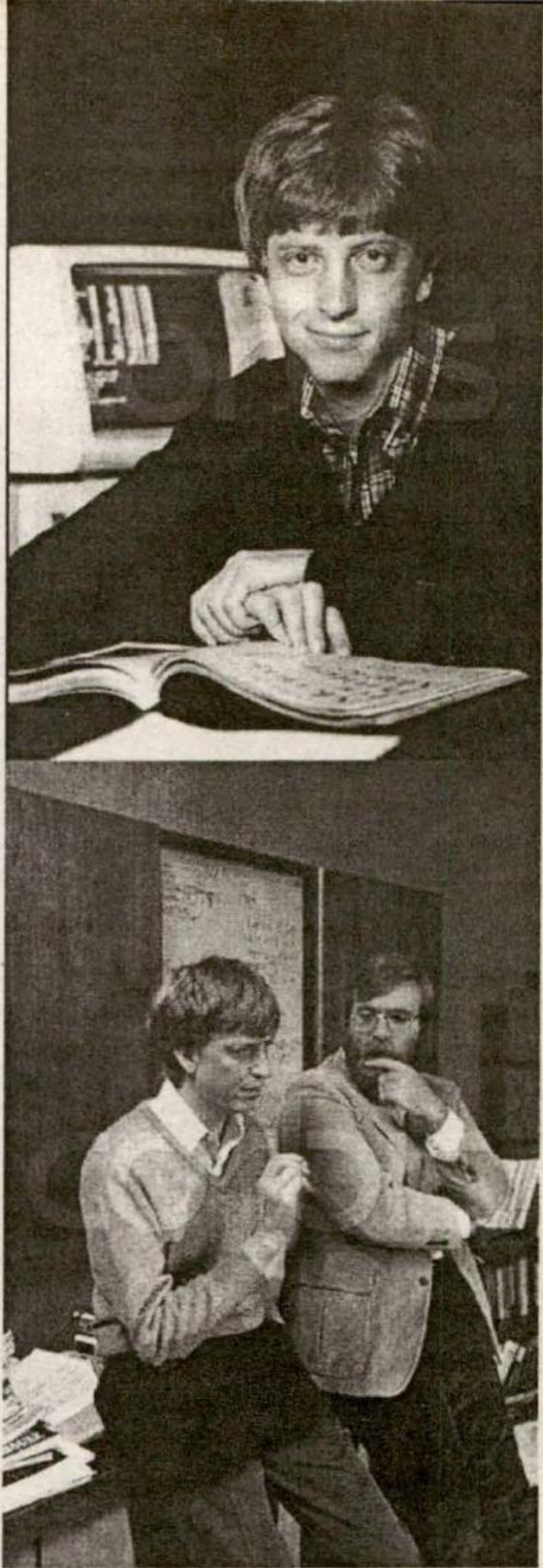
Gates thường bị buộc tội tranh giành giá cả và phong cách làm ăn cũng bị đối thủ miêu tả là “phương thức kinh doanh kiểu bộ ngựa”. Như bộ ngựa cái thường ăn thịt bạn tình sau khi ái ân, Microsoft cũng làm thân với bạn và sau đó bạn sẽ bị khống chế. Câu chuyện về Paul Allen là một ví dụ. Từng đứng thứ ba trong danh sách 400 nhân vật giàu nhất nước Mỹ, chỉ sau Bill Gates và trùm thông tin Warren Buffett, Allen sở hữu hầu hết đảo trên hồ Washington, xây một biệt thự khổng lồ với phòng tập thể dục và sân chơi bóng rổ, bên trong

được trang trí bằng tượng La Mã và hàng lô tranh của các danh họa trường phái ấn tượng Pháp. Người ham mê rock'n'roll này đã thể hiện lòng ngưỡng mộ với thiên tài Jimmi Hendrix bằng cách xây một viện bảo tàng về cây guitar huyền thoại trên. Anh ta sở hữu câu lạc bộ bóng đá Seahawks của Seattle, câu lạc bộ bóng rổ Trailblazers của Portland và một chiếc Boeing 757. Allen luôn có dáng vẻ của một người dễ coi. Anh ta gọn ghẽ, phong cách tự nhiên như cậu học sinh trung học ngây thơ hàng ngày ôm cặp tới trường. Anh ta hoàn hảo và trông sáng sủa hơn Gates. Bố mẹ anh đều là người trông coi thư viện. Anh ta cũng không có tính kiêu căng như Gates. Chính Allen đã can đảm và lì lợm xin được vào trung tâm máy tính đại học và chính Allen đã dắt Gates theo khi nhìn thấy tương lai ngành công nghiệp này. Vài năm sau, cũng chính Allen phát hiện máy tính Altair trên trang bìa tạp chí *Popular Electronics*; rồi chính anh ta, vào 8 tuần sau đó, đã trình diễn phần mềm BASIC ở Albuquerque. Gates có công trong việc thiết kế ban đầu cho phần mềm BASIC nhưng Allen là người thiết kế sản phẩm hoàn chỉnh. Và cuối cùng, có một câu hỏi đặt ra: tại sao Gates sở hữu số cổ phần của Microsoft nhiều gấp đôi Allen?

Gates chỉ ăn thịt băm với phó mát trong bữa trưa và tối; đôi khi,

để thay khẩu vị, Gates ăn bánh pizza hoặc xúc xích. Gates là kiểu người nóng tính và dễ cáu kỉnh, khi hứng lên, giọng nói Gates to như rít lên vậy. Gates thích nói chuyện với mọi người khi đi lại trong sảnh lớn và đột nhiên nhảy lên, tay chạm vào trần nhà. Giống như nhiều người mới chơi jazz đều nghiện heroin như một cách bắt chước đàn anh, nhiều nhân viên kỳ cựu của Microsoft cũng đã rủ nhau mua bột lò xo, vì theo Gates nói, nhảy lên nhảy xuống sẽ trợ giúp cho suy nghĩ! Một người đại diện bán hàng Microsoft từ năm 1982 kể rằng Bill có trí tuệ của một cụ già và bản năng của một đứa bé. Gates mua xe không có radio vì theo Gates, radio làm sao nhãng công việc. Cũng lý do đó, Gates không mua tivi mãi tới thời gian gần đây. Gates có lần nhầm tính trong 6 năm đầu tiên làm việc tại Microsoft, Gates chỉ nghỉ phép hai ngày trong một năm. Và đây nữa: Gates rất ít nghỉ ngơi mặc dù làm việc đến khi kiệt sức. Các cô bạn gái của Gates cũng chỉ loanh hoanh trong ngành - một cô bán hàng, một người quản lý phần mềm, một nhà quản lý sản xuất Microsoft.

Thuận tay trái, Gates luyện viết tay phải ngay trong cuộc họp hoặc những lúc không làm việc mà Gates gọi là “chu kỳ trí tuệ”. Phóng viên *People* từng để ý một bản đồ châu Phi được gắn trong gara tại vị trí mà mắt Gates có

Bill Gates năm 1984 (ảnh trên); Bill Gates (trái) và Paul Allen

thể lướt qua khi ngồi vào hay bước ra xe. “Trí óc của bạn còn nhiều dải rộng chưa bao giờ được dùng đến” - Gates giải thích. Gates thậm chí giống chiếc máy tính khi một lần phát biểu với

báo chí: “Về phương diện phân phối thời gian, tôn giáo không tỏ ra hiệu quả”. Theo như những gì cánh báo chí biết, Gates ghét ngày nắng đẹp vì sở thích du lịch trong thời gian này sẽ làm hao phí quỹ làm việc của các nhân viên mãn cán. Một lần, Gates đã làm hỏng chiếc Mercedes 40.000 đôla vì để quá lâu không thay dầu máy. Trong một cuốn tiểu sử Gates, tác giả kể rằng Gates bị cuốn vào công việc đến nỗi mẹ không chỉ chọn ngôi nhà cho Gates mà còn tự sắp xếp đồ đạc và trang trí khi Gates ở Nhật Bản. Mặc dù Gates sống cách gia đình chỉ 20 phút đi xe, bà mẹ tội nghiệp vẫn luôn gửi thư và bưu thiếp cho con và không biết rằng chúng bị xếp thành đống ở góc bàn. Bà cụ cũng liên tục nhắc Gates phải gội đầu và có khi cụ làm phiền tới mọi người trong công ty khi điện đến và hỏi đi hỏi lại: “Nó tự chăm sóc bản thân được không?”. Thậm chí có giai thoại rằng bà còn mua quần áo và giúp chọn màu sắc thích hợp bằng cách kẹp ghim thành từng bộ với nhau (Gates xác nhận đó không là truyền khẩu nhảm nhí, trong lần phỏng vấn tạp chí *Playboy*).

Gates thuê trợ lý hành chính nhưng họ thường đảm đương cả phần “hậu cần” - theo lời nguyên trợ lý Estelle Mathers. Nếu biết Gates có cuộc họp vào sáng sớm lên lịch sẵn, Mathers luôn gọi về nhà đánh thức Gates. Cô cũng lái xe đưa Gates ra sân bay và để

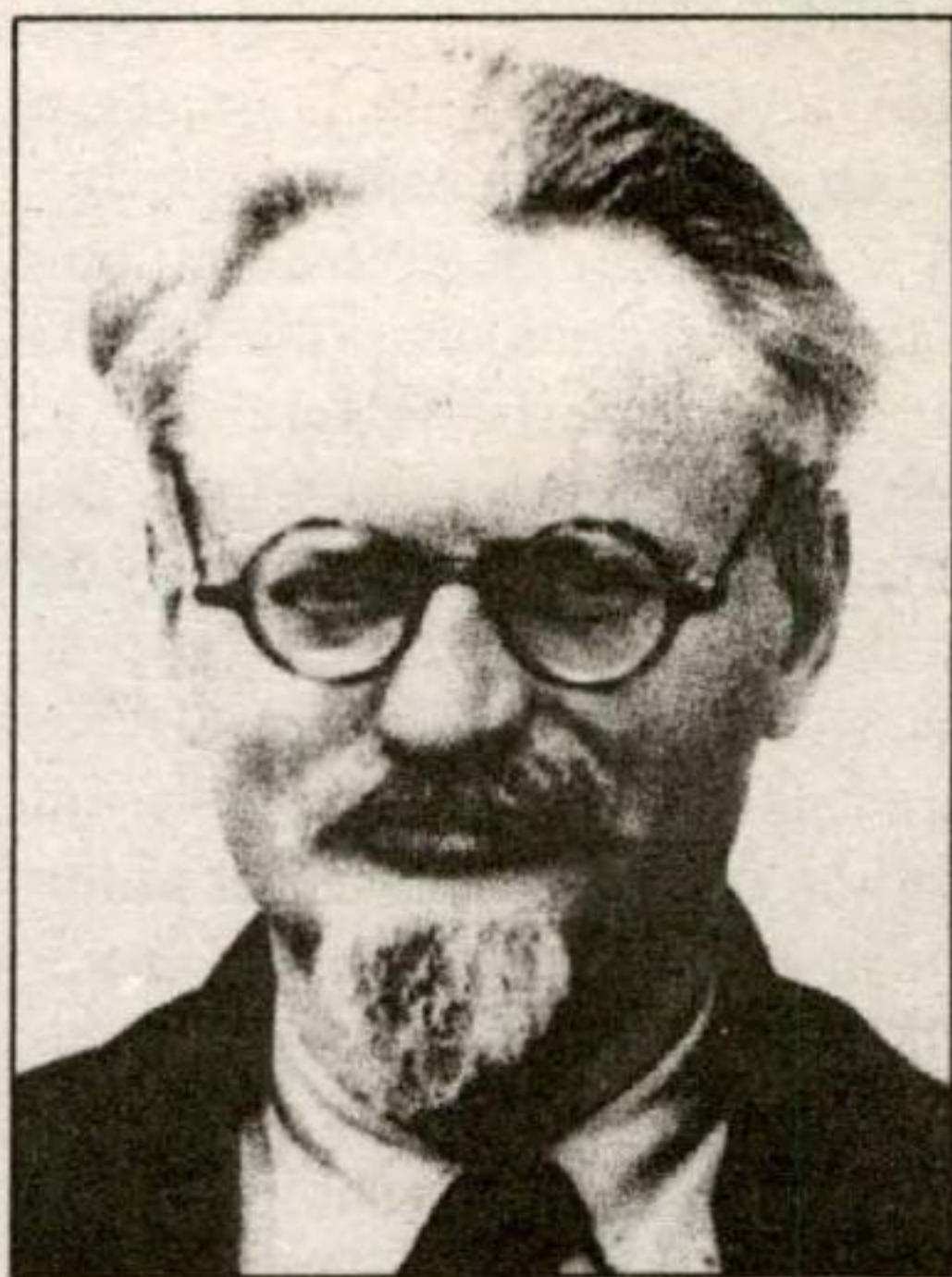
xuất từng bộ trang phục cho từng cuộc gặp. Trước buổi tiệc lớn, cô nhắc Gates chải tóc. Gates có trí nhớ phi thường (có thể đọc một mạch và chi tiết kế hoạch kinh doanh của các đối thủ!) nhưng lại thường xuyên quên hành lý tại khách sạn, chẳng hạn một hợp đồng quan trọng, tập séc du lịch trị giá hàng ngàn đôla, vali quần áo... Gates thường quên ví đến mức trợ lý trở thành người quên mặt đối với bộ phận phục vụ khách hàng tại công ty thẻ tín dụng. Về tiền bạc, Gates không thay đổi nhiều từ khi còn là đứa trẻ. Hồi năm nhất đại học, Bill Gates đã đi về trong dịp Noel với cửa phòng ký túc xá mở toang và bên trong có một đồng tiền trên bàn. Trở lại giai đoạn mà vài trăm đôla còn rất giá trị với Gates, Gates đã để hàng đồng hóa đơn trên bàn hoặc gửi quần áo tới hiệu giặt mà vẫn sót hóa đơn trong túi quần rồi lại đến lấy quần áo và phát hiện mình không còn một xu! Gates thích ngồi ghế bình thường trên máy bay thay vì ghế hạng nhất. Hơn nữa, Gates cũng không thích xe sang trọng. Văn phòng của Gates nhỏ và hiện diện khiêm tốn, trang trí chỉ gồm tấm áp phích bộ vi xử lý Intel, hình Leonardo da Vinci, Albert Einstein và Henry Ford. Trong thời gian dài, Gates không chấp nhận bất đồ xe riêng dành cho viên chức cấp cao, cho đến đầu thập niên 1990...

(Còn tiếp)

Vì sao Leon Trotsky phải đi tỵ nạn?

Leon Trotsky tên thật là Lev Davidovich Bronstein, sinh ngày 26-10-1879 trong một gia đình trí thức khá giả ở miền Nam Ukraine bấy giờ đã nằm dưới sự cai trị của Nga hoàng. Với tư chất thông minh và lòng ham học hỏi nên ngay khi còn nhỏ, Leon Trotsky đã nổi tiếng là thần đồng, đồng thời sớm bộc lộ tư chất của một nhà cách mạng tương lai. Năm 19 tuổi, Leon Trotsky đã là đảng viên của Đảng Mac-xít và bị bắt đi đày ở Sibêri. Năm 1902, ông vượt ngục và tìm đến với Lênin ở Luân Đôn. Năm 1917, Leon

Trotsky trở về Nga cùng với Lênin lãnh đạo phong trào cách mạng toàn Nga thành công và trở thành bộ trưởng ngoại giao đầu tiên của nước Nga Xô viết. Leon Trotsky từng dẫn đầu đoàn đại biểu chính phủ Liên Xô tham gia đàm phán Hiệp ước hòa bình Nga - Đức, từng giữ cương vị chủ tịch Ủy ban quân sự cách mạng Liên Xô và là cánh tay phải gần gũi nhất của Lênin. Nhờ có học thức uyên bác, kinh nghiệm cách mạng dày dặn và phong phú, Leon Trotsky đã viết được nhiều tác phẩm lý luận chính trị và triết học nổi tiếng và cũng là nhân vật thứ hai sau Lênin được

Leon Trotsky tại Mexico năm 1937

Sự thật về cái chết của Leon Trotsky

THU HẰNG

trên 1.000 cuốn sách khác nhau viết tiểu sử và đánh giá về sự nghiệp cách mạng. Sau khi Lênin từ trần, nước Nga Xô viết bước vào khủng hoảng, Stalin bất ngờ lên thay Lênin lãnh đạo đất nước. Giữa Leon Trotsky và Stalin đã nảy ra mâu thuẫn. Leon Trotsky bị Stalin phê phán và liệt vào hàng ngũ xét lại. Năm 1927, L. Trotsky bị bãi miễn hết chức vụ trong Đảng và chính quyền đồng thời bị điều đến vùng Alma Ata xa xôi hẻo lánh chịu “giam lỏng”. Tháng 6-1927, L. Trotsky bị trục xuất khỏi Liên Xô với lý do “cầm đầu tổ chức phi

pháp hoạt động phản cách mạng". Sau đó, L. Trotsky đã sang cư trú chính trị tại Thổ Nhĩ Kỳ, nước duy nhất tiếp nhận ông lúc đó. Không lâu sau L. Trotsky lại rời khỏi Thổ Nhĩ Kỳ để phiêu bạt khắp châu Âu, đến Đan Mạch, Na Uy, Pháp. Tại thủ đô Paris (Pháp), L. Trotsky đã đứng ra vận động thành lập Quốc tế cộng sản IV. Năm 1930, L. Trotsky đến Mexico chuyên tâm nghiên cứu triết học và viết nhiều tác phẩm chống lại quan điểm của nhóm "Bàn tay sắt" do người lãnh đạo cơ quan mật vụ Nga là Beria cầm đầu. Cũng trong thời gian này từng xảy ra nhiều cuộc bút chiến lý luận giữa Stalin và Trotsky. Tại Nga, hàng chục ngàn người dân đã phải ngồi tù do bị chụp mũ theo "Chủ nghĩa Trotsky". Đây cũng chính là mầm mống tai họa đối với những năm tháng tiếp theo trong cuộc đời L. Trotsky cùng những người thân.

Lavrenty Pavlovich Beria (1899-1953)

Ngày 22-8-1940, Thông tấn xã trung ương Liên Xô TASS phát đi nguồn tin trích dẫn từ các hãng tin phương Tây gây chấn động dư luận trong nước: "Leon Trotsky đã chết trong một bệnh viện ở Mexico vì bị bắn vào đầu". Ngày 24-8-1940, báo *Sự thật* của Liên Xô đã đăng bài dưới tựa đề *Cái chết của tên gián điệp quốc tế*, phân tích về nguyên nhân cái chết và bản chất con người Trotsky. Thân phận Leon Trotsky không còn chút giá trị, từ chỗ được nhìn nhận là người đã đi cùng Lenin trong cuộc Cách mạng tháng 10 Nga vĩ đại, là nhân vật thay thế xứng đáng khi Lenin qua đời, L. Trotsky đã bị phê phán là kẻ phản Đảng, đi ngược lại lợi ích của nhân dân, đáng bị đời đời nguyên rủa. Tuy nhiên, sau 50 năm nằm trong màn bí ẩn, nguyên nhân cái chết của Leon Trotsky đã được làm sáng tỏ. Báo chí Nga gần đây trích dẫn tư liệu của một số nhân chứng cho thấy, đây một vụ án mang động cơ chính trị và thủ phạm đã gây ra cái chết của Trotsky có liên quan đến nhóm "Bàn tay sắt" do Beria chỉ đạo được thực hiện thông qua một nhóm thích khách người Mexico do tên Ramon Mercader (biệt danh Ariel Jackson) cầm đầu.

Vụ ám sát mang động cơ chính trị

Tại Mexico, L. Trotsky có dự cảm được án tử hình treo lơ lửng trên đầu mình. Rạng sáng 4-5-1940, khoảng 20 tên khủng bố đã thâm nhập và nã 300 viên đạn vào khu vực nhà riêng của Trotsky tại khu Vena thủ đô Mexico. Vợ chồng

Trotsky may mắn thoát chết nhờ kịp nằm ép xuống sàn nhà tránh đạn. Hôm sau, người ta phát hiện thấy xác của Robert Chaton Hate, người bảo vệ của Leon Trotsky ở vườn hoa gần đó. Theo cảnh sát Mexico, chính Hate là tay trong mở cổng và dẫn dắt toán khủng bố tấn công gia đình L. Trotsky. Sau khi vụ việc đổ bể, bọn khủng bố đã giết y để bịt đầu mối. Tổng thống Mexico lúc đó là Capenas - người rất hâm mộ L. Trotsky, luôn coi ông là thượng khách, đã ra lệnh điều tra tường tận vụ án này và bắt được kẻ cầm đầu thực hiện vụ tấn công vào nhà riêng L. Trotsky là Afonso Siqueiroe. Tên này khai thực hiện vụ tấn công theo đơn đặt hàng của Beria. Những âm mưu ám sát Leon Trotsky vẫn được nhóm "Bàn tay sắt" tiếp tục tiến hành cho đến lần thứ sáu thì thành công.

Ngày 20-8-1940, người phục vụ Carlos Contelelos mang tới cho Leon Trotsky một cuốn sách kết án ông tội phản cách mạng. Trong lúc Leon Trotsky mãi mê đọc sách thì bị một sát thủ dùng gậy đập mạnh vào gáy từ phía sau. Leon Trotsky bị choáng và gục xuống nhưng ngay lập tức lại vùng dậy tóm chặt lấy tên thích khách và hô hoán để mọi người biết. Những người bảo vệ xông vào phòng và bắt giữ được tên sát nhân, Leon Trotsky được đưa đi cấp cứu nhưng vì chấn thương sọ não quá nặng nên đã tắt thở vào lúc 19 giờ 20 ngày 21-8-1940. Tên sát nhân khai tên là Ramon Mercader, được chân trong Carlos

Contelelos hướng dẫn đột nhập và phục sẵn tại phòng khách của gia đình Trotsky để thực hiện vụ giết người theo lệnh của Exenin Pabolav, tùy viên văn hóa Đại sứ quán Liên Xô tại Mexico. Nhóm ám sát gồm có ba người là bác sĩ Philip, người phục vụ Carlos Contelelos và Ramon Mercader đã nghiên cứu rất kỹ quy luật sinh hoạt cũng như đường đi lối lại trong gia đình Leon Trotsky để dễ bề hành động. Sau khi vụ việc xảy ra, cả ba tên trong nhóm ám sát đã bị tòa án Mexico kết tội 20 năm tù giam.

Những tiết lộ mà báo chí Nga đưa ra gần đây cho thấy, bác sĩ Philip, Carlos Contelelos và Ramon Mercader chỉ là những người thực thi nhiệm vụ, còn tác giả kế hoạch vụ ám sát Leon Trotsky chính là thiếu tướng Ủy ban An ninh quốc gia Liên Xô (KGB) Paven Anatolievich Sudorotov. Viên tướng này về sau đã phải ngồi tù 15 năm do bị nghi ngờ đã tham gia âm mưu hạ bệ Beria. Khi chủ trì lập kế hoạch này, Paven Anatolievich Sudorotov là thủ trưởng Phòng 7 chuyên phụ trách hoạt động tình báo hành động ngoài nước của KGB. Năm 1994, một nhà xuất bản tại Washington, Mỹ đã xuất bản cuốn hồi ký *Sứ mệnh đặc biệt của một nhân chứng không tự nguyện làm nhân chứng* Sudorotov, trong đó ghi lại nhiều đoạn hồi ức của ông ta về việc lập và thực hiện kế hoạch ám sát Leon Trotsky theo lệnh của nhóm "Bàn tay sắt".

(Theo Hải ngoại văn trích)

Tướng Giới Thạch

VÀ ÂM MƯU CHẠY TRỐN SANG NHẬT

BA TIẾN

Tướng Giới Thạch

Lý Tông Nhân muốn để Tướng Giới Thạch lưu vong

Tháng 1-1949, Tướng Giới Thạch ở bước đường cùng quyết định hạ đài, trút gánh nặng cho Phó tổng thống Lý Tông Nhân. Ngày 21-1, Tướng Giới Thạch đem con trai cùng một số ít tùy tùng rời Nam Kinh, ngày 22 về tới quê nhà Phụng Hóa.

Khi mới về tới quê, bề ngoài Tướng không hỏi chuyện chính sự, nhưng bên trong vẫn lấy thân phận người đứng đầu thao túng mọi chuyện to nhỏ của chính quyền

Quốc dân đảng. Đối với chuyện này, Lý Tông Nhân rất bức mình; vì thế Lý thông qua nhiều con đường khác nhau để khuyên Tướng không nên can dự vào chính sự, tốt nhất là xuất ngoại. Lý còn muốn Ngô Thiết Thành, phó viện trưởng Viện Hành chính kiêm ngoại trưởng đến Phụng Hóa truyền đạt ý kiến của mình. Ngô Thiết Thành ngại nói trước mặt Tướng Giới Thạch liền phái Lý Duy Quả đi nói chuyện này. Tướng nghe xong liền lớn tiếng mắng Lý Tông Nhân không trọng tình nghĩa, bức người quá thậm. Ngày 3-3-1949, khi tiếp kiến Trương Đài Trung ở Dâm Khẩu, Tướng còn rất bức mình nói: “Bọn họ (chỉ Lý Tông Nhân, Bạch Sùng Hy) bức ta hạ đài còn có thể, bức ta lưu vong thì không được. Sau khi ta hạ đài rồi, đã là một quốc dân bình thường có thể tự do cư trú bất cứ nơi nào, hướng chi là ở quê nhà mình”.

Lúc này, Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc biết việc Tướng Giới Thạch cho vận chuyển một lượng lớn tiền và ngoại hối, văn tự từ Thượng Hải về Đài Loan đã phán đoán Tướng và những phần tử tàn dư có khả năng muốn trốn sang Đài

Loan, biến Đài Loan thành căn cứ chống cộng.

Ngày 15-3-1949, đài phát thanh của Đảng Cộng sản Trung Quốc phát đi bài bình luận của Tân Hoa Xã *Nhân dân Trung Quốc nhất định phải giải phóng Đài Loan*. Bài bình luận viết: Nhân dân Trung Quốc sẽ tuyệt đối không dung tha cho sự xâm phạm phi pháp của chủ nghĩa đế quốc Mỹ với Đài Loan hay bất cứ phần lãnh thổ nào của Trung Quốc. Cũng như vậy, tuyệt đối không dung tha bọn phản động Quốc dân đảng biến Đài Loan thành căn cứ địa tranh chấp cuối cùng. Nhiệm vụ đấu tranh giải phóng của nhân dân Trung Quốc là giải phóng toàn Trung Quốc cho tới khi giải phóng Đài Loan, giải phóng đảo Hải Nam và các đất cuối cùng thuộc lãnh thổ Trung Quốc mới chấm dứt”.

Tướng Giới Thạch sau khi nghe xong bản tin cảm thấy bản thân không thể trú lâu ở Phụng Hóa, vì thế liền suy nghĩ tới vấn đề chỗ dừng chân trong tương lai của mình.

Tướng từng cân nhắc tới Mỹ vì vợ mình là Tống Mỹ Linh đã du học nhiều năm tại Mỹ, biết tiếng Anh; Khổng Tường Hy cũng có sản nghiệp lớn ở đó, cư trú tại Mỹ tương đối thuận lợi. Về sau, cảm thấy thanh danh mình ở Mỹ không tốt, phần lớn yếu nhân trong chính giới Mỹ không thích mình, đi Mỹ sợ bị xoi mói, Tướng liền từ bỏ ý định trên.

Qua nhiều lần cân nhắc, Tướng quyết định đi Nhật. Ông ta từng sống ở Nhật từ nhỏ, hiểu tiếng Nhật, tương đối hiểu xã hội và phong tục tập quán Nhật, rất quen với cuộc

sống nơi đây. Hơn nữa, sau kháng chiến, ông ta đã từng chịu áp lực khi thả một tốp lớn tù binh chiến tranh, trong đó có Cương Thôn Ninh Thử. Người Nhật vì thế rất cảm kích. Tưởng tin rằng việc lưu vong sang Nhật sẽ được người Nhật hoan nghênh. Ngoài ra, Đài Loan cách Nhật rất gần, trốn đi cũng rất tiện.

Mời Chu Thế Minh về nước bàn bạc chuyện mua nhà ở Nhật

Đầu tháng 4 -1949, Tưởng điện cho Chu Thế Minh, trưởng đoàn đại biểu quân sự của chính quyền Quốc dân đảng tại Nhật Bản, bảo ông ta mau về nước có chuyện gấp cần bàn, sau khi về nước không cần ở lại Nam Kinh mà đi thẳng tới Dâm Khẩu - Phong Hóa. Ngày 15-4-1949, Chu Thế Minh về tới Thượng Hải, sau khi xử lý một số việc giản đơn liền vội vã đi Phong Hóa - Triết Giang.

Sáng 16-4, Tưởng hội kiến Chu ở Dâm Khẩu. Trước đây, khi Tưởng tiếp kiến cấp dưới, bên mình thường có các tùy tùng thân thiết như Trần Bối Lôi, Đào Hy Thán... tham dự. Lần tiếp kiến Chu Thế Minh này, ông ta không cần bất cứ người nào có mặt.

Đầu tiên, Tưởng hỏi qua Chu về tình hình Nhật Bản, sau đó nói với Chu: “Lần này tôi gọi ông về chủ yếu có hai việc, một là tuyển giáo viên quân sự người Nhật, hai là tìm giúp tôi một chỗ ở tại Nhật. Năm nay, trong các chiến dịch Đông Bắc, Hoa Bắc, Từ Bạng (Hoài Hải) chúng ta đã gặp thất bại lớn, việc cộng sản tiến quân vào Giang Nam là không thể tránh khỏi. Dù ở Giang Nam, Tây Nam chúng ta vẫn còn nửa giang sơn nhưng cuộc đấu

tranh với cộng sản vẫn rất khó khăn. Chúng ta muốn thay đổi bại cục, chiến thắng cộng sản thì không thể không có một đội quân được huấn luyện bài bản, sức chiến đấu mạnh. Cái mà chúng ta thiếu đó chính là tinh thần “võ sĩ đạo” của quân đội Nhật.

Sau khi ông về Nhật, hãy lên danh sách từng sĩ quan cao cấp quân đội Nhật mà chúng ta đã thả, sau đó đến thăm và cho họ biết chính phủ chúng ta sẽ tuyển dụng họ làm cố vấn quân sự, dùng phương pháp huấn luyện của quân đội Nhật giúp chúng ta huấn luyện đội quân chống cộng sản. Cương Thôn Ninh Thứ mới về nước vài tháng, chắc ông ta sẽ tiếp nhận lời mời của chúng ta”.

Tướng còn đặc biệt căn dặn Chu Thế Minh, tốt nhất để Cương Thôn Ninh Thứ đề cử người. Tiếp đó Tướng nói với Chu: “Vấn đề nhờ ông tìm nhà là vì tôi cân nhắc tình thế trong nước ngày càng tồi, bọn Lý Đức Lâm (tức Lý Tông Nhân) đang hòa đàm với Trung cộng, nếu hòa đàm thành công có nghĩa là đầu hàng, tôi không tiện ở trong nước. Họ nói tôi can dự chính sự, lại nhiều lần ép tôi xuất ngoại buộc tôi phải mua nhà ở Nhật. Nếu tình thế xấu hơn nữa, tôi muốn tới Nhật trú một thời gian. Nếu trong tương lai tôi không thể đứng chân ở trong nước thì đành cư trú lâu dài tại Nhật”. Tướng còn nói: “Địa điểm tốt nhất là ngoại ô Tokyo, vừa không quá ồn

Tướng Giới Thạch

ào lại không quá hoang vắng, nhưng môi trường và phong cảnh phải đẹp. Nhà cần tương đối an toàn, rộng tầm 20 người ở là được”. Chu Thế Minh nói với Tướng: sau chiến tranh kinh tế Nhật rất tiêu điều, giá nhà ở ngoại ô Tokyo rất rẻ, tương đối dễ tìm; ông ta sẽ cố hết

sức làm tốt việc này.

Trước khi đi, Tướng lại đặc biệt nhắc nhở Chu: “Hai việc này cần giữ bí mật cao, không được tiết lộ với bất cứ ai”.

Khi Chu Thế Minh trở ra, vừa đúng lúc gặp thư ký của Tướng là Chu Hùng Đào. Chu Hùng Đào lúc đó theo chỉ thị của Tướng đã đưa mẹ, vợ và con tới Đài Loan. Tin thất bại ở tiền phương liên tiếp truyền về, ông ta rất quan tâm tới từng hành động của Tướng. Hiểu rõ chủ tớ dù chim cùng một rừng, nhưng đại nạn tới mỗi con tự bay một phương, ông ta nghĩ lúc đó Tướng triệu kiến Chu Thế Minh không cần bất cứ ai tham gia nhất định là có chuyện rất cơ mật. Rất lo vào thời điểm mấu chốt Tướng sẽ bỏ rơi mình, vì thế Chu Hùng Đào liền kéo Chu Thế Minh vào chỗ vắng hỏi thăm xem Chu cùng Tướng bàn bạc gì.

Chu Hùng Đào nghe xong trong lòng hơi khó chịu. Ông ta nghĩ: nếu thất bại nữa, Tướng Giới Thạch và gia đình có thể chạy sang Nhật. Vậy thì những người như ta làm thế nào đây?

Chu Thế Minh tìm nhà cho Tướng Giới Thạch

Sau khi Chu Thế Minh về Nhật, trước tiên ông ta tìm thấy Cương Thôn Ninh Thứ ở Tokyo, đàm phán xong vấn đề tuyển dụng cố vấn quân sự cho quân đội Quốc dân đảng. Sau đó, ông ta phái Tổng Việt Luân cùng vài trợ thủ đặc lực cùng làm việc tại Nhật Bản chia nhau ra ngoại ô Tokyo tìm nhà. Qua vài ngày người ngựa hỏi thăm, cuối cùng cũng tìm được căn nhà cho Tướng ở Sương Cấn. Căn nhà này lớn nhỏ gồm hơn 20 gian, vốn là nơi cư trú cũ của Hiền viện Cung thân vương, môi trường đẹp đẽ, thiết kế mới lạ, có phòng khách, vườn hoa, hồ sen, phòng thể dục, giá khoảng 150.000 đôla. Chu Thế Minh cảm thấy chỗ này rất tốt lập tức điện báo cho Tướng Giới Thạch, Tướng Giới Thạch điện lại cho biết đồng ý mua. Chu Thế Minh phái ngay người giao tiền đặt cọc cho chủ nhà.

Chuyện bại lộ, phái đặc vụ giết Chu Thế Minh

Không ngờ tin tức về chuyện này bị bại lộ, một số báo lớn của Nhật Bản như *Triều nhật tân văn*, *Độc mại tân văn* đều có bài đăng. Tướng Giới Thạch biết việc bị bại lộ rất nóng giận, lớn tiếng chửi mắng Chu Thế Minh tiết lộ bí mật quốc gia làm tổn hại danh tiếng ông ta.

Sau khi nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa được thành lập, Tướng Giới Thạch trốn sang Đài Loan. Trong thời gian này đoàn đại biểu quân sự Quốc dân đảng tại Nhật Bản xảy ra “sự kiện treo cờ” (treo cờ đỏ 5 sao của nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa), Tướng Giới

Thạch càng hận Chu Thế Minh. Ông ta lấy danh nghĩa là phó bộ trưởng bộ quốc phòng điện triệu Chu về Đài Loan. Chu cảm thấy lành ít dữ nhiều lập tức từ chức trưởng đoàn chạy về Diệp Sơn ở Nhật ẩn cư. Tướng vẫn lo sợ Chu Thế Minh sẽ dựa dẫm Đại lục liên phái đặc vụ âm thầm theo đến Diệp Sơn giết Chu Thế Minh. Sau khi Chu Thế Minh chết vài ngày thi thể mới bị phát hiện.

Tháng 9-1950, chiến tranh Triều Tiên bùng nổ, hạm đội 7 của Mỹ thâm nhập bờ biển Đài Loan cản trở nhân dân Trung Quốc giải phóng Đài Loan. Tướng Giới Thạch cố kéo dài hơi thở tàn, việc đi Nhật Bản không thành. Không lâu sau, căn nhà Tướng đặt tiền ở Sương Cấn bị chuyển bán cho một quý tộc mới ở Nhật Bản.

Điều bí ẩn về âm mưu trốn sang Nhật của Tướng chỉ có ông ta và rất ít bộ hạ biết. Sự việc qua 54 năm sau mới bị người tâm phúc nhất của Tướng là Chu Hùng Đào tiết lộ vào tháng 9-2003 tại Đài Loan.

Thời kỳ chiến tranh giải phóng, nhiều lần ở Đông Bắc, Nam Kinh, Tướng Giới Thạch đã nói với cấp dưới: quân nhân phải có dũng khí “sát thân thành nhân” và còn thể sống chết với cộng sản ở Thượng Hải, Nam Kinh. Bộ hạ của ông ta không ngờ rằng cứ đến thời khắc hiểm nguy ông ta lại thường trốn trước. Ông ta nói những lời cứng rắn ấy nhằm cổ vũ người khác chết vì ông ta, còn bản thân ông ta thì không muốn chết.

(Theo Thời báo Hoàn Cầu)

Đáng khâm phục tấm lòng một cô giáo nghỉ hưu

Vùng biển mặn mòi xã Ngư Lộc, huyện Hậu Lộc, xứ Thanh, cát vàng êm mịn, bốn mùa con sóng ru hời hững là vùng quê nghèo nên nhiều trẻ em tật nguyền, bất hạnh đâu dễ được tới trường. Xót cảnh này, 3 năm qua cô giáo về hưu Nguyễn Thị Thông (làng Thành Lộc) đã mở 4 lớp học tình thương phổ cập giáo dục tiểu học cho gần 50 trẻ em mù chữ, tái mù chữ ở các xã: Ngư Lộc, Minh Lộc, Đa Lộc.

Sau 35 năm dạy học rồi nghỉ hưu, gia cảnh cô Thông cũng chẳng dư dôi. Cô Thông còn phải phụng dưỡng người chị ruột bị khiếm thị (ngoài 60 tuổi). Thế nhưng vượt lên nợ áo cơm đời thường, lớp học tình thương 1 ra đời tháng 11-2001, cô vận động được 16 em nhà nghèo, mồ côi tuổi từ 8 đến 14 vào học. Lớp học đơn sơ, bàn ghế thiếu, cô tháo cả cánh cửa nhà ra kê. Bao lần cô gò lưng uốn nắn cho trò viết rồi đánh vần. Những bàn tay gầy quen bắt cáy bắt còng trên bãi biển, giờ cầm bút khó quá, cô phải tập đi tập lại nhiều lần cho từng em. Có em bỏ học, cô đến nhà chờ cả buổi, vận động trở lại lớp. Sự bền bỉ của cô đã được đền đáp thỏa đáng. Lớp tình thương 1 đã hoàn thành chương trình phổ cập tiểu học vào tháng 5-2003. Sau đó 2 em lên lớp 6; 12 em tiếp tục học bổ túc văn hóa, 2 em theo nghề biển. Lớp tình thương 2, cô Thông dạy cho 7 người mù chữ. Cô phải vất vả 5 tháng ròng rã. Rồi lớp học đã hoàn thành chương trình phổ cập xóa mù chữ vào tháng 10-2003. Số học sinh này sau bổ sung cho sản xuất. Từ tháng 11-2003 thực hiện chương trình đưa trẻ lang thang hồi gia, cô Thông cùng địa phương vận động 7 em ra lớp tình thương 3, học tại nhà cô từ 7 giờ đến 11 giờ sáng. Buổi chiều từ 13 giờ đến 15 giờ, cô dạy lớp tình thương 4 tại nhà văn hóa thôn cho 17 em nhỏ. Như vậy từ tháng 12-2003 đến nay, cô dạy liên tục, mỗi tuần 6 ngày đứng lớp và không hề nhận một đồng tiền thù lao nào của tất cả các em học sinh ở 4 lớp học tình thương trên.

Bùi Vũ Liêm,
(xóm Lợi, phường Đông Thọ, TP. Thanh Hóa)

Em có thể làm bất cứ điều gì!

SUSAN M. GOLDBERG

Năm 20 tuổi, tôi là sinh viên y khoa đang thực tập trong khoa nhi một bệnh viện. Đối với tôi, nhiệm vụ chăm sóc và chơi đùa với bệnh nhi là một công việc khó khăn nhưng tôi vẫn cố gắng hoàn thành công việc.

Chris là một bé trai rất hiếu động. Cậu bé 8 tuổi này đã leo lên một cái thang cao ở nhà hàng xóm đang xây dựng và rơi xuống đất. Cánh tay bị gãy của cậu do bị buộc quá chặt nên đã bị nhiễm trùng và chuyển qua hoại tử, buộc lòng các bác sĩ phải cắt cụt cánh tay của cậu. Tôi được giao nhiệm vụ chăm sóc cậu sau khi phẫu thuật.

Cha mẹ cậu luôn túc trực bên giường cậu nhưng càng ngày, vẻ buồn bã ủ rũ luôn hiện diện trên gương mặt sáng sủa của cậu. Một hôm, khi tôi chuẩn bị đồ tắm cho cậu, cậu ưỡn oải rửa mặt và cổ rồi thôi không làm gì nữa. Tôi phải làm gì đây trước một đứa bé 8 tuổi vừa mất đi một cánh tay? Hôm sau, tôi bảo cậu bé phải tự tập tắm lấy nhưng cậu chỉ chịu rửa nửa thân trên rồi ngồi xuống và nói: "Em mệt lắm". Tôi dịu dàng khuyến khích: "Em sẽ không ở lại bệnh viện lâu đâu, vì vậy em cần phải học cách tự chăm sóc cho mình". Cậu cau có trả lời: "Làm sao em có thể làm tất cả mọi thứ chỉ với bàn tay còn lại?". "Chắc chắn, em làm được Chris ạ. Ít ra em vẫn còn bàn tay phải". Quay mặt đi nơi khác, cậu lẩm bẩm: "Em thuận tay trái. Bây giờ thì mọi thứ đã khác!".

Sáng hôm sau, tôi mang đến một sợi dây thun và thỏa thuận: "Em thuận tay trái nhưng chị lại thuận tay phải. Chị sẽ để tay phải ra sau lưng và cột chặt nó bằng dây thun này. Mỗi lần chị yêu cầu em làm gì với bàn tay phải của em, chị sẽ làm điều đó trước bằng chính tay trái của chị. Bây giờ, trước tiên, chúng ta làm gì nào?". Chris cần nhả: "Em muốn đánh răng".

Phải mất khoảng 10 phút và làm rơi rất nhiều kem đánh răng, tôi mới nặn được kem vào bàn chải đánh răng và để lên bàn cho cậu. Lần này, tôi đã thật sự khiến cậu bé quan tâm đến những gì đang xảy ra. Đột nhiên, cậu bé nói: "Em có thể làm nhanh hơn chị". Và cậu đã làm được điều này với nụ cười chiến thắng ngạo nghễ trên môi.

Hai tuần kế tiếp nhanh chóng trôi qua. Chúng tôi đã có thể thực hiện được những công việc thông thường hàng ngày chỉ bằng một bàn tay mà thôi. Kỳ thực tập chấm dứt cũng là lúc cậu bé đã sẵn sàng đối diện với thế giới bên ngoài với vẻ tự tin. Những giọt nước mắt bịn rịn tuôn rơi khi chúng tôi chia tay nhau.

Hơn 30 năm đã trôi qua kể từ buổi chia tay ấy. Cuộc đời có nhiều thăng trầm nhưng tôi luôn cố gắng vượt qua những thách thức trong cuộc sống và luôn nghĩ về Chris. Thỉnh thoảng tôi lại đưa một tay ra sau lưng, móc ngón tay cái lên dây thắt lưng và thử làm điều gì đó. Cứ mỗi khi cảm thấy hối tiếc một điều gì cho bản thân hay nỗi đau của người khác, tôi lại bước vào phòng tắm và cố gắng đánh răng bằng bàn tay trái của mình như để nhắc nhở bản thân rằng, không có việc gì mà ta không thể làm được, không có khó khăn nào mà ta không thể vượt qua...

BACH LAN dịch (Từ Internet)

Xa lộ thông tin

● **3.700 đôla là tổng trị giá giải thưởng cuộc thi “Cải thiện việc sử dụng và bảo vệ nguồn nước”** do báo *Khoa học và Đời sống*, Bộ Tài nguyên và môi trường, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Hội Bảo vệ thiên nhiên và môi trường tổ chức, bắt đầu từ tháng 9-2004 đến 15-4-2005. Người dự thi đề xuất và thực hiện các sáng kiến hoặc giải pháp khoa học có ý nghĩa lý thuyết hoặc ứng dụng thực tiễn thuộc các lĩnh vực khoa học tự nhiên, khoa học xã hội, công nghệ nhằm mục tiêu nâng cao chất lượng cuộc sống thông qua việc cải thiện chất lượng nước, quản lý và bảo vệ nguồn nước, sản xuất nước sạch và xử lý nước thải, tiết kiệm nước tại cộng đồng ở địa phương hoặc ở phạm vi rộng hơn. Đối tượng dự thi là tất cả học sinh trung học phổ thông hoặc trung học dạy nghề dưới 20 tuổi. Mọi chi tiết có thể liên hệ tại tòa soạn báo *Khoa học và Đời sống*, 70 Trần Hưng Đạo, Hà Nội.

● **Trường vừa học vừa làm 15-5 (quận 1, TP. Hồ Chí Minh) đã khai giảng lớp làm bánh** do Công ty Interfour tài trợ. Trường 15-5 là cơ sở vừa dạy chữ vừa dạy nghề cho trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn trong quận, được thành lập từ năm 1986. Khóa học kéo dài từ 15-9-2004 đến 15-2-2006.

● **Quý Unilever Việt Nam đã được Tập đoàn Unilever chính thức ra mắt.** Quý được thành lập nhằm mục đích góp

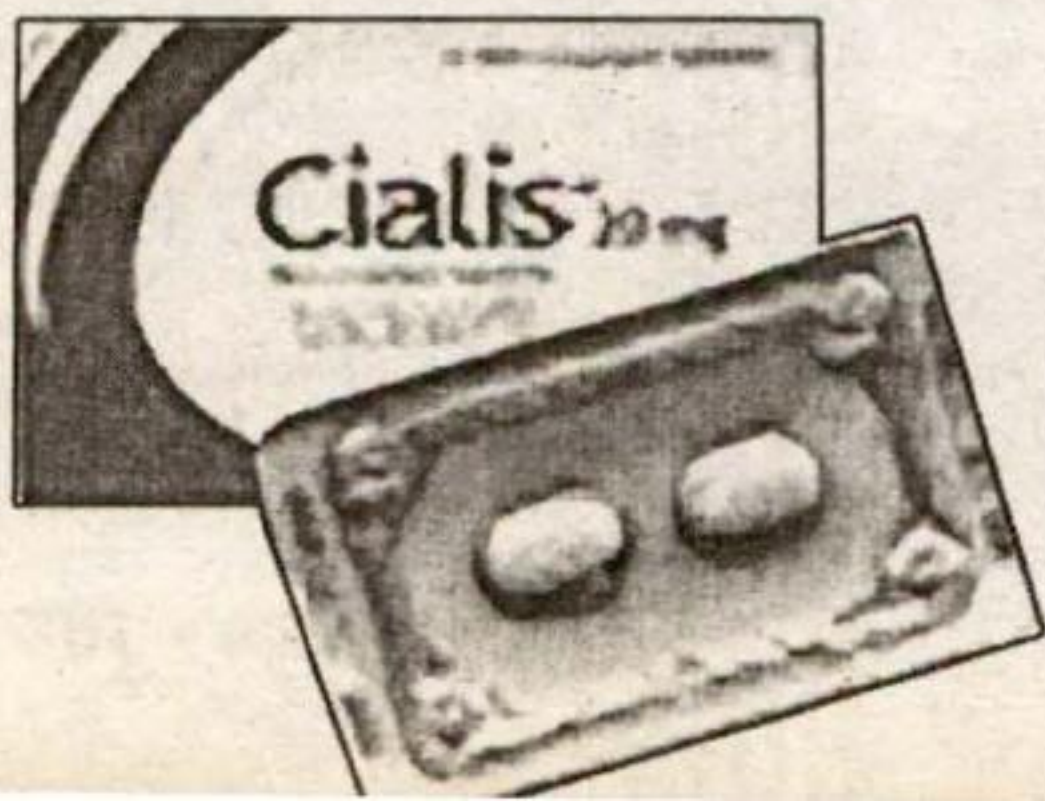
phần tích cực vào việc cải thiện đời sống của người dân Việt Nam thông qua việc hoàn thiện nhu cầu sức khỏe và vệ sinh của người dân. Quý Unilever Việt Nam là chương trình kết nối mọi hoạt động xã hội và cộng đồng của các doanh nghiệp có vốn đầu tư của Unilever tại Việt Nam với phương châm “Chung sức vì tương lai”.

● **Vòng chung kết cuộc thi Siêu mẫu Việt Nam 2005** đã diễn ra tại Nhà thi đấu Phan Đình Phùng, TP. Hồ Chí Minh đêm 19-9-2004. 34 thí sinh phải qua 2 vòng thi trang phục lễ hội và trang phục đi biển để chọn 20 thí sinh vào vòng thi kỹ năng trình diễn. Kết quả Lê Hải Anh và Hoàng Khánh Ngọc (Hà Nội) đoạt cúp vàng; cúp bạc: Trịnh Minh Cường và Nguyễn Phùng Ngọc Yến (TP. Hồ Chí Minh); cúp đồng: Dương Thùy Linh (Hà Nội) và Nguyễn Văn Liêm (Tiền Giang). Phần văn nghệ phụ diễn có sự góp mặt của hai thành viên ban giám khảo: hoa hậu Bulgaria Milenna và diễn viên - người mẫu Singapore Lý Minh Thuận.

● **Cục Quản lý dược thông báo thuốc Cialis (tadalafil) viên 20mg - “thần dược” dành cho quý ông bị yếu sinh lý đã được cấp phép lưu hành tại Việt Nam.** Dự kiến thuốc sẽ được nhập vào Việt Nam cuối tháng 10-2004. Đây là thuốc kê đơn và chỉ được bán theo đơn bác sĩ tại các nhà thuốc bệnh viện có khoa tiết niệu, nam học. Hiện thuốc mang nhãn hiệu Cialis có mặt trên thị trường Việt Nam không mang số đăng ký do Bộ Y tế cấp đa phần là hàng giả, kém chất lượng, người tiêu dùng không nên tự ý mua và sử dụng.

● **Công ty HP Việt Nam vừa công bố một loạt giải pháp từ máy in, máy tính, máy chủ, máy trạm và máy tính**

Thuốc Cialis

Xa lộ thông tin

bỏ túi iPAQ nhằm giúp doanh nghiệp đạt độ linh hoạt cao trong kinh doanh với chi phí thấp nhưng duy trì tính chuyên nghiệp và tiện ích. Các sản phẩm bao gồm: nhóm các hệ thống máy tính cá nhân, nhóm máy chủ chuẩn công nghiệp và một số thành tích của nhóm hình ảnh và in ấn.

● **Người may mắn trúng chiếc xe BMW 318i thứ sáu trong chương trình khuyến mãi “Muốn thắng lớn phải bản lĩnh” của Tiger Beer** là chị Đoàn Thị Lộc (TP. Hồ Chí Minh). Như vậy cả 6 giải cao nhất - mỗi giải một chiếc BMW 318i trị giá 56.000 đôla - đều đã được trao tận tay người trúng giải. Ngoài ra, tính đến ngày 18-9-2004, chương trình đã trao 14/20 đồng hồ Omega Speed, 72/80 máy nghe nhạc Apple iPod, hơn 2.000 áo gió Adidas và nhiều giải thưởng hấp dẫn khác. Hạn cuối đổi giải là ngày 31-10-2004.

● **Chương trình “Lắng nghe và chăm sóc mái tóc cùng Dove”** do nhãn hàng Dove - Công ty Lever Việt Nam tổ chức đang diễn ra tại các “Thiên đường” Dove Spa: Saigon Tourist, 35 Bis Lê Thánh Tôn, Q.1; Thuận Kiều Plaza, 190 Hồng Bàng, Q.5; Giày Việt Plaza, 180 Lý Chính Thắng, Q.3 - TP. Hồ Chí Minh và Sofitel Plaza, 1 Thanh Niên, Hà Nội từ 18-9 đến 1-10-2004. Tại đây, các chuyên viên tư vấn sẽ giúp khách hàng chăm sóc tóc đúng cách, chọn dầu gội thích hợp với tóc mình, lựa chọn mỹ phẩm và cách trang điểm phù hợp với làn da, gương mặt. Cũng trong dịp này, Dove đã mở khóa đào tạo cho các tiệm làm tóc về cách chọn dầu gội, chăm sóc tóc; giới thiệu CD độc quyền *Tóc hát* của Dove với tiếng hát của các ca sĩ Đoàn Trang, Hiền Thực, Hồ Ngọc Hà; tổ chức hai trò chơi thú vị: *Lắng nghe tóc hát*, *Lời thì thầm từ mái tóc*.

● **The Better, nhóm nhạc tái hiện The Beatles thành công nhất Đông Nam Á** ra mắt giới yêu nhạc Beatles 6 đêm diễn từ 28-9 đến 3-10-2004 tại bar Saigon Saigon trên lầu 9 khách sạn Caravelle, TP. Hồ Chí Minh. Nhóm thể hiện những kiệt tác vượt thời gian của The Beatles theo một phong cách hoàn toàn The Beatles - từ chất giọng, trang phục trình diễn đến cách diễn xuất. Bốn thành viên của The Better: Aisoon Thivavarnvong, Sitthiporn Amonpart, Phanuvass Phatkul và David Eng vào lại đúng vai trò và vị trí trước đây của John, Paul, Ringo và George.

● **Arianespace vừa công bố hai thành tựu mới nhất của mình** tại Hội nghị thượng đỉnh thế giới lần thứ 6 về kinh doanh vận tải không gian: ký kết hai hợp đồng phóng vệ tinh với Công ty DIRECTV và một hợp đồng phóng vệ tinh Galaxy 17 với Công ty PanAmSat - đều của Mỹ. Arianespace hiện nắm giữ hơn 60% thị phần phóng vệ tinh địa tĩnh, là nhà cung cấp dịch vụ phóng vệ tinh hàng đầu thế giới.

● **Hiệp hội Âm thanh và hình ảnh châu Âu (EISA) đã bầu chọn máy quét EPSON Perfection 4870 Photo là máy quét tốt nhất của năm (2004-2005) ở châu Âu.** EPSON Perfection 4870 Photo có khả năng quét phim với sức mạnh và chất lượng cao, cùng với sự linh hoạt của tính năng quét hình phẳng mà không làm giảm chất lượng quét. Được trang bị độ phân giải quang học cao chưa từng có tới 4.800x9.600 dpi, công nghệ DIGITAL ICE mới và đèn TPU động (bộ quét phim), chiếc máy quét này thách thức các nhà sản xuất máy quét phim truyền thống về cả chất lượng và giá cả.

Siêu thị

Vui cười

- - Con đau răng vì ăn nhiều kẹo đấy!
- Chắc không phải đâu bố ời, vì con ăn kẹo thì mọi cái răng đều dính kẹo, tại sao lại chỉ đau mỗi một cái?
- - Tớ đã có chồng nhưng vẫn có mấy chàng tiếp tục theo đuổi, tớ lo quá!
- Cậu lo lắng điều gì?
- Tớ sợ những chàng đó biết tớ đã... có chồng rồi.
- Sáng sớm, ông chồng rửa mặt, cạo râu xong, khoe với vợ:
- Em à, sau mỗi lần cạo râu, anh cảm thấy như được trẻ lại 20 tuổi.
- Vậy sao anh không cạo râu vào buổi tối trước khi đi ngủ?
- Một chàng tán tỉnh cô gái xinh đẹp:
- Hình như em chuẩn bị thi vào ngành... y thì phải?
- Thế có chuyện gì không anh?
- À, nếu đúng thế anh xin làm bệnh nhân của em suốt đời.
- Cũng được thôi... Nhưng...
- Nhưng sao hả em?
- À, em thi vào ngành... thú y.
- - Anh không tự hào sao? Kiếm đâu được người đàn bà như em, vừa biết đánh đàn, vừa biết hát và lại vừa biết vẽ nữa!
- Cảm ơn thượng đế, may mà anh còn biết nấu ăn! **Q.V (st)**
- Trời mưa. Một cặp vợ chồng đi ngoài phố. Người chồng cầm ô che mưa một mình, người vợ bực tức gắt.
- Anh chỉ biết có mình! Em bị ướt hết cả rồi mà anh không buồn sao?
- Em yêu! Em bị ướt anh rất buồn, còn nếu anh bị thì em lại buồn!... Vậy hãy để anh gánh chịu nỗi buồn một mình. **B.D (st)**

Siêu định nghĩa

Tạp chí *Omni* (Mỹ) mở cuộc thi định nghĩa vui về những đồ vật và loài vật quen thuộc. Sau đây là một số "tác phẩm" lọt vào chung kết:

- *Dây phơi*: Thiết bị làm khô bằng năng lượng mặt trời
- *Gương soi*: Dụng cụ tạo hình, có màn hình det, độ chính xác rất cao, tạo ra những hình ảnh trung thực, hoàn hảo, được dùng để phân tích sắc đẹp
- *Bút*: Thiết bị xử lý văn bản vận hành bằng tay
- *Ngựa*: Phương tiện giao thông chạy trên mọi địa hình, có khả năng tăng tốc nhanh, lý tưởng để sử dụng trong nông nghiệp, điều khiển bằng tiếng nói hoặc xúc giác
- *Chó*: Hệ thống bảo vệ nhà cửa, báo động liên tục với cường độ âm thanh lên tới 86 decibel, có khả năng xua đuổi kẻ xâm nhập. Ngoài ra, có thể chuyển báo chí hoặc đi hộ tống.

D.B (st)

TU TƯỢNG

- ♦ *Tim càng nhỏ, lưỡi càng dài.* (Ngạn ngữ Ý)
- ♦ *Người giàu giết thời gian và thời gian giết kẻ nghèo.* (Ngạn ngữ Ireland)
- ♦ *Tình yêu giống như món xúp, những muống đầu thì quá nóng, những muống cuối lại quá lạnh.* (Jeanne Moreau)

GIẢI THOẠI DANH NHÂN

● Văn hào Mỹ Mark Twain (1835-1910) bị ốm, một thầy thuốc nhận chữa trị cho ông nhưng ông phải trả một số tiền lớn. Được ít hôm, thầy thuốc nói với Mark Twain: "Tình trạng của ông thật tệ! Tôi nói thật, nếu ông muốn gặp ai, hãy gọi người đó tới ngay kéo muộn mắt!". Mark Twain gật đầu: "Đúng vậy!". Thầy thuốc tò mò: "Vậy ông muốn gặp ai?". Nhà văn nhẹ nhàng: "Gọi một thầy thuốc khác chứ ai nữa!".

● Lucien Guitry (nhà viết kịch, đạo diễn Pháp, 1860-1925) đến chỉ đạo một buổi diễn tập vở kịch của ông. Có một nhân vật quan trọng đến nói nhỏ với Guitry: "Cô diễn viên X. là bạn tôi, từ xưa đến nay chỉ được ông cho diễn những vai phụ như cầm áo mũ, đưa thư. Ông có thể thu xếp cho cô ấy một vai quan trọng được không?". Guitry gật đầu: "Điều đó rất dễ, vở diễn tới đây tôi sẽ giao cho cô ấy vào vai người đưa thư, nhưng là một lá thư có nội dung rất quan trọng!".

NGUYỄN THIÊN CHƯƠNG (St)

Tiểu phẩm: KHÔNG CHỜ ĐẾN 500 NĂM

Tôn Ngộ Không nổi tính khí làm loạn thiên cung, bị phạt giam dưới Ngũ Hành Sơn 500 năm. Ngộ Không được Đường Tăng cứu, theo thầy đi thỉnh kinh, thành chánh quả. Nhân năm Thân, Đường Tăng nhắc lại chuyện xưa:

- Thấm thoát mà năm khí đến rồi, nếu không nhờ ta có khi giờ này người còn bị đè dưới núi.

Tôn Ngộ Không cười:

- Đó là chuyện xưa rồi, thầy ơi. Nếu là thời nay thì chắc con không phải chịu ơn sư phụ đâu.

Đường Tăng ngạc nhiên:

- Sao người nói câu vô ơn đến vậy?

- Sư phụ xem đó. Ngày nay, người ta đục đá, phá núi ào ào, di tích ngàn năm biến mất. Cứ cái đà này, chẳng ngọn núi nào còn giữ được nguyên vẹn. Nếu con bị đè như cũ, chẳng cần phải nhờ đến sư phụ, cũng không phải chờ đến 500 năm, Thập Hành Sơn cũng phải tan, nói chi là Ngũ Hành Sơn.

Đường Tăng lắc đầu:

- Con khí già này nói có lý...

CHÂU NHẬT TRUNG (TP. Hồ Chí Minh)

Tranh của LÊ VIẾT HÙNG (Đà Nẵng)

TẢN MẠN VỚI TỪ "BẮT"...

(Thành ngữ có từ "Bắt" đứng đầu...)

* Đừng nên bắt cá hai tay

Bắt chước như khi chẳng hay tí nào!

* Rủ nhau bắt ếch mưa rào

Bắt cua được ếch còn cào mừng vui...

* Chẳng ai bắt chạch đằng đuôi

Bắt cóc bỏ đĩa ôi thôi nên gì?

Bắt khoan bắt nhật ích chi?

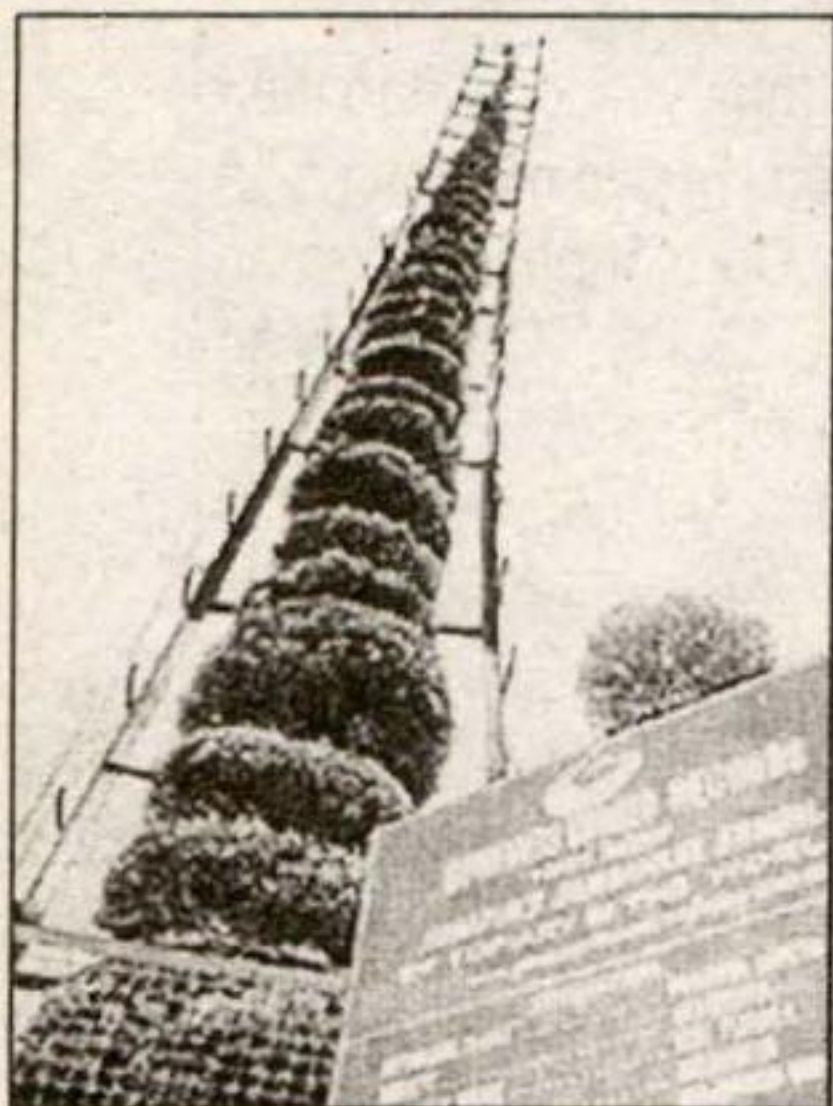
Nhắm mắt bắt chước Tây Thi buồn cười!

* Hiểm nguy bắt ngựa đằng đuôi

Thói đời ai lại bắt voi đi cày?

LÊ ĐỨC ĐỒNG (Sóc Trăng)

KỶ LỤC THẾ GIỚI

THÁP CÂY TRỒNG CAO NHẤT

Đó là tháp cây có hình dáng như chiếc bình ở Imphal, bang Manipuri, Ấn Độ. Tháp này được sách kỷ lục Guinness chính thức công nhận năm 1995 khi đạt chiều cao 15m, đến nay đã cao đến 18,5m, phá kỷ lục cũ của chính mình. Tuy nhiên tháp cây đang có nguy cơ bị suy tàn. Henkkai Singsit, nghệ nhân chăm sóc cho tháp cây, cho biết người chủ của tháp cây là Moirangthem Oken thiếu nguồn hỗ trợ tài chính để duy trì tháp cây độc đáo đó. Trong khi đó, ước tính mỗi năm có hàng triệu khách tham quan và nhà thực vật học tới đây để quan sát tháp cây. Nhờ tháp cây này mà mỗi năm, bang Manipuri thu về hàng triệu đôla từ tiền đóng thuế của các công ty du lịch.

THẦY GIÁO DẠY LIÊN TỤC NHIỀU GIỜ NHẤT

Jamuna Prasad Verma, 44 tuổi, giáo viên dạy toán ở Allahabad, bang Uttar Pradesh, Ấn Độ, rất ngạc nhiên khi nhận được giấy chứng nhận của sách kỷ lục Guinness hôm 5-9-2004, công nhận ông là giáo viên lập kỷ lục dạy nhiều giờ nhất: 151 giờ. Jamuna lập được thành tích này khi đứng lớp dạy từ ngày 12-10 đến ngày 18-10-2000 với thời gian nghỉ giải lao tổng cộng là 4 giờ, dạy nhiều lớp học sinh khác nhau tại Trường K.P Convent, Allahabad.

LỄ HỘI NÉM CÀ CHUA LỚN NHẤT

Thượng tuần tháng 9-2004, du khách trên khắp thế giới đã đổ về thành phố Bunol, Tây Ban Nha, tham dự lễ hội ném cà chua lớn nhất thế giới. Để chuẩn bị cho ngày hội này, chính quyền thành phố đã phải huy động tới gần 140 tấn cà chua chín, trị giá hơn 60.000 đôla. Từ nhiều ngày trước khi lễ hội diễn ra, người dân thành phố Bunol đã cho gia cố cửa sổ, màn rèm để đối phó với ngày hội này. Kinh nghiệm những năm trước đây đã buộc họ phải đề phòng những quả cà chua

“bay”. Theo cảnh sát tỉnh Bunol, 36.000 người đã ném nhau không biết mệt mỏi trong nhiều giờ, khiến thành phố Bunol với dân số chỉ hơn 10.000 người này bị nhuộm một màu đỏ cà chua. Từng đoàn người ôm lấy nhau, hò hét rồi chìm ngấm trong biển cà chua. Được biết, lễ hội ném cà chua được tổ chức hàng năm ở Tây Ban Nha từ năm 1944. Lễ hội này bắt nguồn từ một trò ném bánh mì vào nhau của trẻ em.

THANH PHƯƠNG (Theo Ici&la và AFP, 9.2004)

Bàn tròn THẾ GIỚI MỚI

● *Góp ý về bộ “trang phục” Việt Nam*

Trên báo *Sài Gòn giải phóng* số ra ngày chủ nhật 22-8-2004 có đăng bài và ảnh về bộ “trang phục” Việt Nam dành cho các vị nguyên thủ quốc gia mặc trong lễ bế mạc Hội nghị cấp cao Á - Âu ASEM 5 ở Hà Nội vào tháng 10 tới.

Nhìn mẫu áo được đăng trên báo *Sài Gòn giải phóng*, tôi thấy nó không mang nét Việt Nam, mà vừa có nét lai châu Âu vì chấp vai theo kiểu veston, vừa có nét lai Tàu vì đó là kiểu áo khoác ngoài của người Mãn Thanh.

Cách đây 2 năm tôi đã bức xúc về vấn đề này, nên trên tạp chí *Xưa và nay* số Xuân Quý Mùi 2003 tôi đã có bài viết về quốc phục (chứ không phải trang phục) Việt Nam và đề nghị Quốc hội nên có quyết nghị chính thức chọn “khăn đóng áo dài” làm quốc phục đối với nam giới (còn áo dài nữ giới đã được tôn vinh lâu nay rồi) để các cấp lãnh đạo mặc trong các buổi đại lễ, các cuộc lễ khánh tiết và nhất là để mời các vị nguyên thủ quốc gia dự hội nghị ASEM sắp tới mặc trong lễ bế mạc, cũng như các nước đã mời Thủ tướng nước ta mặc quốc phục của họ. Nay tôi kính đề nghị Hội đồng thẩm định của Chính phủ nghiên cứu lại, yêu cầu nhà tạo mẫu thiết kế lại bộ quốc phục của ta theo kiểu áo dài, cài nút về một bên, để Mặt trăng được tròn trịa, nguyên vẹn, cho hai con rồng quay đầu lên trên để nói lên sự đi lên của đất nước và để Mặt trăng nằm chính giữa ngực, biểu tượng cho bầu nhiệt huyết của dân tộc ta đang ngày đêm tích cực xây dựng dân giàu nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh. (Nhà nghiên cứu Nguyễn Đình Tư, 281/17/12 Lê Văn Sỹ, P.1, Q. Tân Bình, TP. Hồ Chí Minh)

● *Thư bạn đọc*

Tôi là một độc giả “thủy chung” luôn chờ đón, trân trọng cuốn tạp chí, từ tôi đã truyền sang cả gia đình, anh em, bè bạn và cả những “độc giả” của tôi... Trong cuộc đời trải dài theo năm tháng, mọi lúc, mọi nơi, sự “đối nhân xử thế” luôn luôn có trong tâm tưởng của tôi, có lẽ đến lúc về già thì những nét đẹp đời thường hay trôi dạt hơn, khi bắt gặp chuyện xấu thường ám ảnh và chuyện tốt cứ dư âm mạnh mẽ trong tôi. Vì vậy tôi mạnh dạn (lần đầu tiên) viết gửi đến tòa soạn tạp chí mà tôi hằng yêu thích những ý nghĩ mạo muội của mình nhân đọc truyện *Cây trứng gà bất tử* trong Thế Giới Mới số 600.

Cuộc đời tôi gắn bó với nghề thư viện, nay đã về hưu và cả 3 quý nghỉ tại gia, tháng nào đều đặn cũng ra quầy báo mua 1 cuốn tạp chí Thế Giới Mới! Mỗi lần đọc xong một số, tôi lại nghiền ngẫm và lại trao cho người “độc giả” nào “ý hợp” với tôi nhất, bởi một lẽ tôi luôn không giữ sách, báo cho riêng mình mà truyền mọi kiến thức có trong báo chí cho mọi người thân ở quanh tôi... Tôi không tham vọng được giải mà chỉ góp tiếng nói của mình cho tác giả truyện *Cây trứng gà bất tử*. Khi dòng chữ cuối cùng “Nó là cây trứng gà bất tử” ta hình dung ra bóng hình “người mẹ bất tử”. (Nguyễn Thị Cần, P6A5 tập thể Bộ Giao thông vận tải, 575/29 Kim Mã, Ba Đình, Hà Nội)

THÔNG BÁO VỀ VIỆC NHẬN ĐẶT MUA BÁO CHÍ TRONG NƯỚC QUÝ IV/2004

Ngành bưu điện xin trân trọng kính mời các cơ quan, đoàn thể, trường học và bạn đọc trong cả nước từ ngày 1-10 đến 25-10-2004 đến đặt mua báo chí xuất bản trong nước quý IV-2004 tại các cơ sở bưu điện nơi gần nhất.

Mọi chi tiết xin liên hệ tại các cơ sở bưu điện nơi nhận đặt mua.

Bạn đọc khu vực Hà Nội xin liên hệ Công ty Phát hành báo chí Trung ương, 17 Đinh Lễ, Hà Nội, ĐT: 8254119, Fax: 8242187.

Bạn đọc khu vực TP. Hồ Chí Minh xin liên hệ Chi nhánh Phát hành báo chí Trung ương 2, 43 Hồ Văn Huê, P.9, Q. Phú Nhuận, TP. Hồ Chí Minh, ĐT: 8452416 - 8441129 - 8478370, Fax: 8477075.

Sau những ngày nói trên, ngành bưu điện vẫn tiếp tục nhận đặt mua của khách hàng.

MỜI BẠN ĐỌC ĐẶT MUA THẾ GIỚI MỚI QUÝ IV - 2004

● **Tạp chí Thế Giới Mới** xin thông báo đến bạn đọc giá báo quý IV năm 2004 như sau:

13 kỳ x 4.800đ = 62.400đ

Tổng cộng: 62.400đ (Sáu mươi hai ngàn bốn trăm đồng)

Kính mời các cơ quan, đơn vị trường học, cá nhân có nhu cầu đặt mua tạp chí xin vui lòng liên hệ:

- Bưu điện, bưu cục quận, huyện, quầy sách báo các tỉnh, thành phố trên toàn quốc

- Bạn đọc khu vực TP. Hồ Chí Minh ngoài các bưu điện, bưu cục còn có thể liên hệ: Chi nhánh Phát hành báo chí Trung ương 2, 43 Hồ Văn Huê, P.9, Q. Phú Nhuận, ĐT: 8452416 - 8441129 - 8478370, Fax: 8477075. Công ty FABACO (A&A) 304/87-89 Hồ Văn Huê, Q. Phú Nhuận, ĐT: 8457103. Công ty TNHH TMDV Tuyết Hà 285/4 Võ Văn Tần, P.5, Q.3, ĐT: 8327379 - 8327380, Fax: 08.8323204.

● Đối với các đơn vị thuộc ngành giáo dục và đào tạo, lãnh đạo Bộ Giáo dục và Đào tạo đã có công văn số 12448/CTCT chỉ đạo các cơ quan quản lý giáo dục, các trường học về việc đặt mua và sử dụng báo và tạp chí của ngành giáo dục, trong đó có tạp chí *Thế Giới Mới*. Kính đề nghị các đơn vị quản lý giáo dục, các sở giáo dục và đào tạo, các trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp và các trường phổ thông các cấp... đặt mua dài hạn, thường xuyên tạp chí *Thế Giới Mới* cho đơn vị mình tại bưu điện, bưu cục gần nhất.

Lời cảm ơn **CỦA BAN CHỈ ĐẠO CUỘC THI VIẾT TRUYỆN NGẮN CHO THANH NIÊN HỌC SINH, SINH VIÊN**

Cuộc thi viết truyện ngắn cho thanh niên học sinh, sinh viên do Nhà xuất bản Giáo dục phối hợp với Hội Nhà văn Việt Nam phát động từ ngày 1-9-2003 và kết thúc nhận tác phẩm ngày 25-8-2004. Tính đến ngày 30-8-2004 (theo dấu bưu điện), Ban Tổ chức đã nhận được 3.938 tác phẩm của 3.135 tác giả ở khắp mọi miền đất nước (kể cả Việt kiều ở nước ngoài) thuộc mọi thành phần xã hội: nhà văn, nhà báo, nhà giáo, cán bộ hưu trí, quân nhân, công an, công nhân, nông dân, thợ thủ công... Đặc biệt có nhiều học sinh trung học cơ sở, trung học phổ thông, sinh viên cao đẳng, đại học tham gia dự thi.

Tất cả các tác phẩm dự thi gửi về địa chỉ Nhà xuất bản Giáo dục - 25 Hàn Thuyên hoặc 81 Trần Hưng Đạo, Hà Nội, Ban Tổ chức đều đã nhận được đầy đủ và đã chuyển cho Ban Sơ khảo, Ban Chung khảo chấm đúng quy chế, thể lệ cuộc thi. Lễ tổng kết và công bố giải thưởng sẽ tổ chức vào ngày 4-12-2004 tại Hà Nội. Ban Chỉ đạo *Cuộc thi viết truyện ngắn cho thanh niên học sinh, sinh viên* xin chân thành cảm ơn các quý tác giả đã nhiệt tình tham gia cuộc thi, đem lại sự thành công tốt đẹp cho cuộc thi này.

Nhà xuất bản Giáo dục và Hội Nhà văn Việt Nam kính báo.

**Trưởng Ban Chỉ đạo
Cuộc thi viết truyện ngắn cho
thanh niên học sinh, sinh viên**

NGÔ TRẦN ÁI

THẾ GIỚI MỖI

604

Beyoncé
của Thái Lan

**Đốt tiền
mua may!**